

รายงานการวิจัย

การพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชน
ขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม

DEVELOPMENT WISDOM AND STRENGTHENING THE HONEST
VALUES OF THE BUDDHIST WAY TO YOUTH OF THE SOCIAL
ORGANIZATIONS, NAKHON PATHOM PROVINCE

กัญจिरา วิจิตรวัชรารักษ์
พระมหาอรุณ ปณฺญารุโณ
เกษฎา ผาทอง
นภารัตน์ กิตติรัตนมงคล

รายงานการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก
กองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (ววน.)
สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ประจำปีงบประมาณ 2566

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

รายงานการวิจัย
การพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชน
ขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม
DEVELOPMENT WISDOM AND STRENGTHENING THE HONEST
VALUES OF THE BUDDHIST WAY TO YOUTH OF THE SOCIAL
ORGANIZATIONS, NAKHON PATHOM PROVINCE

กัญจิรา วิจิตรวัชรารักษ์
พระมหาอรุณ ปญญารุโณ
เกษฎา ผาทอง
นภารัตน์ กิตติรัตนมงคล

รายงานการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก
กองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (ววน.)
สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ประจำปีงบประมาณ 2566

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์สถานการณ์และความเข้าใจต่อการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม 2) สร้างกิจกรรมการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม 3) พัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคมแบบมีส่วนร่วม จังหวัดนครปฐม ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมผสานวิธี โดยการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเยาวชน จำนวน 318 รูป เลือกแบบกำหนดโควตา วิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นแบบพหุคูณ ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 21 รูป/คน การประชุมผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 12 รูป/คน ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบปริบท

ผลการวิจัยพบว่า

1. สถานการณ์และความเข้าใจต่อการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม ประกอบด้วย

1.1 ความเข้าใจเกี่ยวกับการทุจริตของเยาวชน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$)

1.2 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตของเยาวชน โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$)

1.3 พฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่อการต่อต้านการทุจริตของเยาวชน โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$)

1.4 ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ทดสอบด้วยค่าถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม โดยรวม ได้แก่ ปัจจัยการรับรู้โทษภัยของการทุจริต (X_1) ($\beta = .298$) ปัจจัยการมีส่วนร่วมของทุกคนในสังคม (X_4) ($\beta = .197$) ปัจจัยการปลูกฝังนิสัยทัศนร่วม (X_2) ($\beta = .196$) ปัจจัยการมีผลประโยชน์ร่วมกัน (X_3) ($\beta = .192$) ปัจจัยการเสริมสร้างกันและกัน (X_5) ($\beta = .177$) และ ปัจจัยการมีปฏิสัมพันธ์ (X_7) ($\beta = .048$) มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับตัวแปรตาม (ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม) ($F = 5378.436$; $p - Value = 0.000$)

2. ผลการสร้างกิจกรรมการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม ซึ่งประกอบไปด้วย

2.1 การดำเนินงานเสริมสร้างค่านิยมสุจริตของหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในจังหวัดนครปฐม แบ่งออกเป็น 5 ส่วน ได้แก่ 1) การจัดกิจกรรมทางการศึกษาโดยการบูรณาการหลักสูตรการเรียนการสอน ค่านิยมสุจริตเข้ากับหลักสูตรการเรียนการสอน โดยจัดทำโครงการเรียนรู้เกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อให้เยาวชนได้เรียนรู้และฝึกฝนพฤติกรรมที่ถูกต้องตั้งแต่ในห้องเรียน 2) การรณรงค์และประชาสัมพันธ์ การจัดแคมเปญรณรงค์ หน่วยงานต่าง ๆ เช่น สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดทำแคมเปญรณรงค์เกี่ยวกับการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตผ่านสื่อสาธารณะต่าง ๆ เช่น ป้ายประชาสัมพันธ์ วิทยุในสถานที่สาธารณะ และสื่อออนไลน์ 3) การพัฒนาชุมชนและกิจกรรมสาธารณะ หน่วยงานในจังหวัดนครปฐมได้จัดกิจกรรมที่

เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน เช่น การปลูกต้นไม้ การทำความสะอาดพื้นที่สาธารณะ การช่วยเหลือผู้ยากไร้ ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ช่วยเสริมสร้างจิตสำนึกที่ดีและความรับผิดชอบต่อสังคม 4) การบังคับใช้กฎหมายและกำกับดูแล หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ปป.ช.) ในพื้นที่ ได้ดำเนินการสืบสวนและบังคับใช้กฎหมายกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตอย่างเคร่งครัด 5) การร่วมมือกับวัดและองค์กรศาสนา วัดและองค์กรทางศาสนาร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐในการจัดกิจกรรมที่เน้นการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตผ่านวิถีพุทธ เช่น การจัดงานบุญ การปฏิบัติธรรม และการสวดมนต์ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรม

2.2 การแก้ไขและพัฒนาสถานการณ์ค่านิยมสุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐมแบ่งออกเป็น 5 ส่วน ได้แก่ 1) การเพิ่มความเข้มข้นของการศึกษาเรื่องคุณธรรมและจริยธรรมบูรณาการค่านิยมสุจริตในหลักสูตรการศึกษา 2) การส่งเสริมกิจกรรมชุมชนและการมีส่วนร่วมของเยาวชน สร้างเครือข่ายเยาวชนจิตอาสา ส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มหรือเครือข่ายเยาวชนจิตอาสาในโรงเรียนและชุมชน เพื่อให้เยาวชนมีพื้นที่ในการแสดงออกถึงค่านิยมสุจริตผ่านการทำกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ และสร้างความรู้สึกรับผิดชอบต่อสังคม 3) การใช้เทคโนโลยีในการส่งเสริมค่านิยมสุจริต การสร้างสื่อออนไลน์และแอปพลิเคชัน พัฒนาแอปพลิเคชันหรือแพลตฟอร์มออนไลน์ที่เน้นการส่งเสริมค่านิยมสุจริตผ่านเกม การทดสอบความรู้ หรือกิจกรรมที่ท้าทาย เพื่อดึงดูดความสนใจของเยาวชนที่คุ้นเคยกับเทคโนโลยี 4) การสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ การทำงานร่วมกันระหว่างโรงเรียน วัด และชุมชน ควรเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น โรงเรียน วัด หน่วยงานปกครองท้องถิ่น และองค์กรภาคประชาสังคม ในการจัดกิจกรรมและโครงการที่เน้นการปลูกฝังค่านิยมสุจริตวิถีพุทธ 5) การติดตามผลและประเมินความสำเร็จ การประเมินผลและปรับปรุง ควรมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ทราบถึงประสิทธิผลในการส่งเสริมค่านิยมสุจริต รวมถึงการรวบรวมข้อเสนอแนะจากเยาวชนและผู้ปกครอง เพื่อนำมาปรับปรุงการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้น

คำสำคัญ : การพัฒนาปัญญา, เสริมสร้างค่านิยมสุจริต, วิถีพุทธ, เยาวชน

Abstract

This research aims to: 1) analyze the situation and understanding of corruption among youth in Nakhon Pathom Province; 2) create activities to develop intelligence and promote Buddhist values of integrity among the youth of social organizations in Nakhon Pathom Province; and 3) develop intelligence and foster Buddhist values of integrity in a participatory manner among the youth of social organizations in Nakhon Pathom Province. A mixed-method research approach was employed. Quantitative research involved a sample group of 318 youths, selected through quota sampling. The data were analyzed using mean, standard deviation, and multiple linear regression hypothesis testing. Qualitative research was conducted through in-depth interviews with 21 key informants and expert panel discussions with 12 participants. Content analysis with contextual interpretation was used to analyze the qualitative data.

The results showed that

1. The situation and understanding of corruption among youth in Nakhon Pathom Province consist of the following:

1.1 Youth's understanding of corruption is at a high level ($\bar{X} = 3.75$).

1.2 The factors related to preventing corruption among youth, overall, are at a high level ($\bar{X} = 3.73$).

1.3 Ethical behavior in opposition to corruption among youth, overall, is at a high level ($\bar{X} = 3.74$).

1.4 Factors were tested using multiple linear regression between independent and dependent variables. Overall, the related factors include: awareness of the dangers of corruption (X_1) ($\beta = .298$), participation of everyone in society (X_4) ($\beta = .197$), instilling a shared vision (X_2) ($\beta = .196$), mutual benefits (X_3) ($\beta = .192$), mutual support (X_5) ($\beta = .177$), and interaction (X_7) ($\beta = .048$). These factors have a linear relationship with the dependent variable (factors related to fostering Buddhist integrity values among youth and ethical behavior in resisting corruption among youth in Nakhon Pathom Province) ($F = 5378.436$; $p\text{-Value} = 0.000$).

2. The results of developing activities for enhancing wisdom and fostering Buddhist integrity values among the youth of social organizations in Nakhon Pathom Province are as follows:

2.1 The operations to promote integrity values by relevant agencies in Nakhon Pathom Province are divided into five parts: 1) Educational activities

integrating integrity values into the curriculum: Programs are designed to teach morality and ethics, allowing youth to learn and practice proper behavior starting in the classroom. 2) Campaigns and public relations: Various agencies, such as the Provincial Cultural Office or local government organizations, launch campaigns to promote integrity values through public media, such as billboards, videos in public spaces, and online platforms. 3) Community development and public activities: Local agencies in Nakhon Pathom organize activities emphasizing community involvement, such as tree planting, cleaning public spaces, and helping the needy, which cultivate social responsibility and good conscience. 4) Law enforcement and supervision: Agencies like the Office of the National Anti-Corruption Commission (NACC) rigorously investigate and enforce laws against corruption. 5) Collaboration with temples and religious organizations: Temples and religious groups partner with government agencies to organize activities promoting integrity through Buddhist practices, such as merit-making events, meditation, and prayers centered on moral teachings.

2.2 Efforts to address and improve integrity values among youth in Nakhon Pathom are divided into five parts: 1) Strengthening education on morality and ethics by integrating integrity values into the educational curriculum. 2) Promoting community activities and youth participation: Establishing youth volunteer networks in schools and communities to provide spaces for youth to express their integrity values through public service activities and foster a sense of social responsibility. 3) Using technology to promote integrity values: Creating online media and applications to engage youth through games, quizzes, or challenges that focus on promoting integrity values, catering to youth familiar with technology. 4) Building collaboration among various organizations: Strengthening cooperation between schools, temples, local government, and civil society organizations in organizing activities and projects that instill Buddhist integrity values. 5) Monitoring and evaluating success: Regularly tracking and assessing the effectiveness of projects and activities to promote integrity values, as well as gathering feedback from youth and parents to improve future initiatives.

Keyword : Development of Wisdom, Fostering of Integrity Values, Buddhist Way of Life, Youth

บทสรุปผู้บริหาร

โครงการวิจัยนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนา โดยใช้การวิจัยแบบผสมผสานวิธี มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์และความเข้าใจต่อการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม 2) เพื่อสร้างกิจกรรมการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม 3) เพื่อพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคมแบบมีส่วนร่วม จังหวัดนครปฐม พื้นที่วิจัย ได้แก่ จังหวัดนครปฐม จำนวน 7 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองนครปฐม อำเภอบางเลน อำเภอพุทธมณฑล อำเภอกำแพงแสน อำเภอนครชัยศรี อำเภอดอนตูม และอำเภอสสามพราน โดยใช้วิธีคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling) กลุ่มเป้าหมาย คือ 1) เยาวชนอายุระหว่าง 13-20 ปี รวม 318 คน ใช้การสุ่มอย่างมีระบบ (Systematic Random Sampling) โดยการเลือกแบบกำหนดโควตา (Quota Sampling) ตำบลละ 3 คน เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยผู้วิจัยกำหนดได้ล่วงหน้า 2) การสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 21 รูป/คน และการประชุมผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 12 รูป/คน โดยคัดเลือกตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คณะนักวิจัยมีประสบการณ์การทำงานและการวิจัยในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง มีการบูรณาการระหว่างศาสตร์ ได้แก่ พระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา แผนยุทธศาสตร์ชาติ เป็นต้น และได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจาก พระสงฆ์นักพัฒนา ภาคประชาชน กลุ่มเยาวชน ภาครัฐ ภาคเอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น โครงการวิจัยนี้ มีองค์ความรู้ คือ การพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม ที่เป็นนวัตกรรม คือ การพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชน ส่วนประโยชน์เชิงชุมชนและสังคมนั้น จะทำให้เกิดกิจกรรมการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม สำหรับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ จะสามารถลดปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน การเอารัดเอาเปรียบกันในทางสังคม นอกจากนั้น ในเชิงนโยบาย ข้อมูลและแนวทางที่ได้จากโครงการวิจัยนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปบรรจุเข้ากับแผนพัฒนาระดับตำบล ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ ตลอดถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และกำหนดเป็นแผนยุทธศาสตร์ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ปกป้องค่านิยมสุจริตให้แก่เยาวชนผู้จะเป็นกำลังหลักของชาติ ก่อให้เกิดการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนำมาสู่การลด ละ เลิกการทุจริต สร้างความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ของคนในชาติสืบไป

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม” ได้รับทุนอุดหนุนจากสถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เพื่อให้ดำเนินงานวิจัยตามพันธกิจของมหาวิทยาลัยว่าด้วยความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวพระพุทธศาสนา

สัมฤทธิ์ผลแห่งการครั้งนี้ลุล่วงแล้วเสร็จด้วยดี เพราะความเมตตาอนุเคราะห์ของพระเถรานุเถระเจ้าหน้าที่ของรัฐ และเยาวชน ที่ได้สละเวลาเอื้ออาทรมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ พร้อมบริการอาคารสถานที่ตามฐานานุกรม

ขออนุโมทนาคารวะขอบพระคุณ อธิการบดี คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พระครูปลัดสุวัฒนวิสุทธิสารคุณ, ผศ.ดร. รองอธิการบดี ด้านวิจัย ขอขอบพระคุณ พระครูปริยัติสาทร, ผศ.ดร. และรองศาสตราจารย์ ดร.ศรีศักดิ์ สุนทรไชย ผู้เชี่ยวชาญอ่านตรวจวิจัย และรองศาสตราจารย์ ดร.เกศินี ประทุมสุวรรณ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ในนามผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้ให้ข้อเสนอแนะ เพื่อการแก้ไขงานวิจัยให้มีความสมบูรณ์โดยยิ่ง

สาระวิชาการหรือประโยชน์ที่จะพึงมีจากการวิจัยนี้ คณะผู้วิจัยขอมอบเป็นกุศลกิจแก่ผู้มีอุปการคุณทุกท่าน และหากมีความบกพร่องหรือผิดพลาดประการใด ยินดีน้อมรับเพื่อปรับปรุงโดยประการทั้งปวง

ผศ.ดร.กัญจिता วิจิตรวัชรารักษ์
หัวหน้าโครงการวิจัยและคณะ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
Abstract	ค
บทสรุปผู้บริหาร	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญ	ซ
สารบัญรูปภาพ	ญ
สารบัญตาราง	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 ปัญหาวิจัย	2
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย	2
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	4
1.6 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	5
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา	8
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาปัญญา	11
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับค่านิยมสุจริตขององค์กรทางสังคม	13
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับเกี่ยวกับพุทธธรรม	15
2.5 ข้อมูลทั่วไปจังหวัดนครปฐม	18
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	23
2.7 กรอบแนวความคิดการวิจัย	35
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	37
3.1 การวิจัยระยะที่ 1 วิเคราะห์สถานการณ์และความเข้าใจต่อการทุจริตของ เยาวชนในจังหวัดนครปฐม	38
3.2 การวิจัยระยะที่ 2 การสร้างกิจกรรมการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยม สุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม	45
3.3 การวิจัยระยะที่ 3 การพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่ เยาวชนขององค์กรทางสังคมแบบมีส่วนร่วม จังหวัดนครปฐม	49
บทที่ 4 วิธีดำเนินการวิจัย	50
4.1 ผลการวิจัยระยะที่ 1 วิเคราะห์สถานการณ์และความเข้าใจต่อการทุจริตของ เยาวชนในจังหวัดนครปฐม	52
4.2 ผลการวิจัยระยะที่ 2 และผลการวิจัยระยะที่ 3 การสร้างกิจกรรมการพัฒนา	81

ปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัด
นครปฐม

บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	123
5.1 สรุปผลการวิจัย	124
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	128
5.3 ข้อเสนอแนะ	131
บรรณานุกรม	133
ภาคผนวก	137
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย	138
ภาคผนวก ข ตารางการหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC)	140
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	150
ภาคผนวก ง แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย	160
ภาคผนวก จ เอกสารรับรองผลการพิจารณาจริยธรรมวิจัย การทำวิจัยในคน	166
ประวัติผู้วิจัย	168

สารบัญญรูปภาพ

	หน้า	
ภาพที่ 2.1	แผนที่จังหวัดนครปฐม	19
ภาพที่ 2.2	แสดงสรุปกรอบแนวความคิดการวิจัย	36
ภาพที่ 4.1	รูปแบบปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนกับ พฤติกรรมเชิงจริยธรรมในการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนในจังหวัด นครปฐม	80
ภาพที่ 4.2	การส่งเสริมค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนในจังหวัดนครปฐมเป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพและสร้างผลกระทบที่ยั่งยืนในสังคม	99
ภาพที่ 4.3	แสดงการพัฒนาปัญญาและการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชน ขององค์กรทางสังคมในจังหวัดนครปฐม	121
ภาพที่ 4.4	แสดงแนวทางที่ครอบคลุมในการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถี พุทธแก่เยาวชนในจังหวัดนครปฐมอย่างเป็นระบบและยั่งยืน	122

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 3.1	สัดส่วนของกลุ่มเยาวชนที่วิเคราะห์สถานการณ์และความเข้าใจต่อการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม ตามอำเภอแยกเป็นตำบล	39
ตารางที่ 4.1	แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	53
ตารางที่ 4.2	แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	53
ตารางที่ 4.3	แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านศาสนาของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	54
ตารางที่ 4.4	แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษาของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	55
ตารางที่ 4.5	แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านสถานภาพสมรสของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	55
ตารางที่ 4.6	แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	56
ตารางที่ 4.7	แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้ของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	56
ตารางที่ 4.8	แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านชุมชนที่พักอาศัยของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	57
ตารางที่ 4.9	แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านกิจกรรมยามว่างของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	57
ตารางที่ 4.10	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเข้าใจเกี่ยวกับการทุจริตของเยาวชนภาพรวม พิจารณาเป็นรายด้านและในภาพรวม	58
ตารางที่ 4.11	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเข้าใจความรับผิดชอบต่อหน้าที่	59
ตารางที่ 4.12	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเข้าใจความมีวินัยในตนเอง	59
ตารางที่ 4.13	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเข้าใจการอบรมเลี้ยงดู	60
ตารางที่ 4.14	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเข้าใจความซื่อสัตย์ต่อตนเอง	61
ตารางที่ 4.15	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเข้าใจความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น	62
ตารางที่ 4.16	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม ภาพรวม พิจารณาเป็นรายด้านและในภาพรวม	63
ตารางที่ 4.17	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตของเยาวชนด้านการรับรู้โทษภัยของการทุจริต	63
ตารางที่ 4.18	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตของเยาวชนด้านการปลูกฝังนิสัยทัศนร่วม	64
ตารางที่ 4.19	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตของเยาวชนด้านการมีผลประโยชน์ร่วมกัน	65
ตารางที่ 4.20	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการ	65

	ป้องกันการทุจริตของเยาวชนด้านการมีส่วนร่วมของทุกคนในสังคม	
ตารางที่ 4.21	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตของเยาวชนด้านการเสริมสร้างกันและกัน	66
ตารางที่ 4.22	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตของเยาวชนด้านการพึ่งพาอาศัยกันและกัน	66
ตารางที่ 4.23	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตของเยาวชนด้านการมีปฏิสัมพันธ์	67
ตารางที่ 4.24	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่อการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม ภาพรวม พิจารณาเป็นรายด้านและในภาพรวม	68
ตารางที่ 4.25	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่อการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนด้านเบญจธรรม	68
ตารางที่ 4.26	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่อการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนด้านพรหมวิหารธรรม	69
ตารางที่ 4.27	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่อการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนด้านนาถกรณธรรม	70
ตารางที่ 4.28	แสดงการกำหนดรหัสตัวแปรที่จะใช้ในการนำเข้าสมการปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม	71
ตารางที่ 4.29	แสดงค่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม	72
ตารางที่ 4.30	แสดงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม โดยรวม	73
ตารางที่ 4.31	แสดงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม ด้านเบญจธรรม	74
ตารางที่ 4.32	แสดงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม ด้านหลักพรหมวิหารธรรม	76
ตารางที่ 4.33	แสดงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม ด้านหลักนาถกรณธรรม	77
ตารางที่ 4.34	แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม	79

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถานการณ์ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในสังคมประเทศไทยเป็นประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นมายาวนาน และมีแนวโน้มของการทุจริตเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งการทุจริตคอร์รัปชันเป็นปัญหาที่สำคัญซึ่งได้แพร่กระจายขยายวงกว้างไปทั่วโลก ในประเทศไทยมีการทุจริตคอร์รัปชันมาโดยตลอด ทั้งระดับท้องถิ่นไปจนถึงระดับประเทศ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน อีกทั้งได้ทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นส่งผลกระทบต่ออย่างร้ายแรง ต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคม เสถียรภาพทางการเมือง ตลอดจนความมั่นคงของประเทศ เหตุผลสำคัญที่ทำให้ปัญหาการทุจริตในประเทศไทยยังไม่ได้ลดน้อยลงเนื่องจากคนไทยส่วนใหญ่ยังมีวัฒนธรรมและค่านิยมที่เป็นอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เช่น ค่านิยมในการบริโภคนิยม ความสะดวกสบาย ยกย่องคนที่มีฐานะดี และวัฒนธรรมระบบอุปถัมภ์ที่อยู่คู่กับสังคมไทยมาเป็นเวลานาน เป็นผลให้เกิดความเสื่อมของค่านิยมและวัฒนธรรมที่ดีงามของไทย ประกอบกับปัญหาความล่าช้า อีกทั้งความโปร่งใสในการให้บริการของภาครัฐ รวมถึงการละเลยการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดและมีประสิทธิภาพ ปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาที่สะสมมานานและเป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการทุจริตเป็นอย่างมาก ในปัจจุบันการทุจริตมีลักษณะเป็นวัฏจักรและเครือข่ายที่เกิดขึ้นในทุกระดับอย่างเป็นระบบ มีรูปแบบการทุจริต ที่แตกต่างกันหลากหลาย เช่น การทุจริตเชิงนโยบาย การทุจริตต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ การทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง การเรียกรับผลประโยชน์ และผลประโยชน์ทับซ้อนอื่น ๆ อีกมากมาย ล้วนเป็นปัญหาต่อความเจริญเติบโตของประเทศชาติทั้งสิ้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการปลูกฝังค่านิยมที่สร้างสรรค์ ให้กับเยาวชนเพื่อให้เกิดพฤติกรรมในเชิงบวกและป้องกันไม่ให้เกิดพฤติกรรมในเชิงลบร่วมกันสร้างภูมิคุ้มกัน ที่ถาวรแข็งแรง ในการป้องกันและต่อต้านการทุจริตประเพณีนิยมชอบ เพื่อให้มีความสอดคล้องกับแผนชาติ ตามยุทธศาสตร์ของคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ (คสช.) ยุทธศาสตร์ที่ 9 การป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันอย่างยั่งยืน และประกาศคณะกรรมการความสงบแห่งชาติฉบับที่ 104/2557 และ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560- 2564 ยุทธศาสตร์ที่ 6 การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประเพณีนิยมชอบและธรรมาภิบาลในสังคมไทย (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560- 2564)

จากปัญหาดังกล่าว ประเทศไทยจึงให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการประเทศโดยมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนในทุกกลุ่มทุกภาคส่วนของสังคมไทยให้มีพื้นฐานทางจิตใจที่มุ่งมั่นใน “คุณธรรม” “จริยธรรม” “ความซื่อสัตย์สุจริต” และ “ความรู้” อันเป็นเงื่อนไขที่จะทำให้เกิดการประพฤติปฏิบัติตนได้อย่างมี “เหตุผล” “รู้จักสิทธิหน้าที่” และ “ความรับผิดชอบ” ในฐานะพลเมืองไทย ตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เพื่อสร้างความมั่นคงให้ประเทศชาติอยู่รอดปลอดภัย อันจะเป็นการสร้าง “ภูมิคุ้มกัน” และส่งเสริมการบริหารจัดการและ

การพัฒนาประเทศให้เกิดดุลยภาพ ทั้งในมิติของเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และความมั่นคงซึ่งจะนำไปสู่สันติสุขและยั่งยืน (บงกช สุทัศน์ ณ อยุธยา, 2557) ด้วยเหตุนี้ คำว่า “จิตสำนึกคุณธรรมและค่านิยมสุจริต” จึงได้รับความสำคัญลำดับต้น ๆ จากนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการแก้ไขปัญหาทุจริตประพฤติมิชอบ ในส่วนงานส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ยุทธศาสตร์ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ.2560-2564) ไปสู่การปฏิบัติในทุกภาคส่วนของสังคมไทย (พระพรหมเวที (สุเทพ ผุสฺสธมฺโม), 2560) เพื่อเป็นการปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีที่มีคุณธรรมจริยธรรมแก่เยาวชนให้เป็นคนที่มีภูมิรู้ ภูมิธรรม และมีภูมิคุ้มกันที่เข้มแข็งในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน ดังนั้นทุกภาคส่วนจะต้องให้ความร่วมมือ ปลูกฝังเยาวชนโดยผ่านกระบวนการกลุ่มเกลาทางสังคมตั้งแต่สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา กลุ่มเพื่อน และสื่อต่าง ๆ เพื่อให้เติบโตมาเป็นพลเมืองที่ดีในสังคมต่อไป จากความเป็นมาดังกล่าวทำให้คณะผู้วิจัยต้องการวิเคราะห์สถานการณ์และความรู้ความเข้าใจต่อการทุจริตของเยาวชนเพื่อสร้างกิจกรรมการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคมแบบมีส่วนร่วม

ดังนั้นคณะผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม เนื่องจากจังหวัดนครปฐมเป็นพื้นที่ภาคกลาง เป็นเมืองที่เจริญทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการขับเคลื่อนทางการเมือง รวมถึงเป็นเมืองแห่งการศึกษา และเป็นดินแดนสุวรรณภูมิที่เจริญรุ่งเรืองทางด้านพระพุทธศาสนา งานวิจัยนี้ คณะผู้วิจัยมีการบูรณาการระหว่างศาสตร์ คือ เทคโนโลยีดิจิทัล มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ จิตวิทยา ศาสตร์ทางด้านพระพุทธศาสนา และศิลปะการดำเนินชีวิตในสังคมในฐานะที่ตนเป็นพลเมือง เป็นต้น มีการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย กรมการปกครอง วัด โรงเรียน เครือข่ายทางสังคม เพื่อนำไปสู่การป้องกันและปราบปรามการทุจริต ปลูกฝังค่านิยมสุจริตให้แก่เยาวชนผู้จะเป็นกำลังหลักของชาติ ก่อให้เกิดการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนำมาสู่การลด ละ เลิกการทุจริต สร้างความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ของคนในชาติสืบไป

1.2 ปัญหาวิจัย

1. สถานการณ์และความเข้าใจต่อการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม เป็นอย่างไร
2. กิจกรรมการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม ควรทำอย่างไร
3. การพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคมแบบมีส่วนร่วม จังหวัดนครปฐม จะต้องดำเนินการอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์และความเข้าใจต่อการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม
2. เพื่อสร้างกิจกรรมการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม

3. เพื่อพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคมแบบมีส่วนร่วม จังหวัดนครปฐม

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนาโดยใช้การวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed-Method Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยผู้วิจัยกำหนดขอบเขตในการศึกษาวิจัย ดังนี้

การวิจัยระยะที่ 1 วิเคราะห์สถานการณ์และความเข้าใจต่อการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยระยะนี้ เป็นการมุ่งวิเคราะห์สถานการณ์และความเข้าใจต่อการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม ทั้งด้านความเข้าใจเกี่ยวกับการทุจริต ทศนคติเกี่ยวกับการทุจริตของเยาวชน รวมถึง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม พฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่อการต่อต้านการทุจริตของเยาวชน ที่เกิดขึ้น

2. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลที่จะใช้ในการศึกษาระยะนี้ ผู้วิจัยกำหนดไว้จาก 2 แหล่ง ดังนี้

2.1 แหล่งข้อมูลที่เป็นเอกสาร ได้แก่ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการทำความเข้าใจปรากฏการณ์ทางสังคม แนวคิดการเรียนรู้ และการจัดการความรู้ (KM) แนวคิดเรื่องเครือข่ายทางสังคม แนวคิดเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริต แนวคิดด้านการรองรับผลกระทบทางสังคม แนวคิดการประเมินสถานการณ์ และแนวคิดเกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์การพัฒนาสังคม ทั้งนี้ เนื่องจากการส่งเสริมเครือข่ายจิตอาสาของพระสงฆ์เป็นเรื่องละเอียดอ่อน ดังนั้น แนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษาจึงมุ่งเน้นการประยุกต์ใช้เพื่อให้สามารถอธิบายการเรียนรู้และการเชื่อมโยงเครือข่ายการเรียนรู้

2.2 แหล่งข้อมูลที่เป็นคน ได้แก่ การเก็บข้อมูลแบบสอบถามกับเยาวชนจังหวัดนครปฐม จำนวน 7 อำเภอ 106 ตำบล ในจังหวัดนครปฐม ได้แก่ อำเภอเมืองนครปฐม อำเภอบางเลน อำเภอพุทธมณฑล อำเภอกำแพงแสน อำเภอนครชัยศรี อำเภอดอนตูม และอำเภอสสามพราน ใช้การสุ่มอย่างมีระบบ (Systematic Random Sampling) โดยการเลือกแบบกำหนดโควตา (Quota Sampling) ตำบลละ 3 คน เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยผู้วิจัยกำหนดได้ล่วงหน้า และได้ประชาชนที่มีอายุระหว่าง 13-20 ปี จำนวน 318 คน

3. ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษาครั้งนี้ดำเนินการศึกษาในจังหวัดนครปฐม

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยในระยะนี้ใช้ระยะเวลา 5 เดือน ตั้งแต่เดือน ตุลาคม พ.ศ.2566 ถึง เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ.2567

การวิจัยระยะที่ 2 การสร้างกิจกรรมการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยระยะนี้ เป็นการมุ่งสร้างกิจกรรมการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม

2. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลที่จะใช้ในการศึกษาระยะนี้ ผู้วิจัยกำหนดไว้จาก 2 แหล่ง ดังนี้

2.1 แหล่งข้อมูลที่เป็นเอกสาร ได้แก่ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการสร้างเครือข่าย ทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างค่านิยมสุจริต ทฤษฎีเกี่ยวกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา แนวคิดเกี่ยวกับองค์กรทางสังคม

2.2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ด้วยการใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) โดยพิจารณาเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญหรือผู้ทรงคุณวุฒิตามคุณสมบัติ ได้จำนวน 21 รูป/คน ซึ่งต้องมีคุณสมบัติตามที่ผู้วิจัยระบุไว้ สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 กลุ่ม จำนวน 21 รูป/คน

2.3 การประชุมผู้เชี่ยวชาญ (Expertise Meeting) เพื่อสร้างกิจกรรมการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 12 รูป/คน

3. ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษาครั้งนี้ดำเนินการศึกษาในจังหวัดนครปฐม

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยในระยะนี้ใช้ระยะเวลา 6 เดือน ตั้งแต่เดือน มีนาคม ถึง เดือน สิงหาคม พ.ศ.2567

1.5 นิยามศัพท์

จากการศึกษาวิจัย การพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยได้ให้นิยามศัพท์เฉพาะ ดังนี้

1. การพัฒนาปัญญา หมายถึง ปัญญาแสงสว่างภายในจิตใจ การมีความรู้ที่ชัดแจ้ง ความรู้เข้าใจ รู้เหตุ รู้ผล อันใดมีประโยชน์ อันใดไม่มีประโยชน์ เมื่อบุคคลมีความรู้ชัดอย่างนี้แล้วย่อมทำให้ชีวิตของเขาทั้งหลายสามารถเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ที่เข้ามาในชีวิต และสามารถแก้ไขปัญหานั้นได้เพราะปัญญานั้นเอง ดังนั้น ปัญญาจึงเปรียบดังประทีป เป็นแสงสว่างที่จะทำให้เจอหนทางแห่งความสุข

2. ค่านิยมสุจริต หมายถึง การยึดมั่นในความสัตย์จริงและในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม มีความซื่อตรง และมีเจตนาบริสุทธิ์ ปฏิบัติต่อตนเองและผู้อื่น โดยชอบ ไม่คดโกง

3. วิถีพุทธ หมายถึง การเข้าใจในหน้าที่ เข้าใจในแนวทางปฏิบัติตามหน้าที่ และทำหน้าที่ให้ถูกต้อง การรู้เท่าทันความเจริญและความเสื่อมของวิถีชีวิตตนเองและของโลก เรียกว่า พุทธะ

หมายถึงผู้รู้ ผู้ตื่นใจ ผู้เบิกบานใจ การเข้าใจในหน้าที่และการปฏิบัติให้ถูกต้องตามหน้าที่ของวิถีชาวพุทธ มีอยู่ 3 ระดับ 3 ขั้นตอนด้วยกัน คือ 1.รู้ปริยัติธรรม 2.รู้การปฏิบัติให้ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม 3.รู้เข้าใจในผลสำเร็จอันเนื่องมาจากการปฏิบัติที่ถูกต้องเพื่อให้เข้าถึงปฏิเวธธรรม

4. องค์กรทางสังคม หมายถึง กลุ่มคนประเภทต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ในสังคมหนึ่งๆ โดยทั่วไป ถ้าไม่นับตัวสังคมเอง แต่ละสังคมจะมีองค์การสังคม 5 ประเภทด้วยกัน คือ

4.1 กลุ่มสังคม (social group) คือ กลุ่มคนกลุ่มเล็ก ๆ ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ที่มีการติดต่อสัมพันธ์กันเป็นประจำเพื่อทำกิจกรรมอย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลายอย่าง เพื่อสนองความต้องการของสมาชิกหรือกลุ่ม ตัวอย่าง คือกลุ่มเพื่อนเล่น กลุ่มคนงาน กลุ่มคนแก่ที่วัดขณะทำบุญ

4.2 ครอบครัว (family) ครอบครัว ก็คือ กลุ่มสังคม แต่เป็นกลุ่มสังคมชนิดที่สมาชิกของกลุ่มมีความสัมพันธ์ทางเพศกันส่วนหนึ่งและมีความสัมพันธ์ทางสายโลหิตอีกอย่างหนึ่ง ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวเป็นแบบความสัมพันธ์ทั้งตัวเหมือนกัน (total) แต่อาจเข้มข้นกว่า เพราะเป็นสามีภรรยา พ่อแม่ลูก หรือความเป็นญาติ

4.3 ชุมชน (community) ชุมชน ก็คือ กลุ่มสังคม หรือองค์การ สังคมชนิดที่ตั้งอยู่ในพื้นที่แห่งใดแห่งหนึ่ง ชุมชนมีขนาดใหญ่กว่ากลุ่มสังคมและครอบครัว โดยที่กลุ่มสังคม ครอบครัว และองค์การสังคมอื่น คือชนชั้น และสหจร อย่างน้อยก็บางส่วน จะอยู่ในชุมชนนี้ด้วย นอกจากนั้นชุมชนยังเป็นที่ตั้งของโรงเรียน ไปรษณีย์ ตลาด สถานที่ราชการ เช่น ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน ที่ทำการกำนัน องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอ หรือ จังหวัด เป็นต้น วัด โรงพยาบาล หรือสถานอนามัย ไร่ นา หรือสถานผลิตสินค้าต่าง ๆ แต่ละชุมชนจึงเป็นอาณาเขตที่คนในชุมชนสามารถสนองความต้องการเบื้องต้นได้

4.4 สหจร (association) สหจร หมายถึง องค์การสังคมชนิดที่ได้รับการจัดตั้งอย่างจงใจเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่เฉพาะอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่าง ตัวอย่างขององค์การเหล่านี้ ได้แก่ สมาคม สโมสร คณะกรรมการ หมู่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด กระทรวง กองทัพ บริษัท โรงงาน ห้างสมุด องค์การเหล่านี้ต่างจากองค์การสามประเภทแรก ตรงที่ สหจรมีเจ้าหน้าที่ทำงานประจำ มีเวลาทำงานตายตัว มีทรัพย์สินเป็นของตัวเอง และมีหน้าที่เฉพาะทาง

5.5 ชนชั้น (social class) คือ การจัดชนชั้น (stratification) ทางสังคมชนิดที่แบ่งคนออกเป็นกลุ่มหรือเป็นชั้นตามสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม (socio-economic status) กลุ่มที่มีสถานภาพสูง เช่น มีเงินมาก มีเกียรติยศสูง เป็นคนชั้นสูง กลุ่มที่มีสถานภาพปานกลางเป็นชนชั้นกลาง และกลุ่มที่มีสถานภาพต่ำเป็นชนชั้นล่าง การแบ่งคนออกเป็นชนชั้น เป็นการแบ่งตามระบบของสังคมสมัยใหม่ ก่อนหน้านี้อันมีระบบวรรณะ (caste system) แบ่งคนออกเป็นวรรณะเวลาต่อมาเป็นระบบฐานันดร (estate) แบ่งคนเป็นฐานันดรแล้วจึงถึงระบบชนชั้น (social class system)

1.6 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบสถานการณ์และความเข้าใจต่อการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม
2. ทำให้ได้กิจกรรมการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม

3. นำข้อค้นพบที่ได้รับจากการวิจัยไปพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคมแบบมีส่วนร่วม จังหวัดนครปฐม

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในสถานการณ์ปัจจุบัน สังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุก ๆ ด้านโดยเฉพาะการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีการสื่อสารที่รวดเร็วเกินกว่าที่จะสามารถควบคุมได้ ส่งผลกระทบโดยตรงต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงของประชาชนด้านความเชื่อ ค่านิยม และการเลียนแบบพฤติกรรมทั้งในด้านบวกและด้านลบจนส่งผลให้เกิดปัญหาสังคมตามมา หลายหน่วยงานพยายามแก้ไขปัญหาลูกส่วนที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ของตน แต่ก็ยังไม่สามารถทำให้ปัญหาลดลงและหมดไปได้ หากแก้ไขปัญหาลูกไม่ตรงจุด และขาดความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการหาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาร่วมกันอย่างจริงจัง

ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ร่วมกับศูนย์สำรวจความคิดเห็น “นิด้าโพล” สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) สำรวจเรื่อง “สถานการณ์คุณธรรมของสังคมไทย” ระหว่างวันที่ 28 พฤศจิกายน – 22 ธันวาคม 2559 โดยสอบถามความคิดเห็นจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในภาคเหนือกระจายทุกระดับการศึกษาและอาชีพ รวมทั้งสิ้นจำนวน 2,001 หน่วยตัวอย่าง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจระดับของสถานการณ์ปัญหา และประเด็น คุณธรรมทางสังคมที่เกิดขึ้นในระดับพื้นที่ เพื่อกระตุ้นหน่วยงาน องค์กร ภาคีเครือข่าย และประชาชน ให้เกิดการ ตระหนักรู้และให้ความสำคัญกับการหาแนวทางป้องกัน แก้ไขปัญหาทางสังคมทั้งในระดับพื้นที่และภาพรวมของประเทศ (ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) กระทรวงวัฒนธรรม, 2560)

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม” จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการวิเคราะห์สถานการณ์และความเข้าใจต่อการทุจริตของเยาวชน ที่จะนำมาสู่การสร้างกิจกรรมการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธ เพื่อกำหนดพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคมแบบมีส่วนร่วม จังหวัดนครปฐม ทั้งนี้การศึกษาวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิจัย ซึ่งเป็นการทบทวนวรรณกรรมนำข้อค้นพบไปสู่การกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย การศึกษาประเด็นดังกล่าวจะทำให้เข้าใจบริบทเชิงพื้นที่ในมิติที่หลากหลายได้ชัดเจนมากขึ้น โดยทำการทบทวนวรรณกรรม ดังต่อไปนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาปัญญา
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับค่านิยมสุจริตขององค์กรทางสังคม
- 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับเกี่ยวกับพุทธธรรม
- 2.5 ข้อมูลทั่วไปจังหวัดนครปฐม
- 2.6 สรุปรอบแนวคิดการวิจัย

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา

แนวคิดการพัฒนา เป็นแนวทางในการก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความรู้ ทักษะและพฤติกรรมของสมาชิกในสังคม ตั้งแต่ระดับบุคคล สถาบันไปจนถึงระดับสังคม จากลักษณะสังคมที่เป็นอยู่ให้ก้าวไปสู่การเป็นสังคมตามแบบอย่างที่เราควรจะเป็นหรือเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นกว่าเดิม ซึ่งอาจเรียกว่าสังคมที่ได้รับการพัฒนานั่นเอง คำว่า พัฒนา ถูกกำหนดขึ้นโดยนักวิชาการต่าง ๆ แตกต่างกันไป ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา ต่างมีรากฐานพัฒนาการด้านความที่แตกต่างกันด้านความเชื่อพื้นฐานของนักคิดแต่ละยุคสมัยและความเหมาะสมของสถานการณ์ภายใต้บริบทการพัฒนาที่แตกต่างกันในแต่ละกลุ่มทฤษฎี ทฤษฎีที่สำคัญ ได้แก่ ทฤษฎีความทันสมัย ทฤษฎีการพัฒนาพึ่งพาและทฤษฎีทางเลือกอื่น ๆ ได้แก่ ทฤษฎีการพัฒนาที่เน้นความต้องการขั้นพื้นฐาน และทฤษฎีการพัฒนาแบบยั่งยืน

2.1.1 ความหมายของการพัฒนา

คำว่า “ภาวนา” แปลว่า การเจริญ หมายถึง การทำให้มีขึ้น เป็นขึ้น การฝึกอบรมทำสิ่งที่ยังไม่มีให้มีขึ้น การบำเพ็ญ ต่อมานิยมใช้คำว่า “พัฒนา” ซึ่งเป็นศัพท์ใหม่ในภาษาไทย แต่เดิมใช้คำว่า เจริญ พระพุทธศาสนาใช้คำว่า “เจริญ” เป็นการใช้ฝึกอบรม เช่น เจริญสมณะ เจริญวิปัสสนา แต่เดิมนั้น พระพุทธศาสนาใช้คำว่า “ภาวนา” คือ สมถภาวนา ฝึกอบรมจิตให้เกิดความสงบ วิปัสสนาภาวนา ฝึกอบรมปัญญาให้เกิดความรู้ความเข้าใจตามเป็นจริง เมื่อกล่าวถึงคำว่า พัฒนา ก็คือกล่าวถึงความเจริญ เป็นคำเรียกให้เข้าใจง่าย (พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต, 2544 : 9)

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2548 : 9) กล่าวว่า การพัฒนาทุกอย่างจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นก่อนแล้วจะต้องมีสิ่งอื่นหรือลักษณะอื่นเข้ามาผสม จึงจะเรียกการเปลี่ยนแปลงนั้นว่า “การพัฒนา” ลักษณะที่เพิ่มเข้ามานั้นที่สำคัญ คือ ทิศทางของการเปลี่ยนแปลงที่กำหนดไว้ล่วงหน้า

สมบูรณ์ สุขสำราญ (2552 : 23) ให้ความหมาย “การพัฒนา” ว่า คือ การทำให้เจริญนั่นเอง แต่เมื่อมาใช้เป็นคำแปลของ “Development” ในภาษาอังกฤษจะมีความหมายเกินความลึกไปถึงการทำให้ดีขึ้นจากที่เป็นอยู่ โดยการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้าไปปรับปรุงเปลี่ยนแปลง หรือการนำวิชาการแปลกใหม่เข้ามาใช้ การพัฒนาในความหมายนี้ มิได้หมายถึงการพัฒนาวัตถุเท่านั้น แต่หมายถึงการพัฒนาบุคคลทั้งในด้านจิตใจและความคิดด้วย

พระเทพสาครมุนี (2549 : 115) กล่าวสรุปไว้ว่า “การพัฒนา” เป็นการกระทำทำให้เจริญ กระทำให้ก้าวหน้ายิ่ง ๆ ขึ้นไป มีศิลปะในการกระทำอะไรลงไป ต้องมีสิ่งที่สวยงามตามระเบียบ มีเหตุมีผลอยู่ในนั้น ทำให้มันก้าวหน้ายิ่ง ๆ ขึ้นไป พยายามทำให้มันก้าวหน้า พยายามทำให้มันเจริญ อันนี้เรียกว่า มีศิลปะในการพัฒนา

Reeder (อ้างถึงใน โสภณ โสภโณ, 2550 : 15) ให้ความหมายของ “การพัฒนา” ว่าหมายถึง การเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลง ดังนี้

- (1) ความแตกต่าง เช่น ปริมาณและคุณภาพของบริการข้อมูลและข่าวสาร ฐานะทางสังคม บทบาท และอาชีพ เป็นต้น
- (2) การใช้ประโยชน์จากบริการที่มีอยู่และเพิ่มขึ้น
- (3) มีเทคโนโลยีและความมีประสิทธิภาพกระจายทั่วทุกสังคม

(4) มีความเชื่อและความไม่เชื่อ เช่น เป้าประสงค์ ความเชื่อพื้นฐาน ค่านิยม โอกาสและการสนับสนุน

(5) ทักษะคติ เช่น ระดับความพอใจ ความเป็นเอกภาพ ขวัญ และความพึงพอใจมากขึ้น

(6) มีพฤติกรรม เช่น ช่วยเหลือตนเอง มีประสิทธิภาพ การใช้ทรัพยากรมนุษย์ และมีความคิดริเริ่มมากขึ้น

พระเทพวิสุทธิกวี (พิจิตร ฐิตวณฺโณ, 2553 : 2) อธิบายว่าคำว่า พัฒนา หมายถึง การทำให้เจริญขึ้น ทำให้รุ่งเรืองขึ้น ใช้ได้ทั้งการพัฒนาวัตถุและการพัฒนาจิตใจ เช่น การพัฒนาชนบท การพัฒนาประเทศ การพัฒนาสติปัญญา และการพัฒนาจิต เป็นต้น แต่ศัพท์ทางพระพุทธศาสนาที่แท้จริงที่ใช้ในการพัฒนาจิตนั้น ท่านใช้คำว่าภาวนา หมายถึง การทำให้มีการทำให้เกิดขึ้น ทำให้เจริญ การอบรม การบำเพ็ญ เช่น คำว่า สมาธิภาวนา คือ การเจริญ การอบรม หรือบำเพ็ญสมาธิ และคำว่า วิปัสสนาภาวนา คือ การเจริญ การอบรม หรือการบำเพ็ญวิปัสสนา

ดิเรก ฤกษ์หรัย (2543 : 282) ให้ความหมายว่า การพัฒนานั้นเป็นกระบวนการที่จะต้องมีการประกอบของเครื่องชีวิตที่สำคัญและต้องผสมผสานระหว่าง

1. มีการเปลี่ยนแปลงในทางบวก ได้แก่ การปรับปรุงเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตเสมอ ถ้าเปลี่ยนแปลงในทางลบไม่ถือว่าเป็นการพัฒนา คือการเปลี่ยนแปลงนั้นจะต้องดีขึ้น เจริญองงามขึ้น และต้องเกี่ยวข้องกับ 4 แกนหลัก คือคน โครงสร้าง เทคโนโลยีและระบบหรืองาน (รวมทั้งสิ่งแวดล้อมด้วย)

2. การเปลี่ยนแปลงต้องมีการควบคุม (Control) ทิศทางของการเปลี่ยนแปลงนั้น โดยมีการกำหนดเป็นแผนที่ชัดเจนและนำไปสู่การปฏิบัติที่ดำเนินตามเป้าหมายอย่างเด่นชัด และปรับเปลี่ยนยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสมของสถานการณ์และเวลาที่เปลี่ยนแปลงไป โดยมีจุดเน้นของการพัฒนาโดยประชาชน เพื่อประชาชนและเป็นการพัฒนาแบบยั่งยืน

3. ผลของการพัฒนานั้นต้องเกิดความเสมอภาค (Equity) และการกระจายใหม่ในการกระจายความเป็นธรรมในเรื่องรายได้ และการกระจายความเป็นธรรมในเรื่องคุณภาพชีวิตแก่กลุ่มคนในสังคมอย่างยุติธรรมและจะต้องทำให้เกิดความเท่าเทียมกันอย่างแท้จริงในเรื่องโอกาส

สรุปความหมายของการพัฒนา หมายถึง การพัฒนาความคิด ความสามารถของประชาชนให้เกิดความเชื่อมั่น สามารถช่วยเหลือตนเอง เพื่อนบ้าน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตให้มีมาตรฐานความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยความร่วมมือของประชาชนและภาครัฐ

2.1.2 ทฤษฎีของการพัฒนา

ทฤษฎีของการพัฒนาได้มีนักทฤษฎีได้จำแนกไว้ดังนี้

ไมเคิล โทดาร์โร (Michael Todaro) สรุปเอาไว้ว่าหลังสงครามโลกครั้งที่สองเป็นต้นมาทฤษฎีการพัฒนาที่สำคัญมีอยู่ 4 ทฤษฎี แต่ขณะเดียวกัน เมื่อไม่นานมานี้ก็มีความพยายามเสนอทฤษฎีที่ 5 เข้ามา รวมทั้งหมดแล้วจึงเป็น 5 ทฤษฎี ดังนี้

- 1) ทฤษฎีการพัฒนาตามขั้นตอน (Linear-stages theory) ทฤษฎีนี้ยึดประเทศอุตสาหกรรมเป็นแม่แบบ วิเคราะห์ว่าประเทศเกษตรกรรมส่วนใหญ่ยังไม่พัฒนาเศรษฐกิจ จึงพยายามวางแผนให้พัฒนาไปสู่อุตสาหกรรม โดยกำหนดเป็นขั้นตอน เช่น ทฤษฎีความเจริญ เติบโตของรอสทาว

(Rostow's Stages of Growth) หรือตัวแบบการออมและการลงทุนเพื่อสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของฮาร์รอดและโดมาร์ (Harrod-Domar Growth Model) เป็นต้น

2) ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้าง (Structural-change models) ทฤษฎีนี้ต้องการให้เปลี่ยนโครงสร้างจากภาคเกษตรไปเป็นภาคอุตสาหกรรม ซึ่งสามารถผลิตได้มูลค่ามากกว่าอาจต้องมีการเคลื่อนย้ายแรงงานจากภาคเกษตรไปยังภาคอุตสาหกรรม เพื่อดูดซับแรงงานส่วนเกินและพัฒนาเทคโนโลยีในการผลิต เช่น ทฤษฎีการพัฒนาของลูอิส (Lewis Theory of Development) เป็นต้น

3) ทฤษฎีพึ่งพาระหว่างประเทศ (International-Dependence Revolution) นักทฤษฎีในประเทศกำลังพัฒนาหรือมองจากจุดยืนของประเทศกำลังพัฒนาโดยเฉพาะละตินอเมริกานั้นไม่เห็นด้วยกับทฤษฎีการพัฒนาไปสู่ความทันสมัยของตะวันตก เพราะมองว่าเป็นการครอบงำ ซึ่งจะทำให้เกิดการพัฒนาที่พึ่งพา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพึ่งพาทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีจนมีสภาพเหมือนเป็นอาณานิคมสมัยใหม่ และยิ่งพัฒนาไปจะมีคนรวยเพียงกลุ่มน้อยที่ได้รับผลประโยชน์ ปัญหาความเป็นธรรมและการกระจายรายได้จะยิ่งรุนแรงยิ่งขึ้น รวมไปถึงการสร้างค่านิยมในการพัฒนาในทางที่ผิดที่ต้องพึ่งภายนอกอยู่ตลอด

4) ทฤษฎีเสรีนิยมใหม่ (Neoclassical Counterrevolution) ทฤษฎีนี้เกิดในช่วงทศวรรษ 1980 เมื่อรัฐบาลอนุรักษ์นิยมของตะวันตก ได้แก่ สหรัฐอเมริกา อังกฤษ แคนาดาและเยอรมนีตะวันตก พร้อมใจกันรับเอาแนวคิดเสรีนิยมใหม่มาเป็นหลักในการกำหนดนโยบาย แนวคิดนี้จะเน้นเศรษฐศาสตร์มหภาคทางด้านอุปทาน (Supply-side macroeconomics) หมายความว่าสนใจการปรับปรุงทางการผลิตมากกว่าการบริโภค ขณะเดียวกันก็เน้นการแปรรูป ลดขนาดของรัฐลดการวางแผนจากส่วนกลาง ลดการควบคุมและลดกฎระเบียบแนวคิดนี้มีอิทธิพลต่อองค์การระหว่างประเทศที่สำคัญ คือ ธนาคารโลกและกองทุนการเงินระหว่างประเทศ หรือ IMF ตลอดจนองค์การระหว่างประเทศอื่น ๆ จึงทำให้สามารถเผยแพร่แนวคิดของการเปิดเสรีไปอย่างรวดเร็ว

5) ทฤษฎีความเจริญเติบโตแนวใหม่ (New Growth Theory) ทฤษฎีนี้เห็นว่าการเปิดเสรีมีปัญหา เพราะความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจพึ่งพิงภายนอก ขณะที่สถานการณ์ภายนอกผันผวนยากจะคาดการณ์ได้ นอกจากนี้การเติบโตที่เกิดขึ้นยังมีภาวะไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับการเปลี่ยนแปลงของภายนอก เช่น การเคลื่อนย้ายทุนและการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี ดังนั้น การเพิ่มของผลผลิตมวลรวมจึงเป็นการปรับตัวระยะสั้นและอาจไม่ยั่งยืน ด้วยเหตุนี้ ทฤษฎีนี้จึงหันมาสนใจความเจริญเติบโตแนวใหม่ที่เน้นการเติบโตจากภายใน และเน้นการเติบโตที่ยั่งยืน (Sustainable growth) ซึ่งมีความสัมพันธ์โดยตรงระหว่างทุนกับแรงงาน ไม่ใช่เป็นเพียงการเคลื่อนย้ายทุน ทฤษฎีความเจริญเติบโตแนวใหม่จึงเน้นการใช้ทรัพยากรภายในและเน้นการพัฒนาทุนมนุษย์ (Human capital) โดยเฉพาะลงทุนทางด้านการศึกษา การสร้างโครงสร้างพื้นฐาน และการวิจัยและการพัฒนา ซึ่งเป็นทางเลือกอีกทางเลือกหนึ่งของการลงทุนในปัจจุบัน

สรุปได้ว่า การที่จะทำความเข้าใจความหมาย ลักษณะและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนานั้น จำเป็นจะต้องตระหนักในความจริงที่ว่า การพัฒนาเป็นแนวคิดเชิงปทัสฐาน การกำหนดความหมาย ทิศทางและแนวทางของการพัฒนานั้น ย่อมจะแตกต่างกันไปตามค่านิยมและความเชื่อพื้นฐานหรืออุดมการณ์ของสังคมและกาลเวลา ดังนั้น แนวทางการพัฒนาของประเทศที่มีความยึดมั่นในอุดมการณ์ทุนนิยมจึงอาจจะแตกต่างจากประเทศอุดมการณ์สังคมนิยมและเนื่องจากปทัสฐานที่

มองเห็นว่าเป็นสิ่งที่ปรารถนาเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา ความหมาย แนวคิดและแนวทางการพัฒนาอาจจะเปลี่ยนแปลงไปได้ตามกาลเวลาด้วยเช่นกัน

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาปัญญา

การพัฒนาปัญญาเป็นแนวทางวิธีการที่ทำให้มนุษย์เกิดความรอบรู้ ฉลาดคิด ฉลาดทำการ รู้จักวิเคราะห์แก้ปัญหาและแนวทางป้องกันได้อย่างรอบด้านโดยคำนึงถึงประโยชน์ตนและประโยชน์ของสังคม สิ่งแวดล้อม และผู้เกี่ยวข้อง รู้เท่าทันกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกและมีความคิดที่สร้างสรรค์เพื่อให้ชีวิตดำเนินไปสู่จุดหมาย การดำเนินชีวิตบนวิถีที่เที่ยงและก่อให้เกิดสุขภาวะองค์รวม อันได้แก่ สุขภาวะทางกาย สุขภาวะทางจิต สุขภาวะทางปัญญา และสุขภาวะทางสังคม โดยไม่เบียดเบียนทำร้ายตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม งานวิจัยนี้มุ่งหมายถึงการศึกษาพัฒนาปัญญาตามหลักการ หลักปฏิบัติทั้งของแนวคิดทฤษฎีตะวันตกและแนวทางตะวันออก คือ ตามหลักคำสอนในทางพระพุทธศาสนา

2.2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาปัญญา

ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตนั้น จะเห็นได้ว่า พระพุทธศาสนาจะเน้นการพัฒนาคนเป็นหลัก และในการพัฒนาคนนั้น สิ่งสำคัญของการพัฒนาคือ ปัญญา เพราะทำให้รู้จักสิ่งทั้งหลายและรู้ว่าจะปฏิบัติต่อสิ่งนั้นอย่างไร การพัฒนาจะเป็นไปพร้อมกันทั้ง 4 ด้าน คือ 1) พัฒนาด้านกาย เป็นการพัฒนาความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางด้านวัตถุและเทคโนโลยี ให้สามารถควบคุมอารมณ์ความรู้สึกหรือพฤติกรรมที่แสดงออกทางกายได้อย่างเหมาะสม 2) พัฒนาด้านพฤติกรรม (ศีล) หรือวิธีการใช้ชีวิต ตลอดจนการทำมาหาเลี้ยงชีพ เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาคนให้มีศีล คือ วินัย เพราะวินัย เป็นตัวการจัดเตรียมชีวิตให้อยู่ในสภาพที่เอื้อต่อการพัฒนา 3) พัฒนาด้านจิตใจ (สมาธิ) เช่นพัฒนาคุณธรรม ความเข้มแข็ง มั่นคงของจิตใจและสภาพจิตที่เที่ยง รวมทั้งความสุข 4) พัฒนาด้านปัญญา (ปัญญา) คือความรู้ความเข้าใจต่าง ๆ รวมทั้งแนวความคิด ทักษะคติ และค่านิยม ในการฝึกฝนหรือพัฒนาด้านความรู้ ความเข้าใจ ทำได้โดยรู้จักไตร่ตรอง วินิจฉัย ตรวจสอบโดยอาศัยเหตุผล เพื่อให้เข้าใจความเป็นจริง การพัฒนาทั้ง 4 ด้านนี้จะต้องอิงอาศัยซึ่งกันและกัน ซึ่งหากพัฒนาได้ทั้งสี่ด้านแล้วจะทำให้ชีวิตมีแต่ความดีงาม ซึ่งจะนำไปสู่การเข้าถึงอิสรภาพและสันติสุขที่แท้จริง ความมีอิสรภาพสามารถวัดได้จากทั้ง 4 ด้านนี้ ฉะนั้น “การพัฒนาที่เดินไปสู่ความมีอิสรภาพ จะมีลักษณะอย่างหนึ่งคือ พึ่งตนเองได้มากขึ้น” (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต), 2548)

สำหรับการพัฒนาปัญญานั้นท่านมองปัญญาว่าเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งของชีวิต และมนุษย์ต้องมองชีวิตว่าเป็นระบบแห่งองค์รวมของส่วนประกอบมากมายที่สัมพันธ์เกี่ยวพันอิงอาศัยซึ่งกันและกัน ถ้าในมุมมองพระพุทธศาสนาเรียกองค์ประกอบชีวิตว่า ชั้น 5 ได้แก่ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ และเมื่อมองในแง่การดำเนินชีวิต ก็ประกอบไปด้วยด้านต่าง ๆ 3 ด้าน คือ ด้านพฤติกรรม คือ กาย วาจา ที่ติดต่อกับสิ่งแวดล้อม ด้านจิตใจ และด้านปัญญา ที่ต้องอาศัยสัมพันธ์อิงอาศัยกัน ดังนั้นการจะพัฒนาปัญญาอย่างเดียวยังทำไม่ได้ เพราะปัญญาเป็นด้านหนึ่งของระบบองค์รวมของชีวิต มีส่วนประกอบสามด้านอิงอาศัยกันอยู่ (วัฒนา พลชาติ, 2553)

นอกจากนี้ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตโต) ได้กล่าวถึง ปัญญาไว้ว่าปัญญานั้นแท้จริงก็มีอย่างเดียว ได้แก่ ธรรมชาติที่เป็นความรู้เข้าใจสภาวะ คือ หยั่งถึงความจริงของสิ่งทั้งหลายตามที่มัน

เป็นแต่ก็นิยมจำแนกแยกประเภทออกไปเป็นหลายอย่างตามระดับของความรู้เข้าใจบ้างตามหน้าที่หรือแง่ด้านของการทำงานของปัญญาบ้างตามทางที่ปัญญานั้นเกิดขึ้นบ้างเป็นต้น ปัญญาชุดหนึ่งซึ่งจำแนกตามแหล่งที่มาหรือทางเกิดของปัญญาได้แก่ ปัญญา 3 อย่างชุดที่แยกออกไปเป็นสุดมยปัญญา จินตามยปัญญาและภาวนามยปัญญาคำทำยคือ ปัญญาเป็นตัวกลางร่วมกันส่วนคำข้างหน้าที่ต่างกันบอกที่มาหรือแหล่งเกิดของปัญญานั้นว่าหนึ่งเกิดจากสุตะ (การสดับฟังการอ่านและเล่าเรียน) สองเกิดจากจินตะ(การคิดไตร่ตรองพิจารณา) และสามเกิดจากภาวนา (การปฏิบัติต่อจากนั้น)

1) จินตามยปัญญา ปัญญาเกิดจากการคิดพิจารณา (ปัญญาเกิดจากโยนิโสมนสิการที่ตั้งขึ้นในตนเอง)

2) สุดมยปัญญา ปัญญาเกิดจากการสดับเล่าเรียน (ปัญญาเกิดจากปรโตโฆสะ)

3) ภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดจากการปฏิบัติบาเพ็ญ (ปัญญาเกิดจากปัญญาสองอย่างแรกนั้นแล้วหมั่นมนสิการในปราศาสภาธรรม)

ทั้งนี้การที่ท่านเรียงจินตามยปัญญาขึ้นก่อนหรือสุดมยปัญญาขึ้นก่อนนั้น ติความได้ว่าอยู่ที่การคำนึงถึงบุคคลเป็นหลักหรือมองธรรมตามความเกี่ยวข้องของบุคคล ในกรณีที่เรียงจินตามยปัญญาเป็นข้อแรก คือท่านเริ่มที่บุคคลพิเศษประเภทมหาบุรุษก่อน หมายความว่าพระพุทธรเจ้าผู้ค้นพบและเปิดเผยความจริงขึ้นนั้นมิได้อาศัยสุตะไม่ต้องมีปรโตโฆสะ คือการฟังจากผู้อื่นแต่รู้จักคิดพิจารณาด้วยโยนิโสมนสิการของตนเองสามารถสืบสาวเรียงต่อไล่ตามประสบการณ์ทั้งหลายอย่างถึงขั้นทั่วรอบทะลุตลอดจนหยั่งเห็นความจริงได้จากจินตามยปัญญาจึงต่อเข้าภาวนามยปัญญาไปเลย (ไม่ต้องอาศัยสุดมยปัญญา) แต่เมื่อมองที่บุคคลทั่วไปท่านเริ่มด้วยสุดมยปัญญาเป็นข้อแรกโดยมีคำอธิบายตามลำดับว่าบุคคลเล่าเรียนสดับฟังได้สุตะ ได้ข้อธรรม ได้ข้อมูลแล้วเกิดศรัทธาขึ้นเป็นพื้นเบื้องต้น จึงนำไปใคร่ครวญตรวจสอบพิจารณาได้ความรู้เข้าใจในสุตะนั้นก็เกิดเป็นสุดมยปัญญาแล้วในขั้นต่อไปอาศัยสิ่งที่ได้เรียนสดับนั้นเป็นฐานเขาตรวจสอบซึ่งตรงเพ่งพินิจขบคิดลึกซึ้งลงไปมองเห็นเหตุผลความสัมพันธ์เป็นไปชัดเจนเกิดเป็นจินตามยปัญญาเมื่อได้ใช้ปัญญาทั้งสองนั้นจะมักหมั่นมนสิการในสภาวธรรมทั้งหลายแล้วเกิดญาณมีความรู้สว่างประจักษ์แจ้งความจริงเป็นมรรคที่จะให้เกิดผลขึ้นเป็นภาวนามยปัญญา

สำหรับในที่นี้เมื่อแยกบุคคลพิเศษออกไปแล้วสามารถเรียงลำดับการพัฒนาจิตและปัญญาโดยถือเอาคนทั่วไปเป็นที่ตั้งได้ดังนี้

1) สุดมยปัญญา ปัญญาเกิดจากสุตะ ได้แก่ ปัญญาที่คนทั่วไปจะพัฒนาขึ้นได้โดยต้องอาศัยสุตะ คือเมื่อยังคิดเองไม่เป็นหรือคิดไปไม่ถึงมองอะไร ๆ ไม่ออกไม่เข้าใจก็ต้องมีผู้แนะนำสั่งสอนบอกให้เช่นมีท่านที่เรียกว่าเป็นกัลยาณมิตรอย่างพระพุทธรเจ้าท่านผู้รู้ครูอาจารย์มาแนะนำชี้แจงอธิบายจึงรู้เข้าใจหยั่งความจริงได้ในระดับหนึ่ง

2) จินตามยปัญญา ปัญญาเกิดจากจินตะ ได้แก่ การรู้จักคิดคือเมื่อได้ความรู้เข้าใจในสุตะเกิดมีสุดมยปัญญาจากการเล่าเรียนสดับฟังแล้วก็ฝึกโยนิโสมนสิการให้มองเห็นรู้เข้าใจกว้างไกลลึกรอบทั่วตลอดแยกโยงได้ทำให้ก้าวต่อไปในการเข้าถึงความจริงและใช้ความรู้ได้อย่างได้ผล

3) ภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดจากภาวนาคือ การปฏิบัติบาเพ็ญทำให้เป็นให้มีขึ้นได้จริงโดยลงมือทำกับประสบการณ์ตรง หมายถึง ปัญญาที่พัฒนาต่อจากสุดมยปัญญาและจินตามยปัญญาสองอย่างแรกนั้นคือ อาศัยปัญญาสองอย่างแรกนั้นพัฒนาต่อไปด้วยการมนสิการ (หมายถึงโยนิโส

มนสิการ) ที่ตัวสภาวะจนเกิดปัญญา รู้แจ้งจริงที่สำเร็จเป็นมรรคให้บรรลุผล (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต), 2555)

นอกจากนี้ท่านยังได้กล่าวถึง “คุณค่าด้านการทำจิต” เน้นความหลุดพ้นเป็นอิสระของจิตใจ เป็นระดับโลกุตระ มีหลักปฏิบัติเพื่อเข้าถึงคุณค่านั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับจุดหมายสูงสุดของพุทธธรรม ซึ่งเป็นเรื่องใหญ่สำคัญเป็นส่วนคลุมยอดของระบบทั้งหมดของพระพุทธศาสนามีขอบเขตกว้างขวาง ตามปกติผู้เจริญปัญญาด้วยการพิจารณาไตรลักษณ์จะพัฒนาความเข้าใจต่อโลกและชีวิตให้เข้มข้นชัดเจนยิ่งขึ้น

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับค่านิยมสุจริตขององค์กรทางสังคม

การปฏิบัติหน้าที่ราชการอย่างเปิดเผย ถูกต้อง ตามหลักจริยธรรมและคุณธรรม สุจริต ไม่คดโกง แยกเรื่องส่วนตัวออกจากหน้าที่การงาน รวมทั้งการดูแลคนรอบตัวให้มีความซื่อสัตย์กล้าเผชิญความจริง เมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่ ล่อแหลมต้องกล้ายืนหยัด หลีกเลียง แสวงหาผู้ที่มีอำนาจมากกว่า กล้าที่จะรวมกลุ่มกับผู้ที่รัก ความซื่อสัตย์ด้วยกัน รู้วิธีป้องกันตนเอง รู้สิ่งที่ควรทำ ไม่ควรทำ มีความรับผิดชอบต่องานใน หน้าที่ ต่อผลงาน ต่อองค์การ

2.3.1 ความหมายของค่านิยมสุจริต

ธัญญา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา (2547: 58) ให้ความหมายว่า ความซื่อสัตย์ หมายถึง การนับถือตนเอง ไม่หลอกลวงตนเอง ละอายต่อการกระทำผิด ไม่คิดคดต่อผู้อื่น ไม่ลักขโมยประพฤติปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างตรงไปตรงมา ทั้งต่อหน้าและลับหลัง รับผิดชอบหน้าที่การงานที่ได้รับมอบหมาย รักษากฎระเบียบของสังคมและหน่วยงาน ไม่กระทำการใดที่ทำให้เกิดความเสียหายแก่ส่วนรวม

เสาวนิจ รัตนวิจิตร (2547: 60) ให้ความหมายว่า ความซื่อสัตย์ หมายถึง การมีคุณธรรมและพฤติกรรมที่แสดงความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง รวมทั้งการมีสัจจะวาจาและสัจจะปฏิบัติต่อตนเองและผู้อื่น

วีรวิท คงศักดิ์ (2553) ให้ความหมายว่า ความซื่อสัตย์ หมายถึง การกระทำที่ตรงไปตรงมา ประพฤติปฏิบัติตนอย่างสม่ำเสมอ ทั้งต่อหน้าและลับหลัง การยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม

รุ่งอรุณ เขียวพุ่มพวง (2557: 35) ให้ความหมายว่า ความซื่อสัตย์ หมายถึง ประพฤติชอบ ไม่คิดคดหลอกลวง ตรงไปตรงมาถูกต้องตามทำนองคลองธรรมและกฎหมายของบ้านเมือง

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2557: 50) ให้ความหมายว่า ความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในความถูกต้อง ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่นทั้งทางกาย วาจา ใจ ผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริต คือ ผู้ที่ประพฤติตรงตามความเป็นจริงทั้งทางกาย วาจา ใจ และยึดหลักความจริงความถูกต้องในการดำเนินชีวิต มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2560 : 15) ให้ความหมายว่า ความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง การประพฤติตรงตามความจริงทั้งกาย วาจา ใจ ตัวอย่างพฤติกรรมคือ พูดความจริง ปฏิบัติตามคำสัญญา ไม่นำสิ่งของหรือผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง

สรุปได้ว่า ค่านิยมสุจริตหมายถึง การประพฤติตรงไม่เอินเอียง ไม่มีเล่ห์เหลี่ยม มีความจริงใจ ปลอดภัยจากรู้สึกลำเอียงหรืออคติประพฤติอย่างเหมาะสม ตรงกับความเป็นจริง ทั้งกาย วาจา ใจต่อตนเองและผู้อื่น

2.3.2 แนวทางการเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตขององค์กรทางสังคม

ซัตติยา กรรณสูต (2547: 122) อธิบายว่า องค์กรประกอบหรืออิทธิพลในการขัดเกลาหล่อหลอมให้เป็นคนซื่อสัตย์ สุจริต ได้แก่ สถาบันครอบครัว สถาบันโรงเรียน สถาบันศาสนารวมถึงสภาพแวดล้อมอื่น ๆ เช่น สื่อมวลชน ผู้บังคับบัญชา กลุ่มเพื่อน ประชาชนทั่วไป ตลอดจนสภาพสังคมโดยรวม โดยได้ให้แนวทางการสร้างคุณธรรมความซื่อสัตย์ คือ การสร้างครอบครัวอบอุ่นโดยการปลูกฝังคุณธรรมความซื่อสัตย์ เพิ่มบทบาทด้านศาสนาแก่โรงเรียนทั่วไปให้มากขึ้น ด้านสถาบันศาสนาจะต้องปรับเปลี่ยนแนวคิดในการดำเนินชีวิตของบุคคลและชุมชนให้สมดุลระหว่างด้านเศรษฐกิจและคุณธรรม สร้างภูมิคุ้มกันจากสิ่งยั่วยุต่าง ๆ ให้สามารถดำรงตนเป็นคนดีที่ซื่อสัตย์ในชุมชน เป็นแบบอย่างที่ดี และถ่ายทอดสู่อนุชนทั้งในการดำรงชีวิตและการปฏิบัติงาน การปฏิรูปการศึกษาให้เข้าถึงคุณธรรมอย่างแท้จริง สร้างสื่อคุณธรรมกระตุ้นสังคม เพื่อให้เกิดการศึกษาทบทวนฟื้นฟูจิตสำนึก ความภูมิใจในชาติและวัฒนธรรมของไทย เร่งให้ผู้นำไทยเป็นแบบฉบับด้านคุณธรรมของสังคมในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเชิงรุกและรับ ยกกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของคนไทยโดยอาศัยกระบวนการศึกษาเป็นตัวอบรม

พนม พงษ์ไพบูลย์ (2561) กล่าวถึงแนวทางในการปลูกฝังความซื่อสัตย์สุจริตว่าเป็นหน้าที่ของทุกฝ่าย ผู้ที่มีบทบาทสำคัญยิ่งคือโรงเรียนมีหน้าที่หลักคือ การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความเจริญงอกงามในทุกด้านอย่างมีดุลยภาพ ต้องให้เด็กได้รับการพัฒนาทั้งทางด้านจิตใจ ปัญญาร่างกายและสังคม กระบวนการเรียนการสอนเป็นกระบวนการกระตุ้นเพื่อให้เกิดการพัฒนาทำให้เด็กเกิดความอยากรู้อยากเห็น เรียนรู้ ได้ปฏิบัติจนเกิดความเข้าใจ เกิดความเชื่อ ความศรัทธาและยึดถือเป็นแนวทางการดำเนินชีวิต ซึ่งกระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อปลูกฝังความซื่อสัตย์สุจริตมีดังนี้

1. กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต เช่น การนำข่าวเหตุการณ์ประจำวันที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์สุจริตหรือเอาเรื่องของคนในชุมชนที่คนยกย่องนับถือมาเล่าให้นักเรียนฟัง เด็กเล็กอาจต้องเล่าเป็นนิทาน เด็กโตเล่าเรื่องจริงและมีรายละเอียดมากขึ้น
2. การยกย่องสรรเสริญผู้ที่ทำความดีต่าง ๆ โดยเฉพาะผู้ที่แสดงออกซึ่งความซื่อสัตย์สุจริต ควรยกย่องนักเรียนของตน คนในสังคมรอบ ๆ โรงเรียนหรือคนอื่น ๆ ตามข่าว เหตุการณ์ที่ปรากฏ
3. การให้นักเรียนศึกษาค้นคว้า หาบุคคลตัวอย่างที่แสดงให้เห็นว่าผู้นั้นเป็นคนซื่อสัตย์สุจริต และมีคุณสมบัติที่ต่างไปจากคนอื่น ๆ นักเรียนควรจะได้ศึกษาโดย การไปพูดคุยกับคนในชุมชน เพื่อหาคนที่ชุมชนยกย่อง และศึกษาจากหนังสือ เอกสารต่าง ๆ ควรให้นักเรียนได้ให้เหตุผลในการที่เขาเลือกบุคคลนั้นมาเป็นตัวอย่างด้วย
4. การให้นักเรียนช่วยกันจัดนิทรรศการแสดงประวัติชีวิตและพฤติกรรมของผู้ที่นักเรียนหรือสังคม องค์กรต่าง ๆ ยกย่องว่าเป็นคนซื่อสัตย์สุจริตเป็นระยะ
5. โรงเรียนประกาศยกย่องนักเรียนหรือครู หรือบุคคลในสังคมที่มีพฤติกรรมความซื่อสัตย์สุจริตให้ปรากฏแก่นักเรียนโดยทั่วไปทุกครั้งที่มีเหตุการณ์เกิดขึ้น

6. โรงเรียนอาจจัดกิจกรรมประจำภาคเรียนหรือประจำปีให้นักเรียนช่วยเลือกเพื่อนของเขาเองที่เป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริตสมควรได้รับการยกย่องชมเชย

7. ในกิจกรรมการเรียนรู้ไม่ว่าจะเป็นเรื่องใดวิชาใดก็ตาม ครูทุกคนควรให้ความสำคัญกับการสร้างนิสัย ความมีวินัย ความรู้จักหน้าที่รับผิดชอบและความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเองและผู้อื่นเสมอ ๆ ไม่ควรแยกการสอนเรื่องความซื่อสัตย์จากการสอนอื่น ๆ ควรสอนควบคู่กันไป

8. ให้นักเรียนได้ศึกษาจากบุคคลในท้องถิ่น เช่น พระสงฆ์ ผู้นำชุมชน ถึงความดีงามของการเป็นคนซื่อสัตย์และโทษของการไม่เป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์ พร้อมทั้งหาตัวอย่างมาประกอบ

9. ให้นักเรียนเขียนนิทานหรือเรื่องจริงเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต

10. ให้นักเรียนสังเกต วิเคราะห์และวิจารณ์ตนเองในเรื่องของความซื่อสัตย์ คือการให้นักเรียนเป็นผู้ประเมินตนเอง อาจเป็นความลับเฉพาะตัว

11. โรงเรียนอาจจัดให้มีปาฐกถา ใต้วาที เกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต โดยให้นักเรียนเป็นผู้ดำเนินการเอง

12. ให้นักเรียนตั้งปณิธานของตนเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต

13. โรงเรียนเชิญผู้ที่มีชื่อเสียงหรือผู้ที่ได้รับการยกย่องเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตมาพูดคุยกับนักเรียน

14. โรงเรียนจัดงานวันแห่งความซื่อสัตย์และจัดกิจกรรมอื่น ๆ เกี่ยวกับการปลูกฝังความซื่อสัตย์สุจริต

15. ครูในโรงเรียนประพาดิตนให้เป็นตัวอย่างแก่นักเรียน ยังมีรูปแบบและวิธีการอื่น ๆ อีกมากมายที่สามารถนำมาใช้เพื่อส่งเสริมการปลูกฝังสร้างนิสัยให้นักเรียนยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต

กล่าวโดยสรุป แนวทางการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตที่ได้โดยใช้กระบวนการทางการศึกษาระดับต้นให้นักเรียนมีความสนใจเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ยกย่องสรรเสริญผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริตจัดกิจกรรม ได้เรียนรู้จนเกิดความเข้าใจ เห็นประโยชน์และยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับเกี่ยวกับพุทธธรรม

หลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาถือว่าเป็นระบบที่มีความสมบูรณ์เป็นอย่างมากในเรื่องของจริยธรรม เป็นการสอนให้บุคคลแต่ละบุคคล และบุคคลต่อสังคมมีการประพฤติปฏิบัติตนและดำเนินชีวิตไปในทางที่ถูกต้องดีงาม และมีข้อปฏิบัติที่ชัดเจน แบ่งเป็นระดับขั้นง่ายต่อการทำความเข้าใจ และนำไปประพฤติปฏิบัติให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของแต่ละคน และเข้ากันได้ในทุกยุคทุกสมัย ไม่จำกัดกาล พระพุทธองค์ทรงเน้นถึงคุณค่าของความเป็นมนุษย์ คุณค่าของมนุษย์ไม่ได้อยู่ที่การมีวัตถุหรือความสุขทางกายภาพมาก ดังเช่นที่พวกวัตถุนิยมนับถือกัน หรือมิได้อยู่ที่การมีชาติตระกูลที่สูงส่ง ทรงถือว่า การมีชีวิตอยู่จะมีคุณค่าหรือเข้าถึงคุณค่าแห่งความเป็นมนุษย์ได้นั้นจะต้องดำรงอยู่ด้วยความไม่ประมาท ดังนั้น ความยากจนที่กล่าวมาแล้วนั้น มีหลักพุทธธรรมที่สามารถแก้ปัญหานี้ได้

2.4.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับหลักพุทธธรรม

นับตั้งแต่พระพุทธเจ้าได้ตรัสรู้อนุตรสัมมาสัมโพธิญาณเป็นครูของมนุษย์และเหล่าเทวดาทั้งหลาย ได้ทรงอนุเคราะห์โลกด้วยการประกาศพุทธธรรม ตั้งแต่ตรัสรู้จนปรินิพพาน แม้ว่าพระพุทธเจ้าจะปรินิพพานแล้วแต่สิ่งหนึ่งยังคงเป็นอมตะ คือ คำสอนที่ประกาศไว้อย่างชัดเจนมีการถ่ายทอด

และสืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบัน มีทั้งผู้ที่สนับสนุนและคัดค้านแต่ในที่สุดเมื่อผ่านการวิเคราะห์แล้วก็เป็นที่ยอมรับกันว่า คำสั่งสอน หรือหลักพุทธธรรม เป็นธรรมที่ไม่ขึ้นต่อเวลา ทนสมัยเสมอหรือที่เรียกว่า “อกาลิก” (พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), 2543) ให้ผลไม่จำกัดกาล คือไม่ขึ้นกับกาลเวลา ให้ผลแก่ผู้ปฏิบัติทุกเวลา ทุกโอกาสเป็นประโยชน์ต่อมวลมนุษยชาติไม่ว่าจะเป็นผู้ครองเรือน (นาคาริก) หรือผู้สละเรือนออกบวช (อนาคาริก) นอกจากจะเป็นอภิลิขิตกรรมแล้วยังเป็นสิ่งที่ทำทนายให้มวลมนุษยชาติมาพิสูจน์ด้วยตนเอง (เอหิเปสสิโก)

ดังที่พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) ได้กล่าวว่า พระพุทธศาสนา คือ ศาสนาแห่งปัญญาและการปฏิบัติอีกทั้งพุทธธรรมนั้น ก็มีใช้เป็นเพียงปรัชญาของนักปรัชญา หรือเรื่องของนักคิดที่กำลังคิดค้นหาความจริง โดยใช้เหตุผลเชิงตรรกวิทยาหักล้างพิสูจน์ความจริงกันอยู่ หากแต่พุทธธรรมเป็นเรื่องของ “ศาสนานักปฏิบัติ” หรือเป็นการปฏิบัติของผู้ทรงปัญญา ซึ่งเข้าไปเกี่ยวข้องแก้ไขปัญหาให้กับชีวิตและความเป็นอยู่จริงของมนุษย์ ณ ช่วงเวลานั้น พระพุทธศาสนามุ่งเน้นการสอนความจริงที่เป็นประโยชน์และสั่งสอนเฉพาะสิ่งที่จะนำมาปฏิบัติให้เป็นประโยชน์ในชีวิตจริงได้ด้วยเหตุนี้พระองค์จึงไม่ทรงสนับสนุน การพยายามเข้าถึง “สัจธรรม” ด้วยวิธีครุ่นคิดและถกเถียงหาเหตุผลเกี่ยวกับปัญหาทางอภิปรัชญาซึ่งเป็นไปไม่ได้ และด้วยเหตุผลที่พระพุทธศาสนาเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับชีวิตจริงของมนุษย์นี้เองความเป็น “พุทธธรรม” จึงต้องอาศัยการพิจารณาคุณค่าทางจริยธรรมประกอบด้วย (พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), 2544)

1) ความหมายของหลักพุทธธรรม

หลักพุทธธรรม หมายถึง การประมวลคำสอนของพระพุทธเจ้า หรือ คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าที่ทรงประกาศและบัญญัติไว้เป็นที่ทราบกันว่าภายหลังพุทธปรินิพพานแล้วได้มีการรวบรวม คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าอย่างเป็นระบบครบถ้วนอยู่ในรูปแบบที่เรียกกันว่าคัมภีร์พระไตรปิฎก เพื่อให้เป็นแหล่งสืบค้นคำสอนเดิมแท้ของพระพุทธเจ้า เพราะเป็นเสมือนตัวแทนของพระพุทธเจ้า

พุทธธรรมนอกจากจะเป็นคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าแล้ว ยังรวมถึงความเป็นไปในพระชนม์ชีพและพระปฏิปทาของพระพุทธเจ้าที่สะท้อนออกมาให้ปรากฏในพุทธธรรมอีกด้วย

2) ลักษณะสำคัญของหลักพุทธธรรม

1. เป็นที่รวบรวมหลักธรรมของพระพุทธศาสนาเถรวาทอย่างบริสุทธิ์
2. นำเสนอหลักการและสาระสำคัญของพระพุทธศาสนาอย่างครบถ้วนรอบด้านครอบคลุมและเป็นระบบอย่างชัดเจน
3. เป็นมาตรฐานและเกณฑ์ของความเชื่อและการปฏิบัติของชาวพุทธทั่วไปทั้งในระดับชาวบ้านและพระภิกษุ

พุทธธรรมมีค่าสำหรับวิถีชีวิตของมวลมนุษยชาติโดยเท่าเทียมกัน ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับระดับสติปัญญา ความสามารถของแต่ละบุคคล ที่จะนำมาพัฒนาตนเองให้เกิดความสุข ความเจริญงอกงามในชีวิตเพราะพระพุทธเจ้า เป็นเพียงแต่ผู้ค้นพบทางเดินของชีวิตแล้วนำมาบอกกล่าวให้แก่บุคคลอื่นเท่านั้น ดังที่พระองค์ตรัสว่า “ตถาคตเป็นเพียงผู้บอก คือ ชี้ทางให้ส่วนตัวการกระทำนั้น เป็นเรื่องที่แต่ละคนต้องเพียรพยายามเอาเอง” ดังที่พระเทพเวที (ประยูร ปยุตฺโต, 2534) ได้แสดงทัศนะว่า พุทธธรรมเป็นการ แนะนำต้นแบบ เพราะการแนะนำพุทธธรรมนี้ ส่งเสริมให้บุคคลรู้จักช่วยตัวเอง

ยอมรับศักยภาพของมนุษย์ในการแก้ปัญหาตลอดจนให้รู้จักในเรื่องเงื่อนไข เหตุปัจจัย และวิธีการ ซึ่งมีขั้นตอนครบถ้วนตามหลักการแนะแนว

เวลาเช้า เสด็จออกบิณฑบาต

เวลาเย็น ทรงแสดงธรรม

เวลาค่ำ โอวาทภิกษุ

เวลาเที่ยงคืน ตอบปัญหาเทวดา

เวลาใกล้รุ่ง ตรวจสอบสัตว์โลก

เพื่อความสุขแก่เทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย เอกบุคคนั้นคือ พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ดังที่พระเทพเวที (ปยุตฺร ปยุตฺโต, 2534) ได้แสดงทัศนะว่า พระพุทธองค์เป็นผู้ค้นพบทางดำเนินชีวิตที่ถูกต้องเมื่อพบแล้วก็นำมาเปิดเผย มาชี้แนะ บอกทางให้แก่ผู้อื่น

ในยุคที่อารยธรรมโลกาภิวัตน์กำลังครอบงำสังคม วิถีชีวิตของมนุษย์กำลังเลือนหายและเปลี่ยนแปลงไปตามเงื่อนไขของอุทยานาภของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ ดังที่ปรากฏในปัจจุบัน แต่สิ่งหนึ่งที่ยังคงความเชื่อมโยงภูมิปัญญาดั้งเดิมของมนุษย์ให้กลับมามีความหมายต่อชีวิตที่สับสนในโลกปัจจุบัน ถึงแม้ว่ามนุษย์จะเจริญก้าวหน้าไปมากเพียงใดก็ตาม แต่สิ่งหนึ่งที่มนุษย์ยังคงต้องการ คือ “คุณค่าของชีวิต” ว่าจะมีชีวิตเป็นไปอย่างไร ในสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สิ่งที่เป็นบทพิสูจน์ในการเชื่อมโยงอดีตสู่ปัจจุบัน คือ “ธรรมะ” ที่ไม่เคยเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย เป็นเสมือนน้ำใสเย็นคอยลูบประโลมจิตใจอันร้อนลุ่มของมนุษย์ให้คลายลง

ความพออยู่ พอกิน และความมีชีวิตอยู่ที่สมถะ พอเพียง ในทุกมิติของชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนหากเราวิเคราะห์ดูแล้วจะเห็นได้ว่าชัดเจนว่าประสานสอดคล้องต้องกันอย่างแนบแน่นกับหลักธรรมแห่งพระพุทธศาสนาที่ว่าด้วยการดำรงชีวิตที่ประเสริฐ พอเหมาะพอควร และการเดินสายกลางตามสมมติสังขารในโลกธรรม หรือ โลกียธรรม ด้วย “วิถีแห่งพุทธ” トラบเท่าที่ยังไปไม่ถึงระดับปรมาตมธรรม ส่วนการดำรงชีวิตอยู่ในโลกียธรรมนี้ ก็ให้รู้เท่าทันความเป็นไปและความเป็นจริงของโลก รู้จักประสานกลมกลืนกับโลก ชีวิตและธรรมชาติ ใช้ประโยชน์และนำกฎเกณฑ์ของธรรมชาติและทรัพยากรธรรมชาติมาใช้เท่าที่จำเป็น และก่อประโยชน์สูงสุดโดยไม่เป็นการทำลายและเบียดเบียนกัน (สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ, 2540) ขณะเดียวกันก็รู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงตามกฎแห่งอริยสังขและไตรลักษณ์ทำให้ชีวิตดำรงอยู่ได้อย่างมีอิสระภาพ ไม่ยึดมั่น ถือมั่น ดำรงอยู่ได้โดยมี “ปัญญา” เป็นตัวกำกับ อยู่ได้โดยไม่โลก ไม่เบียดเบียน ไม่แก่งแย่งชิงดีและหลงใหลได้ปลื้มกับวัตถุจนเกินสมควร และการเป็นผู้คลั่งไคล้ใน “วัตถุนิยม” และ “บริโภคนิยม” จนเกินไป โดยเฉพาะโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเมื่อเทียบกับหลักธรรมในพระพุทธศาสนาแล้วจะเห็นได้ว่า มีการประสานสอดคล้องกันอยู่เป็นหลักใหญ่กล่าวคือ พระพุทธศาสนานั้นประกอบด้วยส่วนที่เป็นโลกียธรรมและโลกุตระธรรม โลกียธรรมนั้นเป็นคำสอนที่มุ่งหมายสำหรับการดำรงชีวิตอยู่ในโลกนี้ (และโลกหน้า) ด้วยดีส่วนโลกุตระธรรมนั้นมุ่งหมายเพื่อความหลุดพ้น อยู่เหนือโลก เป็นอิสระจากการถูกบีบคั้นรัดringของโลก ในส่วนของโลกียธรรมนั้น โดยที่พระพุทธศาสนาได้ให้น้ำหนักและความสำคัญแก่ชีวิตมนุษย์ ซึ่งยังจะต้องดำรงอยู่ในโลกธรรมเป็นอย่างมากไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าโลกุตระธรรม จึงพิจารณามติทางสังคมว่าเป็นส่วนหนึ่งของคำสอนทางพระพุทธศาสนาด้วยดังคำกล่าวที่ว่า “วัฒนธรรมแห่งพระพุทธศาสนานั้น มิใช่มีแต่ที่เป็นไปเพื่อปัจเจก

ภาพ (Individual) อย่างเดียว แต่มีทั้งที่เป็นไปสำหรับสมาคมภาพ (Social - สังคม) ด้วย (พระไพศาล วิสาโล, 2542) มองจากบริบทในพระพุทธศาสนาแล้ว จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าหลักคำสอนในพระพุทธศาสนานั้นสอดคล้องและเอื้อต่อการดำเนินการในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเป็นส่วนรวม โดยเฉพาะที่สอดคล้องต้องกันเป็นพิเศษ คือ “เศรษฐกิจพอเพียง” ตรงกับหลักธรรมคำสอนในพระพุทธศาสนาที่ว่าด้วย การเดินทางสายกลาง หรือ มัชฌิมาปฏิปทา เป็นแนวปฏิบัติที่พอดีทั้งในแง่การปฏิบัติและทางด้านจิตใจคือหลักสำคัญพื้นฐานที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงนำมาประยุกต์ใช้ เพื่อแก้ไขวิกฤติของชาติและนำประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ ก้าวพ้นวิกฤติเศรษฐกิจและสามารถไปสู่ชีวิตที่ดีงามมีคุณภาพตามหลักพระพุทธศาสนาได้ (มบุญ มุกข์ประดิษฐ์, 2545)

ปัจจุบันมีพระสงฆ์ที่นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ไปประยุกต์ใช้ในการดำรงสมณวิสัย และนำไปพัฒนาการทำงานเพื่อสังคม เพื่อเป็นแนวทางการแก้ปัญหาเศรษฐกิจของชุมชนที่ประสบกับปัญหาของแพง ให้พบกับแสงสว่างแล้วดำเนินไปอย่างเรียบง่ายจนเป็นที่ยอมรับและยกย่องให้เป็นแบบอย่างในการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจด้วยหลักธรรมบุคคลเหล่านั้น คือ “พระสงฆ์หรือปราชญ์ชาวพุทธเพื่อแก้ไขปัญหาชุมชน ”

2.5 ข้อมูลทั่วไปจังหวัดนครปฐม

2.5.1 พื้นที่การวิจัย จังหวัดนครปฐม ประกอบด้วย 7 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองนครปฐม อำเภอบางเลน อำเภอพุทธมณฑล อำเภอกำแพงแสน อำเภอนครชัยศรี อำเภอดอนตูม และอำเภอสามปราน ดังมีรายละเอียด ดังนี้

ที่ตั้ง

จังหวัดนครปฐมเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคกลางด้านตะวันตก ตั้งอยู่บริเวณลุ่มแม่น้ำท่าจีน ซึ่งเป็นพื้นที่บริเวณที่ราบลุ่มภาคกลาง และมีพื้นที่เป็นอันดับที่ 62 ของประเทศ อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครไปตามเส้นทางถนนเพชรเกษม 56 กิโลเมตร หรือตามเส้นทางถนนบรมราชชนนี (ถนนปิ่นเกล้า – นครชัยศรี) 51 กิโลเมตร และตามเส้นทางรถไฟ 62 กิโลเมตร โดยมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอกระทุ่มแบน อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร และอำเภอบางแพะ จังหวัดราชบุรี ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอไทรน้อย อำเภอบางใหญ่ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี และเขตทวีวัฒนา เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอบ้านโป่ง อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี และอำเภอท่ามะกา อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี

เขตการปกครอง

จังหวัดนครปฐมแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 7 อำเภอ 106 ตำบล 904 หมู่บ้าน สำหรับการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาลนคร 1 แห่ง เทศบาลเมือง 4 แห่ง เทศบาลตำบล 18 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 93 แห่ง

ระยะทางจากอำเภอเมืองไปยังอำเภอใกล้เคียง

อำเภอนครชัยศรี 14 กิโลเมตร อำเภอพุทธมณฑล 20 กิโลเมตร อำเภอสามพราน 21 กิโลเมตร อำเภอกำแพงแสน 26 กิโลเมตร อำเภอดอนตูม 31 กิโลเมตร อำเภอบางเลน 46 กิโลเมตร

ระยะทางจากจังหวัดนครปฐมไปยังจังหวัดใกล้เคียง

จังหวัดนนทบุรี 65 กิโลเมตร จังหวัดสมุทรสาคร 48 กิโลเมตร จังหวัดราชบุรี 43 กิโลเมตร จังหวัดกาญจนบุรี 112 กิโลเมตร จังหวัดสุพรรณบุรี 160 กิโลเมตร

สภาพภูมิประเทศ

"สภาพภูมิประเทศของจังหวัดนครปฐมโดยทั่วไปมีลักษณะเป็นที่ราบถึงค่อนข้างราบเรียบ ไม่มีภูเขาและป่าไม้ ระดับความแตกต่างของความสูงของพื้นที่อยู่ระหว่าง 2-10 เมตร เนื้อที่ระดับน้ำทะเลปานกลาง สภาพพื้นที่โดยทั่วไปลาดจากทิศเหนือสู่ทิศใต้ และตะวันตกสู่ตะวันออกมีแม่น้ำท่าจีนไหลผ่านจากทิศเหนือลงสู่ทิศใต้ พื้นที่ทางตอนเหนือและทางตะวันออกเฉียงเหนือส่วนใหญ่เป็นที่ดอน ส่วนพื้นที่ทางตอนกลางของจังหวัดเป็นที่ราบลุ่ม มีที่ดอนกระจายเป็นแห่งๆ และมีแหล่งน้ำกระจาย สำหรับพื้นที่ด้านตะวันออกและด้านใต้เป็นที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำท่าจีน มีคลองธรรมชาติและคลองข่อยที่ขุดขึ้นเพื่อการเกษตรและคมนาคมอยู่มาก พื้นที่สูงจากระดับน้ำทะเล 2-4 เมตร

รายละเอียด ดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 2.1 แผนที่จังหวัดนครปฐม

2.5.2 ผลการวิเคราะห์บริบทและศักยภาพของพื้นที่

จังหวัดนครปฐมได้นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลตัวชี้วัดการพัฒนาจังหวัดมาประกอบการวิเคราะห์สถานะแวดล้อมของจังหวัด โดยจังหวัดได้จำแนกผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในที่เป็นจุดแข็งและจุดอ่อน และปัจจัยภายนอกที่เป็นโอกาสและอุปสรรคของจังหวัดนครปฐม โดยสรุปเฉพาะประเด็นที่สำคัญ ได้ดังนี้

จุดแข็ง (Strengths)

1. เป็นจังหวัดปริมณฑล ส่งผลให้การคมนาคมและการขนส่งสะดวก เป็นประตูสู่ชายแดนภาคตะวันตกและภาคใต้ และเป็นพื้นที่เชื่อมโยงจากกรุงเทพมหานครถึงชายแดนประเทศเมียนมาร์ที่ใกล้ที่สุด
2. ทรัพยากรดินและน้ำอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การเกษตร โดยมีแม่น้ำต้นทูนสายหลักคือ แม่น้ำท่าจีน มีระบบชลประทานครอบคลุมพื้นที่ทั้งจังหวัด
3. ฐานการผลิตสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรม โดยมีโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปขนาดใหญ่รองรับวัตถุดิบในพื้นที่และเป็นสาขาที่ติด 3 ลำดับแรกที่มีมูลค่าสูงสุดและมีความสำคัญในการสร้างรายได้ให้จังหวัด
4. แหล่งเพาะปลูกข้าว พืชผักและผลไม้ประกอบด้วย มะพร้าว น้ำหอม ส้มโอ มะม่วง ฝรั่ง ชมพู่มะนาว กล้วยน้ำว่า กล้วยหอม ลำไย และกล้วยไม้ที่สำคัญ
5. เกษตรกรในจังหวัดเลี้ยงสัตว์เป็นอาชีพมากจังหวัดหนึ่งของภาคกลางตอนล่าง 1 โดยเฉพาะโคเนื้อ โคนม สุกรเป็ดไข่ และไก่ไข่ และมีโรงงานแปรรูปอาหารที่ทันสมัย รวมทั้งมีตลาดสุกรขนาดใหญ่ในการรองรับผลิตผล และเป็นแหล่งจำหน่ายเนื้อสุกรชำแหละที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ
6. การทำประมงน้ำจืด ได้แก่ กุ้งก้ามกราม ปลาน้ำจืด และสัตว์น้ำสวยงามเป็นอันดับต้นของประเทศ
7. ฐานอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตร โดยมูลค่าอุตสาหกรรมของจังหวัดเป็นสัดส่วนร้อยละ 54.2 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด และปัจจุบัน อุตสาหกรรมอาหารมีฐานการส่งออกร้อยละ 70 เป็นตลาดต่างประเทศ
8. ผลิตภาพแรงงานของจังหวัดอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ โดยมีผลิตภาพแรงงานเท่ากับ 304,000 บาท/คน เมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยผลิตภาพแรงงานของประเทศเท่ากับ 110,895 บาท/คน
9. แหล่งอารยธรรมสำคัญที่มีประวัติความเป็นมายาวนาน จึงมีความได้เปรียบด้านการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และเชิงวัฒนธรรม เนื่องจากมีทรัพยากรพื้นฐานด้านการท่องเที่ยวที่โดดเด่นระดับประเทศ
10. เมืองศูนย์กลางการศึกษาของภูมิภาค โดยมีสถาบันการศึกษาทุกระดับ มีมหาวิทยาลัยชั้นนำที่มีชื่อเสียงอยู่ในพื้นที่ โดยค่าดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) ด้านการศึกษาเท่ากับ 0.6736 คิดเป็นอันดับที่ 7 ของประเทศและยังติดอันดับห้าจังหวัดที่มีความก้าวหน้าทางการศึกษามากที่สุดในภาคกลาง

จุดอ่อน (Weaknesses)

1. ภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่ม ทำให้เกิดปัญหาด้านการระบายน้ำ จึงประสบปัญหาน้ำท่วมขังในบางพื้นที่โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณริมแม่น้ำท่าจีน
2. ถนนสายหลักมีสภาพชำรุด ไม่ปลอดภัยในการคมนาคมขนส่ง ขาดระบบขนส่งมวลชนที่มีคุณภาพ และขาดการจัดการโลจิสติกส์อย่างมีประสิทธิภาพ
3. เกษตรกรใช้สารเคมีในการผลิตเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูง สารเคมีตกค้างในดิน ดินเสื่อมสภาพ การผลิตพืชเกษตรส่วนใหญ่ยังไม่ได้มาตรฐาน GAP และยังขาดแหล่งจำหน่ายสินค้าเกษตรปลอดภัยโดยตรง
4. การขยายฟาร์มเลี้ยงสัตว์เป็นไปได้ยากเนื่องจากชุมชนเมืองขยายตัวมากและที่ดินมีราคาแพง รวมทั้งก่อให้เกิดมลภาวะทางกลิ่น และน้ำเสีย
5. มาตรฐานในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำยังต่ำกว่าเกณฑ์ที่ประเทศนำเข้ากำหนด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณภาพสัตว์น้ำความปลอดภัยต่อผู้บริโภค การป้องกันการเกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งมีตลาดกลาง ซื่อ-ขาย สัตว์น้ำไม่เพียงพอ ไม่สามารถรองรับผลผลิตได้ทั้งปี
6. ผู้ประกอบการขาดแคลนแรงงานไทย ทำให้จำเป็นต้องจ้างแรงงานต่างด้าวเพื่อให้กิจการสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง
7. การประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้แก่นักท่องเที่ยวขาดความต่อเนื่อง และขาดการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวในแต่ละแห่ง รวมทั้งพัฒนาสินค้าและบริการใหม่เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวกลุ่มใหม่
8. ขาดแคลนครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่มีความชำนาญในการจัดการการเรียนรู้สาขาวิชาหลัก ได้แก่ ภาษาไทย สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ส่งผลให้การทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้น ม.3 ที่ถึงแม้ว่าอยู่ในเกณฑ์ที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ แต่ยังต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ร้อยละ 50
9. สถานพยาบาลที่ได้รับการรับรองคุณภาพ HA มีปริมาณต่ำกว่าเกณฑ์ค่าเฉลี่ยในระดับประเทศ เนื่องจากประสบปัญหาความแออัดของผู้มารับบริการผนวกกับจำนวนบุคลากรและอุปกรณ์ทางการแพทย์ไม่เพียงพอ
10. จังหวัดมีเส้นทางรอยต่อกับกรุงเทพมหานครและจังหวัดปริมณฑล ซึ่งเป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการลักลอบลำเลียงและการแพร่กระจายของยาเสพติด จากข้อมูลดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) ผลการจับกุมคดียาเสพติดของจังหวัด เท่ากับ 995 รายต่อประชากรแสนคน สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ซึ่งมีค่าเท่ากับ 717.7 รายต่อประชากรแสนคน
11. ปริมาณขยะของจังหวัดมีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง และมีปริมาณสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ โดยปัจจุบันจังหวัดมีปริมาณขยะ 394,200 ตัน/ปีแต่ค่าเฉลี่ยปริมาณขยะในระดับประเทศอยู่ที่ 247,105 ตัน
12. คุณภาพน้ำของแม่น้ำท่าจีนโดยรวมอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมถึงเสื่อมโทรมมากซึ่งวัดโดยเกณฑ์ดัชนีคุณภาพน้ำทั่วไป หรือ Water Quality Index (WQI) รวมทั้ง มีปริมาณน้ำเสียจากฟาร์มปศุสัตว์การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำการเกษตรกรรม โรงงานอุตสาหกรรม และน้ำเสียจากชุมชน

13. การประสบปัญหา น้ำทะเลหนุน ส่งผลกระทบให้น้ำกร่อย เค็ม และเกิดภาวะน้ำล้นตลิ่ง ในบริเวณพื้นที่ริมแม่น้ำท่าจีน

โอกาส (Opportunities)

1. นโยบายของรัฐให้ความสำคัญกับ Food Safety Zoning การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning) การเป็น Smart Farmer การบริหารจัดการน้ำ ซึ่งสร้างโอกาสให้จังหวัดสามารถบริหารจัดการพื้นที่เพื่อการเกษตรปลอดภัย

2. รัฐบาลให้ความสำคัญกับการพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ เพื่อให้ภาคอุตสาหกรรมลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

3. นโยบายครัวไทยสู่ครัวโลก สนับสนุนให้ผู้ประกอบการจังหวัดสามารถผลิต แปรรูปสินค้าเกษตร และส่งออก

4. ภาครัฐมีนโยบายการเพิ่ม ศักยภาพการบริการเชิงรุกของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) โดยทีมสหวิชาชีพออกให้บริการผู้ป่วยที่บ้านและชุมชน

5. นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐบาล สนับสนุนให้จังหวัดพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวได้มากขึ้น

6. การก่อสร้างท่าเรือน้ำลึกทวายในประเทศเพื่อนบ้าน สร้างโอกาสให้จังหวัดสามารถพัฒนาเชื่อมโยงโครงข่ายขนส่งระดับภูมิภาค

7. การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ทำให้มีตลาดขนาดใหญ่สามารถรองรับผลผลิตที่หลากหลาย และมีคุณภาพ และเชื่อมโยงด้านการตลาดเพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าเกษตร อาหาร และการท่องเที่ยว

8. กระแสความต้องการบริโภคสินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ในระดับโลกเพิ่มสูงขึ้น ส่งผลให้จังหวัดสามารถผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์เพื่อจำหน่ายทั้งในและต่างประเทศ

9. การพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมสร้างโอกาสให้จังหวัดสามารถนำมาใช้พัฒนากระบวนการผลิต การตลาดการบริการ และสิ่งแวดล้อม ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

10. ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ทันสมัยสร้างโอกาสให้จังหวัดสามารถประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว สินค้า และบริการผ่านระบบออนไลน์ทำให้ช่วยลดต้นทุนการตลาด และสามารถเผยแพร่ไปได้ทั้งในและต่างประเทศ

อุปสรรค (Threats)

1. ข้อจำกัดในการนำเข้าสินค้าของแต่ละประเทศมีมาตรฐานแตกต่างกัน และมีการใช้มาตรการที่ไม่ใช่ภาษี (Non-Tariff Barriers: NTB) เป็นเครื่องมือในการปกป้องการนำเข้าสินค้ามากขึ้น โดยเฉพาะมาตรการด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (Sanitary and Phytosanitary Standard: SPS)

2. สินค้าของประเทศคู่แข่งที่มีต้นทุนต่ำกว่าและคุณภาพดีกว่าเข้ามาแข่งขันในตลาดของไทยมากขึ้น ส่งผลให้มีการแย่งส่วนแบ่งในตลาดการส่งออกสินค้าเกษตรบางชนิด

3. มาตรฐานเกษตรอินทรีย์มีข้อกำหนดที่ส่งผลให้เกษตรกรปฏิบัติตามได้ยาก และเนื่องจากเกษตรกรขาดความรู้ขาดแรงจูงใจด้านตลาดและราคา

4. อุตสาหกรรมบางประเภทอาจได้รับผลกระทบจากการไหลบ่าของแรงงานที่เข้ามาแข่งขันรวมทั้งแรงงานฝีมือสามารถออกไปทำงานในประเทศคู่สัญญาทำให้เกิดปัญหาขาดแรงงานที่มีทักษะสูง

5. การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศของโลก ส่งผลกระทบด้านการเกษตร เช่น ผลผลิตน้อยลงด้านสังคม เช่น โรคระบาด การเคลื่อนย้ายแรงงาน เกษตรกรยากจน และปัญหาภัยธรรมชาติ

จากการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อร่วมกันวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของจังหวัดนครปฐมได้นำประเด็นบริบทการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เชื่อมโยงกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐตามรัฐธรรมนูญ นโยบายรัฐบาลและแผนบริหารราชการแผ่นดิน ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี พ.ศ. 2560-2579 ทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) แผนยุทธศาสตร์รายสาขาเฉพาะด้าน ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคกลาง ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1 แผนพัฒนาจังหวัดนครปฐมปีพ.ศ. 2557-2560 ข้อคิดเห็นในการประเมินแผนพัฒนาจังหวัดนโยบายของรัฐบาล แผนพัฒนาอำเภอ ปัญหาความต้องการของประชาชนในพื้นที่ และผลการวิเคราะห์ตัวชี้วัดการพัฒนาจังหวัดมาประกอบในการประชุมเชิงปฏิบัติการและวิเคราะห์สถานภาพจังหวัด ทั้งนี้กระบวนการในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมจังหวัดด้วย SWOT Analysis ได้ดำเนินการอย่างครบถ้วนตามหลักการ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ซึ่งผลการกำหนดตำแหน่งการพัฒนาของจังหวัดหรือ Positioning ของจังหวัด

2.6 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม ทั้งนี้มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.6.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ

2.6.1.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา

กฤติยา ชติยะ (2565) ได้ทำการวิจัย เรื่อง “การพัฒนารูปแบบเสริมสร้างความสามารถในการคิดไตร่ตรองเชิงวิพากษ์ทางการสอนตามทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงและแนวคิดการพัฒนาบทเรียนร่วมกันสำหรับครูบรรจุใหม่” ผลการวิจัยพบว่า 1. แนวทางการจัดกิจกรรม มีหลักการคือ ใช้กลุ่มในการเปลี่ยนแปลงแบบองค์รวมผสมผสานกัน ทั้งความคิดและอารมณ์ เรียนรู้จากปัญหา การสอน เข้าใจตนเอง ลักษณะกิจกรรมที่จัดเช่น การสร้างความคิดเติบโต การสร้างความขัดแย้งภายในและประสบการณ์ตรงในระดับที่สัมผัสใจส่วนเทคนิคการจัดกิจกรรม พบว่า คุณลักษณะครูบรรจุใหม่สามารถทำหลักสูตรได้ ใส่ใจออกแบบการสอน มีทักษะการฟังอย่างลึกซึ้ง จริงใจต่อตัวเอง ลักษณะกิจกรรม คือ ให้ครูมีประสบการณ์รูปธรรม เข้าใจชุมชนและมีการสะท้อน สถานที่จัดกิจกรรมทำให้รู้สึกผ่อนคลาย วิธีการจัดกิจกรรมจัดกิจกรรม 2 ช่วง คือ ช่วงที่ 1 การเตรียมตัวก่อนฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริง ช่วงที่ 2 การฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริง 2. รูปแบบพัฒนาครูที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) เนื้อหา 4) กระบวนการพัฒนาครู ประกอบด้วย 3 กระบวนการ ได้แก่ กระบวนการที่ 1 การเตรียมความพร้อมและสร้างทีมพัฒนา กระบวนการที่ 2 การรวมพลังเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง และกระบวนการที่ 3 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อสร้างทัศนคติ

ใหม่ 5) สื่อและแหล่งเรียนรู้ และ 6) การวัดผลและประเมินผล ซึ่งมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 3. ผลการใช้รูปแบบ พบว่า 3.1) ครูบรรจุใหม่มีการเปลี่ยนแปลงระดับความสามารถในการคิด ไตร่ตรองเชิงวิพากษ์ทางการสอน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 จากระดับ 1 เป็นระดับ 2 จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 41.10 และกลุ่มที่ 2 จากระดับ 2 เป็นระดับ 3 จำนวน 10 คน ครูบรรจุใหม่ที่เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาตามรูปแบบมีความสามารถในการคิดไตร่ตรองเชิงวิพากษ์ทางการสอนหลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4. ผลการประเมินรูปแบบด้าน ปัจจัยนำเข้า พบว่า การวางแผนการจัดกิจกรรมเป็นระบบทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผน ตัวกระบวนการมีความรู้ ความสามารถและดำเนินกิจกรรมได้ดีมากสำหรับสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และ เวลาที่มีความพร้อมและเอื้อต่อการจัดกิจกรรมดีมากเช่นกัน ส่วนสื่อและแหล่งเรียนรู้มีความพร้อม หลากหลายและมีประโยชน์ต่อผู้เข้าร่วมพัฒนามาก ผู้เข้าร่วมพัฒนาจึงชอบและประทับใจ ด้านกระบวนการพบว่า ลักษณะของกิจกรรมมีความเหมาะสมและครอบคลุมในการพัฒนา ส่วนเนื้อหามีความชัดเจนมีประโยชน์และมีอิสระในการเลือกวิธีสอนดีมาก สำหรับเวลาเหมาะสม ยืดหยุ่นและนำไปบูรณาการได้ เครื่องมือ วิธีการ เกณฑ์ในการวัดและประเมินผลมีความหลากหลาย และเน้นการประเมินตามสภาพจริง การประสานงานและอำนวยความสะดวกใช้วิธีการเครื่องมือที่หลากหลายและชัดเจน ด้านผลผลิตพบว่า ครูบรรจุใหม่เปลี่ยนทัศนคติของตนเองต้องมีการวางแผนการสอน เปิดใจเรียนรู้สิ่งใหม่ และภาคภูมิใจในตัวเอง อีกทั้งสามารถเลือกและนำทฤษฎีหลักการ แนวคิด เทคนิควิธีการสอนที่หลากหลายมาใช้ในการสอนโดยสามารถบอกรายละเอียดวิธีสอนที่ใช้ ระบุ จุดอ่อน จุดแข็ง และเลือกวิธีสอนที่สอดคล้องกับความสนใจบริบทของผู้เรียนโดยคำนึงถึงวิธีสอนนั้น ที่มีต่อผู้เรียน สังคม ด้านคุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรมและการเมือง

ธัชกร ภัทรพันธ์ (2564) ได้ทำการวิจัย เรื่อง “การพัฒนากลุ่มอาชีพชุมชนต้นแบบในการเป็น แหล่งท่องเที่ยวชุมชนในตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ” ผลการวิจัยพบว่า กลุ่ม อาชีพชุมชนยังคงมีอยู่และมีความโดดเด่นทางภูมิปัญญาท้องถิ่นในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว ชุมชน พบว่า ด้านเศรษฐกิจเกษตรกรรม เช่น กลุ่มอาชีพทำประมงน้ำจืด สวนเกษตรพอเพียง กลุ่มทำ อาชีพเห็ดเหี่ยวไผ่และแปรรูปผลิตภัณฑ์จากเห็ด ด้านศิลปกรรมเช่น กลุ่มอาชีพละครชาตรี ด้านเศรษฐกิจชุมชน เช่น กลุ่มอาชีพทำปลาสดเค็มแดดเดียว กลุ่มอาชีพผ้ามัดย้อมสีธรรมชาติ ด้านโภชนาการ เช่น กลุ่มอาชีพทำอาหารไทยพื้นบ้าน กลุ่มอาชีพทำอาหารหวานพื้นบ้าน กลุ่มอาชีพ ทำผลิตภัณฑ์อาหารพื้นบ้านแปรรูป และเมื่อพิจารณาถึงข้อมูลการเป็นแหล่งท่องเที่ยวชุมชนแบบมี ส่วนร่วม พบว่า การมีแหล่งน้ำที่มากพอสำหรับทำเกษตรกรรมดั้งเดิมของกลุ่มอาชีพชุมชน และกลุ่ม อาชีพชุมชนมีผู้นำกลุ่มที่มีทักษะและประสบการณ์ มีแนวคิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ รวมทั้งสมาชิกให้ ความนับถือและให้ความร่วมมือมีความรับผิดชอบในการทำกิจกรรมของกลุ่ม อีกทั้งการได้รับความ ช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางด้านการจัดพื้นที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนที่แน่นอน มีเวที ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ ให้กับคนรุ่นใหม่เพื่อให้เกิดความสนใจในการรับช่วงต่อกลุ่มอาชีพ ชุมชน และเมื่อพิจารณาถึงปัญหาและอุปสรรคต่อการพัฒนาชุมชนอาชีพชุมชน เป็นแหล่งท่องเที่ยว ชุมชน คือ การมีข้อจำกัดของพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นจุดจอดรถและที่จัดกิจกรรมแสดงผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม อาชีพชุมชนในการรองรับนักท่องเที่ยว เพราะไม่ได้ออกแบบมาก่อนและสภาพของถนนที่มีการสัญจร คับคั่งและแออัด อีกทั้งการประชาสัมพันธ์เพื่อการรับรู้ถึงเอกลักษณ์อาชีพหรือผลิตภัณฑ์ชุมชนให้กับ

นักท่องเที่ยวยังไม่ทั่วถึงอย่างแท้จริง ในส่วนข้อเสนอการพัฒนากลุ่มอาชีพต้นแบบการเป็นแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ได้แก่การกำหนดจุดที่ตั้งของกลุ่มอาชีพชุมชนโดยใช้สีเครื่องหมาย แสดงประเภทของกลุ่มอาชีพชุมชนที่ยังคงมีการทำอาชีพชุมชน โดยการใช้ระบบการค้นหาจากแผนที่ทางกูเกิ้ลแม็บ และกำหนดเขตพื้นที่ด้วยการใช้รหัสสีหรือโทนสีเพื่อบอกถึงระดับความพร้อมของกลุ่มอาชีพชุมชนในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวและเพิ่มคุณค่าให้กับกลุ่มอาชีพชุมชนต้นแบบด้วยการใช้แบบสัญลักษณ์ 3 มิติแห่งคุณค่าที่แสดงถึงการเชื่อมโยงถึงจุดท่องเที่ยวที่น่าสนใจอื่น ๆ เพื่อการรับรู้ของนักท่องเที่ยว

นิกร กาเจริญ (2562) ได้ทำการวิจัย เรื่อง “การพัฒนาหนังสือเด็ก ชุด ทศชาติชาดก: การจัดการวัฒนธรรมทางด้านคุณธรรม จริยธรรม” ผลการวิจัยพบว่า พัฒนาการสร้างสรรค์ภาพชาดกในแต่ละช่วงสมัย มีขั้นตอนการผลิตที่แตกต่างกันด้านรูปแบบ วิธีการ และการจัดองค์ประกอบของภาพ ผลการสังเคราะห์องค์ความรู้จากข้อมูลหนังสือนิทานชาดกที่หลากหลาย ตั้งแต่อดีตสู่ปัจจุบัน ทำให้ได้แก่นเนื้อหาสาระประโยชน์ที่สำคัญของชาดกในแต่ละเรื่อง ที่จะนำไปใช้ในการจัดการวัฒนธรรมทางด้านคุณธรรม จริยธรรมด้านความอดทน ความพยายาม ความเมตตา ความตั้งใจในความดี และความฉลาดมีเหตุผล โดยการถ่ายทอดความรู้ในรูปแบบสื่อหนังสือเด็กที่มีความสอดคล้องตามความมุ่งหมายของการเรียนรู้ และเป็นไปตามแนวทางหลักการจัดการระบบวัฒนธรรม นำไปสู่การพัฒนาต้นแบบหนังสือเด็กชุด ทศชาติชาดก ทั้ง 5 เรื่อง ได้แก่ “ความอดทนของพระเตมีย์” “ความพยายามของพระมหาชนก” “ความกตัญญูของพระสุวรรณสาม” “ความดีงามของพระเนมิราช” และ “ความฉลาดของพระมโหสถ” ซึ่งทำให้ค้นพบว่าหลักการและแนวความคิดการพัฒนาหนังสือเด็กนั้น ต้องให้ความสำคัญกับแนวคิดของเนื้อหา รูปแบบภาพประกอบ และวิธีการ ด้านผลการประเมินคุณค่าจัดการกิจกรรมทางวัฒนธรรมพบว่า หนังสือเด็ก ชุด ทศชาติชาดก มีส่วนช่วยส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ให้แก่เด็ก โดยเฉพาะรูปแบบภาพประกอบที่เหมาะสมกับช่วงวัยของเด็ก ทำให้เด็กรับรู้เรื่องราวคุณธรรมได้ในระดับ “มากที่สุด” อีกทั้ง เรื่องราวยังสามารถช่วยสร้างความสนุกสนานเพลิดเพลินในการเรียนรู้ของเด็ก และทำให้เด็กเข้าใจหลักธรรมคำสอนในเรื่องราวทศชาติชาดกได้ง่ายยิ่งขึ้น

เรือตรีหญิง จิณห์จุฑา ศุภมวงคล ร.น. (2563) ได้ทำการวิจัย เรื่อง “การพัฒนาพฤติกรรมเชิงสร้างสรรค์ในการใช้สื่อตามแนวพุทธจิตวิทยาสำหรับเยาวชน” ผลการวิจัยพบว่า 1) การพัฒนาพฤติกรรมเชิงสร้างสรรค์ในการใช้สื่อโซเชียลสำหรับเยาวชน ได้แก่กระบวนการพัฒนาพฤติกรรมเชิงสร้างสรรค์ตามหลักไตรสิกขา และประเมินผลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้สื่อโซเชียล 4 ด้าน ได้แก่ ด้านปัญญา ด้านจิตใจ ด้านกายภาพ และด้านสังคม และใช้หลักหลักท้าวานา 4 มนุษย์เป็นศูนย์กลางในการพัฒนาและแสดงออกผ่านพฤติกรรมทางกาย ทางวาจา และหลักโยนิโสมนสิการ เป็นวิธีคิดโดยแยกคาย เป็นการฝึกการใช้ความคิดให้รู้จักคิดอย่างถูกวิธี เป็นขั้นสำคัญในการสร้างปัญญาที่บริสุทธิ์ และเป็นการเชื่อมโยงภายใต้พื้นฐานของคุณธรรมที่จะนำไปสู่การปฏิบัติบูรณาการกับแนวคิดทฤษฎีการพัฒนาตนทางจิตวิทยาได้แก่ แนวคิดการรับรู้ความสามารถตนเองแนวความคิดการเรียนรู้และจิตวิทยาพื้นฐาน และแนวความคิดการพัฒนา 2) กิจกรรมสำหรับการพัฒนาพฤติกรรมเชิงสร้างสรรค์ตามแนวพุทธจิตวิทยาเพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมาจากหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและแนวคิดทฤษฎีการพัฒนาพฤติกรรมทางจิตวิทยาสำหรับเยาวชน ประกอบด้วย 6 กิจกรรม มีขั้นตอนของการพัฒนาดังนี้ 1. การออกแบบชุดกิจกรรม 2. กำหนดองค์ประกอบของกิจกรรม ประกอบด้วย (1) ชั้น

นำ (2) ชั้นกิจกรรม (3) ชั้นวิเคราะห์และอภิปราย (4) ชั้นสรุปและประยุกต์ 3. การตรวจสอบคุณภาพของชุดกิจกรรมโดยการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาได้ผลสรุปยืนยันว่าคุณภาพของกิจกรรมมีความเหมาะสมและและมีประสิทธิภาพในการนำไปใช้ได้จริง ผลการพัฒนาพฤติกรรมเชิงสร้างสรรค์ในการใช้สื่อตามแนวพุทธจิตวิทยาสำหรับเยาวชนโดยผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของการพัฒนาพฤติกรรมเชิงสร้างสรรค์ก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรม พบว่ามีคะแนนเฉลี่ยการพัฒนาพฤติกรรมเชิงสร้างสรรค์ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .005

สุวรรณา เทพจิต (2562) ได้ทำการวิจัย เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการจัดการบุคลากรแบบองค์รวมในธุรกิจอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์” ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจรูปแบบการจัดการบุคลากรแบบองค์รวมในธุรกิจอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ เพื่อมุ่งสู่องค์กรสมรรถนะสูง มี 3 องค์ประกอบหลัก คือ องค์ประกอบที่ 1 อัตลักษณ์หรือลักษณะเฉพาะของบุคลากรในธุรกิจอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ มีองค์ประกอบย่อย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ทักษะในการปฏิบัติงาน ความรู้และทักษะในการพัฒนาซอฟต์แวร์ ความรู้และทักษะในการนำซอฟต์แวร์ไปใช้จริงในงาน และคุณลักษณะในการทำงานร่วมกัน ส่วนองค์ประกอบที่ 2 การจัดการบุคลากรในธุรกิจอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ในสภาพปัจจุบัน มีองค์ประกอบย่อย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ การประเมินผลและการจัดการคุณภาพบุคลากร การพัฒนาบุคลากร การธำรงรักษาบุคลากร การสรรหาบุคลากร และการวางแผนบุคลากร และสุดท้ายองค์ประกอบที่ 3 รูปแบบการจัดการบุคลากรแบบองค์รวมในธุรกิจอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ มีองค์ประกอบย่อย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ ภาวะผู้นำ นวัตกรรมเพื่อการจัดการ ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ สมรรถนะการจัดการธุรกิจการจัดการกลุ่มคนแต่ละรุ่น และการจัดการภายในองค์กร 2) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า มีค่า CMIN/DF เท่ากับ 5.011 มีค่า CFI เท่ากับ .933 มีค่า RMSEA เท่ากับ .090 ซึ่งน้ำหนักขององค์ประกอบมีค่าตั้งแต่ .482 - .990 และมีค่า P-value เท่ากับ .000 แสดงว่าทั้ง 3 องค์ประกอบหลักของรูปแบบการจัดการบุคลากรแบบองค์รวมในธุรกิจอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ เพื่อมุ่งสู่องค์กรสมรรถนะสูง ที่พัฒนาได้นั้น มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.6.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาปัญญา

พระสุทัศน์ จารุธมโม (2560) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง วิเคราะห์การพัฒนาปัญญาในพระพุทธศาสนาเถรวาท ผลการวิจัยพบว่า ปัญญาเป็นธรรมชาติที่รู้ชัด รู้แจ้ง รู้จริง รู้ทั่ว ความรู้ที่ระเอียดลึกซึ้ง แยกแยะดีชั่วรู้จักบาปบุญคุณโทษ รู้จักประโยชน์ที่จะเกิดขึ้น รู้จักโทษที่กระทำลงไป รู้จักเหตุรู้จักผล และวิเคราะห์ว่าสิ่งไหนควรทำสิ่งไหนไม่ควรทำปัญญาในระดับโลกีย์ปัญญา คือปัญญาที่เกิดจากการฟังและการคิดส่วนปัญญาในระดับโลกุตตรปัญญา คือปัญญาที่เกิดจากการเจริญวิปัสสนาภาวนา ปัญญาในระดับโลกีย์ปัญญายังมีการเวียนว่ายตายเกิดในภพต่าง ๆ แต่ปัญญาในระดับโลกุตตรปัญญาเป็นปัญญาที่ดับกิเลสโดยสิ้นเชิงส่วนการพัฒนาปัญญาในพระพุทธศาสนาเถรวาท ต้องเริ่มที่การฝึกฝนใจให้มีความเห็นและความคิดที่ถูกต้อง ที่เรียกว่าสัมมาทิฐิ ปัจจัยความเกิดขึ้นแห่งสัมมาทิฐิ คือ ปรโตโฆสะ เสียงที่ดังก้องเสียงที่ถูกต้อง มีเหตุผล เป็นประโยชน์ และโยนิโสมนสิการ ความรู้จักคิด การคิดตามแนวทางของปัญญา จึงเกิดการพัฒนาทั้งกาย วาจา ด้านการพัฒนาปัญญาในระดับโลกีย์ปัญญา นั้น เมื่อเกิดสัมมาทิฐิแล้ว จึงเกิดความพร้อมแห่งธรรม ความถึงพร้อมแห่งศรัทธา ความถึงพร้อมแห่งศีล ความถึงพร้อมแห่งจาคะ และเห็นถึงความเกิดความดับเป็นอริยะชาแรกกิเลส

ให้ถึงความสิ้นทุกข์ ด้านการพัฒนาปัญญาในระดับโลกุตตรปัญญานั้น คือปัญญาหยั่งรู้สังขารมัจจุต กิเลสสิ้นเชิง เกิดขึ้นโดยโยนิโสมนสิการ โดยการพัฒนาอย่างเป็นระบบตามแนวอริยมรรคมีองค์ 8 ไตรสิกขา วิปัสสนากัมมัฏฐาน และสติปัญญา 4 โดยเฉพาะเรื่องของศีล ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาปัญญาทำให้เกิดความระมัดระวังในพฤติกรรมทั้งทาง กาย วาจา ใจ และหมั่นเจริญวิปัสสนา เพื่อให้เกิดปัญญาเห็นแจ้ง ปฏิบัติตนตามหลักอริยมรรคมีองค์ 8 และไตรสิกขาประกอบกัน เพื่อเป็นปัจจัยเกื้อหนุนทั้งภายนอกและภายใน ทำความเจริญไปสู่โลกุตตรปัญญาด้านประโยชน์ของการพัฒนาปัญญาในพระพุทธศาสนาเถรวาท ก่อให้เกิดประโยชน์สุขในปัจจุบัน ได้แก่ มีความขยันหมั่นเพียรในการปฏิบัติหน้าที่การงาน ประกอบอาชีพอันสุจริต เลือกลงนามสำเนาเรียนศึกษาเยี่ยงอย่างท่านผู้ทรงคุณมีศรัทธา ศีล จาคะ ปัญญา ด้านการพัฒนา กาย คือการดำเนินชีวิตโดยวิถีทางที่เป็นไปตามธรรมดาแห่งเหตุปัจจัยของธรรมชาติ มีความสำรวมระวัง ด้านการพัฒนาพฤติกรรม เป็นการพัฒนาในด้านของ สัมมาวาจา สัมมากัมมันตะและสัมมาอาชีวะ เรียกว่าการพัฒนาพฤติกรรมภายในกรอบแห่งศีล ด้านการพัฒนาจิต ทำให้มีจิตใจประณีตดีงาม เป็นผู้มั่งมี มีวิริยะมีความเบิกบาน มีความอึดใจ ประโยชน์สุขในอนาคต คือ ความมีชีวิตที่มีคุณค่า ได้ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์เมื่อนึกขึ้นมาเมื่อใดจะเป็นความสุขลึกซึ้งซึ่งอยู่ภายใน เนื่องจากเป็นคุณธรรมภายใน เกิดความเชื่อมั่นในคุณความดี ส่งผลให้เกิดความสุขประณีตอยู่ในส่วนลึกภายใน ด้านประโยชน์สูงสุดเพื่อการบรรลุธรรมคือ มองสิ่งทั้งหลายตามสภาวะความเป็นจริง รู้สามัญลักษณะ รู้เท่าทันสมมุติบัญญัติ โดยการพัฒนาโลกียปัญญาเพื่อก้าวไปถึงระดับโลกุตตรปัญญานำหลักการพัฒนาปัญญา ตามแนววิทูปัจจยตาหรือปฏิบัติสมุปปบาท หลักวิปัสสนากัมมัฏฐาน และสติปัญญา 4 มาเป็นแนวทางปฏิบัติส่งผลให้ผู้ฝึกดีแล้ว มีสภาวะจิตสูงขึ้น โดยปัญญาที่เกิดขึ้นนี้ทำให้บุคคลรู้แจ้งและเข้าใจสิ่งทั้งหลายตามสภาวะความเป็นจริง รู้เท่าทันกิเลส มีจิตใจผ่องใส ปราศจากเครื่องเศร้าหมอง อันเป็นเหตุให้เกิดทุกข์

ชั้นทอง วัฒนธรรมประดิษฐ์ และคณะ (2560) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาจิตและปัญญาแบบองค์รวม: การศึกษาเอกสารและการสังเคราะห์งานวิจัย ผลการวิจัยพบว่า 1) แนวคิดการพัฒนาจิตและปัญญาแบบองค์รวมทั้งตามแนวพระพุทธศาสนาและตามความคิดตะวันตกต่างก็มุ่งไปที่การพัฒนาที่ทำให้มนุษย์เกิดสมดุลทั้งในแง่ของกายกับใจ รวมถึงสมดุลกับธรรมชาติ สังคม และสิ่งแวดล้อม 2) องค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาจิตและปัญญาแบบองค์รวม พบว่า กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาจิตและปัญญาแบบองค์รวม ประกอบด้วยการวางจุดหมายในการพัฒนาจิตและปัญญาของมนุษย์ จำแนกได้ 2 ระดับ กล่าวคือ ความสุขตามกระแสโลก และความสุขตามกระแสธรรม และกระบวนการฝึกปฏิบัติที่สามารถปรับให้สอดคล้องกับความเป็นตัวบุคคล ปัจจัยสำคัญในการออกแบบกิจกรรม คือ การคำนึงถึงกลุ่มผู้เข้ารับการพัฒนาระยะเวลา กรอบของกิจกรรม ควรเริ่มจาก 1) การสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ (Inspiration) 2) การปรับเปลี่ยนมุมมองเพื่อชีวิตที่ดี (Transform view to be good life) 3) การสร้างแรงสั่นสะเทือนทางความคิด (Create vibrations of thought) 4) การปฏิบัติเพื่อสร้างการตระหนักรู้คุณค่าในตนเอง (Practice to create self-esteem) 5) การสะท้อนตนเองและการพัฒนาก้าวต่อไป (Self-reflection and develop even further) 6) ขยายพื้นที่แห่งความสุข (Spread the area of Happiness) เรียกกระบวนการนี้ว่า ITC-PSS เกณฑ์ชี้วัดกระบวนการพัฒนาจิตและปัญญาแบบองค์รวม พบว่า ความสุข 4 ด้าน คือ (1) พัฒนากายให้เป็นสุข

- (2) พัฒนาพฤติกรรมแสดงออกทางสังคมอย่างมีสุข (3) พัฒนาจิตใจเข้าถึงความสุขด้านใน
 (4) พัฒนาปัญญาโดยใช้ความสุขทำสิ่งที่สร้างสรรค์เป็นประโยชน์

จักรพรรณ วงศ์พรพวัฒน์ (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ศึกษาวิเคราะห์การพัฒนาปัญญาตามแนวพุทธจริยศาสตร์ของสำนักปฏิบัติธรรมในจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาปัญญาตามแนวพุทธจริยศาสตร์ จะต้องปฏิบัติให้ไปตามกระบวนการของหลักไตรสิกขาเพื่อบรรลุเป้าหมายสูงสุดของชีวิต โดยเริ่มจากหลักศีลสิกขาหรือกระบวนการระเบียบปฏิบัติ (วินัย) เพื่อให้เกิดความชอบ การกระทำชอบ และการประกอบอาชีพชอบเป็นแนวทางและกรอบที่กำกับการกระทำหรือการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ให้เกิดความเรียบร้อยดีงามจากนั้นก็ยกขึ้นสู่ระดับสมาธิสิกขาหรือกระบวนการฝึกอบรมจิต เพื่อให้จิตมีการพัฒนาความสำนึกให้เกิดความสมดุลระหว่างกายและจิตเป็นกระบวนการเกื้อหนุนให้สิ่งที่รับเข้ามาในชีวิตดำเนินไปด้วยประสิทธิภาพสูงสุด และกระบวนการสุดท้าย คือ ปัญญาสิกขาหรือกระบวนการทางความรู้เป็นวิธีการอบรมศึกษา เพื่อให้เกิดวิชาความรู้และปัญญา ซึ่งจะยังผลให้เกิดมีทัศนคติความเชื่อค่านิยมที่ถูกต้องมีความดำริ ตรិตรองที่ขอบถือได้ว่าเป็นกระบวนการพัฒนาปัญญาขั้นสูงสุดที่สามารถควบคุมตนเองและสภาวะต่าง ๆ ที่กระทบเข้ามาสู่ชีวิตได้อย่างดีเยี่ยม ผลของการพัฒนาปัญญาของสำนักปฏิบัติธรรมในจังหวัดขอนแก่น พบว่า ได้ใช้หลักไตรสิกขาและหลักสติปัญญา 4 เป็นแนวทางในการพัฒนาปัญญาทั้งพระภิกษุและประชาชนทั่วไป โดยเน้นให้พิจารณาทำความเข้าใจในเรื่องของกาย เวทนา จิต ธรรม ผลของการนำหลักสติปัญญา 4 ไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ทำให้รู้เท่าทันสภาวะของอารมณ์กับสิ่งภายนอกที่มากระทบจิตให้ดีขึ้น ทำให้รู้เข้าใจสภาวะของความเป็นจริงในชีวิตมากขึ้น ทำให้การใช้ชีวิตอยู่ในสังคมแห่งการเปลี่ยนแปลงได้ดีขึ้น ทำให้ไม่กระวนกระวายใจรู้เท่าทันสภาวะของจิตใจของคน โดยไม่ให้เกิดเป็นทาสสิ่งยั่วชวนใจอันจะนำไปสู่ความเสื่อมในชีวิต ทำให้รู้ว่าสิ่งไหนควรทำ สิ่งไหนไม่ควร สิ่งไหนผิด สิ่งไหนถูก รู้จักหลีกเลี่ยงทางแห่งความเสื่อม และปฏิบัติตนให้อยู่แต่ในสิ่งที่เป็นกุศลธรรม

2.6.1.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมสุจริตขององค์กรทางสังคม

พระครูสังฆรักษ์ทรงพรพรณ ชยทตโต และคณะ (2560) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาศักยภาพสถาบันทางสังคมในการปลูกฝังจิตสำนึกคุณธรรมและค่านิยมสุจริตในสังคมไทย ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบของการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตของสถาบันครอบครัวตามหลักพระพุทธศาสนา พบว่า มีลักษณะเป็นรูปแบบของเครือข่ายสัมพันธ์ทางสังคม ที่มุ่งขับเคลื่อนการทำงานระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของระดับพื้นที่ โดยอาศัยโครงการสร้างความปรองดองสมานฉันท์โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา “หมู่บ้านรักษาศีล 5” เป็นฐาน 2) รูปแบบของกระบวนการสร้างค่านิยมสุจริตของวัดและชุมชน พบว่า มีลักษณะเป็นรูปแบบของการกระตุ้นให้เยาวชนเกิดความสนใจเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต โดยมีโรงเรียน/สถานศึกษาเป็นสถาบันที่ทำหน้าที่ให้การศึกษอบรม สร้างนิสัยให้ความรู้ ควบคู่กับการพัฒนาทักษะทางด้านปัญญา และมีองค์กรทางศาสนาต่าง ๆ ทำหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนการสร้างลักษณะนิสัยความซื่อสัตย์สุจริตบนพื้นฐานของความศรัทธาเชื่อในสิ่งที่ดีจนปฏิบัติเป็นกิจนิสัย 3) รูปแบบของการเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า มีลักษณะเป็นรูปแบบของการเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริต ตามกระบวนการ คือ การสร้างอุดมการณ์การก่อรูปเครือข่าย การพัฒนาศักยภาพ การวางแผน การส่งเสริมและดำเนินการ และการสรุปบทเรียน

ประเมินผล ตามลำดับ 4) แนวทางการพัฒนาศักยภาพสถาบันทางสังคมในการปลูกฝังจิตสำนึกคุณธรรมและค่านิยมสุจริตในสังคมไทยที่สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน พบว่า มีลักษณะเป็นการขับเคลื่อนกิจกรรมทางสังคมโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของสถาบันทางสังคมที่บูรณาการการทำงานในลักษณะเครือข่าย และมุ่งเป้าไปที่กลุ่มคนรุ่นใหม่ 5) ต้นแบบกิจกรรมการพัฒนาศักยภาพสถาบันทางสังคมในการปลูกฝังจิตสำนึกคุณธรรมและค่านิยมสุจริตในสังคมไทย พบว่า มีลักษณะเป็น “กิจกรรมเครือข่ายคนรุ่นใหม่ด้านสุจริต” ในรูปแบบของกิจกรรมจิตอาสาที่แสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมเชิงวิชาการเพื่อปลูกฝังจิตสำนึกคุณธรรมและค่านิยมสุจริตแก่สมาชิกเครือข่ายคนรุ่นใหม่ด้านสุจริต และกิจกรรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเผยแพร่สำนึกคุณธรรมและค่านิยมสุจริตหรือต่อต้านทุจริตไปสู่ชุมชนและสังคม

พระพรหมเวที (2560) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การเสริมสร้างค่านิยมสุจริตของสถาบันครอบครัวตามหลักพระพุทธศาสนา ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการวิเคราะห์แนวทางการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตของสถาบันครอบครัวตามหลักพระพุทธศาสนาที่สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทย พบว่า (1) ด้านการละเว้นปาณาติบาต ได้แก่ ส่งเสริมกิจกรรมจิตสาธารณะ ส่งเสริมกิจกรรมสร้างความปรองดองสามัคคีอย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมการจัดตั้งกองทุนพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ยากไร้หรือผู้ด้อยโอกาส (2) ด้านการละเว้นอทินนาทาน ได้แก่ ส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจระดับครัวเรือนและอาชีพเสริม และการเฝ้าระวังและสร้างภูมิคุ้มกันสังคมอยู่เย็นเป็นสุขตามแนววิถีพุทธ (3) ด้านการละเว้นกาเมสุมิฉฉาจาร ได้แก่ สร้างภูมิคุ้มกันครอบครัวอบอุ่น ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมร่วมกันของสมาชิกในครอบครัว และส่งเสริมกิจกรรมประกวดครอบครัวรักษาศีลห้าเพื่อยกย่องครอบครัวต้นแบบให้เป็นรูปธรรมทางสังคม (4) ด้านการละเว้นมุสาวาท ได้แก่ สร้างสิ่งแวดล้อมที่เป็นคุณทางสังคม จัดกิจกรรมทางสังคมระดับชุมชนที่ส่งเสริมความสามัคคีและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และส่งเสริมวิธีการคิดวิเคราะห์ในการใช้คำพูดในเชิงบวก (5) ด้านการละเว้นสุราเมรัยมีชชปาทัฏฐาน ได้แก่ สร้างหลักประกันสุขภาพในครอบครัวโดยมีต้นแบบความประพฤดีที่ดีเป็นฐานรณรงค์การทำกิจกรรมทางสังคมที่ส่งเสริมให้ชุมชนปลอดภัยและยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง และจัดตั้งชมรมครอบครัวรักษาสุขภาพและภูมิคุ้มกันยาเสพติด 2) รูปแบบการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตของสถาบันครอบครัวตามหลักพระพุทธศาสนาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน ได้แก่ รูปแบบของเครือข่ายสัมพันธ์ทางสังคม ที่เรียกว่าเครือข่ายครอบครัวสุจริตวิถีพุทธ ที่มุ่งขับเคลื่อนการทำงานระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องระดับพื้นฐานที่จากเล็กไปหาใหญ่ โดยอาศัยโครงการสร้างความปรองดองสมานฉันท์โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาหมู่บ้านรักษาศีล 5 เป็นฐาน ทั้งนี้ “เครือข่ายครอบครัวสุจริตวิถีพุทธ” มีวิสัยทัศน์ คือ “เสริมสร้างค่านิยมและวิถีชีวิตสุจริตแนวพุทธ” และมีพันธกิจ คือ “การเสริมสร้างค่านิยมสุจริตแก่เด็กและเยาวชน และสนับสนุนการทำกิจกรรมทางสังคมที่มีคุณภาพ” และมีภารกิจหลัก คือ (1) ส่งเสริมสร้างความปรองดองสามัคคีอย่างต่อเนื่องด้วยกิจกรรมจิตสาธารณะ (2) ส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและสร้างภูมิคุ้มกันสังคมอยู่เย็นเป็นสุขปราศจากทุจริต (3) ส่งเสริมการสร้างภูมิคุ้มกันครอบครัวอบอุ่นโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของสมาชิกในครอบครัว (4) ส่งเสริมการเผยแพร่องค์ความรู้การคิดวิเคราะห์วิธีใช้คำพูดในเชิงบวก และ (5) ส่งเสริมการรักษาสุขภาพและภูมิคุ้มกันยาเสพติดด้วยวิถีครอบครัวอบอุ่น

เศรษฐวัฒน์ โชควรรกุล และศธาวัช พลโคตร (2560) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางสร้างค่านิยมสุจริตและต่อต้านการทุจริตให้กับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพค่านิยมสุจริตและต่อต้านการทุจริต คือ (1) นักศึกษามีหน้าที่เรียนเพียงอย่างเดียว ไม่เข้าใจปัญหาทุจริต (2) อาจารย์ภายในส่วนใหญ่ไม่ให้ความสำคัญกับการสอน เรื่อง ค่านิยมสุจริตและการต่อต้านการทุจริต มุ่งสอนแต่เนื้อหาที่ตนเองรับผิดชอบเท่านั้น (3) เจ้าหน้าที่ภายในไม่ให้ความสำคัญกับค่านิยมสุจริตและการต่อต้านการทุจริต เช่น พักเที่ยงเกินเวลา เป็นต้น (4) มหาวิทยาลัยขาดการส่งเสริมเรื่องการสร้างค่านิยมสุจริตและต่อต้านการทุจริต เช่น เห็นเพื่อนนักศึกษาบางคนลอกข้อสอบแต่ไม่กล้าแจ้งอาจารย์ผู้คุมสอบ เพราะกลัวเพื่อนเกลียด เป็นต้น และ (6) นักศึกษาไม่กล้าร้องเรียนพฤติกรรมทุจริตของอาจารย์ เช่น การไม่เข้าสอบโดยไม่แจ้งให้ทราบล่วงหน้า เพราะกลัวอาจารย์เกลียดและอาจถูกกลั่นแกล้งได้ 2) แนวทางการสร้างค่านิยมสุจริตและต่อต้านการทุจริต คือ ยึดหลักแนวคิดสังคมวิทยาที่เชื่อว่ากระบวนการทางสังคมเป็นกระบวนการสำคัญที่ทำให้บุคคลได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกับผู้อื่น โดยบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการขัดเกลาทางสังคมและสร้างค่านิยม ได้แก่ พ่อ-แม่, ครู, เพื่อน, พระสงฆ์ และสื่อมวลชน และ 3) วิธีการสร้างภาคเครือข่ายสุจริตและต่อต้านการทุจริต คือ ยึดหลักแนวคิดของ Mathews (1996) ทั้งหมด 6 ข้อดังนี้ (1) โครงสร้างพื้นฐานทางสังคมของชุมชน (2) กระบวนการตัดสินใจของชุมชนในเรื่องส่วนรวม (3) ลักษณะของผู้นำในชุมชน (4) รูปแบบความคิดเกี่ยวกับเรื่องส่วนรวมของประชาชน (5) ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับหน่วยงานต่าง ๆ (6) ความรู้สึกถึงความ เป็นชุมชนและบรรทัดฐานของชุมชนเกี่ยวกับความร่วมมือ

ณัทพร เตโช (2560) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในส่วนราชการไทย ผลการวิจัยพบว่า การแก้ไขปัญหาการทุจริตได้มีการจัดสำนักงานที่มีหน้าที่ป้องกันและปราบปรามการทุจริตเช่นเดียวกันกับสำนักงาน ป.ป.ช. แต่ทั้งเขตปกครองพิเศษฮ่องกงและประเทศสิงคโปร์ประสบความสำเร็จในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยจากการจัดอันดับการทุจริตของประเทศในภูมิภาคเอเชีย 2551 ของหน่วยงาน 2 หน่วยงานคือ Corruption Perception Index (CPI) ประเทศสิงคโปร์ อันดับ 1 คะแนน 9.2 เขตปกครองพิเศษฮ่องกง อันดับ 2 คะแนน 8.1 ประเทศไทย อันดับ 9 คะแนน 3.5 และ Political & Economic Risk Consultancy Ltd.(PERC) ประเทศสิงคโปร์ อันดับ 1 คะแนน 1.13 เขตปกครองพิเศษฮ่องกงอันดับ 2 คะแนน 1.80 ประเทศไทย อันดับ 11 คะแนน 8.00 ปัจจัยที่ทำให้ทั้งเขตปกครองพิเศษฮ่องกงและประเทศสิงคโปร์ประสบความสำเร็จเกิดจากการกำหนดมาตรการและปรับปรุงกฎหมายและระบบปฏิบัติงาน รวมถึงการมุ่งเน้นให้การศึกษากับประชาชนและ ให้ค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต 4 ยุทธศาสตร์ คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1: ปลูกจิตสำนึก ค่านิยม คุณธรรมจริยธรรม และสร้างวินัยแก่ทุกภาคส่วน ยุทธศาสตร์ที่ 2: รวมพลังแผ่นดินป้องกันและปราบปรามการทุจริต ยุทธศาสตร์ที่ 3: เสริมสร้างความแข็งแกร่งแก่หน่วยงานต่อต้านการทุจริต ยุทธศาสตร์ที่ 4: สร้างบุคลากรมืออาชีพป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยนำหลักธรรมาภิบาล เป็นหลักการบริหารจัดการที่ดี มีการปรับวิธีคิดวิธีการบริหารใหม่ โดยมีเจตนารมณ์ให้ทุกคน ทุกฝ่ายร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ร่วมกันจัดการ ร่วมกันรับผิดชอบ แก้ปัญหาพัฒนาไปสู่ความมั่นคง ความสงบ สันติสุข มีการพัฒนาที่ยั่งยืนและก้าวไกลธรรมาภิบาล จึงตั้งอยู่บนรากฐานของความถูกต้อง ดีงาม มั่นคง หรือธรรมาธิปไตยที่มุ่งให้สังคมเข้ามา

มีส่วนร่วมในการคิด การบริหารจัดการ ปรับวัฒนธรรมขององค์กรใหม่ โดยทุกภาคส่วนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วม ภาครัฐ ต้องปฏิรูบบทบาทหน้าที่โครงสร้าง และกระบวนการทำงานให้สามารถบริหารทรัพยากรของสังคมอย่างโปร่งใส ซื่อตรง ภาคธุรกิจเอกชน ต้องมีการปฏิรูปและกำหนดกติกาในหน่วยงานของภาคธุรกิจเอกชน ให้มีกติกาการทำงานที่โปร่งใส ซื่อตรง เป็นธรรมต่อลูกค้า รวมทั้งมีระบบติดตามตรวจสอบการให้บริการที่มีมาตรฐานเทียบเท่าระดับสากล ภาคประชาชน ต้องสร้างความตระหนักสำนึกตั้งแต่ระดับปัจเจกบุคคลถึงระดับกลุ่มประชาสังคมในเรื่องของสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบต่อตนเองและสาธารณะทั้งในทางเศรษฐกิจสังคม และการเมือง เพื่อเป็นพลังของประเทศที่มีคุณภาพ มีความรู้ ความเข้าใจในหลักการของการสร้างกลไกการบริหารกิจการบ้านเมือง และสังคมที่ดีหรือธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นและทำนุบำรุงรักษาให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นต่อไป

ภักดีศรี แอนิหน และคณะ(2563) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การสร้างค่านิยมสุจริตของวัดและชุมชนจังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) แนวทางการสร้างค่านิยมสุจริตของวัดและชุมชน พบว่าส่งเสริมให้เยาวชนไทยปฏิบัติตาม กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับเคารพสิทธิของผู้อื่นและรักษาสิทธิของตน ตระหนักถึงความรับผิดชอบ รวมถึงส่งเสริมคุณธรรมและหลักธรรม ส่งเสริมให้รักษาเอกลักษณ์ของความเป็นไทยมีชีวิตที่พอเพียง สามารถลดละเลิกอบายมุขทั้งหลายได้ 2) ปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างค่านิยมสุจริตของวัดและชุมชน พบว่า ใช้ “คุณธรรมนำการพัฒนา” ซึ่งแบ่งได้เป็น 4 ลักษณะ ดังนี้ คุณธรรมที่เป็นปัจจัยผลักดันที่ทำให้เกิดความเพียร คุณธรรมที่เป็นปัจจัยสร้างแรงผลักดันให้เกิดคุณธรรม คุณธรรมที่เป็นปัจจัยเหนี่ยวรั้งไม่ให้เกิดในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง คุณธรรมที่เป็นปัจจัยสนับสนุนให้เข้าไปมีส่วนร่วมทำกิจกรรมสุดท้ายคือการพัฒนาทางด้านจิตใจ 3) ปัญหาและอุปสรรคการสร้างค่านิยมสุจริตของวัดและชุมชน พบว่าสังคมแปรเปลี่ยนไปในทางวัตถุนิยมมากขึ้น คนไทยจึงเป็นสังคมที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ส่งผลให้เกิดความเสื่อมถอยด้านคุณธรรมจริยธรรมตามมา เป็นปัญหาทางสังคม ทั้งปัญหาความยากจน ปัญหาครอบครัว ความแตกแยกทางความคิด ปัญหาการเมือง ปัญหาด้าน เศรษฐกิจ อาชญากรรม

ปริญานุช วัฒนกุล และธีรภัทร์ ลอยวิรัตน์ (2563) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษารูปแบบการสร้างเครือข่ายเยาวชนเพื่อส่งเสริมค่านิยมสุจริตและการต่อต้านการคอร์รัปชัน จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า พบว่า 1) รูปแบบของกระบวนการสร้างค่านิยมสุจริตและการต่อต้านคอร์รัปชันได้แก่ รูปแบบของการกระตุ้นความสนใจในเรื่องของความซื่อสัตย์สุจริต โดยมีสถาบันการศึกษาเป็นสถาบันที่ทำหน้าที่ในการให้การศึกษ อบรมบ่มสร้างนิสัย ให้ความรู้ ควบคู่กับการพัฒนาทักษะด้านปัญญา ประกอบกับมีองค์กรทางสังคมอื่น ๆ ทำหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนการสร้างนิสัยความซื่อสัตย์สุจริต 2) ต้นแบบกิจกรรมการส่งเสริมค่านิยมสุจริตและการต่อต้านคอร์รัปชันนี้เป็นรูปแบบของกิจกรรมเชิงวิชาการพร้อมทั้งกิจกรรมเชิงปฏิบัติการ แสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคมและความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างชุมชน โดยเริ่มจากชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัย และแสวงหาโอกาสในการขยายไปสู่ชุมชนรอบข้างที่กว้างขึ้นในระดับตำบล ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ตามที่มีปัจจัยเอื้ออำนวย

2.6.1.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบูรณาการพุทธธรรม

พระใบฎีกานพดล ธีรปญโญ (มาयरรวงค์) (2564) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักพุทธธรรมในการพัฒนาชุมชนวิถีพุทธตามโครงการหมู่บ้านบวร อำเภอศรีสัชชนาลัย จังหวัด

สุโขทัย” ผลการวิจัยพบว่า 1. บริบทชุมชนวิถีพุทธตามโครงการหมู่บ้านบวร อำเภอศรีสัชชนาลัย จังหวัดสุโขทัย พบว่า มีคณะสงฆ์อำเภอศรีสัชชนาลัย ร่วมกับสำนักวัฒนธรรมจังหวัดสุโขทัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต38 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 องค์การปกครองส่วนถิ่น ผู้นำชุมชนและประชาชนในพื้นที่ร่วมกันขับเคลื่อนโดยมีรากฐานทางด้าน ศาสนาศิลปวัฒนธรรมเป็นวิถีปฏิบัติในชีวิตประจำวัน และมีการดำเนินกิจกรรมตามนโยบายที่ทาง คณะสงฆ์ ส่วนราชการและประชาชนอย่างสม่ำเสมอ 2. หลักพุทธธรรมในการพัฒนาชุมชนที่ปรากฏ ในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท พบว่า บ้าน (ผู้นำชุมชนและประชาชน) วัด (พระสงฆ์) โรงเรียน (ครู และนักเรียน) นำมาบูรณาการ ได้แก่ หลักสังคหวัตถุ 4 คือ 1) ทาน มีการแบ่งปันด้วยปัจจัย 4 และ ธรรมทานซึ่งกันและกันภายในชุมชนอย่างเหมาะสมในยามปกติและในยามประสบภัยต่าง ๆ 2) ปิยวาจา มีการสื่อสารกันด้วยถ้อยคำที่สุภาพและเป็นกันเองระหว่างสมาชิกในชุมชน 3) อตถจริยา มีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันระหว่างเครือญาติและคนในชุมชนด้วยจิตอาสา 4) สมานัตตตา มีการ ประพฤติปฏิบัติกิจกรรมทางด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรมที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตประจำวัน 3. แนว ทางการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการพัฒนาชุมชนวิถีพุทธ ตามโครงการหมู่บ้านบวร อำเภอศรีสัช ชนาลัย จังหวัดสุโขทัย พบว่า มี 3 ลักษณะ ได้แก่ 1. ส่วนบุคคล สำหรับพระสงฆ์ ผู้นำชุมชน ประชาชน ครู นักเรียน 1) ใช้ในกิจวัตรประจำวันซึ่งได้รับการปลูกฝังตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน 2) ได้รับองค์ความรู้ จากคนในครอบครัว โรงเรียนและพระสงฆ์เป็นผู้ถ่ายทอด 3) ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา ในชุมชนและสังคมอย่างสม่ำเสมอ 2. ส่วนงาน ได้แก่ บ้าน วัด โรงเรียน 1) ผู้นำ และประชาชนถ้อยที ถ้อยอาศัยซึ่งกันและกันในการอยู่ร่วมกันในสังคม 2) พระสงฆ์ทำหน้าที่เป็นผู้นำจิตใจด้วยการ ประพฤติตนเป็นแบบอย่างและอบรมจิตใจพุทธศาสนิกชน 3) ครูบาอาจารย์ทำหน้าที่อบรมกุลบุตร กุลธิดาให้มีความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรม 3. ส่วนรวม (นโยบาย) คือ ระดับจังหวัดถึงประเทศ 1) สนับสนุนและส่งเสริมงบประมาณ บุคลากรและสื่อที่ช่วยขับเคลื่อนพันธกิจ บวร อย่างเป็นรูปธรรม และต่อเนื่อง 2) สร้างเครือข่าย บวร ในระดับจังหวัด ภูมิภาคและประเทศ 3) มีการวัดและประเมินผล การปฏิบัติงานและนำไปพัฒนา บวร อย่างชัดเจน

เกษภา ผาทอง และคณะ (2563) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง พุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและ กิจกรรมบริการทางสังคมกับปัญหาการดื่มสุรา : กรณีศึกษากลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า การเสริมสร้างการเรียนรู้หลักพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทาง สังคมในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย พบว่า (1) ตัว แบบพุทธธรรมในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย มี 3 ประเด็นหลัก ประกอบด้วย 1. โทษของสุราเป็นเหตุแห่งความประมาท 2. พุทธธรรมที่เป็นแนวทาง ปรับเปลี่ยนทัศนคติพฤติกรรมบริโภคสุราของเยาวชน 3. การแก้ไขปัญหาการดื่มสุราเชิงพุทธ บูรณาการ (2) ตัวแบบภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชน ในจังหวัดหนองคาย จากที่ผู้วิจัยได้ศึกษามาแล้วนั้น มี 2 ประเด็นหลัก ประกอบด้วย 1. ภูมิปัญญา ท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหาการบริโภคสุราของเยาวชน 2. วิธีการแก้ไขปัญหาการดื่มสุราของเยาวชน โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น (3) ตัวแบบกิจกรรมบริการทางสังคม ในการแก้ไขปัญหาความต้องการ บริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย จากที่ผู้วิจัยได้ศึกษามาแล้วนั้น มี 2 ประเด็นหลัก ประกอบด้วย 1. กิจกรรมบริการทางสังคมเพื่อการสร้างสรรคและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ที่

เหมาะสมสำหรับเยาวชน 2. วิธีการนำกิจกรรมบริการทางสังคมเพื่อการสร้างสรรคและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์สำหรับเยาวชน

พระครูไพบูลเจติยาภิรักษ์ (2560) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง หลักพุทธธรรมกับชุมชนวิถีพุทธตามแนวชายแดน อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า สภาพชุมชนวิถีพุทธ อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย พบว่า ทั้ง 3 หมู่บ้าน มีสภาพชุมชนวิถีพุทธ กล่าวคือนอกจากจะมีประวัติศาสตร์ ประเพณี และวัฒนธรรม ที่สามารถสืบค้นได้แล้วยังมีวิถีชีวิตตามแนวชายแดนที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของแต่ละชุมชน ศาสนา ระบบความเชื่อเดิมตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษส่งผลต่อวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ มีความหล่อหลอมทางด้านวัฒนธรรมและประเพณีทำให้มีความคล้ายคลึงกัน ซึ่งศาสนามีส่วนทำให้เกิดกระบวนการกลมกลืนทางด้านวัฒนธรรมที่ไม่มีความบาดหมางกัน ส่งผลให้เกิดคุณค่าด้านจิตใจของคนในชุมชน ซึ่งจะเห็นได้ว่าทั้ง 3 หมู่บ้าน ส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนา ได้ทำบุญ ตักบาตร ฟังเทศน์ ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาเป็นประจำ สนับสนุนให้ลูกหลานบวชในพระพุทธศาสนาเพื่อศึกษาพระธรรมวินัยของพระพุทธเจ้า และทานุบำรุงพระพุทธศาสนา ได้สวดมนต์ไหว้พระก่อนนอน นอกจากนี้วัดยังเป็นที่พักทางจิตใจ และเป็นศูนย์กลาง เป็นสถานที่พบปะ ประชุม พูดคุยกัน จะเห็นได้ว่ามีสภาพชุมชนที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานการพึ่งพาอาศัยกัน มีขนบธรรมเนียม ประเพณีที่สืบทอดกันมายาวนาน รักความเรียบง่ายรักสงบ ยึดหลักความพอดี มีความรักใคร่ สามัคคีกัน มีความเป็นเอกภาพในสังคม จึงทำให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุขแนวทางการประยุกต์พุทธธรรมไปใช้ในชุมชนวิถีพุทธตามแนวชายแดน อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย พบว่า ทั้ง 3 หมู่บ้าน ได้นำหลักบุญกิริยาวัตถุ 3 และสังคหวัตถุ 4 มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อให้เกิดความสุขทั้งต่อตนเอง และบุคคลอื่น เช่น บุญกิริยาวัตถุ 3 ได้แก่ การให้ทาน (ทานมัย) การรักษาศีล (ศีลมัย) บุญสำเร็จด้วยการพัฒนาจิตใจ (ภาวนามัย) และสังคหวัตถุ 4 ได้แก่การเอื้อเฟื้อไม่ตระหนี่ถี่เหนียว (ทาน) การพูดจาด้วยถ้อยคำที่ไพเราะสุภาพ (ปิยวาจา) การประพฤติในสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น (อัตถจริยา) และการเป็นผู้วางตนเหมาะสม (สมานัตตตา) เป็นต้น

พระมหาไกรวรรณ ชินทตติโย (ปุ่นขันธ) (2560) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการเสริมสร้างสุขภาวะผู้สูงอายุขององค์กรชุมชน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า 1) กระบวนการเสริมสร้างสุขภาวะผู้สูงอายุขององค์กรชุมชน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยใช้หลักพุทธธรรมไตรสิกขา (ศีล สมาธิ ปัญญา) ด้านศีล ได้ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่การงานอย่างเต็มที่ และปฏิบัติธรรมเป็นประจำ เสริมสร้างพัฒนาด้านกายและวาจา ให้มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมอย่างถูกต้องทำจิตอาสา และบริจาคทรัพย์ เป็นต้น ด้านสมาธิ ได้ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุทำสมาธิ ดูแลสุขภาพกายและใจให้มีความสัมพันธ์กัน ผูกจิตให้มีสมาธิเข้มแข็ง จนสามารถควบคุมตนเองได้เมื่อปล่อยวาง ทำให้มีความสุข ด้านปัญญา ได้ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุ ผูกดำรงตนอยู่ในความไม่ประมาท รู้เท่าทัน มีสติ มีความรู้ความเข้าใจในตัวเอง ใจเย็น มีเหตุผลมากขึ้น นำปัญญามาเป็นตัวนำทางและควบคุมพฤติกรรมจนหลุดพ้นจากปัญหาได้ทุกข้อได้ ทำให้เป็นอิสระ สดใสเบิกบาน สุขสงบอย่างแท้จริง 2) กิจกรรมที่บูรณาการหลักพุทธธรรมในการเสริมสร้างสุขภาวะผู้สูงอายุขององค์กรชุมชน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ใช้หลักไตรสิกขามีศีล สมาธิและปัญญา ศีล คือ การฝึกฝนพัฒนาด้านพฤติกรรมทางกายและวาจาให้มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่เราเกี่ยวข้องสัมพันธ์ อย่างถูกต้องมีผลดี ส่วนสมาธิ เป็นการฝึกพัฒนาในด้านจิตใจ

ถ้าจิตใจได้รับการพัฒนาให้ตั้งงามแล้วก็จะควบคุมดูแลและนำพฤติกรรมไปในทางที่ตั้งงามด้วย และ ปัญหา คือ ตัวนำทางและควบคุมพฤติกรรมทั้งหมด ปัญหาเป็นตัวปลดปล่อยจิตใจ ให้ทางออกแก่จิตใจ การได้พัฒนาปัญญาช่วยให้ชีวิตประสบความสำเร็จ มีการสร้างสวนสุขภาพ ลานกิจกรรมนำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือปราชญ์ชาวบ้าน เป็นวิทยากร ให้ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ การจัดกิจกรรมด้านศาสนา ในโอกาสพิเศษต่าง ๆ การเปิดห้องสวดมนต์ หรือห้องทำสมาธิในโรงพยาบาล จัดตั้งศูนย์ดูแลสุขภาพเด็ก และการจัดกิจกรรมศูนย์สามวัยใจเกินร้อย 3) เสนอการบูรณาการหลักพุทธธรรมกับการเสริมสร้างสุขภาวะของผู้สูงอายุ หลักพุทธธรรมไตรสิกขา ซึ่งประกอบด้วยศีล สมาธิ ปัญญา ทั้งนี้ก็เพื่อให้ผู้สูงอายุมีการดำเนินชีวิตไปในวิถีที่ถูกต้องตั้งงาม โดยเสนอให้นำหลักพุทธธรรม ไตรสิกขา (ศีล สมาธิ ปัญญา) มาใช้ หรือประยุกต์ใช้ในการเสริมสร้างสุขภาวะของตน และผู้รอบข้าง พบว่า ศีล เป็นการฝึกฝนพัฒนาด้านพฤติกรรมการสังคมสงเคราะห์การศึกษาและอาชีพ การดำเนินชีวิตแบบพอเพียง การจัดกิจกรรมสุขภาวะแบบองค์รวม การถือศีลปฏิบัติธรรมในโอกาสต่าง ๆ ร่วมกัน พบว่าสมาธิเป็นการพัฒนาจิตใจให้เป็นจิตใจที่ตั้งงามเข้มแข็ง มีความสุข มีเจตจำนงที่เป็นกุศล การจัดดอกไม้ การถักไหมพรม การอ่านหนังสือ และการเย็บปักถักร้อย การทำขนมไทย การร้อยพวงมาลัย การซ่อมแซมเสื้อผ้า และพบว่า ปัญญาเป็นการพัฒนาผู้สูงอายุในขั้นสูงสุด นำภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน วิทยากรมาจัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับการรักษาสุขภาพกาย และจิตใจ จัดตั้งศูนย์ดูแลสุขภาพ การจัดกิจกรรมศูนย์สามวัยใจเกินร้อย ให้ผู้สูงอายุ ฟังตนเองจนเป็นที่ฟังของคนอื่น ซึ่งการบูรณาการหลักพุทธธรรมไตรสิกขา (ศีล สมาธิ ปัญญา) ทั้ง 3 ด้านนั้นมีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงถึงกันอย่างต่อเนื่อง ผู้สูงอายุที่ปฏิบัติตามหลักไตรสิกขา ย่อมส่งผลให้มีความสุขดีตามมาอย่างแท้จริง

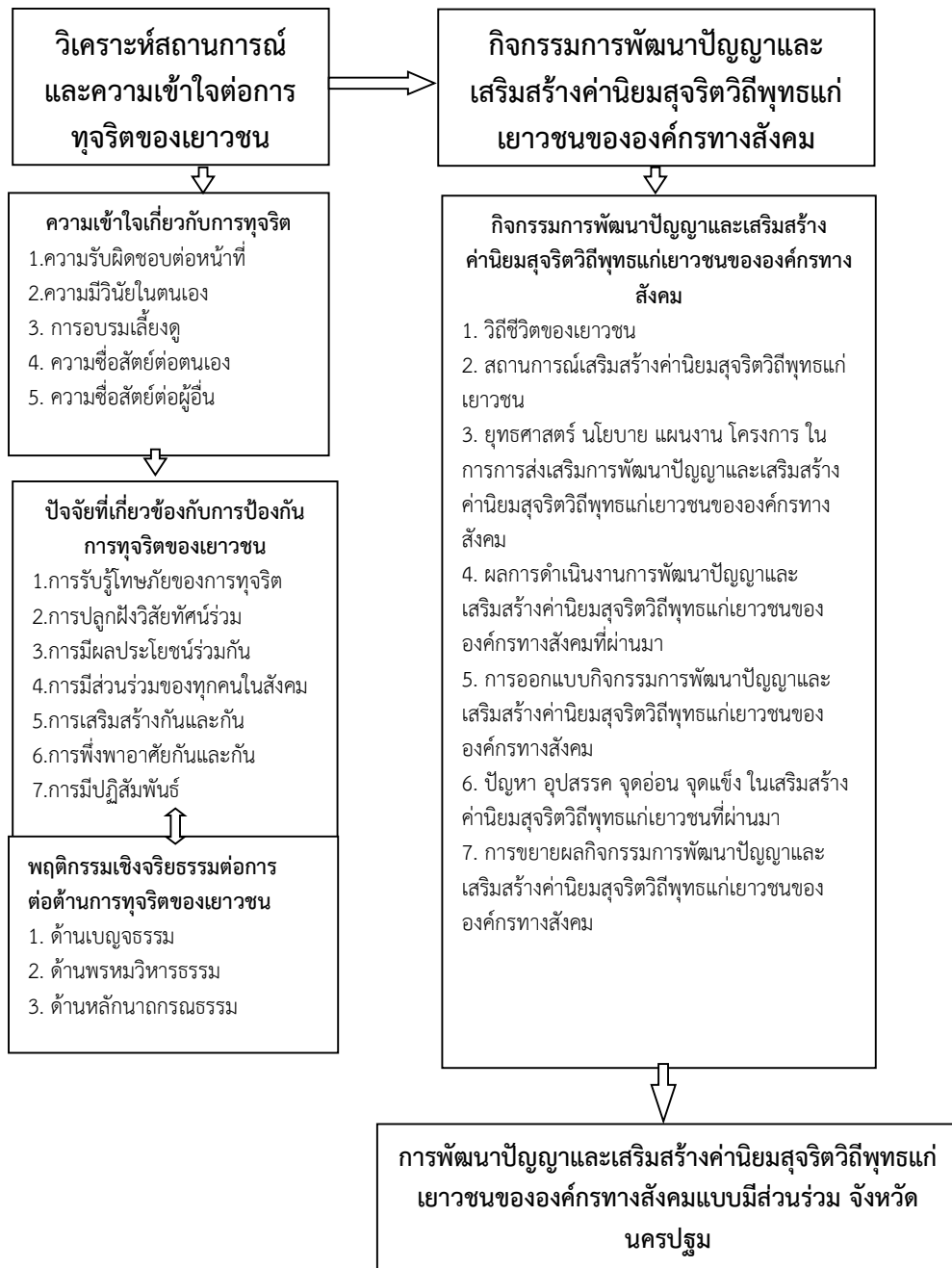
สุภาพร ธวัชราภรณ์ (2560) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อสร้างรูปแบบการมีส่วนร่วมของโรงเรียนเครือข่ายที่ 25 ในการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมเกมออนไลน์ของเยาวชน ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมเกมออนไลน์ของโรงเรียนเครือข่าย ที่ 25 มีสาเหตุหลักอยู่ 2 ประการคือ (1) ปัจจัยภายใน ได้แก่ บุคลิกภาพของเด็กและเยาวชน (2) ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ครอบครัว เพื่อน และสภาพแวดล้อม สำหรับหลักพุทธธรรมที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหามเกมออนไลน์ของเยาวชนไทย ได้แก่ หลักโยนิโส มนสิการ หลักทศ 6 พรหมวิหาร 4 และ สังคหวัตถุ 4 ส่วนรูปแบบการมีส่วนร่วมของโรงเรียนเครือข่ายที่ 25 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหามเกมออนไลน์ที่มีผลต่อเยาวชนไทยตามหลักพุทธธรรม นั้น คือ (1) การทำให้เด็กและเยาวชน รู้จักความละเอียดต่อการทำสิ่งที่ไม่เหมาะสมและไม่สมควร รวมทั้งทำให้เกิดความเกรงกลัวต่อการทำสิ่งที่ไม่เหมาะสมและไม่สมควร อันจะนำมาซึ่งลาภ ยศ สรรเสริญ และความสุภาพทำให้มีความมั่นใจและภูมิใจในตัวเองและผู้อื่น (2) การทำให้บุคคลรอบข้างตัวเด็กและเยาวชน คิดอยู่บนฐานของกุศลจิตอันมีความเมตตากรุณาและความเสียสละ อันจะนำมาซึ่งลาภ ยศ สรรเสริญ และความสุภาพต่อตนเองและผู้อื่น ทำให้มีอานิสงส์ต่อเด็กและเยาวชนให้มีความมั่นใจและภูมิใจในตนเอง (3) การทำให้เด็กและเยาวชนรวมทั้งบุคคลรอบข้างมีพฤติกรรมที่เกื้อกูลต่อกัน อันจะนำไปสู่ความสุขความเจริญ (4) การทำให้เด็กและเยาวชนเป็นที่น่ายกย่องสรรเสริญว่าเป็นเด็กและเยาวชนที่ตั้งงามทำให้เด็กมีความมั่นใจและภูมิใจในตนเองและครอบครัว

จากที่กล่าวมาทั้งหมดจะเห็นได้ว่ามีแนวคิด ทฤษฎีที่ทำให้เห็นความสำคัญของการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม ซึ่งเป็น

ประเด็นให้คำนึงถึงผลประโยชน์แห่งชาติและส่วนรวม โดยอาศัยองค์กรในทางสังคมมาเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการพัฒนาบูรณาการเข้ากับลัทธิธรรมในทางพระพุทธศาสนา ผลักดันเป็นยุทธศาสตร์ชาติป้องกันการทุจริตได้อย่างแท้จริง

2.7 สรุปกรอบแนวความคิด

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม” จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ซึ่งสอดคล้องกับหัวข้อและวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพราะฉะนั้น ผู้วิจัยได้กำหนดฐานคติในการพิจารณาการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม อย่างไรก็ตามเนื่องจากแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชน โดยมีลักษณะเป็นทฤษฎีมหภาคหรือ Grand Theory ดังนั้น ในการทำความเข้าใจแนวคิดที่มีความเป็นนามธรรมสูง ผู้ศึกษาเลือกใช้วิธีการศึกษาผ่านปรากฏการณ์หรือกรณีศึกษาที่มีความเป็นรูปธรรม โดยนำหลักการศึกษจากทฤษฎีฐานราก หรือ Grounded Theory มาประยุกต์ใช้ ซึ่งการศึกษาตามแนวทางดังกล่าวจะช่วยให้ผู้ศึกษามีความเข้าใจค่านิยมสุจริตวิถีพุทธในลักษณะที่มีความเป็นรูปธรรมมากขึ้น ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาใช้ในการบูรณาการและนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework) ดังปรากฏในแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 2.2 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

โครงการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม” เป็นการศึกษาแบบผสม (Mixed Method) ในรูปแบบการวิจัย R&D (Research and Development) ใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ส่วนเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการประชุมผู้เชี่ยวชาญ (Expertise Meeting) เพื่อสร้างกิจกรรมการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย 3 ระยะ ได้แก่

3.1 การวิจัยระยะที่ 1 วิเคราะห์สถานการณ์และความเข้าใจต่อการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.2 การวิจัยระยะที่ 2 การสร้างกิจกรรมการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม

1. แหล่งข้อมูล
2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.3 การวิจัยระยะที่ 3 การพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคมแบบมีส่วนร่วม จังหวัดนครปฐม

1. จัดสัมมนาการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคมแบบมีส่วนร่วม จังหวัดนครปฐม
2. การนำเสนอแนวทางการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคมแบบมีส่วนร่วม จังหวัดนครปฐม

3.1 การวิจัยระยะที่ 1 วิเคราะห์สถานการณ์และความเข้าใจต่อการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม

เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์และความเข้าใจต่อการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม ใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เป็นการศึกษาความเข้าใจเกี่ยวกับการทุจริต ทศนคติเกี่ยวกับการทุจริตของเยาวชน รวมถึง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม พฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่อการต่อต้านการทุจริตของเยาวชน โดยมีวิธีการศึกษาดังนี้

1. แหล่งข้อมูลการวิจัย

การวิจัยระยะนี้ใช้แหล่งข้อมูล ดังนี้

1) แหล่งข้อมูลที่เป็นเอกสาร ได้แก่ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการทำความเข้าใจปรากฏการณ์ทางสังคม แนวคิดการเรียนรู้ และการจัดการความรู้ (KM) แนวคิดเรื่องเครือข่ายทางสังคม แนวคิดเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริต แนวคิดด้านการรองรับผลกระทบทางสังคม แนวคิดการประเมินสถานการณ์ และแนวคิดเกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์การพัฒนาสังคม ทั้งนี้ เนื่องจากการส่งเสริมเครือข่ายจิตอาสาของพระสงฆ์เป็นเรื่องละเอียดอ่อน ดังนั้น แนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษาจึงมุ่งเน้นการประยุกต์ใช้เพื่อให้สามารถอธิบายการเรียนรู้และการเชื่อมโยงเครือข่ายการเรียนรู้

2) แหล่งข้อมูลที่เป็นคน ได้แก่ การเก็บข้อมูลแบบสอบถามกับเยาวชนจังหวัดนครปฐม จำนวน 7 อำเภอ 106 ตำบล ในจังหวัดนครปฐม ได้แก่ อำเภอเมืองนครปฐม อำเภอบางเลน อำเภอพุทธมณฑล อำเภอกำแพงแสน อำเภอนครชัยศรี อำเภอดอนตูม และอำเภอสสามพราน ใช้การสุ่มอย่างมีระบบ (Systematic Random Sampling) โดยการเลือกแบบกำหนดโควต้า (Quota Sampling) ตำบลละ 3 คน เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยผู้วิจัยกำหนดได้ล่วงหน้า และได้ประชาชนที่มีอายุระหว่าง 13-20 ปี จำนวน 318 คน ที่ใช้เป็นพื้นที่ศึกษาวิจัย โดยใช้วิธีการสุ่มแบบตามสะดวกตามคุณสมบัติที่กำหนด ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างแบบไม่ทราบประชากรของ Cochran (1988) เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยผู้วิจัยกำหนดได้ล่วงหน้า โดยกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 5 ส่วนการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง คณะผู้วิจัยคัดเลือกจากจังหวัดที่มีสัดส่วนของเยาวชน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่างในแต่ละอำเภอ ดังนี้

$$n = \frac{P(1-P)Z^2}{e^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

P = สัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากร

e² = ระดับความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

Z = ค่า Z ที่ระดับความเชื่อมั่นหรือระดับนัยสำคัญ

- ถ้าระดับความเชื่อมั่น 95% หรือระดับนัยสำคัญ 0.05 มีค่า

$$Z=1.96$$

- ถ้าระดับความเชื่อมั่น 99% หรือระดับนัยสำคัญ 0.01 มีค่า
Z=2.58

รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 สัดส่วนของกลุ่มเยาวชนที่วิเคราะห์สถานการณ์และความเข้าใจต่อการทุจริตของ
เยาวชนในจังหวัดนครปฐม ตามอำเภอแยกเป็นตำบล

อำเภอ	ตำบล	จำนวนเยาวชน อายุ 13-20 ปี
1. อำเภอเมืองนครปฐม	1. พระปฐมเจดีย์	3
	2. บางแถม	3
	3. พระประโทน	3
	4. ธรรมศาลา	3
	5. ตาก้อง	3
	6. มาบแค	3
	7. สนามจันทร์	3
	8. ดอนยายหอม	3
	9. ถนนขาด	3
	10. บ่อพลับ	3
	11. นครปฐม	3
	12. วังตะกู่	3
	13. หนองปากโลง	3
	14. สามควายเผือก	3
	15. ทุ่งน้อย	3
	16. หนองดินแดง	3
	17. วังเย็น	3
	18. โพรงมะเตี๋ย	3
	19. ลำพญา	3
	20. สระกะเทียม	3
	21. สวนป่า	3
	22. ห้วยจรเข้ม	3
	23. ทัพหลวง	3
	24. หนองงูเห่า	3
	25. บ้านยาง	3
	รวม	75
2. อำเภอสามพราน	1. ท่าข้าม	3

อำเภอ	ตำบล	จำนวนเยาวชน อายุ 13-20 ปี
	2. ทรงคนอง	3
	3. หอมเกร็ด	3
	4. บางกระทีก	3
	5. บางเตย	3
	6. สามพราน	3
	7. บางช้าง	3
	8. ไไร่ชิง	3
	9. ท่าตลาด	3
	10. กระทุ่มล้ม	3
	11. คลองใหม่	3
	12. ตลาดจินดา	3
	13. คลองจินดา	3
	14. ยายชา	3
	15. บ้านใหม่	3
	16. อ้อมใหญ่	3
		รวม
3. อำเภอบางเลน	1. บางเลน	3
	2. บางปลา	3
	3. บางหลวง	3
	4. บางภาษี	3
	5. บางระกำ	3
	6. บางไทรป่า	3
	7. หินมูล	3
	8. ไทรงาม	3
	9. ดอนตูม	3
	10. นิลเพชร	3
	11. บัวปากท่า	3
	12. คลองนกกระทุง	3
	13. นราภิรมย์	3
	14. ลำพญา	3
	15. ไม้หูช้าง	3
	รวม	45
อำเภอดอนตูม	1. สามง่าม	3
	2. ห้วยพระ	3

อำเภอ	ตำบล	จำนวนเยาวชน อายุ 13-20 ปี
	3. ลำเหย	3
	4. ดอนพุทรา	3
	5. บ้านหลวง	3
	6. ดอนรวก	3
	7. ห้วยด้วน	3
	8. ลำลูกบัว	3
	รวม	24
อำเภอนครชัยศรี	1. นครชัยศรี	3
	2. บางกระบือ	3
	3. วัดแค	3
	4. ท่าตำหนัก	3
	5. บางแก้ว	3
	6. ท่ากระชับ	3
	7. ชุนแก้ว	3
	8. ท่าพระยา	3
	9. พะเนียด	3
	10. บางระกำ	3
	11. โคกพระเจดีย์	3
	12. ศีระทอง	3
	13. แหลมบัว	3
	14. ศรีมหาโพธิ์	3
	15. สัมปทวน	3
	16. วัดสำโรง	3
	17. ดอนแฝก	3
	18. ห้วยพลู	3
	19. วัดละมุด	3
	20. บางพระ	3
	21. บางแก้วฟ้า	3
	22. ลานตากฟ้า	3
	23. จี๊ราย	3
	24. ไทยาวาส	3
รวม	72	
อำเภอพุทธมณฑล	1. ศาลายา	3
	2. คลองโยง	3

อำเภอ	ตำบล	จำนวนเยาวชน อายุ 13-20 ปี
	3. มหาสวัสดิ์	3
	รวม	9
อำเภอกำแพงแสน	1. ฟุ่งกระพังโหม	3
	2. กระต๊อบ	3
	3. ฟุ่งลูกนก	3
	4. ห้วยขวาง	3
	5. ฟุ่งขวาง	3
	6. สระสีมุ่ม	3
	7. ฟุ่งบัว	3
	8. ดอนข่อย	3
	9. สระพัฒนา	3
	10. ห้วยหมอนทอง	3
	11. ห้วยม่วง	3
	12. กำแพงแสน	3
	13. ร้างพิบูล	3
	14. หนองกระทุ่ม	3
	15. วังน้ำเขียว	3
	รวม	45
รวมทั้งสิ้น		318

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการวิจัยโดยดำเนินการวิจัย สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงเท่านั้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ ซึ่งมีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยกำหนดประเภทเครื่องมือการวิจัย และขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. ลักษณะของแบบสอบถาม (Questionnaire)

แบบสอบถามมีลักษณะปลายปิดและปลายเปิด โดยแบ่งออกเป็น 5 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ที่มีมาจากแหล่งใดบ้าง ลักษณะชุมชนที่พักอาศัย กิจกรรมยามว่างที่ทำเป็นประจำ มีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายปิดให้เลือกตอบแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความเข้าใจเกี่ยวกับการทุจริต มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ ตามหลักการของลิเคิร์ต (Likert) (สุวรี ศิริโกภาภิรมย์, 2546: 140)

โดยแบ่งคำถามตามสภาพความเป็นจริง จำนวน 30 ข้อ และมีเกณฑ์การให้คะแนนคือ

ตอบ	พอใจมาก	มีค่าคะแนนเท่ากับ	5
ตอบ	พอใจ	มีค่าคะแนนเท่ากับ	4
ตอบ	พอใจน้อย	มีค่าคะแนนเท่ากับ	3
ตอบ	ไม่พอใจ	มีค่าคะแนนเท่ากับ	2
ตอบ	ไม่พอใจมาก	มีค่าคะแนนเท่ากับ	1

โดยเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย โดยกำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ ตามแนวคิดของเบสท์ (Best) (ประกอบ กรรณสูตร, 2542: 108)

ค่าเฉลี่ย	4.51 – 5.00	แปลว่า	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51 – 4.50	แปลว่า	มาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 – 3.50	แปลว่า	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51 – 2.50	แปลว่า	น้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.50	แปลว่า	น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 54 ระดับ ตามหลักการของลิเคิร์ต (Likert) (สุวรรณี ศิริโกคาภิรมย์, 2546: 140) จำนวน 35 ข้อ และมีเกณฑ์การให้คะแนนคือ

ตอบ	เป็นจริงมากที่สุด	มีค่าคะแนนเท่ากับ	5
ตอบ	เป็นจริง มาก	มีค่าคะแนนเท่ากับ	4
ตอบ	เป็นจริงปานกลาง	มีค่าคะแนนเท่ากับ	3
ตอบ	เป็นจริงน้อย	มีค่าคะแนนเท่ากับ	2
ตอบ	เป็นจริงน้อยที่สุด	มีค่าคะแนนเท่ากับ	1

โดยเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย โดยกำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ ตามแนวคิดของเบสท์ (Best) (ประกอบ กรรณสูตร, 2542: 108)

ค่าเฉลี่ย	4.51 – 5.00	แปลว่า	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51 – 4.50	แปลว่า	มาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 – 3.50	แปลว่า	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51 – 2.50	แปลว่า	น้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.50	แปลว่า	น้อยที่สุด

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่อการต่อต้านการทุจริตของเยาวชน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ ตามหลักการของลิเคิร์ต (Likert) (สุวรรณี ศิริโกคาภิรมย์, 2546: 140) จำนวน 30 ข้อ และมีเกณฑ์การให้คะแนนคือ

ตอบ	เป็นจริงมากที่สุด	มีค่าคะแนนเท่ากับ	5
ตอบ	เป็นจริง มาก	มีค่าคะแนนเท่ากับ	4
ตอบ	เป็นจริงปานกลาง	มีค่าคะแนนเท่ากับ	3
ตอบ	เป็นจริงน้อย	มีค่าคะแนนเท่ากับ	2

ตอบ เป็นจริงน้อยที่สุด มีค่าคะแนนเท่ากับ 1
 โดยเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย โดยกำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ ตามแนวคิดของเบสท์ (Best) (ประกอบ กรรณสูตร, 2542: 108)

ค่าเฉลี่ย	4.51 – 5.00	แปลว่า	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51 – 4.50	แปลว่า	มาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 – 3.50	แปลว่า	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51 – 2.50	แปลว่า	น้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.50	แปลว่า	น้อยที่สุด

สำหรับการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม พฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่อการต่อต้านการทุจริตของเยาวชน โดยใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (Multiple Correlation Analysis) การวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis) และการวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) หรือค่า r เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่าง 2 ตัวแปรที่สนใจ และการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis)

ตอนที่ 5 คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอเกี่ยวกับสถานการณ์และความเข้าใจต่อการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Open ended Questionnaire) ให้ตอบโดยเสรี

3. การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามในการวิจัย โดยศึกษาเอกสารวิชาการและจากงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์และความเข้าใจต่อการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม โดยมีขั้นตอนดังนี้

2.1) ศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์และความเข้าใจต่อการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2) นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว นำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาปัญญา การต่อต้านการทุจริต ด้านศาสนา และด้านสังคมศาสตร์ ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จำนวน 3 คน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.66-1.00

2.3) เมื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเรียบร้อยแล้ว จึงนำไปทดลองใช้กับหน่วยการวัดที่มีใช้ประชากรในการวิจัย เพื่อทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) แบบสอบถามทั้งหมดโดยการนำไปทดลองใช้กับคนจำนวน 30 คนที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficients) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (Cronbach's Alpha Coefficiency) เท่ากับ .955

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย ถึงนายอำเภอ 7 อำเภอ จังหวัดนครปฐม

2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 318 ชุด

3. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

3.2 การวิจัยระยะที่ 2 การสร้างกิจกรรมการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริต วิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม

เพื่อสร้างกิจกรรมการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างกิจกรรมการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม ที่ผ่านมาตลอดถึงการกำหนดกิจกรรมการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม ที่นำไปสู่การรู้ถึงบทบาท สถานะ หน้าที่ ผลกระทบจากการทุจริตคอร์รัปชัน สนับสนุนค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม โดยมีวิธีการศึกษาดังนี้

3.1.1 แหล่งข้อมูล

การวิจัยระยะนี้ใช้แหล่งข้อมูล ดังนี้

1) แหล่งข้อมูลที่เป็นเอกสาร ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาปัญญา แนวคิดเกี่ยวกับค่านิยมสุจริตขององค์กรทางสังคม และ แนวคิดเกี่ยวกับเกี่ยวกับพุทธธรรม

2) แหล่งข้อมูลที่เป็นคน ได้แก่ การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน 21 รูป/คน

3.1.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) โดยพิจารณาเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญหรือตามคุณสมบัติ จำนวน 21 รูป/คน สามารถแบ่งออกได้เป็น 5 กลุ่ม ประกอบด้วย

กลุ่มที่ 1 ฝ่ายปกครอง คือ ตัวแทนจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ศาล กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร เป็นต้น จำนวน 7 คน

กลุ่มที่ 2 นักวิชาการ คือ ตัวแทนจากนักกฎหมาย นักวิชาการด้านการเมืองการปกครอง นักสิทธิมนุษยชน จำนวน 4 คน

กลุ่มที่ 3 สำนักพัฒนาและส่งเสริมธรรมาภิบาล สำนักงาน ป.ป.ช. คือ ตัวแทนจากสำนักพัฒนาและส่งเสริมธรรมาภิบาล สำนักงาน ป.ป.ช. จำนวน 4 คน

กลุ่มที่ 4 นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา คือ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับการบูรณาการพุทธธรรมเพื่อพัฒนาปัญญาและค่านิยมสุจริตขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม เป็นผู้มีผู้เชี่ยวชาญในด้านวิชาการทางพระพุทธศาสนา มีผลงานในการบูรณาการหลักธรรมกับศาสตร์สมัยใหม่เป็นที่ประจักษ์ จำนวน 4 รูป/คน

กลุ่มที่ 5 เยาวชน คือ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนในการพัฒนาประเทศ
สังกัดจังหวัดนครปฐม จำนวน 2 คน

3.1.3 การประชุมผู้เชี่ยวชาญ (Expertise Meeting)

การประชุมผู้เชี่ยวชาญ (Expertise Meeting) เพื่อสร้างกิจกรรมการพัฒนา
ปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม โดยมี
ผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 12 รูป/คน ระดมสมอง (Brain Storming) ผู้วิจัยได้พิจารณากำหนด
เลือกหน่วยงานบุคคลที่เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตลอดถึงประชาชน เยาวชน พระสงฆ์นักพัฒนา ตัวแทน
จากฝ่ายบ้านเมือง ภาครัฐ กลุ่ม/องค์กรต่าง ๆ ในชุมชน และภาคประชาสังคม ตัวแทนพระสงฆ์ ฯลฯ
ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการสร้างกิจกรรมการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่
เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม

3.1.4 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 1 มีดังนี้

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)
เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ ซึ่งมีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดย
กำหนดประเภทเครื่องมือการวิจัย และขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

3.1 การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเอกสาร (Documentary Sources) เพื่อเก็บรวบรวม
ข้อมูลประเภทเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างกิจกรรมการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้าง
ค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม

3.2 กำหนดกรอบแนวคิด ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

3.3 แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์เป็นแบบ
กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) ซึ่งเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ
(Primary Data) เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data) ด้วยวิธีการจัดเตรียมร่างโครงสร้าง
คำสัมภาษณ์ และกำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิได้แสดงความ
คิดเห็นและตรวจสอบ หลังจากนั้น นำไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำให้เหมาะสม เพื่อใช้เป็น
เครื่องมือในการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

3.3 การประชุมผู้เชี่ยวชาญ (Expertise Meeting) เพื่อสร้างกิจกรรมการพัฒนาปัญญา
และเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม โดยเป็นข้อ
ค้นพบจากการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

3.4 แบบสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation) ผู้วิจัยได้สร้างแบบ
สังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม เพื่อใช้เป็นเครื่องมือช่วยในการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมนอกจากการสัมภาษณ์เชิง
ลึก โดยมุ่งเน้นเก็บข้อมูลเนื้อหาสาระกิจกรรมการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่
เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม ซึ่งผู้สังเกตจะอยู่ภายนอกวงผู้ถูกสังเกต และทำตนเป็น
บุคคลภายนอก ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กับผู้ถูกสังเกตภายในพื้นที่นั้นโดยตรง

3.5 รวบรวมข้อมูลทั้งหมด นำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และบูรณาการด้วยแนวคิด
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

3.6 ร่างผลการวิจัยพร้อมรูปแบบงานวิจัยที่ค้นพบ

3.7 สรุปผลการวิจัย

3.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจึงดำเนินการออกแบบวิธีการรวบรวมข้อมูลที่มีความหลากหลาย เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่สมบูรณ์ และมีความน่าเชื่อถือในระดับสูง มีวิธีการและขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1) การรวบรวมข้อมูลจากการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary research) ผู้วิจัยได้ศึกษารวบรวมข้อมูลเอกสารทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยอ่านเนื้อหาของเอกสารอย่างละเอียด เพื่อรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นก่อนลงพื้นที่วิจัย ซึ่งข้อมูลที่สำคัญในขั้นนี้

โดยการวิจัยเชิงเอกสารในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยจะบันทึกข้อความที่ปรากฏนัยสำคัญที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม ดังกล่าวตามกรอบการวิจัย จากนั้นอ่านสอบทานนัยสำคัญของเนื้อหาอื่น ๆ อีกครั้งหนึ่ง และสอบทานจากเนื้อหาของเอกสารที่มีเนื้อหาของรายละเอียดใกล้เคียงกัน เพื่อสอบทานนัยสำคัญที่ปรากฏในเอกสารเหล่านั้น แล้วนำนัยสำคัญในข้อความเหล่านั้นไปวิเคราะห์ สังเคราะห์ และบูรณาการ เพื่อใช้ในการกำหนดกรอบในการทำวิจัยในขั้นต่อไป

3.2.4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) มีขั้นตอน ประกอบด้วย

1) ผู้วิจัยจะทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากโครงการการวิจัย เพื่อขออนุญาตเข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ทั้ง 21 รูป/คน ตามที่กำหนดไว้ในทำการวิจัย

2) การเก็บข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน 21 รูป/คน นั้น โดยใช้วิธีสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นรายบุคคล ใช้เวลาในการสัมภาษณ์รูป/คนละประมาณ 60 นาที

3) ทำการนัดวัน เวลา และสถานที่กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เพื่อสัมภาษณ์ตามที่กำหนดไว้

4) ดำเนินการสัมภาษณ์ตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนดนัดไว้จนครบทุกประเด็น โดยขณะที่สัมภาษณ์เชิงลึกนั้น ผู้วิจัยจะขออนุญาตใช้วิธีการจดบันทึกและการบันทึกเสียงประกอบการสัมภาษณ์

5) นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกมาวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท (Content Analysis Techniques)

อย่างไรก็ตาม การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะให้ความสำคัญโดยขออนุญาตในการจดบันทึก บันทึกเสียงและบันทึกภาพนิ่งในภาคสนามวิจัย คือ ตั้งแต่ก่อนเข้าภาคสนาม ระหว่าง และหลังออกจากภาคสนาม แล้วทำการจัดแฟ้มข้อมูลเพื่อให้พร้อมในการที่จะวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.2.4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลการประชุมผู้เชี่ยวชาญ (Expertise Meeting)

การเก็บรวบรวมข้อมูลกับการประชุมผู้เชี่ยวชาญ (Expertise Meeting) เพื่อสร้างกิจกรรมการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องสร้างเครื่องมือเพิ่มเติมในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิง

คุณภาพ (Qualitative Data) ด้วยวิธีการจัดเตรียมร่างแนวคำถามในการประชุมผู้เชี่ยวชาญ และกำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย และเพื่อให้ช่วยตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือดังกล่าว หลังจากนั้น ก็นำไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำให้เหมาะสม เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการประชุมผู้เชี่ยวชาญกับผู้ทรงคุณวุฒิต่อไป

3.1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอข้อมูลในการศึกษา ดังนี้

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Documentary Research) และจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview: IDI) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นรายบุคคล (Key Informants) การประชุมผู้เชี่ยวชาญ (Expertise Meeting) และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation) รวมทั้งกรณีศึกษาเฉพาะในพื้นที่วิจัย (Case study)

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท (Content Analysis Techniques) ตามขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพของไมล์ และฮูเบอร์แมน (M.B. Miles, & A.M. Huberman, 1994 : 10-11) ที่ได้เสนอแนะถึงขั้นตอนการจัดการกับข้อมูลเชิงคุณภาพจากการวิจัย ในรายละเอียดว่าประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ การลดข้อมูล (Data Reduction) การจัดรูปข้อมูล (Data Display) และ การร่างข้อสรุป และการยืนยัน (Conclusion Drawing and Verification) โดยมีรายละเอียดของการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1) การลดข้อมูล หมายถึง กระบวนการคัดเลือก การเน้น การทำให้อยู่ในรูปที่เข้าใจง่าย การย่อความ และการแปลงข้อมูลที่อยู่ในรูปแบบของข้อมูลดิบให้พร้อมสำหรับการนำไปใช้ในขั้นตอนต่อไป การจัดการกระทำกับข้อมูลด้วยการลดข้อมูลนี้ เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นตลอดการทำวิจัย รวมถึงก่อนที่จะเริ่มทำการวิจัยก็ต้องการวางแผนเกี่ยวกับแนวการลดข้อมูล นับตั้งแต่การระบุนกรอบแนวคิดการวิจัย กรณีศึกษาที่ต้องการทำวิจัย ปัญหาการวิจัย และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เหมาะสม สิ่งที่ผู้วิจัยกระทำในการลดข้อมูล คือ การเขียนสรุป การให้รหัส การร่างหัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้อง การจัดกลุ่ม การสร้างหลักในการจำแนกกลุ่มของข้อมูล และการเขียนบันทึกเพื่อเตือนความจำหรือความคิดที่ร่างไว้

2) การจัดรูปข้อมูล หมายถึง การสร้างรูปแบบข้อมูลที่สามารถสื่อสารกับผู้อ่านให้เข้าใจได้ง่าย โดยง่าย เช่น การแสดงข้อมูลด้วยตาราง แผนภาพ เป็นต้น

3) การร่างข้อสรุปและการยืนยัน หมายถึง การตีความ การทำความเข้าใจถึงรูปแบบความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงกันของข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมมา เพื่อนำไปสู่ข้อสรุปที่ผู้วิจัยจะได้นำเสนอเป็นรูปเล่มในรายงานการวิจัย โดยเป็นข้อสรุปที่ได้รับการตรวจสอบยืนยันถึงความเที่ยงตรงแล้วด้วยวิธีการต่าง ๆ

3.3 การวิจัยระยะที่ 3 การพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคมแบบมีส่วนร่วม จังหวัดนครปฐม

เพื่อพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคมแบบมีส่วนร่วม จังหวัดนครปฐม โดยผู้วิจัยดำเนินการในลักษณะการวิจัยที่เรียกว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ซึ่งกำหนดไว้ 2 กิจกรรมหลัก ได้แก่

1) จัดสัมมนาแนวทางสร้างกลไกการขับเคลื่อนค่านิยมสุจริตและบ้านเมืองใสสะอาด
วิถีพุทธขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครปฐม ที่ได้ผลจากการวิจัย มาดำเนินการจัดสัมมนา
เชิงปฏิบัติการ

2) การเสวนาทางวิชาการ “การพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่
เยาวชนขององค์กรทางสังคมแบบมีส่วนร่วม จังหวัดนครปฐม”

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม” มีวัตถุประสงค์ 3 ข้อ ได้แก่ 1) เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์และความเข้าใจต่อการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม 2) เพื่อสร้างกิจกรรมการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม 3) เพื่อพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคมแบบมีส่วนร่วม จังหวัดนครปฐม

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Method Research) คือ การเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยทำการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มเยาวชนเยาวชนจังหวัดนครปฐม และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยการศึกษาดokumentary (Documentary Research) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยการระดมสมอง (Brainstorming) จากหลายกลุ่มทางสังคม เพื่อลดแนวโน้มความลำเอียง (Bias) ของข้อมูล สร้างความมั่นใจในการใช้ได้ของผลที่ได้จากการศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อยืนยันองค์ประกอบสมรรถนะที่ศึกษาได้ และสามารถที่จะสนับสนุนให้ข้อมูลเชิงคุณภาพมีความถูกต้องน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็น สำหรับการหาลักษณะร่วม (Common Character) และข้อสรุปร่วม (Common Conclusion) ความเป็นไปได้ของงานวิจัย

เนื่องด้วยกลุ่มเยาวชนที่เป็นกลุ่มที่น่าเป็นห่วงมากที่สุด โดยเฉพาะเรื่องของพฤติกรรมการศึกษาเรียนรู้ การทำความเข้าใจในโทษ และผลจากการทุจริต เป็นเรื่องสำคัญ และผลเสียหรือผลกระทบที่เกิดจากการทุจริตมีมากมายหลายด้าน และเยาวชนเหล่านี้ในอีกไม่กี่ปีข้างหน้าจะเป็นกำลังที่สำคัญของประเทศชาติ การสร้างแนวทางและแนวคิดที่ถูกต้องในการพัฒนาปัญญาจะช่วยเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม

เพื่อให้ได้ “คำตอบ” ต่อคำถามการวิจัยในระยะที่ 1 และระยะที่ 2 โครงการนี้ ได้เลือกใช้ “วิธีวิทยาการวิจัย” คือ (1) การค้นหาตอบของการวิจัยของระยะที่ 1 ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) และ (2) การค้นหาคำตอบการวิจัยของระยะที่ 2 ใช้รูปแบบวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) สำหรับรายละเอียดของวิธีวิทยาการวิจัย จะนำเสนอเป็นระยะของการวิจัยเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจน โดยผู้วิจัยกำหนดขอบเขตในการศึกษาออกเป็น 2 ระยะของการวิจัย ได้แก่ **การวิจัยระยะที่ 1 วิเคราะห์สถานการณ์และความเข้าใจต่อการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม** ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยทำการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มเยาวชนจังหวัดนครปฐม จำนวน 7 อำเภอ 106 ตำบล ในจังหวัดนครปฐม ได้แก่ อำเภอเมืองนครปฐม อำเภอบางเลน อำเภอพุทธมณฑล อำเภอกำแพงแสน อำเภอนครชัยศรี อำเภอดอนตูม และอำเภอสสามพราน ใช้การสุ่มอย่างมีระบบ (Systematic Random Sampling) โดยการเลือกแบบกำหนดโควตา (Quota Sampling) ตำบลละ 3 คน เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยผู้วิจัยกำหนดได้ล่วงหน้า และได้ประชาชนที่มีอายุระหว่าง 13-20 ปี จำนวน 318 คน **การวิจัยระยะที่ 2 การสร้างกิจกรรม**

การพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 21 รูป/คน แบ่งออกได้เป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ฝ่ายปกครอง คือ ตัวแทนจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ศาล กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร เป็นต้น จำนวน 7 คน กลุ่มที่ 2 นักวิชาการ คือ ตัวแทนจากนักกฎหมาย นักวิชาการด้านการเมืองการปกครอง นักสิทธิมนุษยชน จำนวน 4 คน กลุ่มที่ 3 สำนักพัฒนาและส่งเสริมธรรมาภิบาล สำนักงาน ป.ป.ช. คือ ตัวแทนจากสำนักพัฒนาและส่งเสริมธรรมาภิบาล สำนักงาน ป.ป.ช. จำนวน 4 คน กลุ่มที่ 4 นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา คือ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับการบูรณาการพุทธธรรมเพื่อพัฒนาปัญญาและค่านิยมสุจริตขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในด้านวิชาการทางพระพุทธศาสนา มีผลงานในการบูรณาการหลักธรรมกับศาสตร์สมัยใหม่เป็นที่ประจักษ์ จำนวน 4 รูป/คน กลุ่มที่ 5 เยาวชน คือ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนในการพัฒนาประเทศ สังกัดจังหวัดนครปฐม จำนวน 2 คน

ในส่วน การประชุมผู้เชี่ยวชาญ ระดมสมองจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 12 รูป/คน โดยมีวัตถุประสงค์ของการประชุมผู้เชี่ยวชาญ 2 ประการ คือ 1) เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิได้ร่วมกันวิเคราะห์ พิจารณาหาแนวทางการสร้างกิจกรรมการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม 2) เพื่อนำข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญไปพัฒนา แก้ไขปรับปรุงวิจัยเรื่อง “การพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม” ดังกล่าวนี้ให้สมบูรณ์ต่อไป

จากที่มาของการวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้เก็บข้อมูลมาทำการวิเคราะห์และประมวลผลจากการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การเก็บข้อมูลแบบสอบถาม การสัมภาษณ์เชิงลึก และการประชุมผู้เชี่ยวชาญ และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation) รวมทั้งกรณีศึกษาเฉพาะในพื้นที่วิจัย (Case study) ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามระยะของการวิจัย ดังนี้

4.1 ผลการวิจัยระยะที่ 1 วิเคราะห์สถานการณ์และความเข้าใจต่อการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม

4.2 ผลการวิจัยระยะที่ 2 การสร้างกิจกรรมการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม

รายละเอียดดังจะได้นำเสนอต่อไป

4.1 ผลการวิจัยระยะที่ 1 วิเคราะห์สถานการณ์และความเข้าใจต่อการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยระยะที่ 1 เป็นผลจากการศึกษาสถานการณ์และความเข้าใจต่อการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมมา มาทำการวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
r	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)
R	แทน	สัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณ (Coefficient of Regression)
R^2	แทน	ค่าที่แสดงอิทธิพลของตัวแปรอิสระทั้งหมดที่มีต่อตัวแปรตาม
R^2 Adjusted	แทน	ค่า R Square ที่ปรับแก้แล้ว
S.E.	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานที่เกิดจากการใช้ตัวแปรอิสระทั้งหมดมาพยากรณ์ตัวแปรตาม
B_0	แทน	ค่าคงที่ของสมการถดถอยพหุคูณในรูปของสมการตัวอย่าง
B^i	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของการถดถอยพหุคูณของตัวแปรอิสระ
β_i	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐานแสดงถึงน้ำหนักของ ความสำคัญหรืออิทธิพลของตัวแปรอิสระแต่ละตัวที่มีผลต่อตัวแปรตาม
df	แทน	ค่าของขั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
F	แทน	ค่าสถิติ F ที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน
t	แทน	ค่าสถิติ t ที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน
Sig	แทน	ค่าความน่าจะเป็นที่คำนวณได้จากค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

วิเคราะห์ข้อมูลระดับปฏิบัติโดยใช้เกณฑ์ประเมินค่าความคิดเห็นของเบสต์ (อ้างถึงในสุภาเพ็ญ จริยะเศรษฐ์, 2542 : 122) ดังนี้

2. ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในระยะของการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความเข้าใจเกี่ยวกับการทุจริต

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์พฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่อการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม

ปรากฏผลการวิเคราะห์ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไปของเยาวชน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ที่มี ลักษณะชุมชนที่พักอาศัย กิจกรรมยามว่างที่ทำเป็นประจำ แสดงจำนวนความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

(n = 318)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	129	40.6
หญิง	189	59.4
รวม	318	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 189 คน คิดเป็นร้อยละ 59.4 รองลงมาคือเพศชาย มีจำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 40.6

ตารางที่ 4.2 แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

(n = 318)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2. อายุ		
13 ปี	21	6.6
14 ปี	26	8.2
15 ปี	28	8.8

16 ปี	39	12.3
17 ปี	47	14.8
18 ปี	48	15.1
19 ปี	61	19.2
20 ปี	48	15.1
รวม	318	100

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีอายุ 19 ปี จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 19.2 รองลงมาคืออายุ 20 ปี จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 15.1 มีอายุ 18 ปี จำนวน 48 ปี คิดเป็นร้อยละ 15.1 มีอายุ 17 ปี จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 14.8 มีอายุ 16 ปี จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 12.3 มีอายุ 15 ปี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 8.8 มีอายุ 14 ปี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 8.2 และมีอายุ 13 ปี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 6.6

ตารางที่ 4.3 แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านศาสนาของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

(n = 318)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3. ศาสนา		
พุทธ	168	52.8
คริสต์	61	19.2
อิสลาม	38	11.9
ไม่มีศาสนา	26	8.2
อื่นๆ	25	7.9
รวม	318	100

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 52.8 รองลงมานับถือศาสนาคริสต์ มีจำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 19.2 นับถือศาสนาอิสลาม มีจำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 11.9 ไม่มีศาสนา มีจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 8.2 และอื่นๆ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 7.9

ตารางที่ 4.4 แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษาของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

(n = 318)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4. ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียน	18	5.7
ประถมศึกษา	18	5.7
มัธยมศึกษาตอนต้น	36	11.3
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	117	36.8
อนุปริญญา/ปวส.	97	30.5
ปริญญาตรี	16	5.0
สูงกว่าปริญญาตรี	16	5.0
รวม	318	100

จากตารางที่ 4.4 พบว่า พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 36.8 รองลงมาเรียนระดับอนุปริญญา/ปวส. จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 30.5 มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 11.3 เรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 5.7 ไม่ได้เรียน จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 5.7 ปริญญาตรี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 5.0 และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 5.0

ตารางที่ 4.5 แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านสถานภาพสมรสของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

(n = 318)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5. สถานภาพสมรส		
โสด	122	38.4
คู่	95	29.9
หม้าย	41	12.9
หย่าร้าง / แยก	60	18.9
รวม	318	100

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่โสด จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 38.4 รองลงมาใช้ชีวิตคู่ มีจำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 29.9 หย่าร้าง / แยก จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 18.9 และหม้าย จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 12.9

ตารางที่ 4.6 แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

(n = 318)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
6. อาชีพ		
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	84	25.4
นักเรียน	145	45.6
รับจ้าง	64	20.1
เกษตรกร	25	7.9
รวม	318	100

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนจำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 45.6 รองลงมาไม่ได้ประกอบอาชีพ จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 26.4 รับจ้าง จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 20.1 และเกษตรกร รจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 7.9

ตารางที่ 4.7 แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้ของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

(n = 318)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
7. รายได้		
พ่อ	49	15.4
แม่	48	15.1
พ่อและแม่	126	39.6
ทำงานหารายได้เอง	76	23.9
รายได้ที่มีมาจากอื่นๆ	19	6.0
รวม	318	100

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีรายได้จากพ่อและแม่ จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 39.6 รองลงมาทำงานหารายได้เอง จำนวน 76 คน

คิดเป็นร้อยละ 23.9 มีรายได้จากพ่อ จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 15.4 มีรายได้จากแม่ จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 15.1 และมีรายได้ที่มีมาจากอื่นๆ จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 6.0

ตารางที่ 4.8 แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านชุมชนที่พักอาศัยของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

(n = 318)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
8. ชุมชนที่พักอาศัย		
หมู่บ้าน/ชุมชน	103	32.4
บ้านจัดสรร	76	23.9
อาคารพาณิชย์	40	12.6
ชุมชนแออัด	41	12.9
หอพัก/ห้องเช่า	39	12.3
อื่นๆ	19	6.0
รวม	318	100

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน/ชุมชน จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 32.4 รองลงมาพักอาศัยอยู่บ้านจัดสรร จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 23.9 พักอาศัยอยู่ในชุมชนแออัด จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 12.9 พักอาศัยอยู่อาคารพาณิชย์ จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 12.6 พักอาศัยอยู่ในหอพัก/ห้องเช่า จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 12.3 และพักอาศัยอยู่ในที่อื่นๆ จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 6.0

ตารางที่ 4.9 แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านกิจกรรมยามว่างของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

(n = 318)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
9. กิจกรรมยามว่าง		
ดูหนัง/ฟังเพลง/เล่นดนตรี	92	28.9
เล่นกีฬา	52	16.4
เล่นคอมพิวเตอร์/โน้ตบุ๊ก	78	24.5
อ่านหนังสือ	39	12.3
เที่ยว	36	11.3
อื่นๆ	21	6.6

รวม	318	100
-----	-----	-----

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ดูหนัง/ฟังเพลง/เล่นดนตรี จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 28.9 รองลงมาเล่นคอมพิวเตอร์/โน้ตบุ๊ก จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 24.5 เล่นกีฬา จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 16.4 อ่านหนังสือ จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 12.3 เท่ยว จำนวน 36 คิดเป็นร้อยละ 11.3 คน และ อื่นๆ จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 6.6

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวกับความเข้าใจเกี่ยวกับการทุจริตของเยาวชน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวกับความเข้าใจเกี่ยวกับการทุจริตของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ด้านความมีวินัยในตนเอง ด้านการอบรมเลี้ยงดู ด้านความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ด้านความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น แสดงจำนวนความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเข้าใจเกี่ยวกับการทุจริตของเยาวชนภาพรวม พิจารณาเป็นรายด้านและในภาพรวม

ความเข้าใจเกี่ยวกับการทุจริตของเยาวชน	ระดับการรับรู้			
	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	ระดับ
1. ความรับผิดชอบต่อหน้าที่	3.74	.67	4	มาก
2. ความมีวินัยในตนเอง	3.75	.71	2	มาก
3. การอบรมเลี้ยงดู	3.84	.72	1	มาก
4. ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง	3.68	.67	5	มาก
5. ความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น	3.74	.76	3	มาก
เฉลี่ย	3.75	.63		มาก

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ความเข้าใจเกี่ยวกับการทุจริตของเยาวชน โดยรวมมีความเข้าใจอยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ได้ดังนี้ มีความเข้าใจการอบรมเลี้ยงดู มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.84 มีความเข้าใจความมีวินัยในตนเอง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.75 มีความเข้าใจความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.74 มีความเข้าใจความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.74 และ มีความเข้าใจความซื่อสัตย์ต่อตนเอง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.68

ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเข้าใจความรับผิดชอบต่อหน้าที่

(n = 318)

ความเข้าใจความรับผิดชอบต่อหน้าที่	ระดับการรับรู้			
	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	ระดับ
1. ไม่ส่งการบ้าน/งาน ตามที่ครู/พ่อแม่/หัวหน้า/ผู้บังคับบัญชา ภายในเวลาที่กำหนด	3.75	.98	2	มาก
2. ไม่ศึกษาหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ด้วยตนเอง เช่น อ่านหนังสือเรียน/เอกสารค้นหาข้อมูล ทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น แต่ไปคัดลอกของคนอื่น	3.84	.86	1	มาก
3. ไม่ยื่นต่อแถวรอคิว/ไม่แซงคิว	3.75	.90	3	มาก
4. ไม่ปฏิบัติตามกฎจราจร เช่น ข้ามทางม้าลาย ข้ามสะพานลอย จอดรถในที่ให้จอด ไม่ขับรถย้อนศร ขับรถโดยมีใบขับขี่สวมหมวกกันน็อคคาดเข็มขัดนิรภัย เป็นต้น	3.69	.76	4	มาก
5. ไม่ทิ้งขยะลงบนที่สาธารณะ เช่น บนถนนลงแม่น้ำลำคลอง สนามกีฬา สวนสาธารณะ เป็นต้น	3.64	.78	5	มาก
เฉลี่ย	4.74	.67		มาก

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ความเข้าใจความรับผิดชอบต่อหน้าที่ โดยรวมมีความเข้าใจอยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ได้ดังนี้ มีความเข้าใจความไม่ศึกษาหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ด้วยตนเอง เช่น อ่านหนังสือเรียน/เอกสารค้นหาข้อมูล ทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น แต่ไปคัดลอกของคนอื่น มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.84 มีความเข้าใจไม่ส่งการบ้าน/งาน ตามที่ครู/พ่อแม่/หัวหน้า/ผู้บังคับบัญชา ภายในเวลาที่กำหนด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.75 มีความเข้าใจไม่ยื่นต่อแถวรอคิว/ไม่แซงคิว มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.75 มีความเข้าใจไม่ปฏิบัติตามกฎจราจร เช่น ข้ามทางม้าลาย ข้ามสะพานลอย จอดรถในที่ให้จอด ไม่ขับรถย้อนศร ขับรถโดยมีใบขับขี่สวมหมวกกันน็อคคาดเข็มขัดนิรภัย เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.69 และ มีไม่ทิ้งขยะลงบนที่สาธารณะ เช่น บนถนนลงแม่น้ำลำคลอง สนามกีฬา สวนสาธารณะ เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.64

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเข้าใจความมีวินัยในตนเอง

(n = 318)

ความเข้าใจความมีวินัยในตนเอง	ระดับการรับรู้			
	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	ระดับ
1. ไม่ยอมรับเมื่อตนเองทำผิดและกล่าวขอโทษด้วยความจริงใจ	3.69	.89	4	มาก
2. พุดโกหกเพื่อปกป้องตนเองหรือเอาตัวรอด	3.75	.92	3	มาก
3. ปกป้องเพื่อน/พวกพ้องแม้ว่าจะเป็นคนผิด	3.84	.90	2	มาก
4. ล้อเลียนปมด้อยของผู้อื่น เช่น เตี้ย อ้วน ดำ	3.60	.96	5	มาก

พิการ เป็นต้น

5. เมื่อเก็บเงินหรือสิ่งของได้แล้วไม่ยอมส่งคืนให้กับ เจ้าของหรือแจ้งครู/ผู้เกี่ยวข้อง/เจ้าหน้าที่	3.85	.92	1	มาก
เฉลี่ย	3.75	.71		มาก

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ความเข้าใจความมีวินัยในตนเอง โดยรวมมีความเข้าใจอยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ได้ดังนี้ เมื่อเก็บเงินหรือสิ่งของได้แล้วไม่ยอมส่งคืนให้กับเจ้าของหรือแจ้งครู/ผู้เกี่ยวข้อง/เจ้าหน้าที่ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.85 ปกป้องเพื่อน/พวกพ้องแม้ว่าจะเป็นคนผิด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.84 พุดโกหกเพื่อปกป้องตนเองหรือเอาตัวรอด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.75 ไม่ยอมรับเมื่อตนเองทำผิดและกล่าวขอโทษด้วยความจริงใจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.69 และล้อเลียนปมด้อยของผู้อื่น เช่น เตี้ย อ้วน ดำ พิกการ เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.60

ตารางที่ 4.13 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเข้าใจการอบรมเลี้ยงดู

(n = 318)

ความเข้าใจการอบรมเลี้ยงดู	ระดับการรับรู้			
	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	ระดับ
1. ไม่สละเวลาช่วยงานพ่อแม่/ครู/เพื่อนร่วมงาน	3.92	.92	1	มาก
2. ไม่เก็บเงิน/ออมเงินไว้ซื้อของ/ใช้ยามจำเป็น	3.89	.82	2	มาก
3. ไม่ยอมรับผิดหากถูกเอาเปรียบ	3.82	.84	3	มาก
4. ไม่คืนเงินหรือสิ่งของที่ยืมจากผู้อื่นตามที่รับปาก/ ตกลงไว้	3.78	.85	5	มาก
5. ไม่ยอมตักเตือนเพื่อน/คนใกล้ชิดหากทำสิ่งที่ไม่ถูกต้อง	3.79	.92	4	มาก
เฉลี่ย	3.84	.72		มาก

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ความเข้าใจการอบรมเลี้ยงดู โดยรวมมีความเข้าใจอยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ได้ดังนี้ ไม่สละเวลาช่วยงานพ่อแม่/ครู/เพื่อนร่วมงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.92 ไม่เก็บเงิน/ออมเงินไว้ซื้อของ/ใช้ยามจำเป็น มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.89 ไม่ยอมรับผิดหากถูกเอาเปรียบ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.82 ไม่ยอมตักเตือนเพื่อน/คนใกล้ชิดหากทำสิ่งที่ไม่ถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.79 และไม่คืนเงินหรือสิ่งของที่ยืมจากผู้อื่นตามที่รับปาก/ตกลงไว้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.78

ตารางที่ 4.14 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเข้าใจความซื่อสัตย์ต่อตนเอง

(n = 318)

ความเข้าใจความซื่อสัตย์ต่อตนเอง	ระดับการรับรู้			
	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	ระดับ
1. ให้เงิน/ของขวัญ/ขนม แก่ผู้อื่น เพื่อประโยชน์ ของตนเอง ในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง เช่น การให้ขนม เพื่อลอบการบ้าน การให้เงินเพื่อลัดคิว เป็นต้น	3.79	.96	1	มาก
2. เคยรับสิ่งจูงใจ/ขนม/เงิน/สิ่งของมีค่า/ สิ่งตอบแทนในการเลือกหัวหน้า/การเลือก ประธานนักเรียน/ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง	3.64	.82	4	มาก
3. ซื้อสินค้าปลอมแปลง/ละเมิดลิขสิทธิ์ เพราะราคาถูก	3.73	.80	2	มาก
4. นำของที่ใช้ส่วนรวมไปใช้ส่วนตัว โดยไม่นำมาคืน เช่น อุปกรณ์กีฬา หนังสือของห้องสมุด เป็นต้น	3.58	.81	5	มาก
5. ดูแลและรับผิดชอบของใช้ส่วนรวมและส่วนตัว เช่น ปิดไฟหรือถอดปลั๊กอุปกรณ์ไฟฟ้า เมื่อไม่ได้ ใช้งาน เก็บจาน/แก้วน้ำเมื่อทานเสร็จ รดน้ำ ทำความสะอาด ไม่ขีดเขียนผนังหรือประตู เป็นต้น	3.67	.83	3	มาก
เฉลี่ย	3.68	.67		มาก

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ความเข้าใจความซื่อสัตย์ต่อตนเอง โดยรวมมีการรับรู้อยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ได้ดังนี้ ให้เงิน/ของขวัญ/ขนม แก่ผู้อื่น เพื่อประโยชน์ของตนเอง ในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง เช่น การให้ขนมเพื่อลอบการบ้าน การให้เงินเพื่อลัดคิว เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.79 ซื้อสินค้าปลอมแปลง/ละเมิดลิขสิทธิ์ เพราะราคาถูก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.73 ดูแลและรับผิดชอบของใช้ส่วนรวมและส่วนตัว เช่น ปิดไฟหรือถอดปลั๊กอุปกรณ์ไฟฟ้า เมื่อไม่ได้ใช้งาน เก็บจาน/แก้วน้ำเมื่อทานเสร็จ รดน้ำ ทำความสะอาด ไม่ขีดเขียนผนังหรือประตู เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.67 เคยรับสิ่งจูงใจ/ขนม/เงิน/สิ่งของมีค่า/สิ่งตอบแทนในการเลือกหัวหน้า/การเลือกประธานนักเรียน/ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.64 และนำของที่ใช้ส่วนรวมไปใช้ส่วนตัว โดยไม่นำมาคืน เช่น อุปกรณ์กีฬา หนังสือของห้องสมุด เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.58

ตารางที่ 4.15 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเข้าใจความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น

(n = 318)

ความเข้าใจความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น	ระดับการรับรู้			
	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	ระดับ
1. ไม่ปฏิบัติตามกฎจราจร เช่น ข้ามทางม้าลายข้ามสะพานลอย จอดรถในที่ให้จอด ไม่ขับรถย้อนศร ขับรถโดยมีใบขับขี่สวมหมวกกันน็อคคาดเข็มขัดนิรภัย เป็นต้น	3.66	.93	4	มาก
2. ไม่แบ่งปันหรือช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อมีโอกาส เช่น การแบ่งขนม การให้เงิน/บริจาคกับเด็กกำพร้า/โรงพยาบาล เป็นต้น	3.82	.92	2	มาก
3. ไม่เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคม เช่น บริจาคโลหิตปลูกต้นไม้/ป่า กวาดลานวัด อนุรักษ์ต่อต้านยาเสพติด เป็นต้น	3.84	.90	1	มาก
4. ไม่สวมหน้ากากอนามัย เว้นระยะห่าง ปฏิบัติตามมาตรการควบคุมโรคโควิด 19	3.65	.98	5	มาก
5. ไม่คิดร้ายต่อผู้อื่น	3.73	.93	3	มาก
เฉลี่ย	3.74	.76		มาก

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ความเข้าใจความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น โดยรวมมีการรับรู้อยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงไปหาลดได้ดังนี้ ไม่เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคม เช่น บริจาคโลหิตปลูกต้นไม้/ป่า กวาดลานวัด อนุรักษ์ต่อต้านยาเสพติด เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.84 ไม่แบ่งปันหรือช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อมีโอกาส เช่น การแบ่งขนม การให้เงิน/บริจาคกับเด็กกำพร้า/โรงพยาบาล เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.82 ไม่คิดร้ายต่อผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.73 ไม่ปฏิบัติตามกฎจราจร เช่น ข้ามทางม้าลายข้ามสะพานลอย จอดรถในที่ให้จอด ไม่ขับรถย้อนศร ขับรถโดยมีใบขับขี่สวมหมวกกันน็อคคาดเข็มขัดนิรภัย เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.66 และไม่สวมหน้ากากอนามัย เว้นระยะห่าง ปฏิบัติตามมาตรการควบคุมโรคโควิด 19 มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.65

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม

ตารางที่ 4.16 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม ภาพรวม พิจารณาเป็นรายด้านและในภาพรวม

(n = 318)

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตของเยาวชน	ระดับการรับรู้			
	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	ระดับ
1. การรับรู้โทษภัยของการทุจริต	3.73	.76	5	มาก
2. การปลูกฝังวิสัยทัศน์ร่วม	3.86	.71	1	มาก
3. การมีผลประโยชน์ร่วมกัน	3.65	.65	7	มาก
4. การมีส่วนร่วมของทุกคนในสังคม	3.74	.67	4	มาก
5. การเสริมสร้างกันและกัน	3.75	.71	3	มาก
6. การพึ่งพาอาศัยกันและกัน	3.84	.72	2	มาก
7. การมีปฏิสัมพันธ์	3.68	.67	6	มาก
เฉลี่ย	3.73	.74		มาก

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม โดยรวมอยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ได้ดังนี้ การปลูกฝังวิสัยทัศน์ร่วม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.86 การพึ่งพาอาศัยกันและกัน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.84 การเสริมสร้างกันและกัน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.75 การมีส่วนร่วมของทุกคนในสังคม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.74 การรับรู้โทษภัยของการทุจริต มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.73 การมีปฏิสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.68 และ การมีผลประโยชน์ร่วมกัน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.65

ตารางที่ 4.17 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตของเยาวชนด้านการรับรู้โทษภัยของการทุจริต

(n = 318)

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตของเยาวชน	ระดับการรับรู้			
	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	ระดับ
1. การใช้ทรัพย์สินทางราชการในเรื่องส่วนตัว	3.74	.86	2	มาก
2. การปลอมแปลงเอกสารราชการ เช่น ใบเสร็จค่าน้ำมันรถ ใบเสร็จค่าที่พัก	3.82	.88	1	มาก
3. การเรียกรับเงินใต้โต๊ะจากประชาชนเพื่อแลกกับการบริการที่เร็วยิ่งขึ้น	3.73	.96	3	มาก
4. การยกยอกเงินหรือสิ่งของส่วนรวมมีทั้งโทษปรับและจำคุก	3.68	.88	5	มาก

5. การทุจริตทำให้ตนเองและครอบครัวเดือดร้อน	3.69	.96	4	มาก
เฉลี่ย	3.73	.76		มาก

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตของเยาวชนด้าน การรับรู้โทษภัยของการทุจริต โดยรวมในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ได้ดังนี้ การปลอมแปลงเอกสารราชการ เช่น ใบเสร็จค่าน้ำมันรถ ใบเสร็จค่าที่พัก มีค่าเฉลี่ย อยู่ที่ 3.82 การใช้ทรัพย์สินทางราชการในเรื่องส่วนตัว มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.74 การเรียกรับเงินใต้โต๊ะจาก ประชาชนเพื่อแลกกับการบริการที่เร็วยิ่งขึ้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.73 การทุจริตทำให้ตนเองและ ครอบครัวเดือดร้อน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.69 และ การยักยอกเงินหรือสิ่งของส่วนรวมมีทั้งโทษปรับและ จำคุก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.68

ตารางที่ 4.18 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการ ทุจริตของเยาวชนด้านการปลูกฝังวิสัยทัศน์ร่วม

(n = 318)

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตของเยาวชน ด้านการปลูกฝังวิสัยทัศน์ร่วม	ระดับการรับรู้			
	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	ระดับ
1. มีความคิดเห็นกับผู้อื่นไปในแนวทางเดียวกัน	3.72	.94	5	มาก
2. มีความคิดเห็นที่จะต่อยอดในการป้องกันการทุจริต	3.97	.81	1	มาก
3. ท่านมีความคิดเห็นที่จะพัฒนาสังคมให้โปร่งใส ตรวจสอบได้	3.90	.83	3	มาก
4. มีความคิดเห็นที่จะปรับปรุงข้อบกพร่องในการทุจริต	3.83	.90	4	มาก
5. มีความคิดเห็นที่จะเชื่อมโยงป้องกันการทุจริตกับ หน่วยงานอื่น	3.90	.86	2	มาก
เฉลี่ย	3.75	.71		มาก

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตของเยาวชนด้านการ ปลูกฝังวิสัยทัศน์ร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงไป หาต่ำ ได้ดังนี้ มีความคิดเห็นที่จะต่อยอดในการป้องกันการทุจริต มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.97 มีความคิดเห็น ที่จะเชื่อมโยงป้องกันการทุจริตกับหน่วยงานอื่น มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.90 ท่านมีความคิดเห็นที่จะพัฒนา สังคมให้โปร่งใส ตรวจสอบได้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.90 มีความคิดเห็นที่จะปรับปรุงข้อบกพร่องในการ ทุจริต มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.83 และมีความคิดเห็นกับผู้อื่นไปในแนวทางเดียวกัน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.72

ตารางที่ 4.19 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตของเยาวชนด้านการมีผลประโยชน์ร่วมกัน

(n = 318)

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตของเยาวชน ด้านการมีผลประโยชน์ร่วมกัน	ระดับการรับรู้			
	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	ระดับ
1. มีความสุข ที่ได้ทำหน้าที่ป้องกันการทุจริต	3.92	.93	1	มาก
2. ได้ทำให้ผู้คนส่วนมากมีความสุขจากการไม่ทุจริต	3.52	.81	4	มาก
3. ได้ทุ่มเททั้งร่างกาย แรงใจ เพื่อผลประโยชน์ของ ส่วนรวม	3.63	.85	3	มาก
4. ให้ความสำคัญการเป็นเป็นหู เป็นตาให้กับภาครัฐและ สังคม	3.47	.84	5	ปานกลาง
5. มีความรับผิดชอบผลประโยชน์ร่วมกันกับผู้อื่น	3.70	.91	2	มาก
เฉลี่ย	3.65	.65		มาก

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตของเยาวชนด้านการมีผลประโยชน์ร่วมกัน โดยรวมมีความเข้าใจอยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงไปหาลำดับต่ำ ได้ดังนี้ มีความสุข ที่ได้ทำหน้าที่ป้องกันการทุจริต มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.92 มีความรับผิดชอบผลประโยชน์ร่วมกันกับผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.70 ได้ทุ่มเททั้งร่างกาย แรงใจ เพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.63 ได้ทำให้ผู้คนส่วนมากมีความสุขจากการไม่ทุจริต มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.52 และ ให้ความสำคัญการเป็นเป็นหู เป็นตาให้กับภาครัฐและสังคม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.47

ตารางที่ 4.20 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตของเยาวชนด้านการมีส่วนร่วมของทุกคนในสังคม

(n = 318)

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตของเยาวชน ด้านการมีส่วนร่วมของทุกคนในสังคม	ระดับการรับรู้			
	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	ระดับ
1. มีส่วนร่วมในการเป็นพลเมืองดีป้องกันทุจริต	3.75	.98	3	มาก
2. มีความรับผิดชอบต่อส่วนร่วม	3.84	.86	1	มาก
3. ทำงานร่วมกับคนอื่นอย่างมีความสุข	3.75	.90	2	มาก
4. ไม่มีความขัดแย้งกับจากการทำความดี	3.69	.76	4	มาก
5. ใส่ใจในการมีส่วนร่วมกับการทำงานเพื่อสังคม	3.64	.78	5	มาก
เฉลี่ย	3.74	.67		มาก

จากตารางที่ 4.20 พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตของเยาวชนด้านการมีส่วนร่วมของทุกคนในสังคม โดยรวมมีการรับรู้อยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายด้านโดย

เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ได้ดังนี้ มีความรับผิดชอบต่อส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.84 ทำงานร่วมกับคนอื่นอย่างมีความสุข มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.75 มีส่วนร่วมในการเป็นพลเมืองดีป้องกันทุจริต มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.75 ไม่มีความขัดแย้งกับจากการทำความดี มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.69 และใส่ใจในการมีส่วนร่วมกับการทำงานเพื่อสังคม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.64

ตารางที่ 4.21 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตของเยาวชนด้านการเสริมสร้างกันและกัน

(n = 318)

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตของเยาวชน ด้านความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น	ระดับการรับรู้			
	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	ระดับ
1. มีการส่งเสริมผู้ให้ช่วยเหลือ	3.69	.89	4	มาก
2. ไม่แบ่งปันหรือช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อมีโอกาส เช่น การแบ่งขนม การให้เงิน/บริจาคกับเด็กกำพร้า/โรงพยาบาล เป็นต้น	3.75	.92	3	มาก
3. มีความสามัคคีมีน้ำใจต่อกันกับทุกคน	3.84	.90	2	มาก
4. รู้จักให้กำลังใจแก่เพื่อนร่วมงาน	3.60	.96	5	มาก
5. ช่วยเสริมสร้างบุคลิกภาพต่าง ๆ ของผู้ร่วมงาน	3.85	.92	1	มาก
เฉลี่ย	3.75	.71		มาก

จากตารางที่ 4.21 พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตของเยาวชนด้านความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น โดยรวมมีการรับรู้อยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ได้ดังนี้ ช่วยเสริมสร้างบุคลิกภาพต่าง ๆ ของผู้ร่วมงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.85 มีความสามัคคีมีน้ำใจต่อกันกับทุกคน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.84 ไม่แบ่งปันหรือช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อมีโอกาส เช่น การแบ่งขนม การให้เงิน/บริจาคกับเด็กกำพร้า/โรงพยาบาล เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.75 มีการส่งเสริมผู้ให้ช่วยเหลือ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.69 และรู้จักให้กำลังใจแก่เพื่อนร่วมงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.60

ตารางที่ 4.22 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตของเยาวชนด้านการพึ่งพาอาศัยกันและกัน

(n = 318)

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตของเยาวชน ด้านการพึ่งพาอาศัยกันและกัน	ระดับการรับรู้			
	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	ระดับ
1. มีการคอยช่วยเหลือกันและกันในขณะทำงาน	3.92	.92	1	มาก
2. ได้ให้การพึ่งพาอาศัยกับเพื่อนร่วมงาน	3.89	.82	2	มาก
3. ให้ความสำคัญในการพึ่งพาอาศัย	3.82	.84	3	มาก
4. มีเพื่อนร่วมงานที่สามารถพึ่งพาอาศัยได้	3.78	.85	5	มาก

5. เพื่อนร่วมงานสามารถพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันได้	3.79	.92	4	มาก
เฉลี่ย	3.84	.72		มาก

จากตารางที่ 4.22 พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตของเยาวชนด้านการพึ่งพาอาศัยกันและกัน โดยรวมมีการรับรู้อยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงไปหาลำดับต่ำ ได้ดังนี้ มีการคอยช่วยเหลือกันและกันในขณะที่ทำงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.92 ได้ให้การพึ่งพาอาศัยกับเพื่อนร่วมงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.89 ให้ความสำคัญในการพึ่งพาอาศัย มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.82 เพื่อนร่วมงานสามารถพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันได้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.79 และมีเพื่อนร่วมงานที่สามารถพึ่งพาอาศัยได้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.78

ตารางที่ 4.23 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตของเยาวชนด้านการมีปฏิสัมพันธ์

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตของเยาวชน ด้านการมีปฏิสัมพันธ์	ระดับการรับรู้ (n = 318)			
	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	ระดับ
1. มีความรักกันและมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน	3.79	.96	1	มาก
2. เป็นมิตรที่ดีต่อทุกคน	3.64	.82	4	มาก
3. เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงาน	3.73	.80	2	มาก
4. มีปฏิสัมพันธ์กับทุกคนได้ดี	3.58	.81	5	มาก
5. มีผู้ร่วมงานที่มีปฏิสัมพันธ์ได้ดี	3.67	.83	3	มาก
เฉลี่ย	3.68	.67		มาก

จากตารางที่ 4.23 พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตของเยาวชนด้านการมีปฏิสัมพันธ์ โดยรวมมีการรับรู้อยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงไปหาลำดับต่ำ ได้ดังนี้ มีความรักกันและมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.79 เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.73 มีผู้ร่วมงานที่มีปฏิสัมพันธ์ได้ดี มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.67 เป็นมิตรที่ดีต่อทุกคน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.64 และมีปฏิสัมพันธ์กับทุกคนได้ดี มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.58

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์พฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่อการต่อต้านการทุจริตของเยาวชน
ในจังหวัดนครปฐม

ตารางที่ 4.24 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่อการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม ภาพรวม พิจารณาเป็นรายด้านและในภาพรวม

(n = 318)

พฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่อการต่อต้านการทุจริตของ เยาวชน	ระดับการรับรู้			
	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	ระดับ
1. เบญจธรรม	3.73	.74	3	มาก
2. พรหมวิหารธรรม	3.76	.63	1	มาก
3. นาถกรณธรรม	3.74	.65	2	มาก
เฉลี่ย	3.74	.63		มาก

จากตารางที่ 4.24 พบว่า พฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่อการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนโดยรวมอยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ได้ดังนี้ พรหมวิหารธรรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.76 นาถกรณธรรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.74 และเบญจธรรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.73

ตารางที่ 4.25 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่อการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนด้านเบญจธรรม

(n = 318)

พฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่อการต่อต้านการทุจริตของ เยาวชนด้านเบญจธรรม	ระดับการรับรู้			
	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	ระดับ
1. ทำให้มีความเมตตาต่อพุทธบริษัททั้ง 4	3.66	.93	9	มาก
2. ทำให้งดเบียดเบียนผู้อื่น มีจิตเมตตาต่อเพื่อนมนุษย์ มากขึ้น	3.82	.92	2	มาก
3. ทำให้การประกอบอาชีพที่สุจริต มีรายได้ รู้จักใช้จ่าย และที่สำคัญรู้จักคำว่าพอดี	3.84	.90	1	มาก
4. ทำให้มีหิริโอตตปปะ คือ ความละอาย และเกรงกลัว ต่อผลของบาป	3.65	.98	10	มาก
5. ทำให้ระมัดระวัง ตา หู จมูก ลิ้น กาย และใจ อัน ก่อให้เกิดความใคร่ในกามคุณ	3.73	.93	6	มาก
6. ทำให้งดเว้นจากการติดในรูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส ลดน้อยลง เมื่อความสำรวมเกิดขึ้น	3.74	.86	4	มาก
7. ทำให้กล้าพูดความจริง เพื่อช่วยเหลือผู้อื่น	3.82	.88	3	มาก
8. ทำให้การคดโกง หลอกลวง ลดน้อยลง	3.73	.96	5	มาก
9. ทำให้ชีวิตไม่ประมาท เพราะรู้ว่าสมควรทำ หรือไม่	3.68	.88	8	มาก

สมควร				
10. ทำให้ไม่เกลือกกลั้วกับความเห็นแก่ตัว	3.69	.96	7	มาก
เฉลี่ย	3.73	.74		มาก

จากตารางที่ 4.25 พบว่า พฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่อการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนด้านเบญจธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ได้ดังนี้ มีทำให้การประกอบอาชีพที่สุจริต มีรายได้ รู้จักใช้จ่าย และที่สำคัญรู้จักคำว่าพอดี มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.84 ทำให้งดเบียดเบียนผู้อื่น มีจิตเมตตาต่อเพื่อนมนุษย์มากขึ้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.82 ทำให้กล้าพูดความจริง เพื่อช่วยเหลือผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.82 ทำให้งดเว้นจากการติดในรูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส ลดน้อยลง เมื่อความสำรวมเกิดขึ้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.74 ทำให้การคดโกง หลอกลวง ลดน้อยลง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.73 ทำให้ระมัดระวัง ตา หู จมูก ลิ้น กาย และใจ อันก่อให้เกิดความใคร่ในกามคุณ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.73 ทำให้ไม่เกลือกกลั้วกับความเห็นแก่ตัว มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.69 ทำให้ชีวิตไม่ประมาท เพราะรู้ว่าสมควรทำ หรือไม่สมควร มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.68 ทำให้มีความเมตตาต่อพุทธบริษัททั้ง 4 มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.66 และ ทำให้มีมิหิริโหดตบปะ คือ ความละอาย และเกรงกลัวต่อผลของบาป มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.65

ตารางที่ 4.26 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่อการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนด้านพรหมวิหารธรรม

พฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่อการต่อต้านการทุจริตของ เยาวชนด้านพรหมวิหารธรรม	ระดับการรับรู้ (n = 318)			
	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	ระดับ
1. ทำให้เกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในสังคม	3.72	.94	6	มาก
2. ทำให้เห็นอกเห็นใจผู้อื่นเมื่อมีเรื่องเดือดร้อน	3.97	.81	1	มาก
3. ทำให้เกิดการเสียสละความสุขส่วนตัวเพื่อส่วนรวม	3.90	.83	4	มาก
4. ทำให้เกิดการช่วยเหลือเกื้อกูลศาสนาในทาง สร้างสรรค์อย่างเหมาะสม	3.83	.90	5	มาก
5. ทำให้เกิดพฤติกรรมแสดงความยินดีกับผู้อื่นเมื่อได้ดี อย่างจริงใจ	3.90	.86	3	มาก
6. ทำให้รู้จักยกย่อง ชมเชยผู้ทำความดีตามความ เหมาะสม	3.92	.93	2	มาก
7. ทำให้การจัดสรรผลประโยชน์แก่ผู้อื่นอย่างเสมอภาค	3.52	.81	9	มาก
8. ทำให้การตัดสินใจปัญหาของผู้ร่วมงานบนพื้นฐานของ ข้อมูลความเป็นจริง	3.63	.85	8	มาก
9. ทำให้ข่มใจรักษาอารมณ์ได้มั่นคง	3.47	.84	10	มาก
10. ทำให้มีความซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบอาชีพ	3.70	.91	7	มาก

เฉลี่ย	3.76	.63	มาก
--------	------	-----	-----

จากตารางที่ 4.26 พบว่า พฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่อการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนด้านพรหมวิหารธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ได้ดังนี้ ทำให้เห็นอกเห็นใจผู้อื่นเมื่อมีเรื่องเดือดร้อน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.97 ทำให้รู้จักยกย่อง ชมเชยผู้ทำความดีตามความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.92 ทำให้เกิดพฤติกรรมแสดงความยินดีกับผู้อื่นเมื่อได้ตัวอย่างจริงใจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.90 ทำให้เกิดการเสียสละความสุขส่วนตัวเพื่อส่วนรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.90 ทำให้เกิดการช่วยเหลือเกื้อกูลศาสนาในทางสร้างสรรค์อย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.83 ทำให้เกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในสังคม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.72 ทำให้มีความซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบอาชีพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.70 ทำให้การตัดสินใจปัญหาของผู้ร่วมงานบนพื้นฐานของข้อมูลความเป็นจริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.63 ทำให้การจัดสรรผลประโยชน์แก่ผู้อื่นอย่างเสมอภาค มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.52 และ ทำให้ขมใจรักษาอารมณ์ได้มั่นคง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.47

ตารางที่ 4.27 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่อการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนด้านนาถกรรมธรรม

พฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่อการต่อต้านการทุจริตของ เยาวชนด้านนาถกรรมธรรม	ระดับการรับรู้ (n = 318)			
	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	ระดับ
1. ทำให้มีความประพฤติดีงามสุจริต รักษาระเบียบวินัย มีอาชีพะบริสุทธิ์	3.75	.98	4	มาก
2. ทำให้เป็นผู้ได้ศึกษาหลักธรรม มีความรู้ความเข้าใจลึกซึ้ง	3.84	.86	3	มาก
3. ทำให้มีกัลยาณมิตร การคบคนดี ได้ที่ปรึกษา และผู้แนะนำสั่งสอนที่ดี	3.75	.90	6	มาก
4. ทำให้เป็นผู้ว่าง่ายสอนง่าย รับฟังเหตุผล	3.69	.76	7	มาก
5. ทำให้เอาใจใส่ช่วยชวนชวายเป็นกิจใหญ่น้อยทุกอย่างของเพื่อนร่วมหมู่คณะ รู้จักพิจารณาไตร่ตรอง สามารถจัดทำสำเร็จเรียบร้อย	3.64	.78	9	มาก
6. ทำให้รักธรรม ใฝ่ความรู้ใฝ่ความจริง รู้จักพูดรู้จักฟัง ทำให้เกิดความพอใจ นำร่วมปรึกษาสนทนา ชอบศึกษายินดีปรีดาในหลักธรรมหลักวินัยที่ละเอียดลึกซึ้งยิ่ง ๆ ขึ้นไป	3.69	.89	8	มาก
7. ทำให้เพียรละความชั่ว ประกอบความดีมีใจแก่กล้าบากบั่นก้าวหน้า ไม่ย่อท้อ ไม่ทอดทิ้งธุระ	3.75	.92	5	มาก

8. ทำให้มีความสุขความพอใจด้วยปัจจัย 4 ที่หามาได้ด้วย ด้วยความเพียรอันชอบธรรมของตน	3.84	.90	2	มาก
9. ทำให้รู้จักกำหนดจดจำ ระลึกการที่ทำคำที่พูดไว้ได้ ไม่มีความประมาท	3.60	.96	10	มาก
10. ทำให้ความมีปัญญาหยั่งรู้เหตุผล รู้จักคิดพิจารณา เข้าใจภาวะของสิ่งทั้งหลายตามความเป็นจริง	3.85	.92	1	มาก
เฉลี่ย	3.74	.65		มาก

จากตารางที่ 4.27 พบว่า พฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่อการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนด้านนาถกรณธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ได้ดังนี้ ทำให้ความมีปัญญาหยั่งรู้เหตุผล รู้จักคิดพิจารณา เข้าใจภาวะของสิ่งทั้งหลายตามความเป็นจริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.85 ทำให้มีความสุขความพอใจด้วยปัจจัย 4 ที่หามาได้ด้วยด้วยความเพียรอันชอบธรรมของตน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.84 ทำให้เป็นผู้ได้ศึกษาหลักธรรม มีความรู้ความเข้าใจลึกซึ้ง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.84 ทำให้มีความประพฤติดีงามสุจริต รักษาระเบียบวินัย มีอาชีพะบริสุทธิ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.75 ทำให้เพียรละความชั่ว ประกอบความดีมีใจแก้วกล้า บากบั่นก้าวหน้า ไม่ย่อท้อ ไม่ทอดทิ้งธุระ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.75 ทำให้เป็นผู้ว่าง่ายสอนง่าย รับฟังเหตุผล มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.69 ทำให้รักธรรม ใฝ่ความรู้ใฝ่ความจริง รู้จักพูดรู้จักฟัง ทำให้เกิดความพอใจ นำร่วมปรึกษาสนทนา ชอบศึกษา ยินดีปริตาในหลักธรรมหลักวินัยที่ละเอียดลึกซึ้งยิ่ง ๆ ขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.69 ทำให้เอาใจใส่ช่วยขวนขวายในกิจใหญ่น้อยทุกอย่างของเพื่อนร่วมหมู่คณะ รู้จักพิจารณาไตร่ตรอง สามารถจัดทำให้สำเร็จเรียบร้อย มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.64 และ ทำให้รู้จักกำหนดจดจำ ระลึกการที่ทำคำที่พูดไว้ได้ ไม่มีความประมาท มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.60

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม ด้วยค่าถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple Linear Regression Analysis) โดยเลือกวิธีการ Enter พร้อมกำหนดนัยสำคัญของการทดสอบที่ระดับ .05 ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดทำตัวแปร ดังนี้

ตารางที่ 4.28 แสดงการกำหนดรหัสตัวแปรที่จะใช้ในการนำเข้าสมการปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม

ตัวแปร	ประเภทตัวแปร	รหัส
ปัจจัยการรับรู้โทษภัยของการทุจริต	Interval Scale	X ₁
ปัจจัยการปลูกฝังนิสัยทัศนร่วม	Interval Scale	X ₂
ปัจจัยการมีผลประโยชน์ร่วมกัน	Interval Scale	X ₃

ปัจจัยการมีส่วนร่วมของทุกคนในสังคม	Interval Scale	X ₄
ปัจจัยการเสริมสร้างกันและกัน	Interval Scale	X ₅
ปัจจัยการพึ่งพาอาศัยกันและกัน	Interval Scale	X ₆
ปัจจัยการมีปฏิสัมพันธ์	Interval Scale	X ₇
พฤติกรรมเชิงจริยธรรม	Interval Scale	Y
1. ด้านเบญจธรรม	Interval Scale	Y ₁
2. ด้านหลักพรหมวิหารธรรม	Interval Scale	Y ₂
3. ด้านหลักนาถรณธรรม	Interval Scale	Y ₃

2. ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ได้แก่ ปัจจัยการรับรู้โทษภัยของการทุจริต (X₁) ปัจจัยการปลูกฝังวิสัยทัศน์ร่วม (X₂) ปัจจัยการมีผลประโยชน์ร่วมกัน (X₃) ปัจจัยการมีส่วนร่วมของทุกคนในสังคม (X₄) ปัจจัยการเสริมสร้างกันและกัน (X₅) ปัจจัยการพึ่งพาอาศัยกันและกัน (X₆) ปัจจัยการมีปฏิสัมพันธ์ (X₇) พฤติกรรมเชิงจริยธรรม (Y) ด้านเบญจธรรม (Y₁) ด้านหลักพรหมวิหารธรรม (Y₂) ด้านหลักนาถรณธรรม (Y₃) ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน ระหว่างตัวแปรทั้งหมดเพื่อเป็นการทดสอบว่าตัวแปรใดมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จะนำเฉพาะตัวแปรดังกล่าวเข้าสมการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple Linear Regression Analysis) ดังตารางที่ 4.23

ตารางที่ 4.29 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม

(n = 318)

ตัวแปร	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y
ปัจจัยการรับรู้มุมมองร่วมกัน (X ₁)	.965**	.843**	.735**	.912**
ปัจจัยการมีวิสัยทัศน์ร่วม (X ₂)	.833**	.936**	.737**	.892**
ปัจจัยการมีผลประโยชน์ร่วมกัน (X ₃)	.758**	.923**	.773**	.871**
ปัจจัยการมีส่วนร่วมของสมาชิก (X ₄)	.720**	.764**	.941**	.861**
ปัจจัยการเสริมสร้างกันและกัน (X ₅)	.727**	.768**	.947**	.867**
ปัจจัยการพึ่งพาอาศัยกันและกัน (X ₆)	.752**	.797**	.830**	.846**
ปัจจัยการมีปฏิสัมพันธ์ (X ₇)	.829**	.762**	.743**	.834**

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.29 พบว่า ตัวแปรอิสระ (X₁–X₇) ที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม (Y, Y₁, Y₂, Y₃) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จำนวน 7 ตัวแปร โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง -0.021 ถึง 0.1000 ตัวแปรทั้ง 7 ตัวแปรจึงเหมาะสมที่จะนำไปเข้าสมการพหุคูณถดถอยเชิงเส้นตรง (Multiple Linear Regression Analysis) เพื่อหาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม

3. ทำการทดสอบสมมติฐานการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ในการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม ด้วยค่าถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple Linear Regression Analysis) จำนวน 7 ตัว และเลือกวิธีแบบ Enter ดังแสดงในตาราง 4.23

ตารางที่ 4.30 แสดงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม โดยรวม

(n = 318)

ตัวแปรพยากรณ์	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Tolerance	VIF
	B	SE	β				
ค่าคงที่ (constant)	-.028	.021		-1.355	.176		
ปัจจัยการรับรู้โทษภัยของการทุจริต (X ₁)	.247	.009	.298 (1)	27.100	.000*	.218	5.411
ปัจจัยการปลูกฝังนิสัยทัศนร่วม (X ₂)	.174	.009	.196 (3)	18.885	.000*	.246	4.224
ปัจจัยการมีผลประโยชน์ร่วมกัน (X ₃)	.186	.009	.192 (4)	21.376	.000*	.328	4.959
ปัจจัยการมีส่วนร่วมของทุกคนในสังคม (X ₄)	.185	.009	.197 (2)	20.766	.000*	.293	7.058
ปัจจัยการเสริมสร้างกันและกัน (X ₅)	.157	.009	.177 (5)	17.795	.000*	.267	5.185
ปัจจัยการพึ่งพาอาศัยกันและกัน (X ₆)	.015	.009	.017	1.737	.083	.261	5.591
ปัจจัยการมีปฏิสัมพันธ์ (X ₇)	.045	.009	.048 (6)	5.171	.000*	.305	4.978
SE _{est} = ± 0.05761							
R = 0.996 ; R ² = 0.992 ; Adj. R ² = 0.992 ; F = 5378.436 ; p-value = 0.000							

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.30 พบว่า

1. การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นว่าตัวแปรอิสระ มีความสัมพันธ์กันเองในระดับที่สูงมาก (เกิด Multicollinearity) ทำการตรวจสอบ Multicollinearity จะใช้ค่า Variance Inflation Factor (VIF) และค่า Tolerance โดยมีเกณฑ์การตรวจสอบ ดังนี้ ค่า VIF ที่เหมาะสมไม่ควรเกิน 10 หากเกินกว่านี้ แสดงว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันเองในระดับที่สูงมาก จากผลการวิเคราะห์จะพบว่า ค่า VIF สูงสุดได้มีค่า 5.411 ซึ่งไม่เกิน 10 และค่า Tolerance ที่มีค่าน้อยที่สุด 0.185 ซึ่งต่ำกว่า 0.2 แสดงว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันระดับสูงจึงเกิด Multicollinearity

2. การตรวจสอบความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงระหว่างตัวแปรอิสระกันตัวแปรตาม โดยใช้ F-test (ANOVA) พบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 7 ตัว ได้แก่ ปัจจัยการรับรู้โทษภัยของการทุจริต (X_1) ($\beta = .298$) ปัจจัยการมีส่วนร่วมของทุกคนในสังคม (X_4) ($\beta = .197$) ปัจจัยการปลูกฝังนิสัยทัศนร่วม (X_2) ($\beta = .196$) ปัจจัยการมีผลประโยชน์ร่วมกัน (X_3) ($\beta = .192$) ปัจจัยการเสริมสร้างกันและกัน (X_5) ($\beta = .177$) และ ปัจจัยการมีปฏิสัมพันธ์ (X_7) ($\beta = .048$) มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับตัวแปรตาม (ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม) ($F = 5378.436$; $p - Value = 0.000$)

3. ทำการตรวจสอบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญของค่าคงที่และสัมประสิทธิ์แต่ละตัวกับตัวแปรตามในสมการ พบว่า ตัวแปรที่ถูกเลือกเข้าสมการปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมเครือข่ายจิตอาสาของพระสงฆ์กับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่อโครงการการส่งเสริมเครือข่ายจิตอาสาของพระสงฆ์ ($p \leq 0.001$) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเป็น 0.05761 และสามารถร่วมกันพยากรณ์การเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม ได้ร้อยละ 99.2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ เท่ากับ ± 0.05761

สมการพยากรณ์การเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม ในรูปคะแนนมาตรฐาน เป็นดังนี้

$$Z = 0.298 (X_1) + 0.197 (X_4) + 0.196 (X_2) + 0.192 (X_3) + 0.177 (X_5) + 0.048 (X_7)$$

ส่วนตัวแปรพยากรณ์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม ที่ไม่พบนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) ได้แก่ ปัจจัยการพึ่งพาอาศัยกันและกัน (X_6) ($\beta = .017$)

ตารางที่ 4.31 แสดงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม ด้านเบญจธรรม

(n = 318)

ตัวแปรพยากรณ์	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Tolerance	VIF
	B	SE	β				
ค่าคงที่ (constant)	-.084	.062		-1.355	.176		
ปัจจัยการรับรู้โทษภัยของการทุจริต (X_1)	.740	.027	.766 (1)	27.100	.000*	.218	4.594
ปัจจัยการปลูกฝังนิสัยทัศนร่วม (X_2)	.021	.028	.021	.776	.438	.246	4.063
ปัจจัยการมีผลประโยชน์ร่วมกัน (X_3)	.058	.026	.051 (2)	2.207	.028*	.328	3.050
ปัจจัยการมีส่วนร่วมของทุกคนใน	.054	.027	.049 (3)	2.008	.046*	.293	3.416

สังคม (X ₄)							
ปัจจัยการเสริมสร้างกันและกัน (X ₅)	-.029	.026	-.028	-	.275	.267	3.752
ปัจจัยการพึ่งพาอาศัยกันและกัน (X ₆)	.046	.026	.045	1.737	.083	.261	3.837
ปัจจัยการมีปฏิสัมพันธ์ (X ₇)	.135	.026	.124 (4)	5.171	.000*	.305	3.279
SE _{est} = ± 0.17282							
R = 0.973 ; R ² = 0.946 ; Adj. R ² = 0.945 ; F = 776.891 ; p-value = 0.000							

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.31 พบว่า

1. การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นว่าตัวแปรอิสระ มีความสัมพันธ์กันเองในระดับที่สูงมาก (เกิด Multicollinearity) ทำการตรวจสอบ Multicollinearity จะใช้ค่า Variance Inflation Factor (VIF) และค่า Tolerance โดยมีเกณฑ์การตรวจสอบ ดังนี้ ค่า VIF ที่เหมาะสมไม่ควรเกิน 10 หากเกินกว่านี้ แสดงว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันเองในระดับที่สูงมาก และหากค่า Tolerance < 0.2 แสดงว่าเกิด Multicollinearity จากผลการวิเคราะห์จะพบว่า ค่า VIF สูงสุดได้มีค่า 7.058 ซึ่งไม่เกิน 10 และค่า Tolerance ที่มีค่าน้อยที่สุด 0.142 ซึ่งต่ำกว่า 0.2 แสดงว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันระดับสูงจึงเกิด Multicollinearity

2. การตรวจสอบความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงระหว่างตัวแปรอิสระกันตัวแปรตาม โดยใช้ F-test (ANOVA) พบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 7 ตัว ได้แก่ ปัจจัยการเสริมสร้างกันและกัน (X₅) ($\beta = .322$) ปัจจัยการรับรู้มุมมองร่วมกัน (X₁) ($\beta = .766$) ปัจจัยการมีผลประโยชน์ร่วมกัน (X₃) ($\beta = -.051$) ปัจจัยการมีส่วนร่วมของทุกคนในสังคม (X₄) ($\beta = .049$) และ ปัจจัยการมีปฏิสัมพันธ์ (X₇) ($\beta = .124$) มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับตัวแปรตาม (ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม ด้านเบญจธรรม) (F = 776.891) ; p - Value = 0.000

3. ทำการตรวจสอบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญของค่าคงที่และสัมประสิทธิ์แต่ละตัวกับตัวแปรตามในสมการ พบว่า ตัวแปรที่ถูกเลือกเข้าสมการปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม ด้านเบญจธรรม (p ≤ 0.001) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเป็น 0.973 และสามารถร่วมกันพยากรณ์การส่งเสริมเครือข่ายจิตอาสาของพระสงฆ์กับพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ได้ร้อยละ 94.6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์เท่ากับ ± 0.17282

สมการพยากรณ์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม ด้านเบญจธรรม ในรูปคะแนนมาตรฐาน เป็นดังนี้

$$Z = 0.766 (X_1) + 0.051 (X_3) + 0.049 (X_4) + 0.124 (X_7)$$

ส่วนตัวแปรพยากรณ์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม ด้านเบญจธรรม ที่ไม่พบนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) ได้แก่ ปัจจัยการปลูกฝังนิสัยทัศนร่วม (X_2) ปัจจัยการเสริมสร้างกันและกัน (X_5) ปัจจัยการพึ่งพาอาศัยกันและกัน (X_6)

ตารางที่ 4.32 แสดงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม ด้านหลักพรหมวิหารธรรม

(n = 318)

ตัวแปรพยากรณ์	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Tolerance	VIF
	B	SE	β				
ค่าคงที่ (constant)	1.136	.000		.000	1.000		
ปัจจัยการรับรู้โทษภัยของการทุจริต (X_1)	3.404	.000	.000	.000	1.000	.218	4.594
ปัจจัยการปลูกฝังนิสัยทัศนร่วม (X_2)	.500	.000	.561 (1)	7.411	.000*	.246	4.063
ปัจจัยการมีผลประโยชน์ร่วมกัน (X_3)	.500	.000	.515 (2)	2.100	.000*	.328	3.050
ปัจจัยการมีส่วนร่วมของทุกคนในสังคม (X_4)	- 6.421	.000	.000 (3)	.000	.046*	.293	3.416
ปัจจัยการเสริมสร้างกันและกัน (X_5)	- 1.447	.000	.000	.000	1.000	.267	3.752
ปัจจัยการพึ่งพาอาศัยกันและกัน (X_6)	2.378	.000	.000	.000	1.000	.261	3.837
ปัจจัยการมีปฏิสัมพันธ์ (X_7)	- 1.670	.000	.000	.000	1.000	.305	3.279
SE _{est} = ± 0.00000							
R = 1.000 ; R ² = 1.000 ; Adj. R ² = 1.000 ; F = 1.994 ; p-value = 0.000							

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.32 พบว่า

1. การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นว่าตัวแปรอิสระ มีความสัมพันธ์กันเองในระดับที่สูงมาก (เกิด Multicollinearity) ทำการตรวจสอบ Multicollinearity จะใช้ค่า Variance Inflation Factor (VIF) และค่า Tolerance โดยมีเกณฑ์การตรวจสอบ ดังนี้ ค่า VIF ที่เหมาะสมไม่ควรเกิน 10 หากเกินกว่านี้ แสดงว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันเองในระดับที่สูงมาก และหากค่า Tolerance < 0.2 แสดงว่าเกิด Multicollinearity จากผลการวิเคราะห์จะพบว่า ค่า VIF สูงสุดได้มีค่า 7.058 ซึ่งไม่เกิน

10 และค่า Tolerance ที่มีค่าน้อยที่สุด 0.179 ซึ่งต่ำกว่า 0.2 แสดงว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันระดับสูงจึงเกิด Multicollinearity

2. การตรวจสอบความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงระหว่างตัวแปรอิสระกันตัวแปรตาม โดยใช้ F-test (ANOVA) พบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 7 ตัว ได้แก่ ปัจจัยการปลูกฝังนิสัยทัศนคติ (X₂) ($\beta = .561$) ปัจจัยการมีผลประโยชน์ร่วมกัน (X₃) ($\beta = .515$) และ ปัจจัยการมีส่วนร่วมของทุกคนในสังคม (X₄) ($\beta = .000$) มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับตัวแปรตาม (ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม ด้านหลักพรหมวิหารธรรม) ($F = 1.994$; $p - Value = 0.000$)

3. ทำการตรวจสอบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญของค่าคงที่และสัมประสิทธิ์แต่ละตัวกับตัวแปรตามในสมการ พบว่า ตัวแปรที่ถูกเลือกเข้าสมการปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม ด้านหลักพรหมวิหารธรรม ($p \leq 0.001$) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเป็น 1.000 และสามารถร่วมกันพยากรณ์การส่งเสริมเครือข่ายจิตอาสาของพระสงฆ์กับพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ได้ร้อยละ 1.0 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์เท่ากับ ± 0.00000

สมการพยากรณ์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม ด้านหลักพรหมวิหารธรรม ในรูปคะแนนมาตรฐาน เป็นดังนี้

$$Z = 0.561 (X_2) + 0.515 (X_3) + .000 (X_4)$$

ส่วนตัวแปรพยากรณ์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม ด้านหลักพรหมวิหารธรรม ที่ไม่พบนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) ได้แก่ ปัจจัยการรับรู้โทษภัยของการทุจริต (X₁) ปัจจัยการเสริมสร้างกันและกัน (X₅) ปัจจัยการพึ่งพาอาศัยกันและกัน (X₆) ปัจจัยการมีปฏิสัมพันธ์ (X₇)

ตารางที่ 4.33 แสดงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม ด้านหลักนาถรณธรรม

(n = 318)

ตัวแปรพยากรณ์	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Tolerance	VIF
	B	SE	β				
ค่าคงที่ (constant)	-3.084	.000		.000	.000*		
ปัจจัยการรับรู้โทษภัยของการทุจริต (X ₁)	1.417	.000	.000 (3)	.000	.000*	.218	4.594
ปัจจัยการปลูกฝังนิสัยทัศนคติ (X ₂)	-	.000	.000 (4)	.000	.000*	.246	4.063

	4.210						
ปัจจัยการมีผลประโยชน์ร่วมกัน (X ₃)	4.517	.000	.000 (5)	.000	.000*	.328	3.050
ปัจจัยการมีส่วนร่วมของทุกคนในสังคม (X ₄)	.500	.000	.515 (2)	.000	.000*	.293	3.416
ปัจจัยการเสริมสร้างกันและกัน (X ₅)	.500	.000	.544 (1)	.000	.000*	.267	3.752
ปัจจัยการพึ่งพาอาศัยกันและกัน (X ₆)	1.451	.000	.000 (6)	.000	.000*	.261	3.837
ปัจจัยการมีปฏิสัมพันธ์ (X ₇)	- 9.025	.000	.000 (7)	.000	.000*	.305	3.279
SE _{est} = ± 0.00000							
R = 1.000 ; R ² = 1.000 ; Adj. R ² = 1.000 ; F = 0.000 ; p-value = 0.000							

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.33 พบว่า

1. การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นว่าตัวแปรอิสระ มีความสัมพันธ์กันเองในระดับที่สูงมาก (เกิด Multicollinearity) ทำการตรวจสอบ Multicollinearity จะใช้ค่า Variance Inflation Factor (VIF) และค่า Tolerance โดยมีเกณฑ์การตรวจสอบ ดังนี้ ค่า VIF ที่เหมาะสมไม่ควรเกิน 10 หากเกินกว่านี้ แสดงว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันเองในระดับที่สูงมาก และหากค่า Tolerance < 0.2 แสดงว่าเกิด Multicollinearity จากผลการวิเคราะห์จะพบว่า ค่า VIF สูงสุดได้มีค่า 7.058 ซึ่งไม่เกิน 10 และค่า Tolerance ที่มีค่าน้อยที่สุด 0.142 ซึ่งต่ำกว่า 0.2 แสดงว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันระดับสูงจึงเกิด Multicollinearity

2. การตรวจสอบความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงระหว่างตัวแปรอิสระกันตัวแปรตาม โดยใช้ F-test (ANOVA) พบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 7 ตัว ได้แก่ ปัจจัยการเสริมสร้างกันและกัน (X₅) ($\beta = .544$) ปัจจัยการมีส่วนร่วมของทุกคนในสังคม (X₄) ($\beta = .515$) ปัจจัยการรับรู้โทษภัยของการทุจริต (X₁) ($\beta = .000$) ปัจจัยการปลูกฝังวิสัยทัศน์ร่วม (X₂) ($\beta = .000$) ปัจจัยการมีผลประโยชน์ร่วมกัน (X₃) ($\beta = .000$) ปัจจัยการพึ่งพาอาศัยกันและกัน (X₆) ($\beta = .000$) ปัจจัยการมีปฏิสัมพันธ์ (X₇) ($\beta = .000$) มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับตัวแปรตาม (ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม ด้านหลักนาถรณธรรม) (F = 120.737 ; p - Value = 0.001)

3. ทำการตรวจสอบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญของค่าคงที่และสัมประสิทธิ์แต่ละตัวกับตัวแปรตามในสมการ พบว่า ตัวแปรที่ถูกเลือกเข้าสมการปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม ด้านหลักนาถรณธรรม (p ≤ 0.001) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเป็น 1.000 และสามารถร่วมกันพยากรณ์การเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม ด้านหลักนาถรณธรรม ได้ร้อยละ

1.00 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์เท่ากับ ± 0.00000

สมการพยากรณ์การส่งเสริมเครือข่ายจิตอาสาของพระสงฆ์กับพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ในรูปคะแนนมาตรฐาน เป็นดังนี้

$$Z = 0.544 (X_5) + 0.515 (X_4) + 0.000 (X_1) + 0.000 (X_2) + 0.000 (X_3) + 0.000 (X_6) + 0.000 (X_7)$$

ส่วนตัวแปรพยากรณ์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม ที่ไม่พบนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) ไม่มี

ตอนที่ 6 การสังเคราะห์และนำเสนอรูปแบบปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม

ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม ซึ่งผลการวิจัยเป็นดังนี้

ตารางที่ 4.34 แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม

ตัวแปร	รูปแบบ การเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชน			
	เบญจธรรม	หลักพรหมวิหารธรรม	หลักนากกรณธรรม	โดยรวม
ปัจจัยการรับรู้โทษภัยของการทุจริต (X_1)	✓	ปฏิเสธ	✓	✓
ปัจจัยการปลูกฝังนิสัยทัศนร่วม (X_2)	ปฏิเสธ	✓	✓	✓
ปัจจัยการมีผลประโยชน์ร่วมกัน (X_3)	✓	✓	✓	✓
ปัจจัยการมีส่วนร่วมของทุกคนในสังคม (X_4)	✓	✓	✓	✓
ปัจจัยการเสริมสร้างกันและกัน (X_5)	ปฏิเสธ	ปฏิเสธ	✓	✓
ปัจจัยการพึ่งพาอาศัยกันและกัน (X_6)	ปฏิเสธ	ปฏิเสธ	✓	ปฏิเสธ
ปัจจัยการมีปฏิสัมพันธ์ (X_7)	✓	ปฏิเสธ	✓	✓

จากตารางที่ 4.34 พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม มีดังนี้

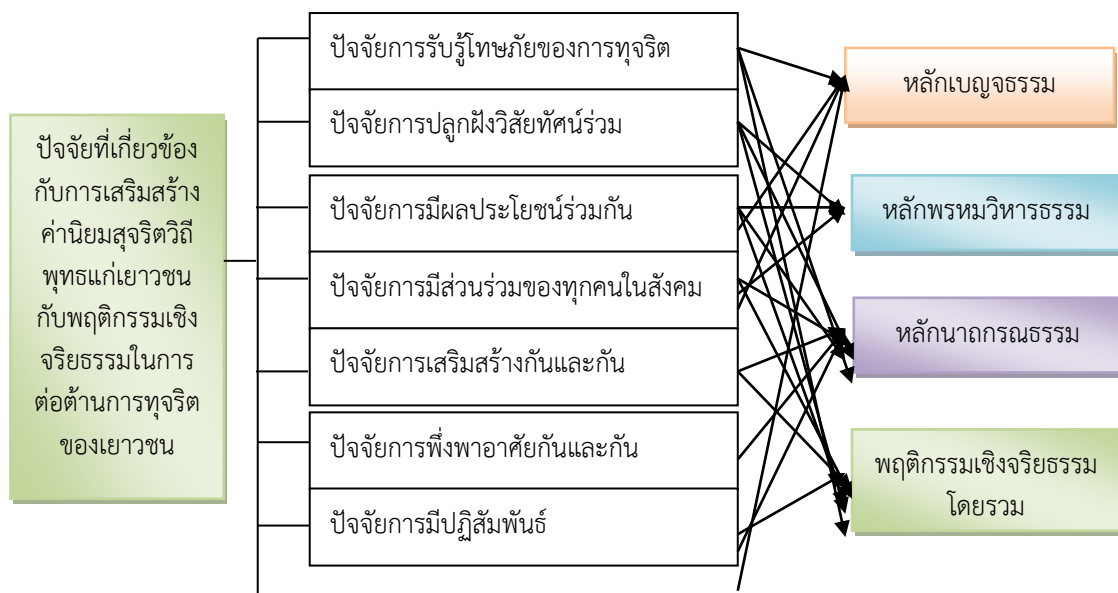
1. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม โดยภาพรวม ได้แก่ ปัจจัยการรับรู้โทษภัยของการทุจริต (X_1) ปัจจัยการปลูกฝังนิสัยทัศนร่วม (X_2) ปัจจัยการมีผลประโยชน์ร่วมกัน (X_3)

ปัจจัยการมีส่วนร่วมของทุกคนในสังคม (X_4) ปัจจัยการเสริมสร้างกันและกัน (X_5) ปัจจัยการมีปฏิสัมพันธ์ (X_7)

2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม ด้านนาถกรณธรรม ได้แก่ ปัจจัยการรับรู้โทษภัยของการทุจริต (X_1) ปัจจัยการมีผลประโยชน์ร่วมกัน (X_3) ปัจจัยการมีส่วนร่วมของทุกคนในสังคม (X_4) ปัจจัยการมีปฏิสัมพันธ์ (X_7)

3. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม ด้านหลักพรหมวิหารธรรม ได้แก่ ปัจจัยการปลูกฝังนิสัยทัศนร่วม (X_2) ปัจจัยการมีผลประโยชน์ร่วมกัน (X_3) ปัจจัยการมีส่วนร่วมของทุกคนในสังคม (X_4)

4. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม ด้านหลักนาถกรณธรรม ได้แก่ ปัจจัยการรับรู้โทษภัยของการทุจริต (X_1) ปัจจัยการปลูกฝังนิสัยทัศนร่วม (X_2) ปัจจัยการมีผลประโยชน์ร่วมกัน (X_3) ปัจจัยการมีส่วนร่วมของทุกคนในสังคม (X_4) ปัจจัยการเสริมสร้างกันและกัน (X_5) ปัจจัยการพึ่งพาอาศัยกันและกัน (X_6) ปัจจัยการมีปฏิสัมพันธ์ (X_7)

ภาพที่ 4.1 รูปแบบปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม

4.2 ผลการวิจัยระยะที่ 2 และผลการวิจัยระยะที่ 3 การสร้างกิจกรรมการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม

ในส่วนของผลการวิจัยระยะที่ 2 เป็นการมุ่งศึกษาการสร้างกิจกรรมการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม และนำเสนอรูปแบบกิจกรรมการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม ซึ่งเป็นส่วนการศึกษาในวัตถุประสงค์ข้อ 2 และ ข้อ 3

โดยอาศัยข้อมูลการสัมภาษณ์จากการดำเนินงานเสริมสร้างค่านิยมสุจริตของหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง สถานการณ์ค่านิยมสุจริตของเยาวชน ยุทธศาสตร์ นโยบาย แผนงาน โครงการ ในการส่งเสริมค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม ผลการดำเนินงานค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม ภาควิเคราะห์การมีส่วนร่วมส่งเสริมเครือข่ายพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม กิจกรรมการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม เป็นตัวกำหนดแนวทางศึกษารวมถึงการกำหนดประเด็นเพื่อนำไปสู่การสร้างกิจกรรมการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม

ทั้งนี้ จากการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก และการประชุมผู้เชี่ยวชาญร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิฝ่ายปกครอง นักวิชาการ สำนักพัฒนาและส่งเสริมธรรมภิบาล สำนักงาน ป.ป.ช. นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา เยาวชน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม ซึ่งแต่ละด้านมีประเด็นที่น่าสนใจ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.2.1 ผลการวิเคราะห์การสร้างกิจกรรมการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม

4.2.2 ผลการสร้างกิจกรรมการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม

ผลการศึกษาวิจัยจะได้นำเสนอสาระสำคัญดังต่อไปนี้

4.2.1 ผลการวิเคราะห์การสร้างกิจกรรมการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม

จากการให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับการสร้างกิจกรรมการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้สรุปสาระสำคัญ นำเสนอผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

4.2.1.1 การดำเนินงานเสริมสร้างค่านิยมสุจริตของหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

การดำเนินงานด้านเสริมสร้างค่านิยมสุจริตของหน่วยงานในจังหวัดนครปฐมเป็นความพยายามที่มุ่งเน้นการสร้างความโปร่งใสและลดการทุจริตในสังคม โดยมีหน่วยงานท้องถิ่น

ภาครัฐ และเอกชนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานเพื่อสนับสนุนค่านิยมสุจริตในภาคส่วนต่าง ๆ ของจังหวัด กิจกรรมและแนวทางหลัก ๆ ที่หน่วยงานเหล่านี้ดำเนินการมีดังนี้

1) โครงการส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ (ITA) โครงการ ITA เป็นหนึ่งในมาตรการที่สำคัญของการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตในหน่วยงานราชการ โดยจะมีการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐในด้านคุณธรรมและความโปร่งใส เพื่อส่งเสริมให้หน่วยงานปฏิบัติงานอย่างถูกต้องและเป็นธรรม รวมถึงส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการติดตามผลการดำเนินงาน หน่วยงานต่าง ๆ ในจังหวัดนครปฐมได้รับการตรวจสอบและประเมินโดย ป.ป.ช. ในด้านความโปร่งใสและการปฏิบัติตามหลักคุณธรรม มีการสร้างกลไกตรวจสอบภายในเพื่อป้องกันการทุจริตและพัฒนามาตรฐานการให้บริการประชาชนอย่างเท่าเทียมและโปร่งใส

2) การอบรมและการพัฒนาความรู้เรื่องค่านิยมสุจริตหน่วยงานในจังหวัดนครปฐม จัดอบรมสัมมนาให้แก่บุคลากรภายในองค์กรราชการและเอกชน โดยมุ่งเน้นการปลูกฝังค่านิยมเรื่องความโปร่งใส ความรับผิดชอบ และการปฏิบัติตามกฎหมาย มีการจัดอบรมที่สอดคล้องกับนโยบายการป้องกันการทุจริตในหน่วยงานราชการ และให้ความสำคัญกับการสร้างความตระหนักรู้ถึงผลกระทบของการทุจริตในภาคประชาสังคม

3) กิจกรรมร่วมกับเยาวชนและชุมชน มีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่มุ่งเน้นการปลูกฝังค่านิยมสุจริตในเยาวชน เช่น การจัดค่ายคุณธรรมสำหรับนักเรียนหรือกิจกรรมร่วมกับโรงเรียนที่เน้นการสอนคุณธรรมความซื่อสัตย์ และมีการจัดกิจกรรมในสถาบันการศึกษาเพื่อให้เยาวชนในจังหวัดนครปฐม มีจิตสำนึกเรื่องความสุจริตตั้งแต่ยังเล็ก เช่น กิจกรรมเกี่ยวกับการปลูกฝังค่านิยมที่ดี การจัดเวิร์คช็อปเกี่ยวกับความรับผิดชอบ และนอกจากนี้ยังมีโครงการพัฒนาสังคมและชุมชนเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกในการทำงานอย่างซื่อสัตย์และสุจริต

4) การรณรงค์ต่อต้านการทุจริตและการเผยแพร่ความรู้ หน่วยงานในจังหวัดนครปฐม มักจะมีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น สื่อท้องถิ่น สื่อสังคมออนไลน์ หรือการจัดงานอีเวนต์ในพื้นที่ โดยมุ่งเน้นให้ประชาชนและหน่วยงานในพื้นที่ตระหนักถึงความสำคัญของความซื่อสัตย์ และการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังป้องกันการทุจริต

5) ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานท้องถิ่น หน่วยงานต่าง ๆ เช่น สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ช.) หน่วยงานในกระทรวงมหาดไทย และองค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้ร่วมมือกันในการดำเนินงานเพื่อสร้างความโปร่งใสในกระบวนการทำงานของภาครัฐ การประเมินผลการทำงาน และการติดตามโครงการต่าง ๆ เพื่อป้องกันปัญหาการทุจริตและส่งเสริมค่านิยมสุจริตในทุกภาคส่วนของจังหวัดนครปฐม

6) การสร้างระบบการแจ้งเบาะแสและการเฝ้าระวัง หน่วยงานภาครัฐและท้องถิ่นมีการสร้างช่องทางการแจ้งเบาะแสการทุจริต ซึ่งประชาชนสามารถแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการทุจริตผ่านระบบออนไลน์หรือผ่านการติดต่อกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการเฝ้าระวังและติดตามผลอย่างต่อเนื่อง

และนอกจากนี้

1) การเสริมสร้างค่านิยมสุจริต

การเสริมสร้างค่านิยมสุจริตเป็นกระบวนการที่สำคัญและจำเป็นสำหรับการพัฒนาสังคมที่มีความยุติธรรมและมีความโปร่งใส ค่านิยมสุจริตคือการยึดมั่นในความถูกต้อง ความซื่อสัตย์ และความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งช่วยให้บุคคลและองค์กรทำงานอย่างมีคุณธรรมและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

การเสริมสร้างค่านิยมสุจริตสามารถทำได้ผ่านหลายวิธี เช่น

- **การศึกษาและการอบรม** การให้ความรู้เกี่ยวกับค่านิยมสุจริตตั้งแต่ในโรงเรียนและในองค์กร เพื่อปลูกฝังแนวคิดและทัศนคติที่ดีตั้งแต่วัยเยาว์
- **การเป็นตัวอย่างที่ดี** ผู้นำและผู้ที่มีบทบาทสำคัญในสังคมควรเป็นตัวอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนอย่างสุจริต เพื่อให้คนอื่น ๆ ได้เห็นและปฏิบัติตาม
- **การสร้างสภาพแวดล้อมที่โปร่งใส** การสร้างระบบที่เปิดเผยและสามารถตรวจสอบได้ เพื่อให้ทุกคนมีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตน
- **การณรงค์และสร้างความตระหนักรู้** การใช้สื่อและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับความสำคัญของค่านิยมสุจริตในสังคม
- **การมีบทลงโทษที่เหมาะสม** การมีกฎระเบียบและบทลงโทษที่ชัดเจนสำหรับผู้กระทำผิด เพื่อเป็นการป้องปรามและกระตุ้นให้ทุกคนปฏิบัติตามค่านิยมสุจริต

การเสริมสร้างค่านิยมสุจริต จึงเป็นกระบวนการที่ต้องการความร่วมมือจากทุกฝ่ายในสังคม ตั้งแต่ระดับบุคคล องค์กร ไปจนถึงระดับประเทศ

2) การดำเนินงานด้านเสริมสร้างค่านิยมสุจริตของหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

การดำเนินงานด้านการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตของหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างสังคมที่มีความโปร่งใสและยุติธรรม ในการประเมินประสิทธิภาพของการดำเนินงานนี้ มักจะพิจารณาจากหลายปัจจัย เช่น นโยบายที่ถูกนำมาใช้ การมีส่วนร่วมของประชาชน และผลลัพธ์ที่ได้จากการดำเนินงาน ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

การกำหนดนโยบายและกลยุทธ์ หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรมีกกลยุทธ์ที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมในการเสริมสร้างค่านิยมสุจริต นโยบายที่กำหนดควรครอบคลุมถึงการป้องกัน การศึกษา และการลงโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืน

การให้การศึกษาและการฝึกอบรม การให้ความรู้และการฝึกอบรมแก่บุคลากรทั้งในภาครัฐและเอกชนเป็นสิ่งสำคัญ การส่งเสริมให้ทุกคนเข้าใจถึงความสำคัญของค่านิยมสุจริต และมีความสามารถในการปฏิบัติตามค่านิยมเหล่านี้

การมีระบบการตรวจสอบและการติดตามผล การดำเนินงานควรมีการติดตามผลและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้มั่นใจว่ามาตรการที่นำมาใช้มีประสิทธิภาพ และสามารถปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างทันท่วงที

การมีส่วนร่วมของประชาชน การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างค่านิยมสุจริต เช่น การรายงานการกระทำที่ไม่สุจริต การเข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์ หรือการให้ข้อเสนอแนะ เป็นสิ่งที่ช่วยสร้างความเข้มแข็งให้กับกระบวนการ

ผลลัพธ์ที่ปรากฏ การประเมินผลลัพธ์จากการดำเนินงาน เช่น การลดลงของอัตราการทุจริต การเพิ่มขึ้นของความเชื่อมั่นในหน่วยงานรัฐ หรือการได้รับการยอมรับจากประชาชน เป็นเครื่องชี้วัดที่สำคัญว่าการดำเนินงานมีประสิทธิภาพเพียงใด

อย่างไรก็ตาม ความท้าทายของการดำเนินงานเสริมสร้างค่านิยมสุจริตคือการทำให้มาตรการเหล่านี้มีความยั่งยืน และมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และพฤติกรรมของบุคคลในระยะยาว ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนของสังคม

3) สภาพเกี่ยวกับดำเนินงานเสริมสร้างค่านิยมสุจริตของหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

การดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างค่านิยมสุจริตของหน่วยงานในจังหวัดนครปฐม เป็นส่วนหนึ่งของความพยายามในการสร้างสังคมที่โปร่งใสและเป็นธรรม โดยมีหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องรวมทั้งหน่วยงานภาครัฐ และองค์กรท้องถิ่นที่ร่วมมือกันเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมความซื่อสัตย์สุจริตในภาคราชการและสังคมโดยรวม สภาพการดำเนินงานเสริมสร้างค่านิยมสุจริตของหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในปัจจุบันนั้นมีหลายด้านที่สามารถพิจารณาได้ ทั้งในแง่ของความก้าวหน้าและความท้าทายที่ยังคงมีอยู่ ดังนี้

1. ความก้าวหน้า

การออกนโยบายและมาตรการ หลายหน่วยงานได้มีการออกนโยบาย และมาตรการที่ชัดเจนเพื่อส่งเสริมค่านิยมสุจริต เช่น การจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบภายใน การกำหนดมาตรฐานจริยธรรมในการปฏิบัติงาน และการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด

การรณรงค์และสร้างความตระหนักรู้ มีการรณรงค์ในสื่อสาธารณะเพื่อส่งเสริมค่านิยมสุจริตอย่างต่อเนื่อง ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เช่น โครงการต่อต้านการทุจริต การจัดเวิร์กช็อปหรือสัมมนา และการสร้างเนื้อหาสื่อที่เน้นการปฏิบัติอย่างสุจริต

การพัฒนาเครื่องมือทางเทคโนโลยี หน่วยงานบางแห่งได้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการตรวจสอบและติดตามการดำเนินงาน เช่น ระบบแจ้งเบาะแสออนไลน์ หรือแอปพลิเคชันที่ช่วยในการติดตามการใช้จ่ายงบประมาณอย่างโปร่งใส

2. ความท้าทาย

การบังคับใช้กฎหมายและการกำกับดูแล แม้จะมีกฎหมายและมาตรการที่ดี แต่ในบางกรณียังพบปัญหาด้านการบังคับใช้กฎหมายและการกำกับดูแลที่อาจไม่เข้มงวดเท่าที่ควร ซึ่งทำให้เกิดการละเมิดค่านิยมสุจริตอยู่บ้าง

วัฒนธรรมองค์กรและทัศนคติ ในบางหน่วยงาน การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมองค์กร และทัศนคติของบุคลากรยังเป็นเรื่องที่ทำนาย โดยเฉพาะในองค์กรที่มีการปฏิบัติไม่สุจริตเป็นเวลานาน

การมีส่วนร่วมของประชาชน แม้ว่าจะมีความพยายามในการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม แต่ยังมีข้อจำกัดในแง่ของการเข้าถึงข้อมูลและการมีส่วนร่วมจริง ซึ่งบางครั้งอาจเป็นเพราะการขาดความเชื่อมั่นในระบบ

3. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง

การเสริมสร้างความเข้มแข็งของการบังคับใช้กฎหมาย ควรมีการปรับปรุงกลไกการบังคับใช้กฎหมายให้เข้มงวดและมีความโปร่งใสยิ่งขึ้น รวมถึงการลงโทษที่ชัดเจนและรวดเร็วต่อการกระทำที่ไม่สุจริต

การส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่ดี ควรมีการฝึกอบรมและกิจกรรมที่ส่งเสริมวัฒนธรรมสุจริตในองค์กรอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นการสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรยึดมั่นในคุณธรรม

การเพิ่มความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชน การเปิดเผยข้อมูลและการสร้างช่องทางให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและแสดงความคิดเห็นจะช่วยเสริมสร้างความโปร่งใสและความไว้วางใจในระบบ

โดยรวมแล้ว การดำเนินงานเสริมสร้างค่านิยมสุจริตของหน่วยงานต่าง ๆ มีความก้าวหน้าแต่ยังคงต้องพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ยั่งยืนและสามารถสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนได้มากขึ้น

1.4 ท่านคิดว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานเสริมสร้างค่านิยมสุจริตของหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

การเสริมสร้างค่านิยมสุจริตเป็นภารกิจที่สำคัญของหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการสร้างสังคมที่มีคุณธรรมและจริยธรรม การดำเนินงานดังกล่าวต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายภาคส่วน ทั้งหน่วยงานภาครัฐ เอกชน องค์กรทางสังคม และชุมชน ต่อไปนี้คือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานเสริมสร้างค่านิยมสุจริตที่หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ได้

1. การกำหนดนโยบายและแนวทางที่ชัดเจน

การบูรณาการค่านิยมสุจริตในนโยบายองค์กร หน่วยงานควรกำหนดนโยบายที่ชัดเจนในการส่งเสริมค่านิยมสุจริต โดยบูรณาการค่านิยมนี้เข้ากับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัฒนธรรมองค์กร รวมถึงการกำหนดแนวทางการปฏิบัติที่สอดคล้องกับค่านิยมสุจริตในทุกระดับขององค์กร

การสร้างมาตรการป้องกันการทุจริต กำหนดมาตรการและแนวทางการป้องกันการทุจริตภายในหน่วยงาน เช่น การควบคุมภายในที่เข้มงวด การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานที่โปร่งใส และการมีระบบแจ้งเบาะแสการทุจริตที่มีความปลอดภัยสำหรับผู้แจ้ง

2. การส่งเสริมการเรียนรู้และการฝึกอบรม

การจัดอบรมและสัมมนาเกี่ยวกับค่านิยมสุจริต หน่วยงานควรจัดอบรมและสัมมนาที่เน้นการเสริมสร้างความเข้าใจในค่านิยมสุจริตแก่พนักงานและผู้เกี่ยวข้อง รวมถึงการจัดการอบรมที่เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาทุจริตในองค์กร

การส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริง ส่งเสริมให้พนักงานและเจ้าหน้าที่มีส่วนร่วมในการทำงานจิตอาสาหรือกิจกรรมที่เสริมสร้างค่านิยมสุจริต เช่น การทำบุญ การเข้าร่วมกิจกรรมชุมชน หรือการเป็นอาสาสมัครในโครงการที่เน้นการพัฒนาคุณธรรม

3. การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ

การสร้างเครือข่ายระหว่างหน่วยงาน หน่วยงานควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนในการส่งเสริมค่านิยมสุจริต รวมถึงการแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดีในการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม

การทำงานร่วมกับชุมชนและองค์กรทางศาสนา ส่งเสริมการทำงานร่วมกับชุมชน วัด และองค์กรทางศาสนาในการจัดกิจกรรมที่เน้นการเสริมสร้างค่านิยมสุจริต เช่น การจัดค่ายธรรมะ การบรรยายธรรม หรือกิจกรรมจิตอาสาที่ร่วมกันระหว่างองค์กรและชุมชน

4. การสื่อสารและการเผยแพร่ข้อมูล

การใช้สื่อในการเผยแพร่ค่านิยมสุจริต หน่วยงานควรใช้สื่อที่หลากหลาย เช่น สื่อสังคมออนไลน์ สื่อสิ่งพิมพ์ หรือสื่อวิดีโอในการเผยแพร่ข้อมูลและรณรงค์เกี่ยวกับค่านิยมสุจริต ให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายอย่างกว้างขวาง

การสื่อสารภายในองค์กร ส่งเสริมการสื่อสารภายในองค์กรที่โปร่งใสและสอดคล้องกับค่านิยมสุจริต โดยการจัดทำสื่อภายใน เช่น จดหมายข่าวภายในองค์กร การประชุมเชิงปฏิบัติการ หรือการติดตั้งป้ายประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับค่านิยมสุจริตในพื้นที่ต่าง ๆ ของหน่วยงาน

5. การประเมินผลและติดตามความก้าวหน้า

การติดตามผลการดำเนินงาน หน่วยงานควรมีระบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานที่เกี่ยวกับค่านิยมสุจริตอย่างต่อเนื่อง เพื่อวัดความสำเร็จและประสิทธิภาพของมาตรการที่นำไปใช้

การปรับปรุงและพัฒนามาตรการ ใช้ผลการประเมินในการปรับปรุงและพัฒนามาตรการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตให้เหมาะสมกับสถานการณ์และความต้องการขององค์กร รวมถึงการรับฟังข้อเสนอแนะจากพนักงานและผู้เกี่ยวข้องเพื่อนำไปปรับใช้ในอนาคต

6. การยกย่องและให้รางวัล

การยกย่องพนักงานที่ปฏิบัติตามค่านิยมสุจริต หน่วยงานควรมีระบบการยกย่องและให้รางวัลแก่พนักงานที่ปฏิบัติตามค่านิยมสุจริตและเป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงาน เพื่อสร้างแรงจูงใจและส่งเสริมให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม

การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ยึดมั่นในคุณธรรม ส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ยึดมั่นในคุณธรรม ความซื่อสัตย์ และการทำงานอย่างมีจริยธรรม ผ่านการจัดกิจกรรมที่เน้นการพัฒนาคุณธรรมในองค์กรอย่างต่อเนื่อง

สรุป การดำเนินงานเสริมสร้างค่านิยมสุจริตของหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรเน้นการกำหนดนโยบายและแนวทางที่ชัดเจน การส่งเสริมการเรียนรู้และการฝึกอบรม การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ การสื่อสารและการเผยแพร่ข้อมูล การประเมินผลและติดตามความก้าวหน้า และการยกย่องและให้รางวัลผู้ปฏิบัติตามค่านิยมสุจริต การดำเนินงานเหล่านี้จะช่วยสร้างสังคมที่มีคุณธรรมและจริยธรรมอย่างยั่งยืน

4.2.1.2 สถานการณ์ค่านิยมสุจริตของเยาวชน

1) สถานการณ์เสริมสร้างค่านิยมสุจริตสำหรับเยาวชน จากอดีตถึงปัจจุบัน

การเสริมสร้างค่านิยมสุจริตสำหรับเยาวชนเป็นประเด็นที่มีความสำคัญมาโดยตลอด ในแต่ละยุคสมัยมีการดำเนินงานและรูปแบบการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตที่แตกต่างกันไป ซึ่งสามารถสรุปสถานการณ์จากอดีตถึงปัจจุบันได้ดังนี้

1. ยุคอดีต (ก่อนยุคดิจิทัล)

การสอนค่านิยมผ่านครอบครัวและศาสนา ในอดีต ค่านิยมสุจริตถูกปลูกฝังผ่านการอบรมสั่งสอนในครอบครัวและชุมชน โดยเฉพาะการศึกษาผ่านวัดและศาสนา เด็กและเยาวชนมักได้รับการปลูกฝังหลักธรรมคำสอนจากพระสงฆ์ และกิจกรรมทางศาสนา เช่น การทำบุญ การฟังธรรม และการปฏิบัติศีล การเรียนรู้จากโรงเรียนและครู โรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการสอนค่านิยมสุจริตผ่านวิชาศีลธรรมและหน้าที่พลเมือง ครูถือเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการเป็นแบบอย่างและถ่ายทอดค่านิยมสุจริตให้กับนักเรียน การสอนมักเป็นรูปแบบการบรรยายและการปฏิบัติผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน

2. ยุคปัจจุบัน (ยุคดิจิทัล)

การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและสังคม การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและสังคมทำให้การเสริมสร้างค่านิยมสุจริตมีความท้าทายมากขึ้น ในยุคดิจิทัล เยาวชนมีการเข้าถึงข้อมูลและสื่อที่หลากหลายมากขึ้น ซึ่งมีทั้งข้อมูลที่ส่งเสริมคุณธรรมและข้อมูลที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการสร้างค่านิยมสุจริต การใช้สื่อดิจิทัลและโซเชียลมีเดีย การใช้สื่อดิจิทัลและโซเชียลมีเดียเป็นเครื่องมือสำคัญในการเผยแพร่ค่านิยมสุจริต อย่างไรก็ตาม การแข่งขันกับสื่อที่ไม่เหมาะสมและการรับข้อมูลที่ไม่ผ่านการกรองทำให้การเสริมสร้างค่านิยมสุจริตต้องอาศัยการใช้สื่อที่สร้างสรรค์และน่าสนใจมากขึ้น

การเสริมสร้างค่านิยมผ่านกิจกรรมสังคมและการศึกษา โรงเรียนและองค์กรทางสังคมยังคงมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างค่านิยมสุจริต โดยมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการสอนให้สอดคล้องกับยุคสมัย เช่น การใช้เกมการศึกษา สื่อดิจิทัล การจัดค่ายอบรม และกิจกรรมจิตอาสา ซึ่งเป็นวิธีการที่เน้นการมีส่วนร่วมของเยาวชนมากขึ้น

3. ความท้าทายและแนวโน้มในอนาคต

การเผชิญกับสังคมที่เปลี่ยนแปลงเร็ว ความเร็วในการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยีทำให้เยาวชนต้องเผชิญกับข้อมูลและสิ่งเร้าที่อาจขัดแย้งกับค่านิยมสุจริต การเสริมสร้างค่านิยมในอนาคตจำเป็นต้องมีความยืดหยุ่นและสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว การใช้เทคโนโลยีอย่างมีวิจารณญาณ การส่งเสริมให้เยาวชนมีวิจารณญาณในการใช้เทคโนโลยีและการเข้าถึงข้อมูลเป็นสิ่งสำคัญในยุคปัจจุบัน การเสริมสร้างค่านิยมสุจริตจึงไม่เพียงแต่การสอนเรื่องศีลธรรมเท่านั้น แต่ยังต้องสอนให้เยาวชนรู้จักประเมินและคัดกรองข้อมูลที่ได้รับด้วย

การสร้างเครือข่ายเยาวชนเพื่อส่งเสริมคุณธรรม แนวโน้มในอนาคตควรเน้นการสร้างเครือข่ายเยาวชนที่มีความตระหนักในค่านิยมสุจริตและสามารถเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงสังคม การสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของเยาวชนในระดับชุมชนและระดับประเทศจะเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการเสริมสร้างค่านิยมที่ยั่งยืน

สรุป การเสริมสร้างค่านิยมสุจริตสำหรับเยาวชนมีการพัฒนาและปรับเปลี่ยนไปตามยุคสมัย จากการเน้นการสอนผ่านครอบครัวและศาสนาในอดีต สู่การใช้เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัลในปัจจุบัน ความท้าทายในอนาคตจะเน้นไปที่การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและการใช้เทคโนโลยีอย่างมีวิจารณญาณ การเสริมสร้างค่านิยมสุจริตจะยังคงเป็นภารกิจสำคัญที่ต้องได้รับการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนของสังคมเพื่อสร้างเยาวชนที่มีคุณธรรมและจริยธรรมในการดำเนินชีวิต

2) ลักษณะการบริหารจัดการเครือข่ายจิตต้านทุจริต

การบริหารจัดการเครือข่ายจิตต้านทุจริต (Anti-Corruption Network) เป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยการวางแผนที่รอบคอบและการดำเนินการที่โปร่งใส มีประสิทธิภาพ และยึดมั่นในหลักคุณธรรมและจริยธรรม การบริหารจัดการเครือข่ายดังกล่าวควรมีลักษณะดังนี้

1. การกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายที่ชัดเจน

วิสัยทัศน์ร่วมกัน เครือข่ายควรกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและเป็นที่ยอมรับร่วมกัน โดยมุ่งเน้นการสร้างสังคมที่ปราศจากการทุจริตและยึดมั่นในค่านิยมสุจริต วิสัยทัศน์นี้จะเป็นแนวทางในการกำหนดเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานของเครือข่าย

เป้าหมายที่สามารถวัดผลได้ การตั้งเป้าหมายที่สามารถวัดผลได้ในระยะสั้น กลาง และยาว จะช่วยให้เครือข่ายสามารถประเมินความก้าวหน้าและปรับปรุงการดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง

2. โครงสร้างการบริหารจัดการที่โปร่งใส

การจัดโครงสร้างองค์กรที่ชัดเจน ควรมีการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการที่ชัดเจน โดยกำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของแต่ละส่วนงานภายในเครือข่าย เช่น คณะกรรมการบริหาร คณะทำงานด้านต่าง ๆ และคณะกรรมการตรวจสอบ

การมีระบบควบคุมภายในที่เข้มงวด ควรมีระบบควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันการทุจริตและการกระทำที่ไม่เหมาะสมภายในเครือข่ายเอง เช่น การตรวจสอบทางการเงิน การจัดทำรายงานประจำปี และการประเมินผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ

3. การมีส่วนร่วมและการทำงานร่วมกัน

การสนับสนุนการมีส่วนร่วมของสมาชิก เครือข่ายควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิกทุกระดับ โดยเปิดโอกาสให้สมาชิกเสนอความคิดเห็น และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการดำเนินงานต่าง ๆ

การสร้างพันธมิตรและความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น เครือข่ายควรสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) และชุมชน เพื่อขยายขอบเขตการดำเนินงานและเพิ่มผลกระทบในการต้านทุจริต

4. การสื่อสารและการเผยแพร่ข้อมูล

การสื่อสารภายในเครือข่าย ควรมีการสื่อสารภายในเครือข่ายที่โปร่งใสและเป็นระบบ เช่น การจัดประชุมประจำเดือน การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทางต่าง ๆ และการรายงานผลการดำเนินงานให้สมาชิกทราบ

การใช้สื่อในการเผยแพร่ข้อมูลและรณรงค์ เครือข่ายควรใช้สื่อที่หลากหลายในการเผยแพร่ข้อมูลและรณรงค์ต่อต้านการทุจริต เช่น สื่อสังคมออนไลน์ สื่อสิ่งพิมพ์ และการจัดกิจกรรมสาธารณะ เพื่อสร้างความตระหนักรู้และกระตุ้นให้สังคมมีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริต

5. การพัฒนาศักยภาพของสมาชิกในเครือข่าย

การฝึกอบรมและพัฒนาทักษะ เครือข่ายควรจัดการฝึกอบรมและพัฒนาทักษะให้กับสมาชิก เช่น การอบรมเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการทุจริต การอบรมการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และการอบรมทักษะการตรวจสอบและประเมินผล

การสร้างแรงจูงใจและการยกย่องสมาชิกที่มีผลงานดีเด่น ควรมีการสร้างแรงจูงใจให้กับสมาชิกในการปฏิบัติงานที่ดี รวมถึงการยกย่องสมาชิกที่มีผลงานดีเด่นในด้านการต่อต้านการทุจริต เพื่อเสริมสร้างขวัญกำลังใจและส่งเสริมการปฏิบัติตามค่านิยมสุจริต

6. การติดตามและประเมินผล

การติดตามผลการดำเนินงาน เครื่องมือควรมีระบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง โดยใช้เกณฑ์การประเมินที่ชัดเจนและวัดผลได้ เพื่อให้สามารถปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดทำรายงานและการเผยแพร่ผลการประเมิน ควรมีการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานและการประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ และเผยแพร่ข้อมูลเหล่านี้ให้กับสมาชิกและสาธารณชนทราบ เพื่อเสริมสร้างความโปร่งใสและความรับผิดชอบ

สรุป การบริหารจัดการเครือข่ายจิตต้านทุจริตควรเน้นการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายที่ชัดเจน การจัดโครงสร้างการบริหารจัดการที่โปร่งใส การสนับสนุนการมีส่วนร่วมของสมาชิก การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การพัฒนาศักยภาพของสมาชิก และการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง แนวทางเหล่านี้จะช่วยให้เครือข่ายจิตต้านทุจริตมีความเข้มแข็งและสามารถสร้างผลกระทบเชิงบวกต่อสังคมได้อย่างยั่งยืน

3) ท่านคิดว่า สถานการณ์ผู้สนใจเข้าร่วมป้องกันการทุจริตมีความสนใจมากน้อยเพียงไร

สถานการณ์ผู้สนใจเข้าร่วมป้องกันการทุจริตในปัจจุบันมีความซับซ้อนและหลากหลาย ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น ระดับความตระหนักรู้ของประชาชน ความเข้มแข็งของภาคีเครือข่าย และการสนับสนุนจากภาครัฐและองค์กรต่าง ๆ ต่อไปนี้เป็นการวิเคราะห์สถานการณ์ความสนใจในการเข้าร่วมป้องกันการทุจริต

1. ความตระหนักรู้และการสนใจในสังคม

การตระหนักรู้ที่เพิ่มขึ้น ในปัจจุบัน ประชาชนมีความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาการทุจริตมากขึ้น เนื่องจากการรายงานข่าวและการรณรงค์ต่อต้านการทุจริตผ่านสื่อต่าง ๆ มีบทบาทสำคัญในการเผยแพร่ข้อมูลและกระตุ้นความสนใจในประเด็นนี้ โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชนและประชาชนที่มีการศึกษา

การมีส่วนร่วมของเยาวชน เยาวชนในยุคปัจจุบันแสดงความสนใจในการป้องกันการทุจริตมากขึ้น เนื่องจากการมีโครงสร้างเครือข่ายและการรณรงค์ผ่านโซเชียลมีเดีย รวมถึงการสนับสนุนจากสถาบันการศึกษาและองค์กรพัฒนาเอกชนที่มีกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใส

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสนใจ

การสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ หน่วยงานภาครัฐและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการทุจริตมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมความสนใจของประชาชนผ่านการจัดกิจกรรม การอบรม และการสร้างเครือข่าย การมีโครงการที่ได้รับการสนับสนุนอย่างดีจากรัฐหรือภาคเอกชนช่วยเพิ่มความสนใจของประชาชนในการเข้าร่วม

ความโปร่งใสและความยุติธรรมในสังคม ความเชื่อมั่นในระบบการป้องกันและการจัดการทุจริตมีผลต่อความสนใจของประชาชน หากประชาชนเห็นว่ามีจัดการกับการทุจริตอย่างยุติธรรมและมีผลกระทบจริง ก็จะมี ความสนใจในการเข้าร่วมป้องกันการทุจริตมากขึ้น

3. อุปสรรคและความท้าทาย

ความกลัวและความไม่มั่นใจ บางคนอาจมีความกลัวหรือความไม่มั่นใจในการเข้าร่วมป้องกันการทุจริต เนื่องจากกังวลเรื่องความปลอดภัย หรือเกรงว่าจะมีผลกระทบต่อตนเองและครอบครัว ความกลัวนี้เป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนยังไม่มากเท่าที่ควร

การขาดความรู้และการสนับสนุน แม้ว่าจะมีการตระหนักรู้เพิ่มขึ้น แต่ยังมีประชาชนบางส่วนที่ขาดความรู้เกี่ยวกับวิธีการป้องกันการทุจริต และไม่ได้รับการสนับสนุนอย่างเพียงพอในการเข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ

4. แนวโน้มในอนาคต

การสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมมากขึ้น แนวโน้มในอนาคตอาจเห็นการเพิ่มขึ้นของกลุ่มประชาชนที่สนใจและมีส่วนร่วมในการป้องกันการทุจริต เนื่องจากการสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็งและการรณรงค์อย่างต่อเนื่องจากทั้งภาครัฐและเอกชน

การใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มความโปร่งใส การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เช่น แอปพลิเคชันในการรายงานการทุจริต หรือแพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อสนับสนุนการตรวจสอบและติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ จะเป็นเครื่องมือที่ช่วยเพิ่มความสนใจและการมีส่วนร่วมของประชาชน

สรุป โดยรวมแล้ว สถานการณ์ผู้สนใจเข้าร่วมป้องกันการทุจริตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชนและประชาชนที่มีการศึกษา อย่างไรก็ตาม ยังคงมีความท้าทายจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น ความกลัว ความไม่มั่นใจ และการขาดความรู้ที่เป็นอุปสรรคในการเข้าร่วมกิจกรรมป้องกันการทุจริต การสร้างความเชื่อมั่นและการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการใช้เทคโนโลยีในการเพิ่มความโปร่งใส จะเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมให้ประชาชนมีความสนใจและมีส่วนร่วมมากขึ้นในอนาคต

4) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสถานการณ์ค่านิยมสุจริตของเยาวชน

ค่านิยมสุจริตเป็นพื้นฐานสำคัญของการสร้างสังคมที่มีคุณธรรมและจริยธรรม การเสริมสร้างค่านิยมเหล่านี้ในหมู่เยาวชนจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพื่อเตรียมความพร้อมให้เยาวชนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณธรรมและสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีในสังคม ต่อไปนี้เป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสถานการณ์ค่านิยมสุจริตของเยาวชน

1. การสร้างความตระหนักรู้และการปลูกฝังค่านิยมตั้งแต่เยาว์วัย

การบูรณาการค่านิยมสุจริตในหลักสูตรการศึกษา ควรมีการบูรณาการค่านิยมสุจริตเข้าไปในหลักสูตรการศึกษาในทุกระดับชั้น โดยเน้นการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่สร้างสรรค์และการปฏิบัติจริง เช่น การเรียนรู้ผ่านกรณีศึกษา การทำโครงการที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม และการเข้าร่วมกิจกรรมที่เสริมสร้างจริยธรรม

การปลูกฝังค่านิยมสุจริตในครอบครัว ครอบครัวมีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังค่านิยมสุจริตตั้งแต่เยาว์วัย ผู้ปกครองควรเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องของความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และ

การปฏิบัติตนตามหลักศีลธรรม รวมถึงการสร้างสภาพแวดล้อมในครอบครัวที่สนับสนุนการทำ ความดี และการยึดมั่นในค่านิยมสุจริต

2. การสร้างพื้นที่และโอกาสในการปฏิบัติจริง

การส่งเสริมกิจกรรมจิตอาสาและสาธารณประโยชน์ ควรส่งเสริมให้เยาวชนมีส่วนร่วม ในกิจกรรมจิตอาสาและสาธารณประโยชน์ เช่น การช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส การทำความสะอาดชุมชน หรือการเข้าร่วมโครงการพัฒนาสังคม ซึ่งจะช่วยให้เยาวชนได้ฝึกฝนคุณธรรมและการทำงานเพื่อ ส่วนรวม

การจัดค่ายอบรมธรรมะและกิจกรรมเสริมสร้างจริยธรรม การจัดค่ายอบรมธรรมะ และกิจกรรมเสริมสร้างจริยธรรม เช่น การฝึกสมาธิ การปฏิบัติธรรม และการฟังธรรมคำสอน จะช่วย เสริมสร้างจิตใจที่เข้มแข็งและปลูกฝังค่านิยมสุจริตในหมู่เยาวชนอย่างลึกซึ้ง

3. การสนับสนุนและยกย่องผู้ที่มีค่านิยมสุจริต

การยกย่องและให้รางวัลเยาวชนที่มีความประพฤติดี ควรมีการยกย่องและให้รางวัล แก่เยาวชนที่แสดงออกถึงค่านิยมสุจริตและเป็นแบบอย่างที่ดีในสังคม เช่น การมอบรางวัลนักเรียน ดีเด่นด้านคุณธรรม การเชิดชูเยาวชนจิตอาสา หรือการเผยแพร่เรื่องราวความสำเร็จของเยาวชน เหล่านี้ในสื่อสาธารณะ

การสร้างแรงจูงใจให้เยาวชนปฏิบัติตามค่านิยมสุจริต ใช้กลไกต่าง ๆ ในการสร้าง แรงจูงใจให้เยาวชนปฏิบัติตามค่านิยมสุจริต เช่น การจัดแข่งขันการสร้างสรรค์สื่อที่ส่งเสริมคุณธรรม การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และการสนับสนุนการทำ ความดีในชุมชน

4. การใช้เทคโนโลยีในการเผยแพร่และส่งเสริมค่านิยมสุจริต

การพัฒนาแอปพลิเคชันและสื่อดิจิทัล พัฒนาแอปพลิเคชันหรือแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ เน้นการเรียนรู้และการเสริมสร้างค่านิยมสุจริต เช่น เกมการศึกษา บทเรียนออนไลน์ หรือสื่อวิดีโอที่ สอดแทรกเรื่องราวเกี่ยวกับคุณธรรม

การรณรงค์ผ่านโซเชียลมีเดีย ใช้โซเชียลมีเดียเป็นเครื่องมือในการรณรงค์และเผยแพร่ ค่านิยมสุจริต โดยการสร้างแคมเปญออนไลน์ที่เยาวชนสามารถมีส่วนร่วมได้ เช่น การแชร์เรื่องราว ความดี การสร้างชาเลนจ์เกี่ยวกับการทำความดี หรือการจัดกิจกรรมเสมือนจริงที่ส่งเสริมคุณธรรม

5. การสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของเยาวชน

การจัดตั้งเครือข่ายเยาวชนที่มีคุณธรรม สนับสนุนการจัดตั้งเครือข่ายเยาวชนที่มีความ สนใจในการส่งเสริมค่านิยมสุจริต โดยเปิดโอกาสให้พวกเขามีบทบาทในการออกแบบและดำเนิน กิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนและโรงเรียน

การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเยาวชนในกิจกรรมชุมชน ส่งเสริมให้เยาวชนมีส่วนร่วม ในกิจกรรมของชุมชนที่เน้นการเสริมสร้างคุณธรรม เช่น การจัดงานประเพณี การจัดกิจกรรมทาง ศาสนา หรือการทำงานร่วมกับผู้นำชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น

6. การติดตามและประเมินผล

การประเมินผลการเสริมสร้างค่านิยมสุจริต ควรมีการติดตามและประเมินผลการ เสริมสร้างค่านิยมสุจริตในหมู่เยาวชนอย่างสม่ำเสมอ โดยใช้เกณฑ์การประเมินที่ชัดเจนและวัดผลได้

เช่น การสำรวจความรู้และทัศนคติของเยาวชน การวัดพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลง และการประเมินผลกระทบของกิจกรรมต่าง ๆ

การปรับปรุงและพัฒนากิจกรรม ใช้ผลการประเมินในการปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตให้เหมาะสมกับสถานการณ์และความต้องการของเยาวชนในปัจจุบัน

สรุป การเสริมสร้างค่านิยมสุจริตในหมู่เยาวชนต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายภาคส่วน ทั้งครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และสังคม โดยการสร้างความตระหนักรู้ การสร้างพื้นที่และโอกาสในการปฏิบัติจริง การยกย่องและให้รางวัลผู้ที่มีค่านิยมสุจริต การใช้เทคโนโลยีในการเผยแพร่ และการสร้างเครือข่ายเยาวชนที่มีคุณธรรม การติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่องจะช่วยให้การเสริมสร้างค่านิยมสุจริตในเยาวชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

4.2.1.3 ยุทธศาสตร์ นโยบาย แผนงาน โครงการ ในการส่งเสริมค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม

1) ยุทธศาสตร์ ในการส่งเสริมค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม

การกำหนดยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคมในจังหวัดนครปฐม ควรมีความครอบคลุมและเน้นการสร้างผลกระทบที่ยั่งยืนต่อเยาวชนและชุมชนในพื้นที่ ยุทธศาสตร์เหล่านี้สามารถออกแบบเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่นและสภาพสังคมที่มีอยู่ โดยสามารถแบ่งออกเป็น 5 ยุทธศาสตร์หลักดังนี้

1. ยุทธศาสตร์การศึกษาและพัฒนาปัญญา

การบูรณาการหลักสูตรวิถีพุทธในโรงเรียน สนับสนุนการรวมค่านิยมสุจริตและหลักธรรมคำสอนของพุทธศาสนาเข้ากับหลักสูตรการเรียนการสอนในโรงเรียน ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาไปจนถึงมัธยมศึกษา เพื่อให้เยาวชนได้เรียนรู้และฝึกฝนตั้งแต่เยาว์

การพัฒนาความรู้และทักษะชีวิต จัดอบรมและกิจกรรมเสริมทักษะชีวิต เช่น การฝึกสมาธิ การเจริญสติ และการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ตามหลักวิถีพุทธ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางจิตใจและความสามารถในการตัดสินใจอย่างมีคุณธรรม

2. ยุทธศาสตร์การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อคุณธรรม

การสร้างชุมชนต้นแบบ ส่งเสริมการสร้างชุมชนหรือหมู่บ้านต้นแบบที่เน้นการดำเนินชีวิตตามหลักวิถีพุทธและค่านิยมสุจริต เพื่อให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ชุมชนอื่น ๆ และเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับเยาวชน

การมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน ส่งเสริมบทบาทของครอบครัวและชุมชนในการปลูกฝังค่านิยมสุจริต โดยการจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างครอบครัว โรงเรียน และวัด เช่น การทำบุญร่วมกัน หรือการร่วมมือในการพัฒนาชุมชน

3. ยุทธศาสตร์การใช้เทคโนโลยีและสื่อในการส่งเสริมค่านิยม

การพัฒนาเนื้อหาดิจิทัล พัฒนาและเผยแพร่เนื้อหาดิจิทัลที่ส่งเสริมค่านิยมสุจริตและวิถีพุทธ เช่น วิดีโอสั้น บทความออนไลน์ หรือเกมการศึกษา ที่เข้าถึงง่ายและน่าสนใจสำหรับเยาวชน

การรณรงค์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการรณรงค์และเผยแพร่แนวคิดค่านิยมสุจริตวิถีพุทธ โดยการสร้างแคมเปญออนไลน์ที่เชิญชวนเยาวชนเข้าร่วมและแบ่งปันเรื่องราวหรือความรู้เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตตามหลักพุทธศาสนา

4. ยุทธศาสตร์การสร้างเครือข่ายและความร่วมมือ

การสร้างเครือข่ายเยาวชนสุจริต จัดตั้งเครือข่ายเยาวชนที่มีความตระหนักในค่านิยมสุจริตและวิถีพุทธ เพื่อเป็นผู้นำในการขับเคลื่อนกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและสร้างแรงบันดาลใจให้กับเยาวชนคนอื่น ๆ การเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างองค์กรต่าง ๆ สร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียน วัด ชุมชน หน่วยงานภาครัฐ และองค์กรภาคประชาสังคมในการจัดกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ ที่ส่งเสริมค่านิยมสุจริตวิถีพุทธ

5. ยุทธศาสตร์การติดตามและประเมินผล

การติดตามความก้าวหน้าและผลกระทบ จัดตั้งระบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อวัดผลสำเร็จและประสิทธิภาพของยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมค่านิยมสุจริตวิถีพุทธ การพัฒนาต่อยอดจากผลการประเมิน ใช้ข้อมูลที่ได้จากการประเมินเพื่อปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมหรือโครงการใหม่ ๆ ที่ตอบสนองต่อความต้องการและบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปของเยาวชนในพื้นที่

การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์เหล่านี้จะต้องอาศัยการทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดของทุกภาคส่วนในสังคม เพื่อสร้างความเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืนและทำให้เยาวชนในจังหวัดนครปฐมเติบโตขึ้นมาเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณธรรมและจริยธรรมในอนาคต

2) นโยบายในการส่งเสริมค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคมจังหวัดนครปฐม

นโยบายในการส่งเสริมค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคมในจังหวัดนครปฐม ควรมีความชัดเจน ครอบคลุม และมุ่งเน้นไปที่การสร้างผลกระทบเชิงบวกต่อเยาวชนในระยะยาว นโยบายดังกล่าวอาจประกอบด้วยหลักการและแนวทางดังต่อไปนี้

1. นโยบายการบูรณาการค่านิยมสุจริตวิถีพุทธในระบบการศึกษา

การรวมหลักธรรมพุทธศาสนาในหลักสูตรการเรียนการสอน สนับสนุนให้โรงเรียนในทุกระดับชั้นในจังหวัดนครปฐมบูรณาการหลักธรรมของพระพุทธศาสนาและค่านิยมสุจริตเข้ากับวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรการศึกษา เพื่อปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมตั้งแต่วัยเยาว์

การจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมในโรงเรียน ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง เช่น ค่ายธรรมะ กิจกรรมจิตอาสา และการจัดเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตตามหลักวิถีพุทธ

2. นโยบายการสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนคุณธรรมและจริยธรรม

การพัฒนาชุมชนที่มีคุณธรรมเป็นศูนย์กลาง ส่งเสริมการสร้างชุมชนที่มีความเข้มแข็งในด้านคุณธรรมและจริยธรรม โดยให้การสนับสนุนโครงการชุมชนต้นแบบที่ดำเนินชีวิตตามหลักวิถีพุทธเพื่อเป็นตัวอย่างแก่เยาวชนและชุมชนอื่น ๆ

การส่งเสริมบทบาทครอบครัวในการปลูกฝังคุณธรรม ส่งเสริมให้ครอบครัวมีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังค่านิยมสุจริตและคุณธรรมในชีวิตประจำวัน เช่น การจัดอบรมหรือเวิร์กช็อปสำหรับผู้ปกครอง เพื่อให้มีทักษะในการถ่ายทอดคุณธรรมแก่ลูกหลาน

3. นโยบายการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการเผยแพร่ค่านิยมสุจริต

การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ดิจิทัล สนับสนุนการพัฒนาและเผยแพร่สื่อการเรียนรู้ดิจิทัลที่เน้นการส่งเสริมค่านิยมสุจริตและวิถีพุทธ โดยเฉพาะผ่านช่องทางที่เยาวชนสามารถเข้าถึงได้ง่าย เช่น เว็บไซต์ แอปพลิเคชัน และโซเชียลมีเดีย

การรณรงค์ผ่านสื่อสาธารณะ ส่งเสริมการรณรงค์ผ่านสื่อสาธารณะ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ ป้ายโฆษณา และสื่อออนไลน์ เพื่อกระตุ้นให้เยาวชนและประชาชนทั่วไปตระหนักถึงความสำคัญของการดำเนินชีวิตตามหลักสุจริตและวิถีพุทธ

4. นโยบายการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างองค์กร

การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน สนับสนุนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียน วัด ชุมชน หน่วยงานภาครัฐ และองค์กรภาคเอกชน เพื่อร่วมกันจัดกิจกรรมและโครงการที่ส่งเสริมค่านิยมสุจริตและคุณธรรมวิถีพุทธแก่เยาวชน

การสนับสนุนการมีส่วนร่วมของเยาวชนในชุมชน ส่งเสริมให้เยาวชนมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาชุมชนและการจัดกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อสังคม โดยการสนับสนุนงบประมาณ ทรัพยากร และการจัดการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำและทักษะการทำงานร่วมกัน

5. นโยบายการติดตามผลและการประเมินความสำเร็จ

การกำหนดเกณฑ์การประเมินผล จัดทำเกณฑ์และตัวชี้วัดในการประเมินผลการดำเนินงานของโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมค่านิยมสุจริตวิถีพุทธ เพื่อให้สามารถวัดผลสำเร็จและปรับปรุงนโยบายตามข้อมูลที่ได้รับ

การเผยแพร่ผลการประเมินและการรายงานความก้าวหน้า สนับสนุนการจัดทำรายงานความก้าวหน้าและการเผยแพร่ผลการประเมินต่อสาธารณะ เพื่อสร้างความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการพัฒนานโยบาย

6. นโยบายการส่งเสริมและยกย่องเยาวชนที่เป็นตัวอย่างที่ดี

การมอบรางวัลและการยกย่องเยาวชน จัดทำโครงการมอบรางวัลและยกย่องเยาวชนที่เป็นตัวอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตตามหลักสุจริตและวิถีพุทธ เพื่อสร้างแรงจูงใจและเป็นแบบอย่างให้กับเยาวชนคนอื่น ๆ การจัดทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ สนับสนุนการจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เยาวชนที่มีคุณธรรมได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์และแนวทางการดำเนินชีวิตที่ดี เพื่อเสริมสร้างเครือข่ายของเยาวชนที่มีจิตสำนึกทางคุณธรรม

นโยบายเหล่านี้ควรมุ่งเน้นไปที่การสร้างผลกระทบที่ยั่งยืนต่อเยาวชนและชุมชนในจังหวัดนครปฐม โดยการบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่แท้จริงในด้านคุณธรรมและจริยธรรมในสังคม

3) ท่านคิดว่า แผนงานในการส่งเสริมค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม ควรเป็นอย่างไร

แผนงานในการส่งเสริมค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคมในจังหวัดนครปฐม ควรเป็นการดำเนินการที่มีเป้าหมายชัดเจนและสามารถปฏิบัติได้จริง โดยครอบคลุมกิจกรรมและโครงการที่หลากหลาย เพื่อให้เยาวชนได้รับการปลูกฝังค่านิยมสุจริตและวิถีพุทธอย่างมีประสิทธิภาพ แผนงานที่เสนอแนะสามารถแบ่งออกเป็นหลายส่วนดังนี้

1. แผนงานการศึกษาและอบรม

โครงการบูรณาการค่านิยมสุจริตในหลักสูตรการศึกษา จัดทำแผนการบูรณาการหลักธรรมของพุทธศาสนาและค่านิยมสุจริตเข้ากับหลักสูตรการเรียนการสอนในโรงเรียนทุกระดับ โดยร่วมมือกับสถานศึกษาในการพัฒนาสื่อการสอนและจัดอบรมครูผู้สอนเพื่อให้สามารถถ่ายทอดความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ค่ายอบรมธรรมะสำหรับเยาวชน จัดค่ายอบรมธรรมะที่เน้นการปฏิบัติธรรม ฝึกสมาธิ และฟังธรรม เพื่อเสริมสร้างค่านิยมสุจริตและจิตใจที่มั่นคง เยาวชนจะได้เรียนรู้หลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาและนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

2. แผนงานการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการปลูกฝังคุณธรรม

โครงการชุมชนต้นแบบคุณธรรม สร้างชุมชนต้นแบบที่ดำเนินชีวิตตามหลักวิถีพุทธ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนและเยาวชนในพื้นที่ ให้เป็นแหล่งเรียนรู้และเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ชุมชนอื่น ๆ ในจังหวัดนครปฐม

โครงการครอบครัวคุณธรรม จัดทำโครงการส่งเสริมบทบาทของครอบครัวในการปลูกฝังค่านิยมสุจริตผ่านกิจกรรมร่วมกัน เช่น การสวดมนต์ ทำบุญ การฝึกอบรมผู้ปกครองให้สามารถถ่ายทอดหลักธรรมและคุณธรรมแก่บุตรหลานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. แผนงานการใช้สื่อและเทคโนโลยี

การพัฒนาแอปพลิเคชันและสื่อดิจิทัล พัฒนาแอปพลิเคชันหรือสื่อดิจิทัลที่เน้นการเรียนรู้ค่านิยมสุจริตและวิถีพุทธ โดยใช้เทคโนโลยีที่เข้าถึงง่ายและน่าสนใจสำหรับเยาวชน เช่น เกมการศึกษา สื่อวิดีโอสั้น หรือบทเรียนออนไลน์

การรณรงค์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ จัดทำแคมเปญออนไลน์ที่เน้นการส่งเสริมค่านิยมสุจริตในรูปแบบที่เยาวชนสนใจและสามารถเข้าร่วมได้ เช่น การท้าทายให้ทำความดี แชร์เรื่องราวเกี่ยวกับคุณธรรม หรือการร่วมกิจกรรมเสมือนจริงผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์

4. แผนงานการสร้างเครือข่ายและความร่วมมือ

โครงการเครือข่ายเยาวชนจิตอาสา สร้างเครือข่ายเยาวชนที่มีจิตอาสาในการทำกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกที่ดีและความรับผิดชอบต่อสังคม พร้อมกับจัดเวิร์กช็อปและการอบรมที่สนับสนุนการพัฒนาภาวะผู้นำและทักษะการทำงานร่วมกัน

การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน ส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างโรงเรียน วัด หน่วยงานภาครัฐ องค์กรเอกชน และชุมชนในการจัดกิจกรรมที่เน้นการส่งเสริมค่านิยมสุจริตวิถีพุทธ เช่น การจัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา การพัฒนาชุมชน และการสนับสนุนโครงการเยาวชน

5. แผนงานการติดตามผลและการประเมิน

การติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน จัดทำระบบติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของโครงการต่าง ๆ เพื่อวัดผลสำเร็จและความก้าวหน้าของการส่งเสริมค่านิยมสุจริตวิถีพุทธ รวมถึงการรวบรวมข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

การจัดทำรายงานความก้าวหน้าและเผยแพร่ผลการประเมินจัดทำรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินงานและเผยแพร่ผลการประเมินต่อสาธารณะ เพื่อสร้างความโปร่งใสและความรับผิดชอบต่อสังคม พร้อมทั้งให้ข้อมูลแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการวางแผนและปรับปรุงโครงการในอนาคต

6. แผนงานการส่งเสริมและยกย่องเยาวชน

โครงการมอบรางวัลเยาวชนดีเด่นด้านคุณธรรม จัดทำโครงการมอบรางวัลและยกย่องเยาวชนที่เป็นตัวอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตตามหลักวิถีพุทธและค่านิยมสุจริต เพื่อสร้างแรงจูงใจและเป็นแบบอย่างให้กับเยาวชนคนอื่น ๆ

การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ สนับสนุนการจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เยาวชนได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตตามหลักคุณธรรมและจริยธรรม เช่น การสัมมนา การประชุมเชิงปฏิบัติการ หรือการจัดเวทีสาธารณะ

แผนงานเหล่านี้ควรออกแบบให้สอดคล้องกับบริบทของจังหวัดนครปฐม และสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์และความต้องการของเยาวชนในพื้นที่ เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ยั่งยืนและสร้างสังคมที่มีคุณธรรมและจริยธรรมในระยะยาว

4) โครงการในการส่งเสริมค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคมจังหวัดนครปฐม

โครงการในการส่งเสริมค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคมในจังหวัดนครปฐมควรมีความหลากหลายและสอดคล้องกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของพื้นที่ โดยเน้นการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมผ่านกิจกรรมที่น่าสนใจและมีส่วนร่วม โครงการเหล่านี้ควรได้รับการออกแบบมาเพื่อสร้างการเรียนรู้ที่ลึกซึ้งและการปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน ข้อเสนอสำหรับโครงการมีดังนี้

1. โครงการค่ายธรรมะสำหรับเยาวชน

รายละเอียด จัดค่ายอบรมธรรมะที่เน้นการฝึกสมาธิ ปฏิบัติธรรม และการฟังธรรมคำสอน โดยเชิญพระสงฆ์และผู้ทรงคุณวุฒิทางพระพุทธศาสนาเป็นวิทยากร ให้เยาวชนได้สัมผัสกับการปฏิบัติธรรมอย่างใกล้ชิดและนำหลักธรรมมาใช้ในชีวิตประจำวัน

เป้าหมาย เสริมสร้างจิตใจที่มั่นคงและปลูกฝังค่านิยมสุจริตในหมู่เยาวชน พร้อมทั้งสร้างความเข้าใจในหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา

2. โครงการเยาวชนจิตอาสาเพื่อชุมชน

รายละเอียด ส่งเสริมการทำกิจกรรมจิตอาสาที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม เช่น การพัฒนาชุมชน การปลูกป่า การทำความสะอาดวัดและพื้นที่สาธารณะ การช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส โดยเยาวชนจะได้เรียนรู้และฝึกฝนคุณธรรมผ่านการลงมือทำจริง

เป้าหมาย สร้างจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม รวมถึงการส่งเสริม การทำความดีและความสุจริตในการดำเนินชีวิต

3. โครงการสื่อการเรียนรู้ดิจิทัลวิถีพุทธ

รายละเอียด พัฒนาแอปพลิเคชันหรือแพลตฟอร์มออนไลน์ที่ให้ความรู้เกี่ยวกับค่านิยม สุจริตและหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา ผ่านการใช้สื่อดิจิทัล เช่น เกมการศึกษา วิดีโอการ เรียนรู้ บทความ และแบบทดสอบออนไลน์

เป้าหมาย ทำให้เยาวชนสามารถเข้าถึงและเรียนรู้หลักธรรมคำสอนในรูปแบบที่สนุกและ เข้ากับเทคโนโลยีที่พวกเขาคุ้นเคย

4. โครงการสร้างเครือข่ายเยาวชนสุจริตวิถีพุทธ

รายละเอียด จัดตั้งเครือข่ายเยาวชนที่มีความสนใจและยึดมั่นในค่านิยมสุจริตวิถีพุทธ โดยจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การฝึกอบรม การประชุม และการทำกิจกรรมร่วมกัน ระหว่างเยาวชนจากโรงเรียนต่าง ๆ ในจังหวัด

เป้าหมาย สร้างชุมชนของเยาวชนที่มีคุณธรรมเป็นศูนย์กลาง และส่งเสริมการทำงาน ร่วมกันเพื่อพัฒนาสังคมในท้องถิ่น

5. โครงการประกวดสื่อสร้างสรรค์ส่งเสริมคุณธรรม

รายละเอียด จัดประกวดการสร้างสรรค์สื่อ เช่น วิดีโอคลิป บทความ หรือภาพวาดที่สื่อ ถึงค่านิยมสุจริตและหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา โดยเปิดโอกาสให้เยาวชนในจังหวัด นครปฐมแสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์และการตีความหลักธรรมในมุมมองของตนเอง

เป้าหมาย กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์และการมีส่วนร่วมของเยาวชนในการเผยแพร่และ ส่งเสริมค่านิยมสุจริตในสังคม

6. โครงการอบรมคุณธรรมและการดำเนินชีวิตตามหลักพุทธศาสนา

รายละเอียด จัดอบรมเชิงปฏิบัติการที่เน้นการสอนวิธีการดำเนินชีวิตตามหลักพุทธ ศาสนา เช่น การเจริญสติ สมาธิ และการปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับหลักศีลธรรม โดยใช้กรณีศึกษา และการอภิปรายเพื่อให้เยาวชนเข้าใจและนำไปใช้ได้จริง

เป้าหมาย พัฒนาทักษะการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับหลักพุทธศาสนา และปลูกฝัง ค่านิยมสุจริตที่นำไปปฏิบัติได้ในชีวิตจริง

7. โครงการมอบรางวัลเยาวชนดีเด่นด้านคุณธรรม

รายละเอียด จัดพิธีมอบรางวัลให้กับเยาวชนที่มีความประพฤติดี มีคุณธรรมและเป็น แบบอย่างที่ดีในชุมชน พร้อมทั้งจัดกิจกรรมเผยแพร่เรื่องราวความสำเร็จและการดำเนินชีวิตตามหลัก คุณธรรมของเยาวชนที่ได้รับรางวัล

เป้าหมาย ส่งเสริมและยกย่องเยาวชนที่มีคุณธรรม เพื่อสร้างแรงจูงใจให้เยาวชนคนอื่น ๆ ปฏิบัติตาม

โครงการเหล่านี้ควรได้รับการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนในสังคม และมีการติดตามผล อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มั่นใจว่าเยาวชนได้รับการปลูกฝังค่านิยมสุจริตและคุณธรรมที่มั่นคงในระยะยาว

5) ข้อเสนอแนะและแนวทางเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ นโยบาย แผนงาน โครงการ ในการส่งเสริมค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม มีอะไรบ้าง

การเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนในจังหวัดนครปฐมควรเป็นกระบวนการที่ครอบคลุมทั้งในระดับยุทธศาสตร์ นโยบาย แผนงาน และโครงการ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืน ข้อเสนอแนะและแนวทางในแต่ละระดับมีดังนี้

1. ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์การบูรณาการคุณธรรมในทุกภาคส่วน ควรมียุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นการบูรณาการค่านิยมสุจริตและหลักธรรมคำสอนของพุทธศาสนาในทุกภาคส่วนของสังคม ไม่ว่าจะเป็นครอบครัว โรงเรียน วัด และชุมชน โดยเน้นการทำงานร่วมกันเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมคุณธรรม

ยุทธศาสตร์การสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของเยาวชน ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายเยาวชนที่สนใจในค่านิยมสุจริตวิถีพุทธ โดยสนับสนุนการมีส่วนร่วมของเยาวชนในการออกแบบและดำเนินโครงการต่าง ๆ เพื่อให้เยาวชนรู้สึกมีส่วนร่วมและเป็นเจ้าของการเปลี่ยนแปลง

2. นโยบาย

นโยบายการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ส่งเสริมให้โรงเรียนและสถาบันการศึกษาในจังหวัดนครปฐมบรรจุหลักธรรมคำสอนของพุทธศาสนาและค่านิยมสุจริตในหลักสูตรการเรียนการสอน รวมถึงจัดกิจกรรมเสริมที่เน้นการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริง เพื่อให้เยาวชนได้ฝึกฝนคุณธรรมตั้งแต่วัยเยาว์

นโยบายการสร้างสภาพแวดล้อมทางสังคมที่สนับสนุนคุณธรรม พัฒนาสภาพแวดล้อมในชุมชนและครอบครัวให้เอื้อต่อการปลูกฝังค่านิยมสุจริต ผ่านการสนับสนุนกิจกรรมที่เชื่อมโยงคุณธรรมกับวิถีชีวิตประจำวัน เช่น การจัดกิจกรรมครอบครัวคุณธรรม การสนับสนุนบทบาทของวัดในชุมชน

3. แผนงาน

แผนงานการสร้างชุมชนต้นแบบคุณธรรม ดำเนินการสร้างชุมชนต้นแบบที่ดำเนินชีวิตตามหลักวิถีพุทธ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน เยาวชน และองค์กรต่าง ๆ ในการพัฒนาชุมชนให้成为แหล่งเรียนรู้และเป็นตัวอย่างที่ดีแก่พื้นที่อื่น ๆ

แผนงานการพัฒนาเนื้อหาดิจิทัล พัฒนาและเผยแพร่เนื้อหาดิจิทัลที่ส่งเสริมค่านิยมสุจริตและวิถีพุทธ เช่น วิดีโอสั้น บทความออนไลน์ และแอปพลิเคชันการเรียนรู้ ที่สามารถเข้าถึงและน่าสนใจสำหรับเยาวชน เพื่อให้คุณธรรมและจริยธรรมเป็นเรื่องที่เข้าถึงได้ง่ายในยุคดิจิทัล

4. โครงการ

โครงการค่ายธรรมะสำหรับเยาวชน จัดค่ายธรรมะที่เน้นการฝึกสมาธิ ปฏิบัติธรรม และการเรียนรู้หลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา เพื่อเสริมสร้างจิตใจที่มั่นคงและค่านิยมสุจริตในหมู่เยาวชน

โครงการสร้างเครือข่ายเยาวชนสุจริต สร้างเครือข่ายเยาวชนที่สนใจและยึดมั่นในค่านิยมสุจริตวิถีพุทธ โดยการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การฝึกอบรม และการทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อเสริมสร้างชุมชนเยาวชนที่มีคุณธรรมเป็นศูนย์กลาง

โครงการประกวดสื่อสร้างสรรค์ส่งเสริมคุณธรรม จัดประกวดการสร้างสรรค์สื่อ เช่น วิดีโอ บทความ หรือภาพวาด ที่สื่อถึงค่านิยมสุจริตและหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา เพื่อกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์และการมีส่วนร่วมของเยาวชนในการเผยแพร่ค่านิยมสุจริต

5. แนวทางการติดตามและประเมินผล

การติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน จัดทำระบบติดตามและประเมินผลที่สามารถวัดความสำเร็จและความก้าวหน้าของการดำเนินงานในทุกระดับ เพื่อให้ข้อมูลแก่ผู้ดำเนินงานในการปรับปรุงแผนและโครงการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

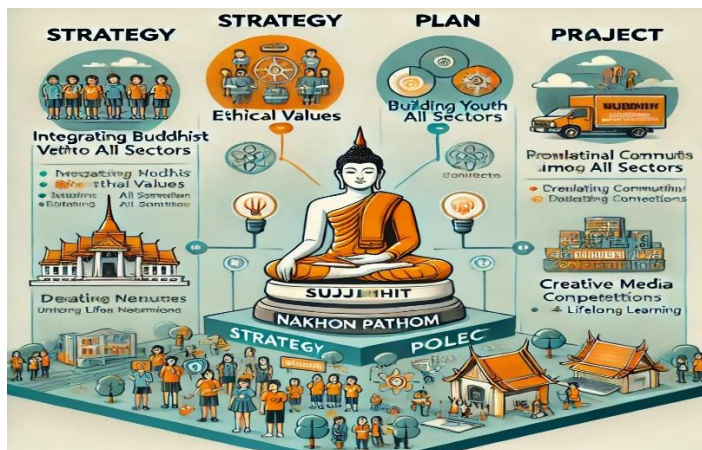
การรายงานผลและการเผยแพร่ข้อมูล ควรมีการจัดทำรายงานความก้าวหน้าและผลการดำเนินงานเผยแพร่ต่อสาธารณะ เพื่อสร้างความโปร่งใสและความรับผิดชอบต่อสังคม รวมถึงการใช้ข้อมูลในการวางแผนยุทธศาสตร์ต่อไป

6. การเสริมสร้างความร่วมมือ

การสร้างความร่วมมือระหว่างองค์กรต่าง ๆ สนับสนุนการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เอกชน โรงเรียน วัด และชุมชน เพื่อให้การดำเนินงานมีความครอบคลุมและบรรลุผลสำเร็จอย่างเป็นระบบ

การส่งเสริมบทบาทของครอบครัวและชุมชน ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชนในการปลูกฝังค่านิยมสุจริต ผ่านการจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างครอบครัว โรงเรียน และวัด เพื่อสร้างฐานคุณธรรมที่มั่นคงในสังคม

ข้อเสนอแนะและแนวทางเหล่านี้ควรได้รับการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและมีการประเมินผลเป็นระยะ เพื่อให้การส่งเสริมค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนในจังหวัดนครปฐมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสร้างผลกระทบที่ยั่งยืนในสังคม

ภาพที่ 4.2 การส่งเสริมค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนในจังหวัดนครปฐมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสร้างผลกระทบที่ยั่งยืนในสังคม

ยุทธศาสตร์ (Strategy)

บูรณาการคุณธรรมในทุกภาคส่วน เน้นการรวมค่านิยมสุจริตและหลักธรรมคำสอนของพุทธศาสนาในทุกภาคส่วนของสังคม เช่น ครอบครัว โรงเรียน วัด และชุมชน เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมคุณธรรมอย่างเป็นระบบ

สร้างเครือข่ายเยาวชนและการมีส่วนร่วม ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายเยาวชนที่มีความสนใจในค่านิยมสุจริตวิถีพุทธ และสนับสนุนให้เยาวชนมีส่วนร่วมในการออกแบบและดำเนินโครงการต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของการเปลี่ยนแปลง

นโยบาย (Policy)

การศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต บรรจุหลักธรรมคำสอนของพุทธศาสนาและค่านิยมสุจริตในหลักสูตรการเรียนการสอน รวมถึงจัดกิจกรรมเสริมที่เน้นการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริง

สร้างสภาพแวดล้อมทางสังคมที่สนับสนุนคุณธรรม พัฒนาสภาพแวดล้อมในชุมชนและครอบครัวให้เอื้อต่อการปลูกฝังค่านิยมสุจริต และสนับสนุนกิจกรรมที่เชื่อมโยงคุณธรรมกับวิถีชีวิตประจำวัน

แผนงาน (Plan)

สร้างชุมชนต้นแบบคุณธรรม พัฒนาและสนับสนุนชุมชนที่มีการดำเนินชีวิตตามหลักวิถีพุทธให้เป็นต้นแบบแก่ชุมชนอื่น ๆ

พัฒนาเนื้อหาดิจิทัล สร้างสรรค์สื่อดิจิทัล เช่น วิดีโอ บทความออนไลน์ และแอปพลิเคชันการเรียนรู้ ที่เข้าถึงได้ง่ายสำหรับเยาวชน

โครงการ (Project)

ค่ายธรรมะสำหรับเยาวชน จัดค่ายธรรมะที่เน้นการฝึกสมาธิ ปฏิบัติธรรม และการเรียนรู้หลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา เพื่อเสริมสร้างค่านิยมสุจริตในหมู่เยาวชน

สร้างเครือข่ายเยาวชนสุจริต สร้างเครือข่ายเยาวชนที่มีคุณธรรมผ่านการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การฝึกอบรม และการทำกิจกรรมร่วมกัน

ประกวดสื่อสร้างสรรค์ส่งเสริมคุณธรรม จัดการประกวดสื่อสร้างสรรค์ที่เน้นค่านิยมสุจริตและหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา เพื่อกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์และการมีส่วนร่วมของเยาวชน

สรุป โมเดลนี้แสดงให้เห็นถึงการผสมผสานยุทธศาสตร์ นโยบาย แผนงาน และโครงการในการส่งเสริมค่านิยมสุจริตวิถีพุทธ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของเยาวชนและการใช้สื่อดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และเผยแพร่คุณธรรม เพื่อสร้างผลกระทบที่ยั่งยืนต่อสังคมในจังหวัดนครปฐม

4.2.1.4 กลุ่มคำถามเกี่ยวกับผลการดำเนินงานค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม

1) ผลการดำเนินงานค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม

ผลการดำเนินงานในการส่งเสริมค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคมในจังหวัดนครปฐมสามารถประเมินได้จากหลายมิติ ทั้งในแง่ของการบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ การเปลี่ยนแปลงในทัศนคติและพฤติกรรมของเยาวชน และการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยทั่วไปแล้วสามารถสรุปผลการดำเนินงานได้ดังนี้

1. การบรรลุวัตถุประสงค์

การปลูกฝังค่านิยมสุจริตในเยาวชน หลายโครงการประสบความสำเร็จในการปลูกฝังค่านิยมสุจริตให้กับเยาวชนผ่านการจัดค่ายธรรมะ การอบรมคุณธรรม และการจัดกิจกรรมจิตอาสา ซึ่งทำให้เยาวชนได้รับความรู้และเข้าใจในหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาและสามารถนำไปปฏิบัติได้ในชีวิตประจำวัน

การสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม การสร้างเครือข่ายเยาวชนสุจริตและการสนับสนุนให้เยาวชนมีส่วนร่วมในโครงการต่าง ๆ ช่วยเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของเยาวชนในชุมชนมากขึ้น ทำให้เยาวชนรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกในสังคม

2) การเปลี่ยนแปลงในทัศนคติและพฤติกรรมของเยาวชน

ทัศนคติเชิงบวกต่อค่านิยมสุจริต จากการสำรวจและประเมินผลพบว่าเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมมีทัศนคติเชิงบวกมากขึ้นต่อการปฏิบัติสุจริตและการดำเนินชีวิตตามหลักพุทธศาสนา พวกเขาให้ความสำคัญกับการทำความดี ความซื่อสัตย์ และการมีจิตสำนึกต่อส่วนรวมมากขึ้น

พฤติกรรมที่สอดคล้องกับคุณธรรม มีรายงานว่าพฤติกรรมของเยาวชนมีการปรับปรุงในทางที่ดีขึ้น เช่น การทำงานร่วมกันอย่างมีจิตอาสา การเคารพสิทธิของผู้อื่น และการมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่และชุมชน ซึ่งเป็นผลมาจากการปลูกฝังคุณธรรมในโครงการต่าง ๆ

3. การมีส่วนร่วมของชุมชนและครอบครัว

การสนับสนุนจากครอบครัวและชุมชน โครงการหลายโครงการได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวและชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโครงการที่เน้นการมีส่วนร่วมของทั้งครอบครัว เช่น การจัดกิจกรรมครอบครัวคุณธรรม หรือการสร้างชุมชนต้นแบบคุณธรรม ซึ่งช่วยให้การปลูกฝังค่านิยมสุจริตเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

การประสานงานระหว่างหน่วยงาน หน่วยงานต่าง ๆ ในจังหวัดนครปฐมได้ร่วมมือกันในการจัดกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ ซึ่งช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่นและบรรลุผลได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

4. ความท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการขยายผล แม้จะมีความสำเร็จในการดำเนินโครงการในระดับหนึ่ง แต่การขยายผลไปยังเยาวชนในวงกว้างยังคงเป็นความท้าทาย เนื่องจากบางพื้นที่ยังขาดทรัพยากรและการสนับสนุนที่เพียงพอ

ความต่อเนื่องและยั่งยืน การรักษาความต่อเนื่องและความยั่งยืนของโครงการยังคงเป็นเรื่องสำคัญ ซึ่งจำเป็นต้องมีการวางแผนระยะยาวและการจัดสรรทรัพยากรที่เหมาะสม รวมถึงการติดตามผลอย่างต่อเนื่องเพื่อประเมินความสำเร็จและการปรับปรุง

โดยสรุป ผลการดำเนินงานในจังหวัดนครปฐมในการส่งเสริมค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนมีความก้าวหน้าอย่างชัดเจนในหลายด้าน โดยเฉพาะการปลูกฝังค่านิยมและการสร้างการมีส่วนร่วมของเยาวชนและชุมชน แต่ก็ยังคงมีความท้าทายที่ต้องแก้ไขเพื่อให้เกิดผลกระทบที่ยั่งยืนและครอบคลุมในอนาคต

2) ความเข้มแข็งของชุมชนและการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม

ความเข้มแข็งของชุมชนและการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนในจังหวัดนครปฐมถือว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลให้โครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ประสบความสำเร็จ อย่างไรก็ตาม ความเข้มแข็งและการมีส่วนร่วมนี้มีความหลากหลายขึ้นอยู่กับบริบทของแต่ละชุมชน ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ความเข้มแข็งของชุมชน

การสนับสนุนจากผู้นำชุมชน ชุมชนที่มีผู้นำที่เข้มแข็ง เช่น ผู้ใหญ่บ้าน พระสงฆ์ หรือผู้นำทางสังคม มีบทบาทสำคัญในการผลักดันและสนับสนุนกิจกรรมค่านิยมสุจริตวิถีพุทธ ผู้นำเหล่านี้สามารถสร้างแรงบันดาลใจและชักชวนให้สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การมีวัดเป็นศูนย์กลาง ในจังหวัดนครปฐม วัดมักเป็นศูนย์กลางของชุมชน ซึ่งทำให้การดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนาและคุณธรรมเป็นไปได้ง่ายขึ้น ความเข้มแข็งของชุมชนที่มีวัดเป็นศูนย์กลางช่วยเสริมสร้างการยึดมั่นในค่านิยมสุจริตและส่งเสริมการปฏิบัติธรรมอย่างต่อเนื่อง

การร่วมมือระหว่างครอบครัว โรงเรียน และชุมชน ชุมชนที่มีความเข้มแข็งมักจะเห็นการร่วมมือกันระหว่างครอบครัว โรงเรียน และวัดในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมสุจริต การสนับสนุนจากครอบครัวและการบูรณาการระหว่างโรงเรียนและชุมชนช่วยให้เยาวชนได้รับการปลูกฝังคุณธรรมอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. การมีส่วนร่วมของชุมชน

การมีส่วนร่วมในระดับสูง ชุมชนที่มีการมีส่วนร่วมในระดับสูงมักจะเห็นการเข้าร่วมอย่างกว้างขวางของสมาชิกในชุมชนในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมสุจริต เช่น การจัดค่ายธรรมะ การทำจิตอาสา หรือการประชุมชุมชนที่เน้นการพัฒนาคุณธรรม การมีส่วนร่วมนี้ช่วยเสริมสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของและความรับผิดชอบต่อชุมชน

การมีส่วนร่วมของเยาวชน การมีส่วนร่วมของเยาวชนเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความยั่งยืนของค่านิยมสุจริตในชุมชน เยาวชนที่มีบทบาทในการจัดกิจกรรมหรือเป็นผู้นำในการรณรงค์เรื่องคุณธรรมสามารถเป็นแรงบันดาลใจให้เพื่อน ๆ ในชุมชนและสร้างแรงกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงบวก

ความหลากหลายในความร่วมมือ ความเข้มแข็งของชุมชนยังสะท้อนผ่านการมีส่วนร่วมของกลุ่มคนต่าง ๆ ในชุมชน เช่น ผู้สูงอายุ ผู้นำทางศาสนา และหน่วยงานท้องถิ่น ความหลากหลายนี้ช่วยให้การดำเนินงานค่านิยมสุจริตวิถีพุทธมีมิติที่หลากหลายและครอบคลุม

3. ความท้าทายในการมีส่วนร่วม

ความแตกต่างระหว่างชุมชน บางชุมชนอาจมีความเข้มแข็งและการมีส่วนร่วมที่สูง แต่บางชุมชนอาจประสบปัญหาด้านทรัพยากร หรือขาดการสนับสนุนจากผู้นำ ทำให้การมีส่วนร่วมไม่เท่ากัน การพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งในชุมชนที่ยังขาดการมีส่วนร่วมเป็นสิ่งจำเป็น

ความต่อเนื่องของการมีส่วนร่วม แม้ว่าจะมีการมีส่วนร่วมในระดับสูงในกิจกรรมต่าง ๆ แต่การรักษาความต่อเนื่องของการมีส่วนร่วมและความสนใจในระยะยาวยังคงเป็นความท้าทาย การวางแผนระยะยาวและการสร้างกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อรักษาความยั่งยืน

4. ข้อเสนอแนะในการเสริมสร้างความเข้มแข็งและการมีส่วนร่วม

การพัฒนาผู้นำชุมชน ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้นำชุมชนให้มีความรู้และทักษะในการส่งเสริมค่านิยมสุจริตและคุณธรรม รวมถึงการสร้างเครือข่ายผู้นำที่สามารถทำงานร่วมกันในการผลักดันกิจกรรมต่าง ๆ

การสนับสนุนจากหน่วยงานท้องถิ่น หน่วยงานท้องถิ่นควรมีบทบาทในการสนับสนุนทั้งด้านทรัพยากรและการจัดการ เพื่อให้ชุมชนมีเครื่องมือในการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมสุจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การสร้างความตระหนักรู้และแรงจูงใจ การจัดกิจกรรมที่สร้างแรงจูงใจและการตระหนักรู้เกี่ยวกับความสำคัญของค่านิยมสุจริตในชีวิตประจำวันจะช่วยเพิ่มการมีส่วนร่วมของชุมชนในระยะยาว

โดยสรุป ความเข้มแข็งของชุมชนและการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานค่านิยมสุจริตวิถีพุทธในจังหวัดนครปฐมมีบทบาทสำคัญในการสร้างผลกระทบที่ยั่งยืน แต่ยังคงต้องมีการเสริมสร้างและพัฒนาต่อไปในชุมชนที่ยังขาดการสนับสนุนและการมีส่วนร่วมอย่างเพียงพอ

3) ข้อเสนอแนะและแนวทางเกี่ยวกับค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม มีอะไรบ้าง

การส่งเสริมค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนในจังหวัดนครปฐมเป็นภารกิจที่สำคัญซึ่งต้องอาศัยการทำงานร่วมกันขององค์กรทางสังคม หน่วยงานภาครัฐ โรงเรียน วัด และครอบครัว ข้อเสนอแนะและแนวทางในการดำเนินงานสามารถแบ่งออกได้ดังนี้

1. การบูรณาการค่านิยมสุจริตในระบบการศึกษา

บรรจุหลักสูตรในหลักสูตรการศึกษา ควรนำหลักธรรมคำสอนของพุทธศาสนา เช่น ศีล สมาธิ และปัญญา เข้าไปบรรจุในหลักสูตรการเรียนการสอน ตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงมัธยมศึกษา โดยเน้นการปฏิบัติจริง เช่น การฝึกสมาธิ การสวดมนต์ และการเรียนรู้ผ่านกรณีศึกษา

จัดกิจกรรมเสริมคุณธรรมในโรงเรียน สนับสนุนการจัดกิจกรรมเสริมคุณธรรม เช่น ค่ายธรรมะ กิจกรรมจิตอาสา และการอภิปรายเกี่ยวกับคุณธรรม เพื่อให้เยาวชนได้ฝึกฝนและสัมผัสกับการปฏิบัติคุณธรรมในชีวิตจริง

2. การสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของชุมชน

พัฒนาเครือข่ายเยาวชนสุจริต ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายเยาวชนที่สนใจในค่านิยมสุจริตวิถีพุทธ ให้พวกเขามีพื้นที่แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ ผ่านการจัดสัมมนา เวิร์กช็อป หรือกิจกรรมร่วมกัน เช่น การจัดงานประจำปีของเยาวชนสุจริต

ส่งเสริมบทบาทของผู้นำชุมชนและวัด ผู้นำชุมชนและวัดควรมีบทบาทในการส่งเสริมค่านิยมสุจริตโดยการจัดกิจกรรมร่วมกันในชุมชน เช่น การทำบุญ การบรรยายธรรม การทำกิจกรรมที่เชื่อมโยงชุมชนกับวัด

3. การใช้สื่อและเทคโนโลยีในการเผยแพร่ค่านิยมสุจริต

พัฒนาเนื้อหาดิจิทัล สร้างสรรค์สื่อดิจิทัลที่น่าสนใจ เช่น วิดีโอสั้น บทความออนไลน์ เกมการศึกษา หรือแอปพลิเคชัน ที่นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับค่านิยมสุจริตและหลักธรรมคำสอนในรูปแบบที่เข้าถึงง่ายและดึงดูดเยาวชน

รณรงค์ผ่านโซเชียลมีเดีย ใช้โซเชียลมีเดียในการเผยแพร่และรณรงค์เรื่องค่านิยมสุจริต ผ่านการสร้างแคมเปญที่เยาวชนสามารถมีส่วนร่วมได้ เช่น การทำทำความดี การแชร์เรื่องราวของบุคคลตัวอย่าง และการเข้าร่วมกิจกรรมออนไลน์

4. การส่งเสริมการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ

จัดค่ายธรรมะและการฝึกอบรม จัดค่ายธรรมะที่เน้นการปฏิบัติจริง เช่น การฝึกสมาธิ การปฏิบัติศีล และการเรียนรู้หลักธรรมผ่านการทำกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งจะช่วยให้เยาวชนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

กิจกรรมจิตอาสา ส่งเสริมให้เยาวชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมจิตอาสา เช่น การพัฒนาชุมชน การช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส หรือการทำความสะอาดวัดและพื้นที่สาธารณะ เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อสังคม

5. การสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนคุณธรรม

สร้างชุมชนต้นแบบคุณธรรม สนับสนุนการสร้างชุมชนต้นแบบที่ดำเนินชีวิตตามหลักวิถีพุทธ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และตัวอย่างที่ดีแก่เยาวชนและชุมชนอื่น ๆ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในชุมชน

สนับสนุนบทบาทของครอบครัว ส่งเสริมบทบาทของครอบครัวในการปลูกฝังค่านิยมสุจริตผ่านการทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น การสวดมนต์ การสนทนาธรรมในครอบครัว และการสนับสนุนให้บุตรหลานมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางศาสนา

6. การติดตามและประเมินผล

ติดตามผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ ควรมีการติดตามและประเมินผลโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ที่ดำเนินการ เพื่อวัดความสำเร็จและความก้าวหน้า รวมถึงการปรับปรุงและพัฒนาโครงการให้เหมาะสมกับความต้องการของเยาวชนและชุมชน

เผยแพร่ผลการประเมินและรายงานความก้าวหน้า จัดทำรายงานความก้าวหน้าและเผยแพร่ผลการประเมินต่อสาธารณะ เพื่อสร้างความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน รวมถึงการใช้ข้อมูลในการวางแผนและปรับปรุงยุทธศาสตร์ในอนาคต

7. การเสริมสร้างความยั่งยืน

สร้างความตระหนักรู้และแรงจูงใจ จัดกิจกรรมที่สร้างแรงจูงใจและการตระหนักรู้เกี่ยวกับความสำคัญของค่านิยมสุจริตในชีวิตประจำวัน เพื่อกระตุ้นให้เยาวชนและชุมชนเห็นคุณค่าของการปฏิบัติคุณธรรมอย่างต่อเนื่อง

จัดหาทรัพยากรและการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง การจัดสรรทรัพยากรและการสนับสนุนจากหน่วยงานท้องถิ่นและองค์กรต่าง ๆ จะช่วยให้โครงการสามารถดำเนินต่อไปได้ในระยะยาวและเกิดผลกระทบที่ยั่งยืน

ข้อเสนอแนะเหล่านี้จะช่วยให้การส่งเสริมค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนในจังหวัดนครปฐม เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สร้างผลกระทบเชิงบวกในระยะยาว และสร้างสังคมที่มีคุณธรรมและจริยธรรมอย่างยั่งยืน

4.2.1.5 ภาศึเครือข่ายการมีส่วนร่วมส่งเสริมเครือข่ายพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม

1) ภาศึเครือข่ายการมีส่วนร่วมส่งเสริมเครือข่ายพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม

การสร้างภาศึเครือข่ายที่มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนควรมีความครอบคลุมและการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบจากทุกภาคส่วน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ภาศึเครือข่ายเหล่านี้ควรประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. หน่วยงานการศึกษา

โรงเรียนและสถาบันการศึกษา โรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการเป็นช่องทางหลักในการปลูกฝังค่านิยมสุจริตและหลักธรรมพุทธศาสนาแก่เยาวชน ควรมีการบูรณาการหลักสูตรคุณธรรมเข้าไปในชั้นเรียน พร้อมจัดกิจกรรมเสริมเช่น การจัดค่ายธรรมะ การบรรยายศีลธรรม และกิจกรรมจิตอาสา

มหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษา สถาบันเหล่านี้สามารถเป็นแหล่งพัฒนาผู้นำเยาวชนโดยการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับศีลธรรม จริยธรรม และการเสริมสร้างภาวะผู้นำ ผ่านการฝึกอบรม การทำวิจัย หรือโครงการเผยแพร่ค่านิยมสุจริตในมหาวิทยาลัยและชุมชน

2. วัดและองค์กรทางพุทธศาสนา

วัดและศาสนสถาน วัดมีบทบาทสำคัญในการเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้และการปฏิบัติธรรม ควรมีการจัดค่ายธรรมะ การปฏิบัติสมาธิ และการเผยแพร่หลักธรรมคำสอนที่เชื่อมโยงกับการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตในชีวิตประจำวัน

องค์กรทางพุทธศาสนา องค์กรต่าง ๆ เช่น มูลนิธิพุทธศาสนาหรือสมาคมพุทธศาสนาควรมีบทบาทในการสนับสนุนและจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นการเผยแพร่หลักธรรมคำสอนให้เข้าถึงเยาวชนได้มากขึ้น

3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานภาครัฐ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น อบจ. อบต. หรือเทศบาล สามารถทำหน้าที่สนับสนุนด้านงบประมาณและทรัพยากร รวมถึงการร่วมมือในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมค่านิยมสุจริตวิถีพุทธในชุมชนท้องถิ่น

หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานต่าง ๆ เช่น กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงวัฒนธรรม หรือสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ควรมีบทบาทในการกำหนดนโยบาย ส่งเสริมการศึกษาและจัดกิจกรรมที่สนับสนุนการปลูกฝังค่านิยมสุจริตในสังคม

4. องค์กรทางสังคมและองค์กรเอกชน

องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) องค์กรพัฒนาเอกชนที่มุ่งเน้นด้านการศึกษาและการพัฒนาสังคม ควรเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมสุจริต การส่งเสริมการปฏิบัติตนตามหลักธรรม และการสร้างเครือข่ายเยาวชนที่มีคุณธรรม

องค์กรเอกชน ภาคธุรกิจเอกชนสามารถเข้ามาสนับสนุนกิจกรรมทางสังคมผ่านการเป็นสปอนเซอร์ หรือการจัดโครงการ CSR ที่มุ่งเน้นการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมในชุมชนและโรงเรียน

5. ชุมชนและครอบครัว

ผู้นำชุมชน ผู้นำชุมชนควรทำหน้าที่เป็นตัวอย่างในการปฏิบัติคุณธรรม รวมถึงการร่วมมือกับหน่วยงานท้องถิ่นและวัดในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมสุจริต เช่น การทำบุญร่วมกัน การจัดกิจกรรมจิตอาสา

ครอบครัว ครอบครัวมีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังค่านิยมสุจริตให้แก่เยาวชน การสนับสนุนให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมคุณธรรม และการสร้างสภาพแวดล้อมในบ้านที่ส่งเสริมความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และการดำเนินชีวิตตามหลักศีลธรรม จะช่วยเสริมสร้างรากฐานที่มั่นคงให้กับเยาวชน

6. เครือข่ายเยาวชน

กลุ่มเยาวชนจิตอาสาและองค์กรเยาวชน กลุ่มเยาวชนที่มีจิตอาสาหรือสนใจในค่านิยมสุจริตสามารถจัดตั้งเป็นเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน เช่น การรณรงค์ต่อต้านการทุจริต หรือการสร้างความตระหนักรู้เรื่องการปฏิบัติตามหลักธรรมในชีวิตประจำวัน

การสนับสนุนการเป็นผู้นำในกลุ่มเยาวชน ควรสนับสนุนเยาวชนที่มีความสนใจในการเป็นผู้นำทางจิตวิญญาณและคุณธรรม ให้มีโอกาสได้รับการฝึกอบรมและพัฒนา เพื่อสามารถเป็นแบบอย่างและผู้นำในกลุ่มของตนเอง

7. การสร้างความเชื่อมโยงระหว่างภาคีเครือข่าย

การประชุมและการทำงานร่วมกันระหว่างภาคีเครือข่าย ควรมีการจัดการประชุมระหว่างภาคีเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ปัญหาและแนวทางการแก้ไข การทำงานร่วมกันจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมค่านิยมสุจริต

การจัดตั้งศูนย์กลางเครือข่าย การจัดตั้งศูนย์กลางข้อมูลและทรัพยากรที่จะช่วยประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ในเครือข่าย จะทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถแก้ไขปัญหาได้ทันที่

ข้อสรุป ภาคีเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนคน เป็นการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วน ทั้งหน่วยงานการศึกษา วัด ชุมชน ครอบครัว และองค์กรต่าง ๆ ที่มีบทบาทในสังคม การสร้างความเข้มแข็งและการประสานงานอย่างใกล้ชิดระหว่างภาคีเหล่านี้จะช่วยให้การส่งเสริมค่านิยมสุจริตแก่เยาวชนมีประสิทธิภาพมากขึ้นและสร้างผลกระทบที่ยั่งยืนในสังคม

2) ภาคีเครือข่ายการมีส่วนร่วมส่งเสริมเครือข่ายพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม มีการกำหนดกฎระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับมาตรการป้องกันอย่างจริงจัง

การกำหนดกฎระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับมาตรการป้องกันเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างความเข้มแข็งให้กับภาคีเครือข่ายที่มีส่วนร่วมในการส่งเสริมค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชน การมีกฎระเบียบที่ชัดเจนและบังคับใช้ได้จริงจะช่วยให้การดำเนินงานมีความโปร่งใส มีประสิทธิภาพ และสามารถป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ ดังนี้คือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกฎระเบียบและข้อบังคับที่ควรพิจารณา

1. กฎระเบียบด้านการบริหารจัดการ

ข้อบังคับเรื่องการบริหารงานภายในเครือข่าย กำหนดโครงสร้างการบริหารจัดการที่ชัดเจน รวมถึงบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในเครือข่าย เพื่อให้การทำงานร่วมกันมีประสิทธิภาพและมีความรับผิดชอบ

การจัดการทรัพยากรและงบประมาณ วางกฎระเบียบเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรและงบประมาณที่โปร่งใสและตรวจสอบได้ เพื่อป้องกันการทุจริตหรือการใช้ทรัพยากรในทางที่ไม่เหมาะสม

2. มาตรการป้องกันการทุจริตและการกระทำที่ไม่เหมาะสม

นโยบายต่อต้านการทุจริตและผลประโยชน์ทับซ้อน กำหนดนโยบายที่ชัดเจนในการต่อต้านการทุจริต รวมถึงการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนในทุกระดับของการดำเนินงาน และกำหนดบทลงโทษที่ชัดเจนสำหรับผู้ฝ่าฝืน

การตรวจสอบและติดตามผล จัดให้มีการตรวจสอบภายในและการติดตามผลการดำเนินงานของโครงการต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ โดยคณะกรรมการอิสระหรือองค์กรภายนอก เพื่อให้มั่นใจว่ามาตรการป้องกันถูกนำไปปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

3. กฎระเบียบเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมและการมีส่วนร่วม

การคัดเลือกและการประเมินผู้เข้าร่วม กำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกเยาวชนและผู้เข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้มั่นใจว่าผู้เข้าร่วมมีความเหมาะสม และสามารถปฏิบัติตามค่านิยมสุจริตและหลักธรรมคำสอนได้

ข้อบังคับเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรม วางกฎระเบียบที่ชัดเจนเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรม เช่น การปฏิบัติตามหลักศีลธรรม การรักษาความปลอดภัย และการจัดการในกรณีที่เกิดปัญหาหรือเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดขึ้น

4. มาตรการป้องกันการละเมิดและการล่วงละเมิด

นโยบายคุ้มครองเยาวชน วางนโยบายที่เข้มงวดในการป้องกันการละเมิดหรือการล่วงละเมิดทางกายภาพและจิตใจต่อเยาวชนที่เข้าร่วมในกิจกรรม โดยต้องมีมาตรการตรวจสอบประวัติของบุคลากรที่ทำงานกับเยาวชน และการอบรมเพื่อสร้างความตระหนักรู้ในเรื่องนี้

การจัดการในกรณีการละเมิด กำหนดกระบวนการในการรับเรื่องร้องเรียน การสอบสวน และการดำเนินการในกรณีที่เกิดการละเมิดหรือการล่วงละเมิด เพื่อให้เกิดความยุติธรรม และปกป้องผู้เสียหาย

5. ข้อบังคับเกี่ยวกับการสื่อสารและการเผยแพร่ข้อมูล

การควบคุมการเผยแพร่ข้อมูล วางกฎระเบียบในการควบคุมการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมและผู้เข้าร่วม เพื่อป้องกันการละเมิดความเป็นส่วนตัวหรือการใช้ข้อมูลในทางที่ไม่เหมาะสม

นโยบายความโปร่งใสในการสื่อสาร ส่งเสริมความโปร่งใสในการสื่อสารระหว่างสมาชิกในเครือข่ายและกับสาธารณชน โดยมีการเปิดเผยข้อมูลที่จำเป็นอย่างตรงไปตรงมาและชัดเจน

6. การเสริมสร้างจริยธรรมและจิตสำนึกในองค์กร

การอบรมจริยธรรมและค่านิยมสุจริต จัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับจริยธรรม ค่านิยมสุจริต และหลักธรรมคำสอนของพุทธศาสนาให้แก่สมาชิกในเครือข่าย เพื่อให้ทุกคนมีจิตสำนึกที่ดีและปฏิบัติตามค่านิยมที่ส่งเสริม

การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มีคุณธรรม ส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ยึดมั่นในคุณธรรม ความซื่อสัตย์ และการมีส่วนร่วมที่สร้างสรรค์ เพื่อให้เป็นแบบอย่างที่ดีทั้งภายในและภายนอกเครือข่าย

สรุป ภาคีเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนควรมีกฎระเบียบและข้อบังคับที่ชัดเจนและเข้มงวดในการป้องกันการทุจริต การละเมิด และการกระทำที่ไม่เหมาะสม เพื่อสร้างความโปร่งใส ความรับผิดชอบ และความยั่งยืนในการดำเนินงาน กฎระเบียบเหล่านี้ควรมีการบังคับใช้อย่างจริงจังและมีมาตรการติดตามผลที่ชัดเจน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามค่านิยมสุจริตอย่างแท้จริง

3) ประชาชนในพื้นที่ที่มีการจัดตั้งกลุ่มหรือเครือข่ายชุมชน ในการปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม

การจัดตั้งกลุ่มหรือเครือข่ายชุมชนในการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนของประชาชนในพื้นที่เป็นสิ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการสร้างสังคมที่มีคุณธรรมและจริยธรรม หากมีการจัดตั้งกลุ่มหรือเครือข่ายดังกล่าวอยู่แล้ว สิ่งนี้จะแสดงถึงความเข้มแข็งของชุมชนและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริมคุณธรรมให้แก่เยาวชน หากยังไม่มี การจัดตั้งเครือข่ายดังกล่าว ควรมีการดำเนินการอย่างเร่งด่วน โดยแนวทางที่สามารถพิจารณาได้มีดังนี้

1. กรณีที่มีการจัดตั้งกลุ่มหรือเครือข่ายชุมชนแล้ว

การดำเนินงานร่วมกัน หากมีการจัดตั้งกลุ่มหรือเครือข่ายชุมชนแล้ว ประชาชนและกลุ่มเหล่านี้ควรมีการดำเนินงานร่วมกับองค์กรทางสังคม หน่วยงานภาครัฐ วัตถุประสงค์ และโรงเรียน เพื่อประสานงานและเสริมสร้างกิจกรรมที่ส่งเสริมค่านิยมสุจริตในชุมชนอย่างต่อเนื่อง

การจัดกิจกรรมสม่ำเสมอ กลุ่มหรือเครือข่ายที่มีอยู่ควรจัดกิจกรรมที่เน้นการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมอย่างสม่ำเสมอ เช่น การจัดค่ายธรรมะ การบรรยายธรรม การสอนสมาธิ และการจัดกิจกรรมจิตอาสา เพื่อให้เยาวชนและสมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมและได้รับประโยชน์สูงสุด

การขยายเครือข่าย ควรมีการขยายเครือข่ายชุมชนไปยังพื้นที่อื่น ๆ ในจังหวัด และเชื่อมโยงกับเครือข่ายในระดับภูมิภาคหรือระดับประเทศ เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสร้างความเข้มแข็งในระดับที่กว้างขึ้น

2. กรณีที่ยังไม่มีการจัดตั้งกลุ่มหรือเครือข่ายชุมชน

การสร้างความรู้และเริ่มต้นจากชุมชน ควรเริ่มต้นด้วยการสร้างความตระหนักรู้ในชุมชนถึงความสำคัญของการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตและพัฒนาปัญญา โดยอาจเริ่มจากการจัดการประชุมหรือเวทีสนทนาในชุมชนเพื่อพูดคุยและวางแผนการจัดตั้งกลุ่มหรือเครือข่าย

การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนและประชาชน ควรเชิญชวนผู้นำชุมชน ผู้ใหญ่บ้าน พระสงฆ์ ครู และประชาชนทั่วไปเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดตั้งกลุ่มหรือเครือข่าย โดยให้ทุกฝ่ายมีบทบาทในการดำเนินงานและวางแผนกิจกรรมที่จะส่งเสริมคุณธรรมในชุมชน

การร่วมมือกับองค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรขอความร่วมมือจากองค์กรทางสังคม หน่วยงานภาครัฐ และองค์กรเอกชนในพื้นที่ เพื่อสนับสนุนทรัพยากรและการจัดกิจกรรมร่วมกัน เช่น การจัดค่ายเยาวชน การบรรยายธรรม การจัดกิจกรรมจิตอาสา และการพัฒนาชุมชน

3. แนวทางการดำเนินงาน

การสร้างโครงสร้างการบริหาร ควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการหรือกลุ่มผู้บริหารที่มีบทบาทในการวางแผนและจัดการกิจกรรม โดยมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจนเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดกิจกรรมเชิงปฏิบัติและการเรียนรู้ร่วมกัน ควรมีการจัดกิจกรรมที่เน้นการปฏิบัติจริงและการเรียนรู้ร่วมกัน เช่น การฝึกสมาธิ การปฏิบัติศีล การทำจิตอาสา การบรรยายธรรม และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อให้เยาวชนและสมาชิกในชุมชนได้รับการพัฒนาปัญญาและค่านิยมสุจริตอย่างแท้จริง

การติดตามผลและการประเมินผล ควรมีการติดตามผลและประเมินผลการดำเนินงานของกลุ่มหรือเครือข่ายอย่างสม่ำเสมอ เพื่อวัดความสำเร็จของกิจกรรมและปรับปรุงการดำเนินงานในอนาคต

สรุป การจัดตั้งกลุ่มหรือเครือข่ายชุมชนในการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างสังคมที่มีคุณธรรม หากมีการจัดตั้งแล้ว ควรเสริมสร้างความเข้มแข็งและการขยายเครือข่าย แต่หากยังไม่มีการจัดตั้ง ควรเริ่มต้นจากการสร้างความตระหนักรู้และการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนและประชาชน พร้อมทั้งร่วมมือกับองค์กรและ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างยั่งยืนและมีผลกระทบเชิงบวกต่อเยาวชนและชุมชนในพื้นที่

4) ข้อเสนอแนะและแนวทางเกี่ยวกับภาคีเครือข่ายการมีส่วนร่วมส่งเสริมเครือข่ายพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม

การสร้างภาคีเครือข่ายที่มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ข้อเสนอแนะและแนวทางต่อไปนี้จะสามารถช่วยให้การดำเนินงานของเครือข่ายดังกล่าวมีประสิทธิภาพและยั่งยืนมากขึ้น

1. การกำหนดเป้าหมายร่วมกัน

กำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจที่ชัดเจน ภาคีเครือข่ายควรกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจที่ชัดเจนในการส่งเสริมค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชน ซึ่งจะเป็แนวทางในการดำเนินกิจกรรมและโครงการร่วมกัน

การตั้งเป้าหมายที่วัดผลได้ ควรมีการตั้งเป้าหมายที่วัดผลได้ในแต่ละระยะเวลา เช่น จำนวนเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรม ระดับความเข้าใจและปฏิบัติตามค่านิยมสุจริต หรือการพัฒนาทักษะทางปัญญาของเยาวชน

2. การสร้างความร่วมมือและการบูรณาการทรัพยากร

การสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา วัด และชุมชน เพื่อใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น งบประมาณ บุคลากร และสถานที่

การบูรณาการกิจกรรมและโครงการ ควรมีการบูรณาการกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ ของภาคีเครือข่ายเข้าด้วยกัน เพื่อหลีกเลี่ยงความซ้ำซ้อน และเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร

3. การเสริมสร้างศักยภาพของสมาชิกในเครือข่าย

การอบรมและพัฒนาศักยภาพ ควรจัดการอบรมและพัฒนาศักยภาพให้กับสมาชิกในเครือข่าย เช่น การอบรมทักษะการจัดการ การสอนธรรมะ และการปฏิบัติสมาธิ เพื่อให้สมาชิกสามารถดำเนินกิจกรรมและโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ สร้างเวทีแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างสมาชิกในเครือข่าย เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในแนวทางการดำเนินงาน และเปิดโอกาสให้มีการเรียนรู้จากกันและกัน

4. การสร้างเครือข่ายเยาวชน

การจัดตั้งกลุ่มเยาวชนในเครือข่าย ส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มเยาวชนในเครือข่ายที่มีบทบาทในการออกแบบและดำเนินกิจกรรม เพื่อให้เยาวชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการสร้างสรรค์และดำเนินงาน

การส่งเสริมการเป็นผู้นำในกลุ่มเยาวชน สนับสนุนการพัฒนาภาวะผู้นำในกลุ่มเยาวชน โดยจัดการฝึกอบรม การพัฒนาทักษะ และการมอบหมายบทบาทหน้าที่ที่สำคัญให้เยาวชนได้มีส่วนร่วม

5. การติดตามและประเมินผล

การวางแผนการติดตามผล ควรวางแผนการติดตามผลการดำเนินงานของเครือข่าย อย่างเป็นระบบ โดยมีเกณฑ์และตัวชี้วัดที่ชัดเจนในการประเมินความสำเร็จของกิจกรรมและโครงการ การจัดทำรายงานและเผยแพร่ผลการประเมิน การจัดทำรายงานผลการประเมินและการเผยแพร่ข้อมูลอย่างโปร่งใสจะช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นในเครือข่าย และเป็นแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานในอนาคต

6. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและครอบครัว

การสนับสนุนบทบาทของครอบครัว ส่งเสริมให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในการส่งเสริมค่านิยมสุจริตแก่เยาวชน ผ่านการสนับสนุนการจัดกิจกรรมร่วมกัน เช่น การทำบุญ การสนทนาธรรม ในครอบครัว และการเข้าร่วมกิจกรรมชุมชน

การสร้างชุมชนต้นแบบ พัฒนาและสนับสนุนการสร้างชุมชนต้นแบบที่ดำเนินชีวิตตามหลักวิถีพุทธและค่านิยมสุจริต เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และตัวอย่างที่ดีแก่ชุมชนอื่น ๆ

7. การใช้เทคโนโลยีในการส่งเสริมค่านิยมสุจริต

การพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัล สร้างแพลตฟอร์มดิจิทัลที่เป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร และกิจกรรมของเครือข่าย เพื่อให้เยาวชนและสมาชิกในเครือข่ายสามารถเข้าถึงและมีส่วนร่วมได้ง่ายขึ้น

การรณรงค์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการเผยแพร่และรณรงค์เรื่องค่านิยมสุจริตวิถีพุทธ ผ่านการสร้างแคมเปญที่เยาวชนสามารถมีส่วนร่วมได้ เช่น การทำทำความดี การแชร์เรื่องราวของบุคคลตัวอย่าง และการเข้าร่วมกิจกรรมออนไลน์

8. การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มีคุณธรรม

การปลูกฝังวัฒนธรรมองค์กรที่มีคุณธรรม ส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ยึดมั่นในคุณธรรม ความซื่อสัตย์ และการมีส่วนร่วมที่สร้างสรรค์ในเครือข่าย เพื่อให้เป็นแบบอย่างที่ดีทั้งภายในและภายนอก

การสนับสนุนการปฏิบัติตามหลักศีลธรรม ส่งเสริมให้สมาชิกในเครือข่ายปฏิบัติตามหลักศีลธรรมในทุกระดับของการดำเนินงาน โดยมีการจัดการอบรมและการสร้างจิตสำนึกในเรื่องนี้อย่างต่อเนื่อง

สรุป ภาศเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการพัฒนาปัญญาและค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนควรดำเนินการด้วยการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน สร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ เสริมสร้างศักยภาพของสมาชิก ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเยาวชน ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน รวมถึงการใช้เทคโนโลยีและการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มีคุณธรรม เพื่อให้เครือข่ายมีความเข้มแข็งและสามารถสร้างผลกระทบที่ยั่งยืนในสังคมได้

4.2.1.6 กลุ่มคำถามเกี่ยวกับกิจกรรมการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม

1) กิจกรรมการพัฒนาปัญญาแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคมเพื่อสร้างค่านิยมสุจริต

กิจกรรมการพัฒนาปัญญาแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคมเพื่อสร้างค่านิยมสุจริตควรเป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นการสร้างความเข้าใจในหลักธรรมคำสอนและการปฏิบัติที่สอดคล้องกับค่านิยม

สุจริต โดยกิจกรรมเหล่านี้ควรมีความหลากหลาย ทั้งในด้านเนื้อหาและวิธีการ เพื่อให้เยาวชนสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง ต่อไปนี้เป็นแนวทางสำหรับกิจกรรมดังกล่าว

1. ค่ายธรรมะและปฏิบัติธรรม

จัดค่ายที่เน้นการเรียนรู้หลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา เช่น ศีล สมาธิ ปัญญา โดยมีการฝึกปฏิบัติสมาธิ การเจริญสติ และการปฏิบัติกรรมฐาน เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางจิตใจ และพัฒนาความคิดที่ถูกต้องตามหลักธรรม

รูปแบบ ควรเป็นค่ายที่มีระยะเวลาหลายวัน เพื่อให้เยาวชนได้มีโอกาสสัมผัสและฝึกปฏิบัติธรรมอย่างลึกซึ้ง พร้อมทั้งมีกิจกรรมกลุ่มที่ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมและการแบ่งปันประสบการณ์ระหว่างกัน

2. การบรรยายธรรมและสนทนาธรรม

จัดการบรรยายธรรมที่เชื่อมโยงค่านิยมสุจริตกับชีวิตประจำวัน โดยเชิญพระสงฆ์หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ในการเผยแพร่ธรรมมาให้ความรู้ เช่น การพูดถึงคุณค่าของความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และการใช้ชีวิตอย่างมีศีลธรรม

รูปแบบ การบรรยายสามารถจัดในรูปแบบของการสนทนาธรรมที่เปิดโอกาสให้เยาวชนได้ตั้งคำถามและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจอย่างลึกซึ้ง

3. กิจกรรมจิตอาสาและสาธารณะประโยชน์

ส่งเสริมให้เยาวชนมีโอกาสทำงานจิตอาสา เช่น การช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส การปลูกป่า การทำความสะอาดวัดหรือสถานที่สาธารณะ เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกในการทำความดี การเสียสละ และการทำงานเพื่อส่วนรวม

รูปแบบ กิจกรรมจิตอาสาควรมีการวางแผนที่ชัดเจน และมีการประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยเปิดโอกาสให้เยาวชนได้สะท้อนความรู้สึกและประสบการณ์จากการทำกิจกรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและความผูกพันต่อค่านิยมสุจริต

4. การโต้วาทีเชิงจริยธรรมและศีลธรรม

จัดการแข่งขันโต้วาทีที่เน้นเรื่องจริยธรรมและศีลธรรม โดยให้เยาวชนได้ถกเถียงและนำเสนอความเห็นเกี่ยวกับประเด็นที่เชื่อมโยงกับค่านิยมสุจริต เช่น การทุจริตในสังคม การเคารพสิทธิของผู้อื่น และความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

รูปแบบ การโต้วาทีควรเป็นกิจกรรมที่เปิดกว้างสำหรับเยาวชนทุกคน โดยให้มีการเตรียมตัวและวิจัยข้อมูลก่อนการโต้วาที เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารและการคิดอย่างมีเหตุผล

5. การสร้างสื่อสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมคุณธรรม

ให้เยาวชนสร้างสรรค์สื่อที่สะท้อนค่านิยมสุจริต เช่น วิดีโอคลิป บทความ ภาพวาด หรือบทละคร ที่แสดงถึงการปฏิบัติตามหลักธรรมและการใช้ชีวิตอย่างมีคุณธรรม

รูปแบบ จัดการประกวดหรือการแสดงผลงานของเยาวชนในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และการแสดงออกถึงความเข้าใจในค่านิยมสุจริตอย่างมีศิลปะ

6. การฝึกอบรมทักษะชีวิตตามหลักพุทธศาสนา

จัดอบรมที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะชีวิต เช่น การจัดการความโกรธ การจัดการเวลา การฝึกสมาธิในการตัดสินใจ และการปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับศีลธรรมในชีวิตประจำวัน

รูปแบบ การอบรมควรเป็นการฝึกปฏิบัติที่มีการนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน พร้อมกับการติดตามผลและให้คำปรึกษาในการประยุกต์ใช้หลักธรรมในสถานการณ์ต่าง ๆ

7. การสร้างเครือข่ายเยาวชนสุจริต

จัดตั้งเครือข่ายเยาวชนที่สนใจในค่านิยมสุจริตและหลักธรรมคำสอน โดยส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การทำกิจกรรมร่วมกัน และการสร้างความร่วมมือในการส่งเสริมคุณธรรมในกลุ่มเพื่อนและชุมชน

รูปแบบ เครือข่ายเยาวชนควรมีการจัดกิจกรรมเป็นระยะ ๆ เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการ การอบรมผู้นำเยาวชน และการจัดกิจกรรมเผยแพร่ค่านิยมสุจริตในโรงเรียนและชุมชน

สรุป กิจกรรมการพัฒนาปัญญาแก่เยาวชนเพื่อสร้างค่านิยมสุจริตควรมีความหลากหลายและครอบคลุมทั้งการเรียนรู้หลักธรรมคำสอน การปฏิบัติจริง การฝึกอบรมทักษะชีวิต และการสร้างเครือข่ายเยาวชนที่มีคุณธรรม การมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงของเยาวชนในกิจกรรมเหล่านี้ จะช่วยให้เกิดการพัฒนาทั้งด้านปัญญาและจิตใจที่ยั่งยืน

2) กิจกรรมการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม

กิจกรรมการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคมควรมีความหลากหลายและครอบคลุมหลายด้าน เพื่อให้เยาวชนสามารถนำหลักธรรมคำสอนและค่านิยมสุจริตไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้อย่างแท้จริง ต่อไปนี้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมที่องค์กรทางสังคมสามารถนำไปปรับใช้

1. ค่ายอบรมธรรมะและศีลธรรม

ค่ายอบรมที่เน้นการเรียนรู้และปฏิบัติธรรม เช่น การฝึกสมาธิ การเจริญสติ และการปฏิบัติศีล เพื่อให้เยาวชนมีโอกาสฝึกฝนจิตใจและพัฒนาความคิดที่ถูกต้องตามหลักพุทธศาสนา

รูปแบบ ควรเป็นค่ายที่มีระยะเวลาหลายวัน ให้เยาวชนได้สัมผัสกับการปฏิบัติธรรมอย่างลึกซึ้ง พร้อมทั้งมีการจัดกิจกรรมกลุ่มที่ส่งเสริมการทำงานร่วมกัน การฟังธรรม และการสะท้อนตนเอง

2. กิจกรรมจิตอาสาและสาธารณประโยชน์

ส่งเสริมให้เยาวชนมีโอกาสทำงานจิตอาสา เช่น การช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส การพัฒนาชุมชน การปลูกป่า และการทำความสะอาดวัดหรือสถานที่สาธารณะ เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกในการทำ ความดี การเสียสละ และการทำงานเพื่อส่วนรวม

ควรมีการวางแผนกิจกรรมที่ชัดเจน มีการประเมินผลการปฏิบัติงาน และเปิดโอกาสให้เยาวชนได้สะท้อนความรู้สึกและประสบการณ์จากการทำกิจกรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและความผูกพันต่อค่านิยมสุจริต

3. การบรรยายธรรมและการสนทนาธรรม

จัดการบรรยายธรรมที่เชื่อมโยงค่านิยมสุจริตกับชีวิตประจำวัน โดยเชิญพระสงฆ์หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ในการเผยแพร่ธรรมมาให้ความรู้ เช่น การพูดถึงคุณค่าของความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และการใช้ชีวิตอย่างมีศีลธรรม

รูปแบบ การบรรยายควรจัดในรูปแบบของการสนทนาธรรมที่เปิดโอกาสให้เยาวชนได้ตั้งคำถามและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจอย่างลึกซึ้ง

4. กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมผ่านสื่อสร้างสรรค์

ให้เยาวชนสร้างสรรค์สื่อที่สะท้อนค่านิยมสุจริต เช่น วิดีโอคลิป บทความ ภาพวาด หรือ บทละคร ที่แสดงถึงการปฏิบัติตามหลักธรรมและการใช้ชีวิตอย่างมีคุณธรรม

รูปแบบ จัดการประกวดหรือการแสดงผลงานของเยาวชนในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และการแสดงออกถึงความเข้าใจในค่านิยมสุจริตอย่างมีศิลปะ

5. การโต้วาทีเชิงจริยธรรมและศีลธรรม

จัดการแข่งขันโต้วาทีที่เน้นเรื่องจริยธรรมและศีลธรรม โดยให้เยาวชนได้ถกเถียงและนำเสนอความเห็นเกี่ยวกับประเด็นที่เชื่อมโยงกับค่านิยมสุจริต เช่น การทุจริตในสังคม การเคารพสิทธิของผู้อื่น และความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

รูปแบบ การโต้วาทีควรเปิดกว้างสำหรับเยาวชนทุกคน โดยให้มีการเตรียมตัวและวิจัยข้อมูลก่อนการโต้วาที เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารและการคิดอย่างมีเหตุผล

6. การฝึกอบรมทักษะชีวิตตามหลักพุทธศาสนา

จัดอบรมที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะชีวิต เช่น การจัดการความโกรธ การจัดการเวลา การฝึกสมาธิในการตัดสินใจ และการปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับศีลธรรมในชีวิตประจำวัน

รูปแบบ การอบรมควรเป็นการฝึกปฏิบัติที่มีการนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน พร้อมกับการติดตามผลและให้คำปรึกษาในการประยุกต์ใช้หลักธรรมในสถานการณ์ต่าง ๆ

7. การสร้างเครือข่ายเยาวชนสุจริต

จัดตั้งเครือข่ายเยาวชนที่สนใจในค่านิยมสุจริตและหลักธรรมคำสอน โดยส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การทำกิจกรรมร่วมกัน และการสร้างความร่วมมือในการส่งเสริมคุณธรรมในกลุ่มเพื่อนและชุมชน

รูปแบบ เครือข่ายเยาวชนควรมีการจัดกิจกรรมเป็นระยะ ๆ เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการ การอบรมผู้นำเยาวชน และการจัดกิจกรรมเผยแพร่ค่านิยมสุจริตในโรงเรียนและชุมชน

8. การเชื่อมโยงค่านิยมสุจริตกับการเรียนรู้ด้านศิลปะและวัฒนธรรม

ส่งเสริมให้เยาวชนเรียนรู้และปฏิบัติตามค่านิยมสุจริตผ่านกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับศิลปะและวัฒนธรรม เช่น การแสดงศิลปะพื้นบ้าน การฝึกหัตถกรรม หรือการจัดนิทรรศการที่สะท้อนถึงคุณค่าทางจริยธรรม

รูปแบบ กิจกรรมเชิงศิลปะและวัฒนธรรมควรเชื่อมโยงกับหลักธรรมคำสอน เพื่อให้เยาวชนได้เรียนรู้และซึมซับค่านิยมสุจริตผ่านประสบการณ์ที่สร้างสรรค์และใกล้ชิดกับวัฒนธรรม

สรุป กิจกรรมการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนควรมีความหลากหลายครอบคลุมทั้งการปฏิบัติธรรม การเรียนรู้เชิงปฏิบัติ การสร้างสรรค์สื่อ และการพัฒนาทักษะชีวิตที่เชื่อมโยงกับค่านิยมสุจริต การมีส่วนร่วมของเยาวชนในกิจกรรมเหล่านี้จะช่วยให้พวกเขาสามารถนำความรู้และหลักธรรมคำสอนมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างแท้จริง และสร้างสังคมที่มีคุณธรรมและจริยธรรมที่ยั่งยืน

3) การส่งเสริมศักยภาพของเยาวชนเพื่อค่านิยมสุจริต

การส่งเสริมศักยภาพของเยาวชนเพื่อสร้างค่านิยมสุจริตเป็นกระบวนการที่ต้องครอบคลุมหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาทักษะทางปัญญา อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณ เพื่อให้เยาวชนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณธรรมและจริยธรรมในการดำเนินชีวิต แนวทางการส่งเสริมศักยภาพดังกล่าวสามารถพิจารณาได้ดังนี้

1. การพัฒนาทักษะทางปัญญา

การส่งเสริมการคิดเชิงวิพากษ์ สอนให้เยาวชนสามารถคิดวิเคราะห์แยกแยะความถูกต้อง โดยใช้เหตุผลตามหลักธรรมคำสอน เช่น การจัดกิจกรรมโต้วาทีหรือการอภิปรายในประเด็นที่เกี่ยวกับค่านิยมสุจริตและจริยธรรม

การเรียนรู้ด้วยตนเองและการอ่านหนังสือ ส่งเสริมการอ่านหนังสือที่เกี่ยวกับคุณธรรมและศีลธรรม เช่น วรรณกรรมทางพุทธศาสนา หรือหนังสือที่สอนเกี่ยวกับการปฏิบัติชีวิตที่ซื่อสัตย์ เพื่อให้เยาวชนได้รับแรงบันดาลใจและปัญญา

2. การพัฒนาทักษะทางอารมณ์

การฝึกสมาธิและการเจริญสติ จัดกิจกรรมที่เน้นการฝึกสมาธิและเจริญสติ เช่น การปฏิบัติธรรม การนั่งสมาธิ เพื่อช่วยให้เยาวชนมีจิตใจที่สงบ สามารถควบคุมอารมณ์ และมีสติในการตัดสินใจที่ถูกต้อง

การจัดการความเครียดและความกดดัน สอนทักษะในการจัดการกับความเครียดและความกดดันที่อาจเกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ผ่านการอบรมหรือกิจกรรมที่เน้นการพัฒนาจิตใจให้เข้มแข็งและมั่นคง

3. การพัฒนาทักษะทางสังคม

การเสริมสร้างความสามารถในการทำงานเป็นทีม ส่งเสริมการทำงานร่วมกับผู้อื่นผ่านกิจกรรมกลุ่ม เช่น การทำจิตอาสา การทำโครงการร่วมกันในชุมชน เพื่อให้เยาวชนเรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีจริยธรรมและมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

การฝึกฝนการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จัดอบรมการเป็นผู้นำที่มีจริยธรรม ให้เยาวชนได้ฝึกฝนทักษะการเป็นผู้นำที่ซื่อสัตย์ มีความรับผิดชอบ และสามารถนำกลุ่มไปในทางที่ถูกต้อง

4. การพัฒนาจิตวิญญาณและจริยธรรม

การปฏิบัติศีลธรรมในชีวิตประจำวัน สอนและส่งเสริมการปฏิบัติตามศีลธรรมในชีวิตประจำวัน เช่น การพูดความจริง การเคารพสิทธิของผู้อื่น และการทำความดีโดยไม่หวังผลตอบแทน

การสร้างแรงบันดาลใจจากบุคคลตัวอย่าง นำเสนอเรื่องราวของบุคคลที่เป็นตัวอย่างที่ดีในด้านคุณธรรมและจริยธรรม เช่น ผู้นำทางศาสนา นักวิชาการ หรือบุคคลในชุมชนที่ได้รับการยอมรับในด้านความซื่อสัตย์และจริยธรรม

5. การพัฒนาทักษะชีวิต

การฝึกทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหา สอนเยาวชนให้มีทักษะในการตัดสินใจที่ถูกต้องโดยใช้เหตุผลและจริยธรรม รวมถึงการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ด้วยความซื่อสัตย์และยึดมั่นในหลักการที่ถูกต้อง

การจัดการการใช้ชีวิตอย่างมีคุณธรรม สอนให้เยาวชนรู้จักจัดการการใช้ชีวิตอย่างมีวินัยและมีความรับผิดชอบต่อน้ำที่ เช่น การบริหารเวลา การจัดการการเงิน และการรักษาสมดุลระหว่างการทำงานและการพัฒนาตนเอง

6. การสร้างวัฒนธรรมสุจริตในชุมชนและสังคม

การสนับสนุนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน กระตุ้นให้เยาวชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชนที่เน้นการเสริมสร้างคุณธรรม เช่น การทำบุญร่วมกัน การจัดงานบุญในชุมชน หรือการจัดกิจกรรมทางศาสนาที่ส่งเสริมความซื่อสัตย์และจริยธรรม

การปลูกฝังวัฒนธรรมองค์กรที่มีคุณธรรม หากเยาวชนเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร หรือกลุ่มใด ๆ ควรส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ยึดมั่นในคุณธรรมและค่านิยมสุจริต เพื่อให้เกิดการปฏิบัติอย่างจริงจังและแพร่หลาย

สรุป การส่งเสริมศักยภาพของเยาวชนเพื่อสร้างค่านิยมสุจริตควรเป็นกระบวนการที่ครอบคลุมทุกด้านของชีวิต ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาทักษะทางปัญญา อารมณ์ สังคม จิตวิญญาณ และการดำเนินชีวิตประจำวัน กิจกรรมและการฝึกอบรมเหล่านี้จะช่วยให้เยาวชนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณธรรมและจริยธรรม สามารถนำค่านิยมสุจริตไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างแท้จริงและสร้างสังคมที่มีความซื่อสัตย์และความรับผิดชอบต่อกัน

4) ข้อเสนอแนะและแนวทางเกี่ยวกับกิจกรรมการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม มีอะไรบ้าง

การพัฒนาปัญญาและการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยการวางแผนที่รอบคอบและการดำเนินกิจกรรมที่สอดคล้องกับหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา ต่อไปนี้คือข้อเสนอแนะและแนวทางในการจัดกิจกรรมที่องค์กรทางสังคมสามารถนำไปใช้เพื่อพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตให้แก่เยาวชน

1. การบูรณาการหลักธรรมคำสอนในกิจกรรม

การจัดค่ายอบรมธรรมะและศีลธรรม ควรจัดค่ายอบรมที่เน้นการเรียนรู้และปฏิบัติธรรม เช่น การฝึกสมาธิ การเจริญสติ และการศึกษาหลักธรรมคำสอน เพื่อให้เยาวชนได้ฝึกฝนจิตใจและพัฒนาความคิดที่ถูกต้องตามหลักพุทธศาสนา

การบรรยายและสนทนาธรรม จัดการบรรยายธรรมที่เชื่อมโยงค่านิยมสุจริตกับชีวิตประจำวัน โดยเชิญพระสงฆ์หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ในการเผยแผ่ธรรมมาให้ความรู้และเปิดโอกาสให้เยาวชนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น

2. การเสริมสร้างจิตสำนึกผ่านกิจกรรมจิตอาสา

กิจกรรมจิตอาสาและสาธารณประโยชน์ ส่งเสริมให้เยาวชนมีโอกาสดำเนินจิตอาสา เช่น การช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส การพัฒนาชุมชน การปลูกป่า การทำความสะอาดวัดหรือสถานที่สาธารณะ เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกในการทำความดี การเสียสละ และการทำงานเพื่อส่วนรวม

การเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริง จัดกิจกรรมที่เยาวชนสามารถลงมือปฏิบัติจริง เช่น การทำบุญ การปฏิบัติศีล หรือการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจในค่านิยมสุจริตและการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

3. การพัฒนาทักษะชีวิตและการคิดเชิงวิพากษ์

การฝึกอบรมทักษะชีวิต จัดอบรมที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะชีวิต เช่น การจัดการความโกรธ การฝึกสมาธิในการตัดสินใจ และการจัดการเวลา เพื่อให้เยาวชนสามารถดำเนินชีวิตอย่างมีศีลธรรมและมีความรับผิดชอบต่อสังคม

การส่งเสริมการคิดเชิงวิพากษ์ สอนให้เยาวชนสามารถคิดวิเคราะห์แยกแยะความถูกผิด โดยใช้เหตุผลตามหลักธรรมคำสอน เช่น การจัดกิจกรรมโต้วาทีหรือการอภิปรายในประเด็นที่เกี่ยวกับค่านิยมสุจริตและจริยธรรม

4. การสร้างเครือข่ายเยาวชนที่มีคุณธรรม

การจัดตั้งกลุ่มหรือเครือข่ายเยาวชน ส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มหรือเครือข่ายเยาวชนที่สนใจในค่านิยมสุจริตวิถีพุทธ ให้พวกเขามีบทบาทในการออกแบบและดำเนินกิจกรรม เพื่อให้เยาวชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการสร้างสรรค์และดำเนินงาน

การพัฒนาภาวะผู้นำ จัดอบรมและกิจกรรมที่ส่งเสริมการเป็นผู้นำที่มีจริยธรรม ให้เยาวชนได้ฝึกฝนทักษะการเป็นผู้นำที่ซื่อสัตย์ มีความรับผิดชอบ และสามารถนำกลุ่มไปในทางที่ถูกต้อง

5. การส่งเสริมการใช้สื่อสร้างสรรค์

การสร้างสื่อส่งเสริมคุณธรรม ให้เยาวชนสร้างสรรค์สื่อที่สะท้อนค่านิยมสุจริต เช่น วิดีโอคลิป บทความ ภาพวาด หรือบทละคร ที่แสดงถึงการปฏิบัติตามหลักธรรมและการใช้ชีวิตอย่างมีคุณธรรม

การประกวดสื่อสร้างสรรค์ จัดการประกวดหรือการแสดงผลงานของเยาวชนในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และการแสดงออกถึงความเข้าใจในค่านิยมสุจริตอย่างมีศิลปะ

6. การเชื่อมโยงค่านิยมสุจริตกับการเรียนรู้ด้านศิลปะและวัฒนธรรม

การเรียนรู้ผ่านศิลปะและวัฒนธรรม ส่งเสริมให้เยาวชนเรียนรู้และปฏิบัติตามค่านิยมสุจริตผ่านกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับศิลปะและวัฒนธรรม เช่น การแสดงศิลปะพื้นบ้าน การฝึกหัตถกรรม หรือการจัดนิทรรศการที่สะท้อนถึงคุณค่าทางจริยธรรม

การสร้างกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับวัฒนธรรมท้องถิ่นจัดกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น การทำบุญประเพณี การจัดงานวัฒนธรรมท้องถิ่นที่สอดแทรกค่านิยมสุจริต เพื่อให้เยาวชนเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมและศีลธรรมในชีวิตประจำวัน

7. การติดตามและประเมินผลกิจกรรม

การประเมินผลการเรียนรู้และพัฒนา ควรมีการติดตามและประเมินผลการเรียนรู้ของเยาวชนในแต่ละกิจกรรม เพื่อวัดความสำเร็จและประสิทธิภาพของกิจกรรม รวมถึงการสะท้อนผลที่ได้ต่อการพัฒนาค่านิยมสุจริตในเยาวชน

การให้คำปรึกษาและการสนับสนุนต่อเนื่อง ให้คำปรึกษาและสนับสนุนเยาวชนในการนำค่านิยมสุจริตไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยมีการติดตามผลอย่างต่อเนื่องและเปิดโอกาสให้เยาวชนแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการพัฒนาตนเอง

สรุป การพัฒนาปัญญาและการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนควรเป็นกระบวนการที่ครอบคลุมหลายด้าน โดยมีการบูรณาการหลักธรรมคำสอนในกิจกรรมต่าง ๆ การ

เสริมสร้างจิตสำนึกผ่านกิจกรรมจิตอาสา การพัฒนาทักษะชีวิตและการคิดเชิงวิพากษ์ การสร้างเครือข่ายเยาวชน การส่งเสริมการใช้สื่อสร้างสรรค์ การเรียนรู้ผ่านศิลปะและวัฒนธรรม และการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง การมีส่วนร่วมของเยาวชนในกิจกรรมเหล่านี้จะช่วยให้พวกเขาเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณธรรมและจริยธรรม และสามารถนำค่านิยมสุจริตไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างแท้จริง

4.2.2 ผลการสร้างกิจกรรมการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม

ในส่วนนี้ผู้วิจัยต้องการนำเสนอผลการสร้างกิจกรรมการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม อันเกิดจากผลการวิจัยที่ผ่านมา โดยการประชุมผู้เชี่ยวชาญ โดยการระดมสมอง (Brainstorming) จากหลายกลุ่มในการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม หลากหลายมิติเพื่อลดแนวโน้มความลำเอียง (Bias) ของข้อมูล สร้างความมั่นใจในการใช้ได้ของผลที่ได้จากการศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อยืนยันองค์ประกอบสมรรถนะที่ศึกษาได้ และสามารถที่จะสนับสนุนให้ข้อมูลเชิงคุณภาพมีความถูกต้องน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการหาลักษณะร่วม (Common Character) และข้อสรุปร่วม (Common Conclusion) ความเป็นไปได้ของการสร้างกิจกรรมการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม

4.2.2.1 การดำเนินงานเสริมสร้างค่านิยมสุจริตของหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในจังหวัดนครปฐม

4.2.2.2 การแก้ไขและพัฒนาสถานการณ์ค่านิยมสุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม
ดังจะได้นำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

4.2.2.1 การดำเนินงานเสริมสร้างค่านิยมสุจริตของหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในจังหวัดนครปฐม

การดำเนินงานเสริมสร้างค่านิยมสุจริตของหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในจังหวัดนครปฐมเป็นการดำเนินการที่สำคัญ เพื่อสร้างสังคมที่โปร่งใสและมีคุณธรรม โดยหน่วยงานต่าง ๆ ได้ร่วมมือกันในการจัดกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมค่านิยมสุจริตในหมู่เยาวชนและประชาชนทั่วไป แนวทางการดำเนินงานที่พบได้ทั่วไปในจังหวัดนครปฐมมีดังนี้

1. การจัดกิจกรรมทางการศึกษา

การบูรณาการหลักสูตรการเรียนการสอน โรงเรียนและสถานศึกษาต่าง ๆ ในจังหวัดนครปฐมมักจะบูรณาการค่านิยมสุจริตเข้ากับหลักสูตรการเรียนการสอน โดยจัดทำโครงการเรียนรู้เกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อให้เยาวชนได้เรียนรู้และฝึกฝนพฤติกรรมที่ถูกต้องตั้งแต่ในห้องเรียน

การจัดค่ายธรรมะและอบรมคุณธรรม หน่วยงานทางการศึกษาร่วมมือกับวัดและสถาบันทางพุทธศาสนาในการจัดค่ายธรรมะ ซึ่งเน้นการปลูกฝังค่านิยมสุจริต วิถีพุทธ ผ่านการฟังธรรมปฏิบัติธรรม และกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมต่าง ๆ

2. การรณรงค์และประชาสัมพันธ์

การจัดแคมเปญรณรงค์ หน่วยงานต่าง ๆ เช่น สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดทำแคมเปญรณรงค์เกี่ยวกับการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตผ่านสื่อสาธารณะต่าง ๆ เช่น ป้ายประชาสัมพันธ์ วิทยุในสถานที่สาธารณะ และสื่อออนไลน์

การใช้สื่อออนไลน์ มีการสร้างเนื้อหาและสื่อประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น Facebook, YouTube หรือเว็บไซต์ เพื่อเผยแพร่ความรู้และส่งเสริมค่านิยมสุจริตในกลุ่มเยาวชนที่เข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้ง่าย

3. การพัฒนาชุมชนและกิจกรรมสาธารณะ

การจัดกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ หน่วยงานในจังหวัดนครปฐมได้จัดกิจกรรมที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน เช่น การปลูกต้นไม้ การทำความสะอาดพื้นที่สาธารณะ การช่วยเหลือผู้ยากไร้ ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ช่วยเสริมสร้างจิตสำนึกที่ดีและความรับผิดชอบต่อสังคม

การสร้างเครือข่ายเยาวชนจิตอาสา มีการจัดตั้งกลุ่มหรือชมรมเยาวชนจิตอาสาในโรงเรียนหรือชุมชน เพื่อให้เยาวชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม โดยทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมค่านิยมสุจริตและความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

4. การบังคับใช้กฎหมายและกำกับดูแล

การบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการทุจริต หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ปป.ช.) ในพื้นที่ ได้ดำเนินการสืบสวนและบังคับใช้กฎหมายกับผู้ที่กระทำผิดเกี่ยวกับการทุจริตอย่างเคร่งครัด

การกำกับดูแลและติดตามผล มีการกำหนดมาตรการติดตามผลการดำเนินงานและการประเมินประสิทธิภาพของโครงการต่าง ๆ เพื่อให้แน่ใจว่าการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายและสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. การร่วมมือกับวัดและองค์กรศาสนา

การจัดกิจกรรมทางศาสนา วัดและองค์กรทางศาสนาร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐในการจัดกิจกรรมที่เน้นการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตผ่านวิถีพุทธ เช่น การจัดงานบุญ การปฏิบัติธรรม และการสวดมนต์ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรม

การแนะนำชีวิตตามหลักธรรมคำสอน การจัดเวทีเสวนาหรือการบรรยายธรรมะในชุมชน เพื่อแนะนำแนวทางชีวิตที่ถูกต้องตามหลักศีลธรรมและสร้างแรงบันดาลใจให้ประชาชนและเยาวชนในการดำเนินชีวิตอย่างสุจริต

โดยรวมแล้ว การดำเนินงานเสริมสร้างค่านิยมสุจริตในจังหวัดนครปฐมถือเป็นกระบวนการที่ครอบคลุมและมีความหลากหลาย ทั้งในด้านการศึกษา การรณรงค์ กิจกรรมชุมชน และการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งได้รับความร่วมมือจากหลายภาคส่วนในสังคมเพื่อสร้างความเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืนในระดับท้องถิ่น

4.2.2.2 การแก้ไขและพัฒนาสถานการณ์ค่านิยมสุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม

1. การเพิ่มความเข้มข้นของการศึกษาเรื่องคุณธรรมและจริยธรรม

บูรณาการค่านิยมสุจริตในหลักสูตรการศึกษา ควรมีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนให้มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมสุจริตและจริยธรรมมากขึ้น โดยเฉพาะในวิชาที่เกี่ยวกับสังคมศึกษาและศาสนา รวมถึงจัดกิจกรรมเสริมที่เน้นการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริง

การฝึกอบรมครูและผู้สอน ควรจัดอบรมให้ครูและผู้สอนมีความเข้าใจลึกซึ้งซึ่งเกี่ยวกับการปลูกฝังค่านิยมสุจริต และมีเครื่องมือในการสอนที่สร้างสรรค์และทันสมัย เพื่อให้สามารถถ่ายทอดความรู้และคุณค่าเหล่านี้แก่เยาวชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การส่งเสริมกิจกรรมชุมชนและการมีส่วนร่วมของเยาวชน

สร้างเครือข่ายเยาวชนจิตอาสา ส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มหรือเครือข่ายเยาวชนจิตอาสาในโรงเรียนและชุมชน เพื่อให้เยาวชนมีพื้นที่ในการแสดงออกถึงค่านิยมสุจริตผ่านการทำกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ และสร้างความรู้สึกรับผิดชอบต่อสังคม

การสนับสนุนกิจกรรมที่สร้างแรงบันดาลใจ จัดกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ เช่น ค่าธรรมเนียมการประกวดเรียงความหรือศิลปะที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมสุจริต การบรรยายจากบุคคลที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิตตามหลักคุณธรรม เพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้กับเยาวชน

3. การใช้เทคโนโลยีในการส่งเสริมค่านิยมสุจริต

การสร้างสื่อออนไลน์และแอปพลิเคชัน พัฒนาแอปพลิเคชันหรือแพลตฟอร์มออนไลน์ที่เน้นการส่งเสริมค่านิยมสุจริตผ่านเกม การทดสอบความรู้ หรือกิจกรรมที่ทำทาย เพื่อดึงดูดความสนใจของเยาวชนที่คุ้นเคยกับเทคโนโลยี

การรณรงค์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพในการเผยแพร่เนื้อหาที่ส่งเสริมค่านิยมสุจริต โดยการสร้างเนื้อหาที่น่าสนใจและเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของเยาวชน เช่น วิดีโอสั้น แคมเปญออนไลน์ หรือบทความที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับคุณธรรม

4. การสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ

การทำงานร่วมกันระหว่างโรงเรียน วัด และชุมชน ควรเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น โรงเรียน วัด หน่วยงานปกครองท้องถิ่น และองค์กรภาคประชาสังคม ในการจัดกิจกรรมและโครงการที่เน้นการปลูกฝังค่านิยมสุจริตวิถีพุทธ

การสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชน รัฐบาลและภาคเอกชนควรสนับสนุนงบประมาณ และทรัพยากรในการดำเนินโครงการที่ส่งเสริมค่านิยมสุจริตแก่เยาวชนอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการให้รางวัลหรือการยกย่องเยาวชนที่มีความประพฤติดีและเป็นแบบอย่างที่ดี

5. การติดตามผลและประเมินความสำเร็จ

การประเมินผลและปรับปรุง ควรมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ทราบถึงประสิทธิผลในการส่งเสริมค่านิยมสุจริต รวมถึงการรวบรวมข้อเสนอแนะจากเยาวชนและผู้ปกครองเพื่อนำมาปรับปรุงการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้น

การจัดทำรายงานสถานการณ์ประจำปี จัดทำรายงานสถานการณ์ค่านิยมสุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐมเป็นประจำทุกปี เพื่อสรุปผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคที่พบ รวมถึงแนวทางในการพัฒนาต่อไป

การดำเนินการตามข้อเสนอแนะเหล่านี้ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในสังคม เพื่อสร้างเยาวชนที่มีคุณธรรมและจริยธรรม และพร้อมที่จะเป็นผู้นำทางสังคมที่มีความรับผิดชอบในอนาคต

ภาพที่ 4.3 แสดงถึงการพัฒนาปัญญาและการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคมในจังหวัดนครปฐม

แบ่งออกเป็น 5 ส่วนหลักดังนี้

การบูรณาการการศึกษา การนำหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนามาบูรณาการในหลักสูตรการศึกษา เพื่อให้เยาวชนได้รับการปลูกฝังค่านิยมสุจริตตั้งแต่ในห้องเรียน

การมีส่วนร่วมของชุมชน การจัดกิจกรรมในชุมชน เช่น ค่ายปฏิบัติธรรม งานจิตอาสา และการสันทนาการ เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและการทำงานเพื่อส่วนรวม

การใช้สื่อดิจิทัล การพัฒนาแอปพลิเคชันและสื่อดิจิทัลที่เน้นการศึกษาและการเผยแพร่ค่านิยมสุจริตแก่เยาวชนผ่านช่องทางที่เข้าถึงได้ง่าย

การสร้างเครือข่ายเยาวชน การจัดตั้งกลุ่มเยาวชนเพื่อให้พวกเขามีบทบาทในการนำและเข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม

การประเมินผลอย่างต่อเนื่อง การติดตามและประเมินผลความสำเร็จของกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

แผนภาพนี้สรุปแนวทางที่ครอบคลุมในการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนในจังหวัดนครปฐมอย่างเป็นระบบและยั่งยืน

ภาพที่ 4.4 แสดงแนวทางที่ครอบคลุมในการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนในจังหวัดนครปฐมอย่างเป็นระบบและยั่งยืน

บทที่ 5

สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม” มีวัตถุประสงค์ 3 ข้อ ได้แก่ 1) เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์และความเข้าใจต่อการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม 2) เพื่อสร้างกิจกรรมการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม 3) เพื่อพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคมแบบมีส่วนร่วม จังหวัดนครปฐม เก็บข้อมูลแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเยาวชนในจังหวัดนครปฐม จำนวน 318 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นตรงแบบพหุคูณ (Multiple Linear Regression Analysis) และเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 21 รูป/คน การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content Analysis) แล้วนำเสนอเชิงพรรณนาความ ผลการวิจัยนำมาแสดงตามลำดับ ดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาวินิจฉัย เรื่อง “การพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริต วิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม” สามารถสรุปผลการวิจัยได้ตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ผลการวิจัยระยะที่ 1 สถานการณ์และความเข้าใจต่อการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม

1.1 ข้อมูลสภาพทั่วไปของเยาวชน

จำนวน 318 รูป ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 189 คน คิดเป็นร้อยละ 59.4 รองลงมาคือเพศชาย มีจำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 40.6

มีอายุ 19 ปี จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 19.2 รองลงมาคืออายุ 20 ปี จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 15.1 มีอายุ 18 ปี จำนวน 48 ปี คิดเป็นร้อยละ 15.1 มีอายุ 17 ปี จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 14.8 มีอายุ 16 ปี จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 12.3 มีอายุ 15 ปี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 8.8 มีอายุ 14 ปี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 8.2 และมีอายุ 13 ปี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 6.6

นับถือศาสนาพุทธ จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 52.8 รองลงมานับถือศาสนาคริสต์ มีจำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 19.2 นับถือศาสนาอิสลาม มีจำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 11.9 ไม่มีศาสนา มีจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 8.2 และอื่นๆ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 7.9 ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปวช / ปวส จำนวน 154 รูป คิดเป็นร้อยละ 36.4 รองลงมาคือปริญญาตรีขึ้นไป มีจำนวน 142 รูป คิดเป็นร้อยละ 33.6 ม.ต้น / ม.ปลาย จำนวน 77 รูป คิดเป็นร้อยละ 18.2 ประถมศึกษา จำนวน 27 รูป คิดเป็นร้อยละ 6.4

เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 36.8 รองลงมาเรียนระดับอนุปริญญา/ปวส. จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 30.5 มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 11.3 เรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 5.7 ไม่ได้เรียน จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 5.7 ปริญญาตรี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 5.0 และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 5.0

สถานภาพโสด จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 38.4 รองลงมาใช้ชีวิตคู่ มีจำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 29.9 หย่าร้าง / แยก จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 18.9 และหม้าย จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 12.9

เป็นนักเรียนจำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 45.6 รองลงมาไม่ได้ประกอบอาชีพ จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 26.4 รับจ้าง จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 20.1 และเกษตรกร รจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 7.9

มีรายได้จากพ่อแม่และแม่ จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 39.6 รองลงมาทำงานหารายได้เอง จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 23.9 มีรายได้จากพ่อ จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 15.4 มีรายได้จากแม่ จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 15.1 และมีรายได้ที่มีมาจากอื่นๆ จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 6.0

พักอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน/ชุมชน จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 32.4 รองลงมาพักอาศัยอยู่บ้านจัดสรร จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 23.9 พักอาศัยอยู่ในชุมชนแออัด จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 12.9 พักอาศัยอยู่อาคารพาณิชย์ จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 12.6 พักอาศัยอยู่ในหอพัก/ห้องเช่า จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 12.3 และพักอาศัยอยู่ในที่อื่น ๆ จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 6.0

กิจกรรมยามว่างส่วนใหญ่ดูหนัง/ฟังเพลง/เล่นดนตรี จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 28.9 รองลงมาเล่นคอมพิวเตอร์/เน็ตบู้ค จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 24.5 เล่นกีฬา จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 16.4 อ่านหนังสือ จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 12.3 เที่ยว จำนวน 36 คิดเป็นร้อยละ 11.3 คน และ อื่น ๆ จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 6.6

1.2 ความเข้าใจเกี่ยวกับการทุจริตของเยาวชน

ความเข้าใจเกี่ยวกับการทุจริตของเยาวชน โดยรวมมีความเข้าใจอยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่า ได้ดังนี้ มีความเข้าใจการอบรมเลี้ยงดู มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.84 มีความเข้าใจความมีวินัยในตนเอง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.75 มีความเข้าใจความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.74 มีความเข้าใจความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.74 และ มีความเข้าใจความซื่อสัตย์ต่อตนเอง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.68

1.3 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม โดยรวมอยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่า ได้ดังนี้ การปลูกฝังวิสัยทัศน์ร่วม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.86 การพึ่งพาอาศัยกันและกัน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.84 การเสริมสร้างกันและกัน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.75 การมีส่วนร่วมของทุกคนในสังคม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.74 การรับรู้โทษภัยของการทุจริต มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.73 การมีปฏิสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.68 และ การมีผลประโยชน์ร่วมกัน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.65

1.4 พฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่อการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม

พฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่อการต่อต้านการทุจริตของเยาวชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่า ได้ดังนี้ พรหมวิหารธรรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.76 นาถกรณธรรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.74 และเบญจธรรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.73

1.5 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม มีดังนี้

1. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม โดยภาพรวม ได้แก่ ปัจจัยการรับรู้โทษภัยของการทุจริต (X_1) ปัจจัยการปลูกฝังวิสัยทัศน์ร่วม (X_2) ปัจจัยการมีผลประโยชน์ร่วมกัน (X_3) ปัจจัยการมีส่วนร่วมของทุกคนในสังคม (X_4) ปัจจัยการเสริมสร้างกันและกัน (X_5) ปัจจัยการมีปฏิสัมพันธ์ (X_7)

2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม ด้านนาถกรณธรรม ได้แก่ ปัจจัยการรับรู้โทษภัยของการทุจริต (X_1) ปัจจัยการมีผลประโยชน์ร่วมกัน (X_3) ปัจจัยการมีส่วนร่วมของทุกคนในสังคม (X_4) ปัจจัยการมีปฏิสัมพันธ์ (X_7)

3. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม ด้านหลักพรหมวิหารธรรม ได้แก่ ปัจจัยการปลูกฝังนิสัยทัศนคติร่วม (X_2) ปัจจัยการมีผลประโยชน์ร่วมกัน (X_3) ปัจจัยการมีส่วนร่วมของทุกคนในสังคม (X_4)

4. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม ด้านหลักนาถกรณธรรม ได้แก่ ปัจจัยการรับรู้โทษภัยของการทุจริต (X_1) ปัจจัยการปลูกฝังนิสัยทัศนคติร่วม (X_2) ปัจจัยการมีผลประโยชน์ร่วมกัน (X_3) ปัจจัยการมีส่วนร่วมของทุกคนในสังคม (X_4) ปัจจัยการเสริมสร้างกันและกัน (X_5) ปัจจัยการพึ่งพาอาศัยกันและกัน (X_6) ปัจจัยการมีปฏิสัมพันธ์ (X_7)

2. ผลการวิจัยระยะที่ 2 และผลการวิจัยระยะที่ 3 การสร้างกิจกรรมการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม

จากการดำเนินงานเสริมสร้างค่านิยมสุจริตของหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง สถานการณ์ค่านิยมสุจริตของเยาวชน ยุทธศาสตร์ นโยบาย แผนงาน โครงการ ในการการส่งเสริมค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม ผลการดำเนินงานค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม ภาศิเครือข่ายการมีส่วนร่วมส่งเสริมเครือข่ายพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม กิจกรรมการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม เป็นตัวกำหนดแนวทางการศึกษา รวมถึงการกำหนดประเด็นเพื่อนำไปสู่การสร้างกิจกรรมการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม

2.1 การดำเนินงานเสริมสร้างค่านิยมสุจริตของหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบไปด้วย 4 ประเด็นหลัก คือ 1) การเสริมสร้างค่านิยมสุจริต 2) การดำเนินงานด้านเสริมสร้างค่านิยมสุจริตของหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง 3) สภาพเกี่ยวกับดำเนินงานเสริมสร้างค่านิยมสุจริตของหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และ 4) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานเสริมสร้างค่านิยมสุจริตของหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

2.2 สถานการณ์ค่านิยมสุจริตของเยาวชน ซึ่งประกอบไปด้วย 4 ประเด็นหลัก คือ 1) สถานการณ์เสริมสร้างค่านิยมสุจริตสำหรับเยาวชน จากอดีตถึงปัจจุบัน 2) ลักษณะการบริหารจัดการเครือข่ายจิตต้านทุจริต 3) สถานการณ์ผู้สนใจเข้าร่วมป้องกันการทุจริต และ 4) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสถานการณ์ค่านิยมสุจริตของเยาวชน

2.3 ยุทธศาสตร์ นโยบาย แผนงาน โครงการ ในการการส่งเสริมค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม ซึ่งประกอบไปด้วย 5 ประเด็นหลัก คือ 1) ยุทธศาสตร์ในการการส่งเสริมค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม 2) นโยบาย

ในการการส่งเสริมค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม 3) แผนงาน ในการการส่งเสริมค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม 4) โครงการในการการส่งเสริมค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม และ 5) ข้อเสนอแนะและแนวทางเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ นโยบาย แผนงาน โครงการ ในการการส่งเสริมค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม

2.4 ผลการดำเนินงานค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม ซึ่งประกอบไปด้วย 3 ประเด็นหลัก คือ 1) ผลการดำเนินงานค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม 2) ความเข้มแข็งของชุมชนและการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม และ 3) ข้อเสนอแนะและแนวทางเกี่ยวกับค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม

2.5 ภาศึเครือข่ายการมีส่วนร่วมส่งเสริมเครือข่ายพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม ซึ่งประกอบไปด้วย 4 ประเด็นหลัก คือ 1) ภาศึเครือข่ายการมีส่วนร่วมส่งเสริมเครือข่ายพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม 2) ภาศึเครือข่ายการมีส่วนร่วมส่งเสริมเครือข่ายพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม มีการกำหนดกฎระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับมาตรการป้องกันอย่างจริงจัง 3) ประชาชนในพื้นที่มีการจัดตั้งกลุ่มหรือเครือข่ายชุมชน ในการปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม และ 4) ข้อเสนอแนะและแนวทางเกี่ยวกับภาศึเครือข่ายการมีส่วนร่วมส่งเสริมเครือข่ายพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม

2.6 กิจกรรมการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม ประกอบไปด้วย 4 ประเด็นหลัก คือ 1) กิจกรรมการพัฒนาปัญญาแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคมเพื่อสร้างค่านิยมสุจริต 2) กิจกรรมการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม 3) การส่งเสริมศักยภาพของเยาวชนเพื่อค่านิยมสุจริต และ 4) ข้อเสนอแนะและแนวทางเกี่ยวกับกิจกรรมการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม

2.7 ผลการสร้างกิจกรรมการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม ซึ่งประกอบไปด้วย

1) การดำเนินงานเสริมสร้างค่านิยมสุจริตของหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในจังหวัดนครปฐม แบ่งออกเป็น 5 ส่วน ได้แก่

1.1 การจัดกิจกรรมทางการศึกษาโดยการบูรณาการหลักสูตรการเรียนการสอนค่านิยมสุจริตเข้ากับหลักสูตรการเรียนการสอน โดยจัดทำโครงการเรียนรู้เกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อให้เยาวชนได้เรียนรู้และฝึกฝนพฤติกรรมที่ถูกต้องตั้งแต่ในห้องเรียน

1.2 การรณรงค์และประชาสัมพันธ์ การจัดแคมเปญรณรงค์ หน่วยงานต่าง ๆ เช่น สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดทำแคมเปญรณรงค์เกี่ยวกับการ

เสริมสร้างค่านิยมสุจริตผ่านสื่อสาธารณะต่าง ๆ เช่น ป้ายประชาสัมพันธ์ วิทยุในสถานที่สาธารณะ และสื่อออนไลน์

1.3 การพัฒนาชุมชนและกิจกรรมสาธารณะ หน่วยงานในจังหวัดนครปฐมได้จัดกิจกรรมที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน เช่น การปลูกต้นไม้ การทำความสะอาดพื้นที่สาธารณะ การช่วยเหลือผู้ยากไร้ ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ช่วยเสริมสร้างจิตสำนึกที่ดีและความรับผิดชอบต่อสังคม

1.4 การบังคับใช้กฎหมายและกำกับดูแล หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ปป.ช.) ในพื้นที่ ได้ดำเนินการสืบสวนและบังคับใช้กฎหมายกับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการทุจริตอย่างเคร่งครัด

1.5 การร่วมมือกับวัดและองค์กรศาสนา วัดและองค์กรทางศาสนาร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐในการจัดกิจกรรมที่เน้นการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตผ่านวิถีพุทธ เช่น การจัดงานบุญ การปฏิบัติธรรม และการสวดมนต์ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรม

2) การแก้ไขและพัฒนาสถานการณ์ค่านิยมสุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐมแบ่งออกเป็น 5 ส่วน ได้แก่

2.1 การเพิ่มความเข้มข้นของการศึกษาเรื่องคุณธรรมและจริยธรรมบูรณาการค่านิยมสุจริตในหลักสูตรการศึกษา

2.2 การส่งเสริมกิจกรรมชุมชนและการมีส่วนร่วมของเยาวชน สร้างเครือข่ายเยาวชนจิตอาสา ส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มหรือเครือข่ายเยาวชนจิตอาสาในโรงเรียนและชุมชน เพื่อให้เยาวชนมีพื้นที่ในการแสดงออกถึงค่านิยมสุจริตผ่านการทำกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ และสร้างความรู้สึกรับผิดชอบต่อสังคม

2.3 การใช้เทคโนโลยีในการส่งเสริมค่านิยมสุจริต การสร้างสื่อออนไลน์และแอปพลิเคชัน พัฒนาแอปพลิเคชันหรือแพลตฟอร์มออนไลน์ที่เน้นการส่งเสริมค่านิยมสุจริตผ่านเกม การทดสอบความรู้ หรือกิจกรรมที่ทำทาย เพื่อดึงดูดความสนใจของเยาวชนที่คุ้นเคยกับเทคโนโลยี

2.4 การสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ การทำงานร่วมกันระหว่างโรงเรียน วัด และชุมชน ควรเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น โรงเรียน วัด หน่วยงานปกครองท้องถิ่น และองค์กรภาคประชาสังคม ในการจัดกิจกรรมและโครงการที่เน้นการปลูกฝังค่านิยมสุจริตวิถีพุทธ

2.5 การติดตามผลและประเมินความสำเร็จ การประเมินผลและปรับปรุง ควรมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ทราบถึงประสิทธิผลในการส่งเสริมค่านิยมสุจริต รวมถึงการรวบรวมข้อเสนอแนะจากเยาวชนและผู้ปกครองเพื่อนำมาปรับปรุงการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้น

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยเสนอประเด็นการอภิปรายผลที่สำคัญตามข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัย ดังนี้

1. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม โดยรวม ซึ่งมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในการต่อต้านการทุจริตของ

เยาวชนในจังหวัดนครปฐม โดยรวม ได้แก่ ปัจจัยการรับรู้โทษภัยของการทุจริต ปัจจัยการมีส่วนร่วมของทุกคนในสังคม ปัจจัยการปลูกฝังนิสัยทัศนคติร่วม ปัจจัยการมีผลประโยชน์ร่วมกัน ปัจจัยการเสริมสร้างกันและกัน และ ปัจจัยการมีปฏิสัมพันธ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูสังฆรักษ์ทรงพรธม ชยทตโต และคณะ (2560) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาศักยภาพสถาบันทางสังคมในการปลูกฝังจิตสำนึกคุณธรรมและค่านิยมสุจริตในสังคมไทย ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบของกระบวนการสร้างค่านิยมสุจริตของวัดและชุมชน พบว่า 1) มีลักษณะเป็นรูปแบบของการกระตุ้นให้เยาวชนเกิดความสนใจเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต โดยมีโรงเรียน สถานศึกษาเป็นสถาบันที่ทำหน้าที่ให้การศึกษอบรม สร้างนิสัย ให้ความรู้ ควบคู่กับการพัฒนาทักษะทางด้านปัญญา และมีองค์กรทางศาสนาต่าง ๆ ทำหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนการสร้างลักษณะนิสัยความซื่อสัตย์สุจริตบนพื้นฐานของความศรัทธาเชื่อในสิ่งที่ดีจนปฏิบัติเป็นกิจนิสัย 2) รูปแบบของการเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพบว่า มีลักษณะเป็นรูปแบบของการเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริต ตามกระบวนการคือ การสร้างอุดมการณ์การก่อรูปเครือข่าย การพัฒนาศักยภาพ การวางแผน การส่งเสริมและดำเนินการ และการสรุปบทเรียนประเมินผลตามลำดับ 3) แนวทางการพัฒนาศักยภาพสถาบันทางสังคมในการปลูกฝังจิตสำนึกคุณธรรมและค่านิยมสุจริตในสังคมไทยที่สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน พบว่า มีลักษณะเป็นการขับเคลื่อนกิจกรรมทางสังคมโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของสถาบันทางสังคมที่บูรณาการการทำงานในลักษณะเครือข่าย และมุ่งเป้าไปที่กลุ่มคนรุ่นใหม่ 4) ต้นแบบกิจกรรมการพัฒนาศักยภาพสถาบันทางสังคมในการปลูกฝังจิตสำนึกคุณธรรมและค่านิยมสุจริตในสังคมไทย พบว่า มีลักษณะเป็น “กิจกรรมเครือข่ายคนรุ่นใหม่ต้านทุจริต” ในรูปแบบของกิจกรรมจิตอาสาที่แสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมเชิงวิชาการเพื่อปลูกฝังจิตสำนึกคุณธรรมและค่านิยมสุจริตแก่สมาชิกเครือข่ายคนรุ่นใหม่ต้านทุจริต และกิจกรรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเผยแพร่สำนึกคุณธรรมและค่านิยมสุจริตหรือต่อต้านทุจริตไปสู่ชุมชนและสังคม และนอกจากนี้ ปรียานุช วัฒนกุล และธีรภัทร์ ลอยวิรัตน์ (2563) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษารูปแบบการสร้างเครือข่ายเยาวชนเพื่อส่งเสริมค่านิยมสุจริตและการต่อต้านการคอร์รัปชัน จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า พบว่า 1) รูปแบบของกระบวนการสร้างค่านิยมสุจริตและการต่อต้านคอร์รัปชันได้แก่ รูปแบบของการกระตุ้นความสนใจในเรื่องของความซื่อสัตย์สุจริต โดยมีสถาบันการศึกษาเป็นสถาบันที่ทำหน้าที่ในการให้การศึกษา อบรมบ่มสร้างนิสัย ให้ความรู้ ควบคู่กับการพัฒนาทักษะด้านปัญญา ประกอบกับมีองค์กรทางสังคมอื่น ๆ ทำหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนการสร้างนิสัยความซื่อสัตย์สุจริต 2) ต้นแบบกิจกรรมการส่งเสริมค่านิยมสุจริตและการต่อต้านคอร์รัปชันนี้เป็นรูปแบบของกิจกรรมเชิงวิชาการพร้อมทั้งกิจกรรมเชิงปฏิบัติการ แสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคมและความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างชุมชน โดยเริ่มจากชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัย และแสวงหาโอกาสในการขยายไปสู่ชุมชนรอบข้างที่กว้างขึ้นในระดับตำบล ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ตามที่มีปัจจัยเอื้ออำนวย อย่างไรก็ตามการที่จะปลูกฝังความซื่อสัตย์ได้ต้องอาศัยองค์ประกอบ ดังที่ พนมพงษ์ไพบูลย์ (2561) กล่าวถึงแนวทางในการปลูกฝังความซื่อสัตย์สุจริตว่าเป็นหน้าที่ของทุกฝ่าย ผู้ที่มีบทบาทสำคัญยิ่งคือโรงเรียนมีหน้าที่หลักคือ การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความเจริญงอกงามในทุกด้านอย่างมีดุลยภาพ ต้องให้เด็กได้รับการพัฒนาทั้งทางด้านจิตใจ ปัญหาร่างกายและสังคม กระบวนการ

เรียนการสอนเป็นกระบวนการกระตุ้นเพื่อให้เกิดการพัฒนาทำให้เด็กเกิดความอยากรู้อยากเห็น เรียนรู้ ได้ปฏิบัติจนเกิดความเข้าใจ เกิดความเชื่อ ความศรัทธาและยึดถือเป็นแนวทางการดำเนินชีวิต

2. กิจกรรมการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม ประกอบด้วย 1) การดำเนินงานเสริมสร้างค่านิยมสุจริตของหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง 2) สถานการณ์ค่านิยมสุจริตของเยาวชน 3) ยุทธศาสตร์ นโยบาย แผนงาน โครงการ ในการส่งเสริมค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชน 4) ผลการดำเนินงานค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม 5) ภาศึเครือข่ายการมีส่วนร่วมส่งเสริมเครือข่ายพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชน 6) กิจกรรมการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชน 7) ผลการสร้างกิจกรรมการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระพรหมเวที (2560) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การเสริมสร้างค่านิยมสุจริตของสถาบันครอบครัวตามหลักพระพุทธศาสนา ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการวิเคราะห์แนวทางการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตของสถาบันครอบครัวตามหลักพระพุทธศาสนาที่สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทย พบว่า ด้านการละเว้นปาณาติบาตร ได้แก่ ส่งเสริมกิจกรรมจิตสาธารณะ ส่งเสริมกิจกรรมสร้างความปรองดองสามัคคีอย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมการจัดตั้งกองทุนพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ยากไร้หรือผู้ด้อยโอกาส ส่วนรูปแบบการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตของสถาบันครอบครัวตามหลักพระพุทธศาสนาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน ได้แก่ รูปแบบของเครือข่ายสัมพันธ์ทางสังคม ที่เรียกว่าเครือข่ายครอบครัวสุจริตวิถีพุทธ ที่มุ่งขับเคลื่อนการทำงานระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องระดับพื้นฐานที่จากเล็กไปหาใหญ่ โดยอาศัยโครงการสร้างความปรองดองสามัคคีโดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาหมู่บ้านรักษาศีล 5 เป็นฐาน ทั้งนี้ “เครือข่ายครอบครัวสุจริตวิถีพุทธ” มีวิสัยทัศน์ คือ “เสริมสร้างค่านิยมและวิถีชีวิตสุจริตแนวพุทธ” และมีพันธกิจ คือ “การเสริมสร้างค่านิยมสุจริตแก่เด็กและเยาวชน และสนับสนุนการทำกิจกรรมทางสังคมที่มีคุณภาพ” และมีภารกิจหลัก คือ (1) ส่งเสริมสร้างความปรองดองสามัคคีอย่างต่อเนื่องด้วยกิจกรรมจิตสาธารณะ (2) ส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและสร้างภูมิคุ้มกันสังคมอยู่เย็นเป็นสุขปราศจากทุจริต (3) ส่งเสริมการสร้างภูมิคุ้มกันครอบครัวอบอุ่นโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของสมาชิกในครอบครัว (4) ส่งเสริมการเผยแพร่องค์ความรู้การคิดวิเคราะห์วิธีใช้คำพูดในเชิงบวก และ (5) ส่งเสริมการรักษาสุขภาพและภูมิคุ้มกันยาเสพติดด้วยวิถีครอบครัวอบอุ่น นอกจากนี้ เกษฎา ผาทอง และคณะ (2563) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง พุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และกิจกรรมบริการทางสังคมกับปัญหาการติ่มสุรา : กรณีศึกษากลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า การเสริมสร้างการเรียนรู้หลักพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย พบว่า (1) ตัวแบบพุทธธรรมในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย มี 3 ประเด็นหลัก ประกอบด้วย 1. โทษของสุราเป็นเหตุแห่งความประมาท 2. พุทธธรรมที่เป็นแนวทางปรับเปลี่ยนทัศนคติพฤติกรรมบริโภคสุราของเยาวชน 3. การแก้ไขปัญหาการติ่มสุราเชิงพุทธบูรณาการ (2) ตัวแบบภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย (3) ตัวแบบกิจกรรมบริการทางสังคม ในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย จากที่ผู้วิจัยได้ศึกษามาแล้วนั้น มี 2 ประเด็นหลัก

ประกอบด้วย 1. กิจกรรมบริการทางสังคมเพื่อการสร้างสรรคและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ที่เหมาะสมสำหรับเยาวชน 2. วิธีการนำกิจกรรมบริการทางสังคมเพื่อการสร้างสรรคและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์สำหรับเยาวชน ทั้งนี้ ดังที่พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) ได้กล่าววา พระพุทธศาสนา คือ ศาสนาแห่งปัญญาและการปฏิบัติอีกทั้งพุทธธรรมนั้น ก็มีใจเป็นเพียงปรัชญาของนักปรัชญา หรือเรื่องของนักคิดที่กำลังคิดค้นหาความจริง โดยใจเหตุผลเชิงตรรกวิทยาหักล้างพิสูจน์ความจริงกันอยู่ หากแต่พุทธธรรมเป็นเรื่องของ “ศาสนานักปฏิบัติ” หรือเป็นการปฏิบัติของผู้ทรงปัญญา ซึ่งเขาไปเกี่ยวของแก้ไขปัญหาให้กับชีวิตและความเป็นอยู่จริงของมนุษย์ ณ ช่วงเวลานั้น พระพุทธศาสนา มุ่งเน้นการสอนความจริงที่เป็นประโยชน์ และสั่งสอนเฉพาะสิ่งที่จะนำมาปฏิบัติให้เป็นประโยชน์ในชีวิตจริงได้ด้วยเหตุนี้พระพุทธรองคจึงไม่ทรงสนับสนุน การพยายามเขาถึง “สัจธรรม” ด้วยวิธีครุ่นคิด และถกเถียงหาเหตุผล เกี่ยวกับปัญหาทางอภิปรัชญาซึ่งไปไม่ได้ และด้วยเหตุผลที่ พระพุทธศาสนาเกี่ยวของสัมพันธ์กับชีวิตจริงของมนุษย์นี้เองความเป็น “พุทธธรรม” จึงต้องอาศัยการพิจารณาคุณค่าทางจริยธรรมประกอบด้วย (พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต), 2544)

5.3 ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้การพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคมจังหวัดนครปฐม ที่สามารถนำไปใช้ในพื้นที่ได้อย่างยั่งยืน จึงได้เสนอแนะแนวทางการดำเนินการเพิ่มเติม ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 หน่วยงานภาครัฐ ท้องถิ่นควรกำหนดนโยบายในการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชน โดยให้ความสำคัญด้านความร่วมมือ การส่งเสริม และการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ เช่น การสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรม การตั้งกลุ่มหรือสมาคมต่อต้านการทุจริต เป็นต้น

1.2 ภาควิชาการควรมีส่วนร่วมกับการทำแผนในการบริหารจัดการเครือข่ายการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนให้มีความชัดเจน มีแผนโครงการพัฒนาที่ชัดเจนรวมทั้งการแสวงหางบประมาณเกี่ยวกับการพัฒนาและมาส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง

1.3 สร้างกลไกการประเมินและติดตามผลการส่งเสริมค่านิยมสุจริต ควรจัดทำนโยบายที่มีกลไกการติดตามและประเมินผลการส่งเสริมค่านิยมสุจริตและการพัฒนาปัญญาของเยาวชนในแต่ละช่วงเวลาอย่างต่อเนื่อง โดยใช้ตัวชี้วัดเชิงพฤติกรรมและคุณธรรมเพื่อประเมินผลลัพธ์ของการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

1.4 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและสถาบันการศึกษา หน่วยงานรัฐควรมีนโยบายส่งเสริมให้ครอบครัวและสถาบันการศึกษาเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริต โดยสนับสนุนการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูในการเสริมสร้างศีลธรรมและปัญญาให้กับเยาวชนในชีวิตประจำวัน

1.5 สร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกันระหว่างองค์กรทางสังคมและหน่วยงานรัฐ ควรจัดตั้งเครือข่ายการทำงานร่วมกันระหว่างองค์กรทางสังคม หน่วยงานรัฐ และภาคเอกชนในจังหวัดนครปฐม

เพื่อสนับสนุนการพัฒนาเยาวชนในด้านค่านิยมสุจริตและปัญญา โดยผ่านกิจกรรมสาธารณประโยชน์ ค่ายเยาวชน หรือการอบรมที่เน้นการปลูกฝังศีลธรรมและหลักวิถีพุทธให้แก่เยาวชนมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

2.1 การสร้างกิจกรรมการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชน ขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม อันนำไปสู่แนวทางการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชน จากที่ผู้วิจัยได้ศึกษามาแล้วเบื้องต้นนั้น มี 2 ประเด็นหลัก ประกอบด้วย 1) การดำเนินงานเสริมสร้างค่านิยมสุจริตของหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในจังหวัดนครปฐม สร้างสังคมที่โปร่งใสและมีคุณธรรม โดยหน่วยงานต่าง ๆ ได้ร่วมมือกันในการจัดกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมค่านิยมสุจริตในหมู่เยาวชนและประชาชนทั่วไป

2.2 การแก้ไขและพัฒนาสถานการณ์ค่านิยมสุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม เพิ่มความเข้มข้นของการศึกษาเรื่องคุณธรรมและจริยธรรม บูรณาการค่านิยมสุจริตในหลักสูตรการศึกษา ควรมีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนให้มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมสุจริตและจริยธรรมมากขึ้น โดยเฉพาะในวิชาที่เกี่ยวกับสังคมศึกษาและศาสนา รวมถึงจัดกิจกรรมเสริมที่เน้นการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริง

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างองค์กรทางสังคม วัด โรงเรียน และหน่วยงานของรัฐในจังหวัดนครปฐม เพื่อเสริมสร้างปัญญาและค่านิยมสุจริตอย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 ควรเชื่อมโยงการวิจัยกับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) โดยเฉพาะในด้านการศึกษาที่ส่งเสริมความเท่าเทียมและการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในสังคม เพื่อให้การวิจัยมีผลกระทบที่ยั่งยืนในระยะยาว

3.3 ควรพัฒนาวิธีการวัดผลสัมฤทธิ์ของการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตในระยะยาว เช่น การประเมินผลหลังการฝึกอบรมหรือการสำรวจความเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมของเยาวชนหลังเข้าร่วมกิจกรรมหรือโปรแกรมที่เกี่ยวข้อง

3.4 ศึกษาเรื่องการใช้เทคโนโลยีและสื่อสังคมออนไลน์ในการสื่อสารและส่งเสริมค่านิยมสุจริตในกลุ่มเยาวชน เพื่อตรวจสอบว่าเทคโนโลยีส่งเสริมหรือขัดขวางการพัฒนาปัญญาและค่านิยมในเยาวชน

3.5 ควรทำการวิจัยเปรียบเทียบระหว่างเยาวชนในเขตเมืองและชนบท เพื่อศึกษาและทำความเข้าใจถึงความแตกต่างในการพัฒนาปัญญาและการเสริมสร้างค่านิยมสุจริต ซึ่งอาจนำไปสู่การปรับปรุงนโยบายที่เหมาะสมในแต่ละพื้นที่

บรรณานุกรม

- กล้านรงค์ จันทิก. (2557). *การสร้างจิตสำนึกและปลูกฝังค่านิยมความซื่อสัตย์ สุจริต แก่เด็กและเยาวชน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- เกษภา ผาทอง และคณะ (2563). พุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมกับปัญหาการดื่มสุรา: กรณีศึกษากลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย. *รายงานวิจัย*. สงขลา : ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- กฤติยา ชัดิยะ. (2565). การพัฒนารูปแบบเสริมสร้างความสามารถในการคิดไตร่ตรองเชิงวิพากษ์ทางการสอนตามทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงและแนวคิดการพัฒนาบทเรียนร่วมกันสำหรับครูบรรจุใหม่ (ปริญญานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก). สืบค้นจาก <https://nuir.lib.nu.ac.th/dspace/bitstream/123456789/5027/3/61030143.pdf>
- ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ และคณะ. (2560). การพัฒนาจิตและปัญญาแบบองค์รวม : การศึกษาเอกสารและการสังเคราะห์งานวิจัย.(*รายงานวิจัย*). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหามจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ชัตติยา กรรณสูต และคณะ. (2547). รายงานการวิจัยคุณธรรมพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของคนไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.
- จิมห์จุฑา ศุภมงคล. (2563). การพัฒนาพฤติกรรมเชิงสร้างสรรค์ในการใช้สื่อตามแนวพุทธจิตวิทยาสำหรับเยาวชน (ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระนครศรีอยุธยา.
- จักรพรรณ วงศ์พรวัฒน์ และสุเวส อันตวีรกุล. (2561). ศึกษาวิเคราะห์การพัฒนาปัญญาตามแนวพุทธจริยศาสตร์ของสำนักปฏิบัติธรรมในจังหวัดขอนแก่น. *วารสารวิชาการธรรมทรรศน์*. 18(2), 211.
- ณภัทร เตโช และคณะ. (2560). แนวทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในส่วนราชการไทย. สืบค้น 24 สิงหาคม 2566, จาก https://www.nacc.go.th/download/article_20100126184143.pdf.
- ดิเรก ฤกษ์ห่วย. (2543). ทฤษฎีและแนวทางการพัฒนาสังคม. ในเอกสารการสอนชุดวิชาคหกรรมศาสตร์กับการพัฒนาชุมชน. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ธัญญา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา. (2547). คุณธรรมพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของคนไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.
- นิกร กาเจริญ. (2562). การพัฒนาหนังสือเด็ก ชุด ทศชาติชาดก : การจัดการวัฒนธรรมทางด้านคุณธรรม จริยธรรม (ปริญญานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- บงกช สุทัศน์ ณ อยุธยา. (2557). การสร้างจิตสำนึกของความเป็นไทย ค่านิยม เพื่อการต่อต้านป้องกันการทุจริต คอร์รัปชั่น. *วารสารศรีนครินทร์วิโรฒวิจัยและพัฒนา สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. 6(11), 248-264.

- ปริญานุช วัฒนกุล และธีรภัทร์ ลอยวิรัตน์. (2563). การศึกษารูปแบบการสร้างเครือข่ายเยาวชนเพื่อส่งเสริมค่านิยมสุจริตและการต่อต้านการคอร์รัปชัน จังหวัดมหาสารคาม. รายงานวิจัย. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- พนม พงษ์ไพบูลย์. (2561). การศึกษากับการเสริมสร้างความซื่อสัตย์. (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก <http://www.moe.go.th/main2/article/article11.htm> 10 กรกฎาคม 2566.
- พระครูไพบูลเจติยาภิรักษ์. (2560). หลักพุทธธรรมกับชุมชนวิถีพุทธตามแนวชายแดน อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย (ปริญญาานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระนครศรีอยุธยา.
- พระครูสังฆรักษ์ทรงพรพน ชยทนต์ และคณะ. (2560). การพัฒนาศักยภาพสถาบันทางสังคมในการปลูกฝังจิตสำนึกคุณธรรมและค่านิยมสุจริตในสังคมไทย. รายงานวิจัย. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). (2544). *พุทธธรรม (ฉบับเดิม)*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ดวงแก้ว.
- _____. (2543). *พุทธธรรม ฉบับปรับปรุงและขยายความ*, พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระพรหมเวที. (2560). การเสริมสร้างค่านิยมสุจริตของสถาบันครอบครัวตามหลักพระพุทธศาสนา. รายงานวิจัย. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). (2548). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม, พิมพ์ครั้งที่ 13, กรุงเทพฯ: บริษัท เอส. อาร์. พรินต์ติ้งแมสโปรดักส์ จำกัด.
- _____. (2555). *พุทธธรรมฉบับปรับขยาย พุทธธรรมประดิษฐาน 26 ศตวรรษกาล*, กรุงเทพฯ: กองทุน ป.อ. ปยุตฺโต เพื่อเชิดชูธรรม.
- พระเทพวิสุทธิกวี (พิจิตร ฐิตวณโณ). (2543). *การพัฒนาจิต* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตฺโต). (2534). *พุทธศาสตร์กับการแนะแนว* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย.
- พระเทพสาครมณี (แก้ว สุวณฺณโชโต). (2529). *อดีตเจ้าคณะจังหวัดสมุทรสาครและเจ้าอาวาสวัดสุทธิวาตวราราม, อนุสรณ์ในงานเคลื่อนศพผู้วิหาลังใหม่*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม.
- พระสุทัศน์ จารุณีโม. (2560). วิเคราะห์การพัฒนาปัญญาในพระพุทธศาสนาเถรวาท (ปริญญาานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระนครศรีอยุธยา
- พระมหาไกรวรรณ ชินทตฺตโย (ปุ่นจันทร์). (2560). การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการเสริมสร้างสุขภาพของผู้สูงอายุขององค์กรชุมชน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม. รายงานวิจัย. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระใบฎีกานพดล ธีรปณฺโณ. (2564). การประยุกต์หลักพุทธธรรมในการพัฒนาชุมชนวิถีพุทธตามโครงการหมู่บ้านบวร อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย. วารสารธรรมวิษณุ. 3 (1). 193-205.
- พระไพศาล วิสาโล. (2542). *พระธรรมปฏิภักข์กับอนาคตของพระพุทธศาสนา*. กรุงเทพฯ: กองทุนมูลนิธิธรรม.

- ภาคีสริ แอนิหน. (2563). การสร้างค่านิยมสุจริตของวัดและชุมชนจังหวัดเพชรบุรี. *วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์*. 5(3), 178.
- รุ่งอรุณ เขียวพุ่มพวง. (2557). กิจกรรมนันทนาการเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของเด็ก. กรุงเทพฯ: เอส.ออฟเซ็ทกราฟฟิคดีไซน์.
- วีรวีท คงศักดิ์. (2552). แผนพัฒนาความซื่อตรงแห่งชาติ. ค้นเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2566, จาก <http://csr.igetweb.com/index.php?mo=5&qid=375480>.
- วัฒนา พลชาติ. (2553). ศึกษาวิเคราะห์วิธีการพัฒนาปัญญาตามแนวคิดของพระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต) (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระนครศรีอยุธยา.
- ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) กระทรวงวัฒนธรรม. (2560). เอกสารประกอบการประชุมงานสมัชชาคุณธรรมภาคเหนือ “รวมพลังประชารัฐขับเคลื่อนสังคมคุณธรรม : พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา” วันที่ 22-23 มิถุนายน 2560 ณ ศาลาสาธาบริหารคณะสงฆ์จังหวัดพิจิตร วัดท่าหลวง พระอารามหลวง อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร.
- เศรษฐวัฒน์ โชควรรกุล และคณะ. (2560). แนวทางสร้างค่านิยมสุจริตและต่อต้านการทุจริตให้กับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. รายงานวิจัย. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- สมบูรณ์ สุขสำราญ. (2541). แนวความคิดในการพัฒนาวินัยและอุดมการณ์ประชาธิปไตยในเยาวชน คำบรรยายเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่เน้นความมีวินัยและความ เป็นประชาธิปไตย. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- สุภาพร ธวัชราภรณ์. (2560). การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อสร้างรูปแบบการมีส่วนร่วมของโรงเรียนเครือข่ายที่ 25 ในการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมเกมออนไลน์ของเยาวชน (ปริญญา นิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระนครศรีอยุธยา.
- สุวรรณนา เทพจิต และคณะ. (2562). การพัฒนารูปแบบการจัดการบุคลากรแบบองค์รวมในธุรกิจ อุตสาหกรรมซอฟต์แวร์. *วารสารวิชาการครุศาสตร์อุตสาหกรรม พระจอมเกล้าพระนครเหนือ*, 10(2), 33-40.
- สุวรรีย์ ศิริโกคาภิรมย์. (2546). การวิจัยทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 3). ลพบุรี: สถาบันราชภัฏเทพสตรี.
- เสาวนิจ รัตนวิจิตร. (2547). คุณธรรมพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของคนไทย. กรุงเทพฯ : มปท.
- โสภณ โสภณ. (2540). พระพุทธศาสนากับการพัฒนาสังคม: ศึกษาเปรียบเทียบบทบาท การพัฒนาสังคมของเจ้าคณะแขวงในกรุงเทพมหานครกับเจ้าคณะตำบลในต่างจังหวัด (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหิดล, นครปฐม.
- สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. (2540). *แนวคิดและทฤษฎีการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ*. กรุงเทพฯ: บริษัท 21 เซ็นจูร์
- สำนักพัฒนาและส่งเสริมธรรมาภิบาล สำนักงาน ป.ป.ช. (2564). *ถอดกั้บคอร์รัปชั่น*. นนทบุรี: เอกสารประกอบการสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับชาติ.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2557). แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตาม
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (พิมพ์ครั้งที่2). กรุงเทพฯ: ชุมชน
สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

_____. (2560). แนวทางการพัฒนาและประเมินค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Miles, M. and A. Huberman. 1994. Qualitative Data Analysis. (2nded). California : SAGE
Publications.

Todaro Michael. (2000). Economic Development. Harlow Essex: Pearson Education
Limited (13-15)

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

๑. รศ.ดร.สัญญา เคนาภูมิ	ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
๒. ดร.สมพงษ์ เกศานุช	อาจารย์ประจำ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
๓. รศ.ประจวบ ประเสริฐสังข์	อาจารย์ประจำ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ข
ตารางการหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC)

ตารางการหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC)
การพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม
จังหวัดนครปฐม

ตารางการหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC)
ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อที่	ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม $\sum R$	IOC	ประเมินผล
		1	2	3	4	5			
1	1.เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
2	2. ปัจจุบันอายุ ☐ 13 ปี ☐ 14 ปี ☐ 15 ปี ☐ 16 ปี ☐ 17 ปี ☐ 18 ปี ☐ 19 ปี ☐ 20 ปี	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
3	3. ศาสนา ☐ พุทธ ☐ คริสต์ ☐ อิสลาม ☐ ไม่มีศาสนา ☐ อื่นๆ โปรดระบุ	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
4	4. ระดับการศึกษา ☐ ไม่ได้เรียน ☐ ประถมศึกษา ☐ มัธยมศึกษาตอนต้น ☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ☐ อนุปริญญา/ปวส. ☐ ปริญญาตรี ☐ สูงกว่าปริญญาตรี	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้

5	5. สถานภาพสมรส ☐ โสด ☐ คู่ ☐ หม้าย ☐ หย่าร้าง / แยก	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
6	6. อาชีพ ☐ ไม่ได้ประกอบอาชีพ ☐ นักเรียน ☐ รับจ้าง ☐ เกษตร	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
7	7. รายได้ที่มีมาจากแหล่งใดบ้าง ☐ พ่อ ☐ แม่ ☐ พ่อและแม่ ☐ ทำงานหารายได้เอง ☐ อื่นๆ โปรดระบุ	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
8	8. ลักษณะชุมชนที่พักอาศัย ☐ หมู่บ้าน/ชุมชน ☐ บ้านจัดสรร ☐ อาคารพาณิชย์ ☐ ชุมชนแออัด ☐ หอพัก/ห้องเช่า ☐ อื่นๆ โปรดระบุ	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
9	9. กิจกรรมยามว่างที่ทำเป็นประจำ ☐ ดูหนัง/ฟังเพลง/เล่นดนตรี ☐ เล่นกีฬา ☐ เล่นคอมพิวเตอร์/เน็ตบู้ค ☐ อ่านหนังสือ ☐ เทียว ☐ อื่นๆ โปรดระบุ	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความเข้าใจเกี่ยวกับการทุจริต

ข้อที่	ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม $\sum R$	IOC	ประเมินผล
		1	2	3	4	5			
	1. ความรับผิดชอบต่อน้ำที่								
1	ไม่ส่งการบ้าน/งาน ตามที่ครู/พ่อแม่/ หัวหน้า/ผู้บังคับบัญชา ภายในเวลาที่ กำหนด	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
2	ไม่ศึกษาหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ด้วยตนเอง เช่น อ่านหนังสือเรียน/ เอกสารค้นหาข้อมูล ทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น แต่ไปคัดลอกของคนอื่น	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
3	ไม่ยื่นต่อแถวรอคิว/ไม่แซงคิว	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
4	ไม่ปฏิบัติตามกฎจราจร เช่น ข้ามทางม้า ลาย ข้ามสะพานลอย จอดรถในที่ให้ จอด ไม่ขับรถยนต์ ชีบรถโดยมีใบขับขี่ สวมหมวกกันน็อคคาดเข็มขัดนิรภัย เป็น ต้น	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
5	ไม่ทิ้งขยะลงบนที่สาธารณะ เช่น บน ถนนลงแม่น้ำลำคลอง สนามกีฬา สวนสาธารณะ เป็นต้น	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
	2. ความมีวินัยในตนเอง								
6	ไม่ยอมรับเมื่อตนเองทำผิดและกล่าวขอ โทษด้วยความจริงใจ	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
7	พูดโกหกเพื่อปกป้องตนเองหรือเอาตัว รอด	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
8	ปกป้องเพื่อน/พวกพ้องแม้ว่าจะเป็นคน ผิด	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
9	ล้อเลียนปมด้อยของผู้อื่น เช่น เตี้ย อ้วน ดำ พิการ เป็นต้น	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
10	เมื่อเก็บเงินหรือสิ่งของได้แล้วไม่ยอม ส่งคืนให้กับเจ้าของหรือแจ้งครู/ ผู้เกี่ยวข้อง/เจ้าหน้าที่	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
	3. การอบรมเลี้ยงดู								
11	ไม่สละเวลาช่วยงานพ่อแม่/ครู/เพื่อน	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้

	ร่วมงาน								
12	ไม่เก็บเงิน/ออมเงินไว้ซื้อของ/ใช้ยามจำเป็น	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
13	ไม่ยอมรับได้หากถูกเอาเปรียบ	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
14	ไม่คืนเงินหรือสิ่งของที่ยืมจากผู้อื่นตามที่ได้รับปาก/ตกลงไว้	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
15	ไม่ยอมตักเตือนเพื่อน/คนใกล้ชิดหากทำสิ่งที่ไม่ถูกต้อง	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
	4. ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง								
16	ให้เงิน/ของขวัญ/ขนม แก่ผู้อื่น เพื่อประโยชน์ของตนเอง ในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง เช่น การให้ขนมเพื่อล่อการบ้าน การให้เงินเพื่อลัดคิว เป็นต้น	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
17	เคยรับสิ่งจูงใจ/ขนม/เงิน/สิ่งของมีค่า/สิ่งตอบแทนในการเลือกหัวหน้า/การเลือกประธานนักเรียน/ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
18	ซื้อสินค้าปลอมแปลง/ละเมิดลิขสิทธิ์ เพราะราคาถูก	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
19	นำของที่ใช้ส่วนรวมไปใช้ส่วนตัว โดยไม่นำมาคืน เช่น อุปกรณ์กีฬา หนังสือของห้องสมุด เป็นต้น	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
20	ดูแลและรับผิดชอบของใช้ส่วนรวมและส่วนตัวเช่น ปิดไฟหรือถอดปลั๊กอุปกรณ์ไฟฟ้า เมื่อไม่ได้ใช้งาน เก็บจาน/แก้วน้ำ เมื่อทานเสร็จ ราคาน้ำทำความสะอาด ไม่ขีดเขียนผนังหรือประตู เป็นต้น	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
	5. ความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น								
21	ไม่ปฏิบัติตามกฎจราจร เช่น ข้ามทางม้าลายข้ามสะพานลอย จอดรถในที่ให้จอดไม่ขับรถย้อนศร ขับรถโดยมีใบขับขี่สวมหมวกกันน็อคคาดเข็มขัดนิรภัย เป็นต้น	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
22	ไม่แบ่งปันหรือช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อมีโอกาส เช่น การแบ่งขนม การให้เงิน/บริจาคกับเด็กกำพร้า/โรงพยาบาล เป็นต้น	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้

23	ไม่เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคม เช่น บริจาคโลหิตปลูกต้นไม้/ป่า กวาดลานวัด รมรงค์ต่อต้านยาเสพติด เป็นต้น	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
24	ไม่สวมหน้ากากอนามัย เว้นระยะห่าง ปฏิบัติตามมาตรการควบคุมโรคโควิด 19	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
25	คิดร้ายต่อผู้อื่น	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้

**ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตของเยาวชนใน
จังหวัดนครปฐม**

ข้อที่	ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม $\sum R$	IOC	ประเมินผล
		1	2	3	4	5			
	ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตของเยาวชน								
	1. ด้านการรับรู้โทษภัยของการทุจริต								
1	การใช้ทรัพย์สินทางราชการในเรื่องส่วนตัว	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
2	การปลอมแปลงเอกสารราชการ เช่น ใบเสร็จค่าน้ำมันรถ ใบเสร็จค่าที่พัก	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
3	การเรียกรับเงินใต้โต๊ะจากประชาชนเพื่อแลกกับการบริการที่เร็วยิ่งขึ้น	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
4	การยกยอกเงินหรือสิ่งของส่วนรวมมีทั้งโทษปรับและจำคุก	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
5	การทุจริตทำให้ตนเองและครอบครัวเดือดร้อน	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
	2. ด้านการปลูกฝังวิสัยทัศน์ร่วม								
6	มีความคิดเห็นกับผู้ร่วมกับผู้อื่นไปในแนวทางเดียวกัน	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
7	มีความคิดเห็นที่จะต่อยอดในการป้องกันการทุจริต	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
8	ท่านมีความคิดเห็นที่จะพัฒนาสังคมให้โปร่งใส ตรวจสอบได้	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
9	มีความคิดเห็นที่จะปรับปรุงข้อบกพร่องในการทุจริต	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
10	มีความคิดเห็นที่จะเชื่อมโยงป้องกันการ	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้

	ทุจริตกับหน่วยงานอื่น								
	3. ด้านการมีผลประโยชน์ร่วมกัน								
11	มีความสุข ที่ได้ทำหน้าที่ป้องกันการทุจริต	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
12	ได้ทำให้ผู้คนส่วนมากมีความสุขจากการไม่ทุจริต	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
13	ได้ทุ่มเททั้งร่างกาย แรงใจ เพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวม	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
14	ให้ความสำคัญการเป็นเป็นหู เป็นตา ให้กับภาครัฐและสังคม	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
15	มีความรับผิดชอบผลประโยชน์ร่วมกันกับผู้อื่น	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
	4. ด้านการมีส่วนร่วมของทุกคนในสังคม								
16	มีส่วนร่วมในการเป็นพลเมืองดีป้องกันการทุจริต	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
17	มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
18	ทำงานร่วมกับคนอื่นอย่างมีความสุข	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
19	ไม่มีความขัดแย้งกับจากการทำความดี	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
20	ใส่ใจในการมีส่วนร่วมกับการทำงานเพื่อสังคม	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
	5. ด้านการเสริมสร้างกันและกัน								
21	มีการส่งเสริมผู้ที่ให้การช่วยเหลือ	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
22	ได้ให้การช่วยเหลือต่อผู้ที่ลำบาก	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
23	มีความสามัคคีมีน้ำใจต่อกันกับทุกคน	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
24	รู้จักให้กำลังใจแก่เพื่อนร่วมงาน	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
25	ช่วยเสริมสร้างบุคลิกภาพต่าง ๆ ของผู้ร่วมงาน	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
	6. ด้านการพึ่งพาวอาศัยกันและกัน								
26	มีการคอยช่วยเหลือกันและกันในการทำงาน	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
27	ได้ให้การพึ่งพาวอาศัยกับเพื่อนร่วมงาน	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
28	ให้ความสำคัญในการพึ่งพาวอาศัย	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
29	มีเพื่อนร่วมงานที่สามารถพึ่งพาวอาศัยได้	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
30	เพื่อนร่วมงานสามารถพึ่งพาวอาศัยซึ่งกัน	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้

11	ทำให้เกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกันและกันในสังคม	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
12	ทำให้เห็นอกเห็นใจผู้อื่นเมื่อมีเรื่องเดือดร้อน	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
13	ทำให้เกิดการเสียสละความสุขส่วนตัวเพื่อส่วนรวม	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
14	ทำให้เกิดการช่วยเหลือเกื้อกูลศาสนาในทางสร้างสรรค์อย่างเหมาะสม	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
15	ทำให้เกิดพฤติกรรมแสดงความยินดีกับผู้อื่นเมื่อได้ตัวอย่างจริงใจ	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
16	ทำให้รู้จักยกย่อง ชมเชยผู้ทำความดีตามความเหมาะสม	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
17	ทำให้การจัดสรรผลประโยชน์แก่ผู้อื่นอย่างเสมอภาค	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
18	ทำให้การตัดสินใจปัญหาของผู้ร่วมงานบนพื้นฐานของข้อมูลความเป็นจริง	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
19	ทำให้ข่มใจรักษาอารมณ์ได้มั่นคง	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
20	ทำให้มีความซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบอาชีพ	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
3. ด้านนาถกรรมธรรม									
21	ทำให้มีความประพฤติดีงามสุจริต รักษาระเบียบวินัย มีอาชีพะบริสุทธิ์	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
22	ทำให้เป็นผู้ได้ศึกษาหลักธรรม มีความรู้ความเข้าใจลึกซึ้ง	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
23	ทำให้มีกัลยาณมิตร การคบคนดี ได้ที่ปรึกษา และผู้แนะนำสั่งสอนที่ดี	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
24	ทำให้เป็นผู้ว่าง่ายสอนง่าย รับฟังเหตุผล	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
25	ทำให้เอาใจใส่ช่วยขวนขวายในกิจใหญ่น้อยทุกอย่างของเพื่อนร่วมหมู่คณะ รู้จักพิจารณาไตร่ตรอง สามารถจัดทำให้สำเร็จเรียบร้อย	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
26	ทำให้รักธรรม ใฝ่ความรู้ใฝ่ความจริง รู้จักพูดรู้จักฟัง ทำให้เกิดความพอใจ นำร่วมปรึกษาสนทนา ชอบศึกษา ยินดีปริตาในหลักธรรมหลักวินัยที่ละเอียดลึกซึ้งยิ่ง ๆ ขึ้นไป	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้

27	ทำให้เพียรละความชั่ว ประกอบความดี มีใจแก่กล้า บากบั่นก้าวหน้า ไม่ย่อท้อ ไม่ทอดทิ้งธุระ	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
28	ทำให้มีความสุขความพอใจด้วยปัจจัย 4 ที่หามาได้ด้วยความเพียรอันชอบธรรมของตน	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
29	ทำให้รู้จักกำหนดจดจำ ระลึกการที่ทำ คำที่พูดไว้ได้ ไม่มีความประมาท	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
30	ทำให้ความมีปัญญาหยั่งรู้เหตุผล รู้จักคิดพิจารณา เข้าใจภาวะของสิ่งทั้งหลายตามความเป็นจริง	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง การพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธ
แก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม

*****

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้จัดทำขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการทำวิจัยหัวข้อเรื่อง “การพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม” โดยมี ผศ.ดร.กัญจิรา วิจิตรวัชรารักษ์ และคณะ เป็นคณะดำเนินโครงการวิจัยฯ ครั้งนี้ ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จะนำไปวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำผลของการวิจัยนี้ไปใช้ในการแก้ไข ปรับปรุง และการส่งเสริมเครือข่ายจิตอาสาของพระสงฆ์เขตภาคกลางตอนล่างในประเทศไทย ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวมต่อไป

2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความเข้าใจเกี่ยวกับการทุจริต

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่อการต่อต้านการทุจริตของเยาวชน

ตอนที่ 5 คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอเกี่ยวกับสถานการณ์และความเข้าใจต่อการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม

3. ข้อมูลที่ได้ทั้งหมดนี้จะใช้ในการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น และคำตอบของทุกท่านจะถูกเก็บไว้เป็นความลับ โดยไม่มีผลกระทบต่อท่านใด จึงขอความอนุเคราะห์ให้ทุกท่านตอบแบบสอบถามหมดทุกข้อที่ตรงกับความคิดเห็นและประสบการณ์ที่เป็นจริงของท่านมากที่สุด

การวิจัยครั้งนี้จะสำเร็จด้วยดี เพราะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณในความร่วมมือของท่านมา ณ โอกาสนี้

ผศ.ดร.กัญจิรา วิจิตรวัชรารักษ์ และคณะ

ผู้วิจัย

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ตอนที่ 1 : แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ให้ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

ชาย หญิง

2. ปัจจุบันอายุ.....ปี

3. ศาสนา

พุทธ คริสต์
 อิสลาม ไม่มีศาสนา
 อื่นๆ โปรดระบุ .....

4. ระดับการศึกษา

ไม่ได้เรียน ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น
 มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. อนุปริญญา/ปวส.
 ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี

5. สถานภาพสมรส

โสด
 คู่
 หม้าย
 หย่าร้าง / แยก

6. อาชีพ

ไม่ได้ประกอบอาชีพ นักเรียน
 รับจ้าง เกษตร

7. รายได้ที่มีมาจากแหล่งใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

พ่อ แม่
 พ่อและแม่ ทำงานหารายได้เอง
 อื่นๆ โปรดระบุ .....

8. ลักษณะชุมชนที่พักอาศัย

หมู่บ้าน/ชุมชน บ้านจัดสรร
 อาคารพาณิชย์ ชุมชนแออัด
 หอพัก/ห้องเช่า อื่นๆ โปรดระบุ .....

9. กิจกรรมยามว่างที่ทำเป็นประจำ

ดูหนัง/ฟังเพลง/เล่นดนตรี เล่นกีฬา
 เล่นคอมพิวเตอร์/เน็ตบุ๊ก อ่านหนังสือ
 เทียว อื่นๆ โปรดระบุ .....

ตอนที่ 2 : แบบสอบถามเกี่ยวกับความเข้าใจเกี่ยวกับการทุจริต

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ลงในช่องระดับความเข้าใจ ที่ท่านคิดว่าตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด ตามเกณฑ์ ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับความเข้าใจ อยู่ในระดับ มากที่สุด
 4 หมายถึง ระดับความเข้าใจ อยู่ในระดับ มาก
 3 หมายถึง ระดับความเข้าใจ อยู่ในระดับ ปานกลาง
 2 หมายถึง ระดับความเข้าใจ อยู่ในระดับ น้อย
 1 หมายถึง ระดับความเข้าใจ อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ข้อ	ความเข้าใจเกี่ยวกับการทุจริต	ระดับความเข้าใจ				
		เข้าใจ มาก	เข้าใจ ใจ	เข้าใจ น้อย	ไม่ เข้าใจ	ไม่ เข้าใจ มาก
1. ความรับผิดชอบหน้าที่						
1	ไม่ส่งการบ้าน/งาน ตามที่ครู/พ่อแม่/หัวหน้า/ผู้บังคับบัญชา ภายในเวลาที่กำหนด					
2	ไม่ศึกษาหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ด้วยตนเอง เช่น อ่านหนังสือเรียน/เอกสารค้นหาข้อมูล ทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น แต่ไปคัดลอกของคนอื่น					
3	ไม่ยื่นต่อแถวรอคิว/ไม่แซงคิว					
4	ไม่ปฏิบัติตามกฎจราจร เช่น ข้ามทางม้าลาย ข้ามสะพานลอย จอดรถในที่ให้จอด ไม่ขับรถยนต์ ขับรถโดยมีใบขับขี่สวมหมวกกันน็อค คาดเข็มขัดนิรภัย เป็นต้น					
5	ไม่ทิ้งขยะลงบนที่สาธารณะ เช่น บนถนนลงแม่น้ำลำคลอง สนามกีฬา สวนสาธารณะ เป็นต้น					
2. ความมีวินัยในตนเอง						
6	ไม่ยอมรับเมื่อตนเองทำผิดและกล่าวขอโทษด้วยความจริงใจ					
7	พูดโกหกเพื่อปกป้องตนเองหรือเอาตัวรอด					
8	ปกป้องเพื่อน/พวกพ้องแม้ว่าจะเป็นคนผิด					
9	ล้อเลียนปมด้อยของผู้อื่น เช่น เตี้ย อ้วน ดำ พิการ เป็นต้น					
10	เมื่อเก็บเงินหรือสิ่งของได้แล้วไม่ยอมส่งคืนให้กับเจ้าของหรือแจ้งครู/ผู้เกี่ยวข้อง/เจ้าหน้าที่					
3. การอบรมเลี้ยงดู						
11	ไม่สละเวลาช่วยงานพ่อแม่/ครู/เพื่อนร่วมงาน					

ข้อ	ความเข้าใจเกี่ยวกับการทุจริต	ระดับความเข้าใจ				
		เข้าใจ มาก	เข้าใจ ใจ	เข้าใจ น้อย	ไม่ เข้าใจ	ไม่ เข้าใจ มาก
12	ไม่เก็บเงิน/ออมเงินไว้ซื้อของ/ใช้ยามจำเป็น					
13	ไม่ยอมรับได้หากถูกเอาเปรียบ					
14	ไม่คืนเงินหรือสิ่งของที่ยืมจากผู้อื่นตามที่รับปาก/ ตกลงไว้					
15	ไม่ยอมตักเตือนเพื่อน/คนใกล้ชิดหากทำสิ่งที่ไม่ถูกต้อง					
4. ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง						
16	ให้เงิน/ของขวัญ/ขนม แก่ผู้อื่น เพื่อประโยชน์ ของตนเอง ในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง เช่น การให้ขนม เพื่อลอบการบ้าน การให้เงินเพื่อลัดคิว เป็นต้น					
17	เคยรับสิ่งจูงใจ/ขนม/เงิน/สิ่งของมีค่า/ สิ่งตอบแทนในการเลือกหัวหน้า/การเลือก ประธานนักเรียน/ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง					
18	ซื้อสินค้าปลอมแปลง/ละเมิดลิขสิทธิ์ เพราะราคาถูก					
19	นำของที่ใช้ส่วนรวมไปใช้ส่วนตัว โดยไม่นำมาคืน เช่น อุปกรณ์กีฬา หนังสือของห้องสมุด เป็นต้น					
20	ดูแลและรับผิดชอบของใช้ส่วนรวมและส่วนตัว เช่น ปิดไฟหรือถอดปลั๊กอุปกรณ์ไฟฟ้า เมื่อไม่ได้ ใช้งาน เก็บจาน/แก้วน้ำเมื่อทานเสร็จ รดน้ำ ทำความสะอาด ไม่ขีดเขียนผนังหรือประตู เป็นต้น					
5. ความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น						
21	ไม่ปฏิบัติตามกฎจราจร เช่น ข้ามทางม้าลายข้ามสะพานลอย จอดรถ ในที่ให้จอด ไม่ขับรถยนต์ ชีบรถโดยมีใบขับขี่ที่สวมหมวกกันน็อก คาดเข็มขัดนิรภัย เป็นต้น					
22	ไม่แบ่งปันหรือช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อมีโอกาส เช่น การแบ่งขนม การให้ เงิน/บริจาคกับเด็กกำพร้า/โรงพยาบาล เป็นต้น					
23	ไม่เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคม เช่น บริจาคโลหิตปลูกต้นไม้/ป่า กวาด ลานวัด อนุรักษ์ต่อต้านยาเสพติด เป็นต้น					
24	ไม่สวมหน้ากากอนามัย เว้นระยะห่าง ปฏิบัติตามมาตรการควบคุม โรคโควิด 19					
25	ไม่คิดร้ายต่อผู้อื่น					

ตอนที่ 3 : แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความเข้าใจ □ ที่ท่านคิดว่าตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด ตามเกณฑ์ ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับความเข้าใจ อยู่ในระดับ มากที่สุด
 4 หมายถึง ระดับความเข้าใจ อยู่ในระดับ มาก
 3 หมายถึง ระดับความเข้าใจ อยู่ในระดับ ปานกลาง
 2 หมายถึง ระดับความเข้าใจ อยู่ในระดับ น้อย
 1 หมายถึง ระดับความเข้าใจ อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ข้อ	ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตของเยาวชน	สภาพความเป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ด้านการรับรู้โทษภัยของการทุจริต						
1	การใช้ทรัพย์สินทางราชการในเรื่องส่วนตัว					
2	การปลอมแปลงเอกสารราชการ เช่น ใบเสร็จค่าน้ำมันรถ ใบเสร็จค่าที่พัก					
3	การเรียกรับเงินใต้โต๊ะจากประชาชนเพื่อแลกกับการบริการที่เร็วยิ่งขึ้น					
4	การยกยอกเงินหรือสิ่งของส่วนรวมมีทั้งโทษปรับและจำคุก					
5	การทุจริตทำให้ตนเองและครอบครัวเดือดร้อน					
2. ด้านการปลูกฝังวิถีทัศนคติ						
6	มีความคิดเห็นกับผู้ร่วมกับผู้อื่นไปในแนวทางเดียวกัน					
7	มีความคิดเห็นที่จะต่อยอดในการป้องกันการทุจริต					
8	ท่านมีความคิดเห็นที่จะพัฒนาสังคมให้โปร่งใส ตรวจสอบได้					
9	มีความคิดเห็นที่จะปรับปรุงข้อบกพร่องในการทุจริต					
10	มีความคิดเห็นที่จะเชื่อมโยงป้องกันการทุจริตกับหน่วยงานอื่น					
3. ด้านการมีผลประโยชน์ร่วมกัน						
11	มีความสุข ที่ได้ทำหน้าที่ป้องกันการทุจริต					
12	ได้ทำให้ผู้คนส่วนมากมีความสุขจากการไม่ทุจริต					
13	ได้ทุ่มเททั้งแรงกาย แรงใจ เพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวม					
14	ให้ความสำคัญการเป็นเป็นหู เป็นตาให้กับภาครัฐและสังคม					
15	มีความรับผิดชอบผลประโยชน์ร่วมกันกับผู้อื่น					

ข้อ	ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตของเยาวชน	สภาพความเป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4. ด้านการมีส่วนร่วมของทุกคนในสังคม						
16	มีส่วนร่วมในการเป็นพลเมืองดีป้องกันทุจริต					
17	มีความรับผิดชอบต่อส่วนร่วม					
18	ทำงานร่วมกับคนอื่นอย่างมีความสุข					
19	ไม่มีความขัดแย้งกับจากการทำความดี					
20	ใส่ใจในการมีส่วนร่วมกับการทำงานเพื่อสังคม					
5. ด้านการเสริมสร้างกันและกัน						
21	มีการส่งเสริมผู้ที่ให้การช่วยเหลือ					
22	ได้ให้การช่วยเหลือต่อผู้ที่ลำบาก					
23	มีความสามัคคีมีน้ำใจต่อกันกับทุกคน					
24	รู้จักให้กำลังใจแก่เพื่อนร่วมงาน					
25	ช่วยเสริมสร้างบุคลิกภาพต่าง ๆ ของผู้ร่วมงาน					
6. ด้านการพึ่งพาอาศัยกันและกัน						
26	มีการคอยช่วยเหลือกันและกันในขณะทำงาน					
27	ได้ให้การพึ่งพาอาศัยกับเพื่อนร่วมงาน					
28	ให้ความสำคัญในการพึ่งพาอาศัย					
29	มีเพื่อนร่วมงานที่สามารถพึ่งพาอาศัยได้					
30	เพื่อนร่วมงานสามารถพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันได้					
7. ด้านการมีปฏิสัมพันธ์						
31	มีความรักกันและมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน					
32	เป็นมิตรที่ดีต่อทุกคน					
33	เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงาน					
34	มีปฏิสัมพันธ์กับทุกคนได้ดี					
35	มีผู้ร่วมงานที่มีปฏิสัมพันธ์ได้ดี					

ตอนที่ 4 : แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่อการต่อต้านการทุจริตของเยาวชน
คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความเข้าใจ □ ที่ท่านคิดว่าตรงกับสภาพ
ความเป็นจริงมากที่สุด ตามเกณฑ์ ดังนี้

- 5 หมายถึง สภาพความเป็นจริง อยู่ในระดับ มากที่สุด
4 หมายถึง สภาพความเป็นจริง อยู่ในระดับ มาก
3 หมายถึง สภาพความเป็นจริง อยู่ในระดับ ปานกลาง
2 หมายถึง สภาพความเป็นจริง อยู่ในระดับ น้อย
1 หมายถึง สภาพความเป็นจริง อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ข้อ	พฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่อการต่อต้านการทุจริตของ เยาวชน	สภาพความเป็นจริง				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
1. ด้านเบญจธรรม						
1)	ทำให้มีความเมตตาต่อพุทธบริษัททั้ง 4					
2)	ทำใจดีเบียดเบียนผู้อื่น มีจิตเมตตาต่อเพื่อนมนุษย์มากขึ้น					
3)	ทำให้การประกอบอาชีพที่สุจริต มีรายได้ รู้จักใช้จ่าย และที่สำคัญรู้จักคำว่าพอดี					
4)	ทำให้มีอิทธิพลต่อปะ คือ ความละเอียด และเกรงกลัวต่อผลของบาป					
5)	ทำให้ระมัดระวัง ตา หู จมูก ลิ้น กาย และใจ อันก่อให้เกิดความใคร่ในกามคุณ					
6)	ทำใจดีเว้นจากการติดในรูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส ลดน้อยลง เมื่อความสำรวมเกิดขึ้น					
7)	ทำให้กล้าพูดความจริง เพื่อช่วยเหลือผู้อื่น					
8)	ทำให้การคดโกง หลอกลวง ลดน้อยลง					
9)	ทำให้ชีวิตไม่ประมาท เพราะรู้ว่าสมควรทำ หรือไม่สมควร					
10)	ทำให้ไม่เผลอกลัวกับความเห็นแก่ตัว					
2. ด้านพรหมวิหารธรรม						
11)	ทำให้เกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในสังคม					
12)	ทำให้เห็นอกเห็นใจผู้อื่นเมื่อมีเรื่องเดือดร้อน					
13)	ทำให้เกิดการเสียสละความสุขส่วนตัวเพื่อส่วนรวม					
14)	ทำให้เกิดการช่วยเหลือเกื้อกูลศาสนาในทางสร้างสรรค์อย่างเหมาะสม					
15)	ทำให้เกิดพฤติกรรมแสดงความยินดีกับผู้อื่นเมื่อได้ดีอย่างจริงใจ					

ข้อ	พฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่อการต่อต้านการทุจริตของ เยาวชน	สภาพความเป็นจริง				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
16)	ทำให้รู้จักยกย่อง ชมเชยผู้ทำความดีตามความเหมาะสม					
17)	ทำให้การจัดสรรผลประโยชน์แก่ผู้อื่นอย่างเสมอภาค					
18)	ทำให้การตัดสินใจปัญหาของผู้ร่วมงานบนพื้นฐานของ ข้อมูลความเป็นจริง					
19)	ทำให้ข่มใจรักษาอารมณ์ได้มั่นคง					
20)	ทำให้มีความซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบอาชีพ					
3. ด้านนาถกรรมธรรม						
21)	ทำให้มีความประพฤติดีงามสุจริต รักษาระเบียบวินัย มี อาชีพะบริสุทธิ์					
22)	ทำให้เป็นผู้ได้ศึกษาหลักธรรม มีความรู้ความเข้าใจลึกซึ้ง					
23)	ทำให้มีกัลยาณมิตร การคบคนดี ได้ที่ปรึกษา และผู้แนะนำสั่ง สอนที่ดี					
24)	ทำให้เป็นผู้ว่าง่ายสอนง่าย รับฟังเหตุผล					
25)	ทำให้เอาใจใส่ช่วยขวนขวายในกิจใหญ่่น้อยทุกอย่างของ เพื่อนร่วมหมู่คณะ รู้จักพิจารณาไตร่ตรอง สามารถจัดทำ ให้สำเร็จเรียบร้อย					
26)	ทำให้รักธรรม ใฝ่ความรู้ใฝ่ความจริง รู้จักพูดรู้จักฟัง ทำให้ เกิดความพอใจ นำร่วมปรึกษาสนทนา ชอบศึกษา ยินดี ปริตาในหลักธรรมหลักวินัยที่ละเอียดลึกซึ้งยิ่ง ๆ ขึ้นไป					
27)	ทำให้เพียรละความชั่ว ประกอบความดีมีใจแก้แค้นล้าง บาก บันก้าวน้ำ ไม่ย่อท้อ ไม่ทอดทิ้งธุระ					
28)	ทำให้มีความสุขความพอใจด้วยปัจจัย 4 ที่หามาได้ด้วย ความเพียรอันชอบธรรมของตน					
29)	ทำให้รู้จักกำหนดจดจำ ระลึกการที่ทำคำที่พูดไว้ได้ ไม่มี ความประมาท					
30)	ทำให้ความมีปัญญาหยั่งรู้เหตุผล รู้จักคิดพิจารณา เข้าใจ ภาวะของสิ่งทั้งหลายตามความเป็นจริง					

ตอนที่ 5 : ข้อเสนอเกี่ยวกับคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอเกี่ยวกับสถานการณ์และความ
เข้าใจต่อการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม

.....
.....

ขอขอบคุณที่ท่านให้ความกรุณาตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ง
แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
เรื่อง การพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชน
ขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม

_*****_

ด้วย ผศ.ดร.กัญจวิภา วิจิตรวัชรารักษ์ และคณะ ได้รับทุนสนับสนุนการทำวิจัยจากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ประจำปีงบประมาณ 2566 ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม”

ในที่นี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือเก็บข้อมูลวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ด้วยการใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ

- 1) เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์และความเข้าใจต่อการทุจริตของเยาวชนในจังหวัดนครปฐม
- 2) เพื่อสร้างกิจกรรมการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม
- 3) เพื่อพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคมแบบมีส่วนร่วม จังหวัดนครปฐม

ดังรายละเอียดต่อไปนี้

คำชี้แจง: แบบสัมภาษณ์นี้มี 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับกิจกรรมการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ ชื่อ..... ฉายา..... นามสกุล.....อายุ.....ปี

ที่อยู่.....

อาชีพหลัก..... อาชีพเสริม .....

วุฒิทางการศึกษาทางโลก.....

วุฒิทางการศึกษาทางธรรม.....

ตำแหน่ง.....

สัมภาษณ์เมื่อวันที่..... เดือน..... พ.ศ. .... เวลา.....ถึง.....น.

สถานที่สัมภาษณ์.....

ผู้สัมภาษณ์ (ผู้วิจัย).....

ผู้บันทึกข้อมูล (ผู้วิจัย) (จดบันทึก, บันทึกเสียง, บันทึกภาพ).....

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับกิจกรรมการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มคำถาม ดังนี้

1) กลุ่มคำถามเกี่ยวกับการดำเนินงานเสริมสร้างค่านิยมสุจริตของหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

2) กลุ่มคำถามเกี่ยวกับสถานการณ์ค่านิยมสุจริตของเยาวชน

3) กลุ่มคำถามเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ นโยบาย แผนงาน โครงการ ในการส่งเสริม
ค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม

4) กลุ่มคำถามเกี่ยวกับผลการดำเนินงานค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทาง
สังคม จังหวัดนครปฐม

5) กลุ่มคำถามเกี่ยวกับภาคีเครือข่ายการมีส่วนร่วมส่งเสริมเครือข่ายพัฒนาปัญญาและ
เสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม

6) กลุ่มคำถามเกี่ยวกับกิจกรรมการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่
เยาวชนขององค์กรทางสังคม

1) กลุ่มคำถามเกี่ยวกับการดำเนินงานเสริมสร้างค่านิยมสุจริตของหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

1.1 ท่านคิดว่าการเสริมสร้างค่านิยมสุจริต เป็นอย่างไร

.....
.....

1.2 ท่านคิดว่า การดำเนินงานด้านเสริมสร้างค่านิยมสุจริตของหน่วยงานที่มีส่วน
เกี่ยวข้อง เป็นอย่างไร ?

.....
.....

1.3 ท่านคิดว่า สภาพเกี่ยวกับดำเนินงานเสริมสร้างค่านิยมสุจริตของหน่วยงานที่มีส่วน
เกี่ยวข้อง เป็นอย่างไร

.....
.....

1.4 ท่านคิดว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานเสริมสร้างค่านิยมสุจริตของ
หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

.....
.....

2) กลุ่มคำถามเกี่ยวกับสถานการณ์ค่านิยมสุจริตของเยาวชน

2.1 ท่านคิดว่า สถานการณ์เสริมสร้างค่านิยมสุจริตสำหรับเยาวชน จากอดีตถึงปัจจุบัน
เป็นอย่างไรบ้าง

.....
.....

2.2 ท่านคิดว่า ลักษณะการบริหารจัดการเครือข่ายจิตด้านทุจริต เป็นอย่างไรบ้าง

.....
.....

2.3 ท่านคิดว่า สถานการณ์ผู้สนใจเข้าร่วมป้องกันการทุจริตมีความสนใจมากน้อย
เพียงไร

.....

.....

2.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสถานการณ์ค่านิยมสุจริตของเยาวชน

.....

.....

**3) กลุ่มคำถามเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ นโยบาย แผนงาน โครงการ ในการส่งเสริมค่านิยมสุจริต
วิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม**

3.1 ท่านคิดว่า ยุทธศาสตร์ ในการส่งเสริมค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนของ
องค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

3.2 ท่านคิดว่า นโยบายในการส่งเสริมค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กร
ทางสังคม จังหวัดนครปฐม ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

3.3 ท่านคิดว่า แผนงานในการส่งเสริมค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กร
ทางสังคม จังหวัดนครปฐม ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

3.4 ท่านคิดว่า โครงการในการส่งเสริมค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กร
ทางสังคม จังหวัดนครปฐม ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

3.5 ข้อเสนอแนะและแนวทางเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ นโยบาย แผนงาน โครงการ ในการ
ส่งเสริมค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม มีอะไรบ้าง

.....

.....

**4) กลุ่มคำถามเกี่ยวกับผลการดำเนินงานค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม
จังหวัดนครปฐม**

4.1 ท่านคิดว่า ผลการดำเนินงานค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม
จังหวัดนครปฐม เป็นอย่างไรบ้าง

.....

.....

4.2 ท่านคิดว่า ความเข้มแข็งของชุมชนและการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานค่านิยมสุจริต
วิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม จังหวัดนครปฐม เป็นอย่างไรบ้าง

.....

4.3 ข้อเสนอแนะและแนวทางเกี่ยวกับค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทาง
สังคม จังหวัดนครปฐม มีอะไรบ้าง

.....

5) กลุ่มคำถามเกี่ยวกับภาคีเครือข่ายการมีส่วนร่วมส่งเสริมเครือข่ายพัฒนาปัญญาและเสริมสร้าง
ค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม

5.1 ท่านคิดว่า ภาคีเครือข่ายการมีส่วนร่วมส่งเสริมเครือข่ายพัฒนาปัญญาและเสริมสร้าง
ค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม ควรจะเป็นอย่างไร ?

.....

5.2 ท่านคิดว่า ภาคีเครือข่ายการมีส่วนร่วมส่งเสริมเครือข่ายพัฒนาปัญญาและเสริมสร้าง
ค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม มีการกำหนดกฎระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง
กับมาตรการป้องกันอย่างจริงจัง หรือไม่ ถ้ามี ควรเป็นอย่างไรบ้าง

.....

5.3 ท่านคิดว่า ประชาชนในพื้นที่ที่มีการจัดตั้งกลุ่มหรือเครือข่ายชุมชน ในการปัญญาและ
เสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคมหรือไม่ ถ้ามี เป็นอย่างไรบ้าง หรือถ้า
ไม่มีควรดำเนินการอย่างไร

.....

5.4 ข้อเสนอแนะและแนวทางเกี่ยวกับภาคีเครือข่ายการมีส่วนร่วมส่งเสริมเครือข่าย
พัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม มีอะไรบ้าง

.....

6) กลุ่มคำถามเกี่ยวกับกิจกรรมการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชน
ขององค์กรทางสังคม

6.1 ท่านคิดว่า กิจกรรมการพัฒนาปัญญาแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคมเพื่อสร้าง
ค่านิยมสุจริต ควรจะเป็นอย่างไร ?

.....

6.2 ท่านคิดว่า กิจกรรมการเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม ควรจะเป็นอย่างไร ?

.....

.....

6.3 ท่านคิดว่า การส่งเสริมศักยภาพของเยาวชนเพื่อค่านิยมสุจริต ควรจะเป็นอย่างไร ?

.....

.....

6.4 ข้อเสนอแนะและแนวทางเกี่ยวกับกิจกรรมการพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม มีอะไรบ้าง

.....

.....

ขอขอบพระคุณ
ที่ท่านได้กรุณาให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

ภาคผนวก จ
เอกสารรับรองผลการพิจารณาจริยธรรมการทำวิจัยในคน

ที่ จว. ๒๙๑/๒๕๖๖

เอกสารรับรองผลการพิจารณาจริยธรรมการทำวิจัยในคน
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

๑. ชื่อโครงการวิจัย

ชื่อเรื่อง : การพัฒนาปัญญาและเสริมสร้างค่านิยมสุจริตวิถีพุทธแก่เยาวชนขององค์กรทางสังคม
จังหวัดนครปฐม

TITLE : DEVELOPMENT WISDOM AND STRENGTHENING THE HONEST VALUE OF THE BUDDHIST
WAY TO YOUTH OF THE SOCIAL ORGANIZATIONS, NAKHON PATHOM PROVINCE .

๒. ชื่อหัวหน้าโครงการวิจัย

กัญจวิรา วิจิตรวัชรารักษ์

๓. ผลการพิจารณาของคณะกรรมการจริยธรรมการทำวิจัยในคน

คณะกรรมการจริยธรรมการทำวิจัยในคน สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๖ วันที่ ๓๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ มติที่ ๔๑๓/๒๕๖๖ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า
โครงการวิจัยดังกล่าวเป็นไปตามหลักการของจริยธรรมการทำวิจัยในคน โดยที่ผู้วิจัยเคารพสิทธิและศักดิ์ศรี
ในความเป็นมนุษย์ ไม่มีการล่อลวงละเมิดสิทธิ และไม่ก่อให้เกิดภัยอันตรายแก่ตัวอย่างการวิจัย กลุ่มตัวอย่าง
และผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัย

จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยในขอบข่ายของโครงการวิจัยที่เสนอได้ ตั้งแต่วันที่ออกเอกสารรับรองผล
การพิจารณาการทำวิจัยในคนฉบับนี้ จนถึงวันที่ ๓๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

ออกให้ ณ วันที่ ๓๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

ลงนาม

(พระมหามวินทร์ ปุริสุตโตโม, ผศ.ดร.)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการทำวิจัยในคน
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ประวัตินักวิจัย

ชื่อ	ผศ.ดร. กัญจิรา วิจิตรวชิรารักษ์ (หัวหน้าโครงการวิจัย)
ตำแหน่ง	หัวหน้าภาควิชารัฐศาสตร์และเศรษฐศาสตร์
ประวัติการศึกษา	ปี 2558 ปริญญาตรีบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์) ปี 2548 ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) ปี 2560 รัฐศาสตรบัณฑิต (เทคนิคและทฤษฎีทางรัฐศาสตร์) ปี 2567 รัฐศาสตรบัณฑิต (ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ) ปี 2546 วิทยาศาสตร์บัณฑิต (สุขศึกษา)
ประวัติการทำงาน	ปี 2550 - ถึงปัจจุบัน อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ผลงานทางวิชาการ	1. การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพตามพระราชบัญญัติ ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ 2. นโยบายต่างประเทศของจีนกับความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ 3. พรรคการเมือง : กับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคนรุ่นใหม่ในการ เลือกตั้ง 2562 4. ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของกลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทาง เพศในประเทศไทย 5. สังคมเมืองในช่วงสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 6. พระพุทธศาสนากับการพัฒนานักการเมือง
ผลงานวิจัย	1. หัวหน้าโครงการวิจัย เรื่อง พระสงฆ์ไทยกับขบวนการเคลื่อนไหวทาง สังคม : ศึกษากรณีเคลื่อนไหวให้บรรจุพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำ ชาติ ในร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2559 2. หัวหน้าโครงการวิจัย เรื่อง นักศึกษากับการเคลื่อนไหวทางการเมือง ในวันครบรอบ 1 ปี การทำรัฐประหารของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา 3. ผู้ร่วมวิจัย เรื่อง การใช้หลักวิริยะและอหิงสาเพื่อได้มาซึ่งโฉนดชุมชน กลุ่มชุมชนคลองโยง จังหวัดนครปฐม 4. ผู้ร่วมวิจัย เรื่อง แนวทางการสร้างเสริมพลังอำนาจผู้สูงอายุ โดยใช้ วัดเป็นฐานในการดูแลตนเองของผู้สูงอายุในประเทศไทย 5. ผู้ร่วมวิจัย เรื่อง หลักธรรมมาภิบาลในการแบ่งเขตเลือกตั้งของ คณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ.2562
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ภาควิชารัฐศาสตร์และเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ประวัตินักวิจัย

ชื่อ	ผศ.ดร. เกษฎา ผาทอง (นักวิจัย)
ตำแหน่ง	อาจารย์ประจำบัณฑิตศึกษา คณะสังคมศาสตร์
ประวัติการศึกษา	ปริญญาเอก รัฐศาสตร์ (ร.ด.) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2563) ปริญญาโท รัฐประศาสนศาสตร์ (พธ.ม.) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (2560) ปริญญาตรี ภาษาอังกฤษ (พธ.บ.) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (2559) ปริญญาตรี รัฐศาสตร์ (ร.บ.) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2559) คุณวุฒิทางธรรม น.ธ.เอก, ป.ธ.3 สำนักเรียนวัดจอมมณี จังหวัดหนองคาย
ประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2564-ปัจจุบัน เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ. 2562-2563 เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย พ.ศ. 2560 เป็นอาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย พ.ศ. 2559-2560 ครูประจำ โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดบ้านบอนวิทยา ตำบลหาดคำ อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย พ.ศ. 2558-2559 เป็นรองผู้อำนวยการโรงเรียนพระเทพบัณฑิตวิทยานุสรณ์ ตำบลมีชัย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย

ผลงานทางวิชาการ

ระดับชาติ

- 1) เกษฎา ผาทอง. พระราชรัตนาลงกรณ์, เรียงดาว ทวะชาลี. แนวทางการสร้างกรอบแนวคิดการวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์. *วารสารสักทอง*. 3 (23), 1-13.
- 2) เกษฎา ผาทอง, พระราชรัตนาลงกรณ์, สัณญา เคนาภูมิ .ยุทธศาสตร์การพัฒนาประชาธิปไตยและกระบวนการประชาสังคมไทยภายใต้กระบวนการหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา. *วารสารธรรมทรรศน์*. 16 (2), 255-273.
- 3) เกษฎา ผาทอง, เรียงดาว ทวะชาลี, พระมหาพิสิฐ วิสิษฐปญโญ. (2560). ความเปลี่ยนแปลงและกระบวนการสร้างประชาธิปไตยในชนบทไทย. *วารสารพิกุล*. 15(2), 119-135.

- 4) เกษฎา ผาทอง. (2561). บทบาทพระสงฆ์และข้อจำกัดทางการเมืองในสังคมไทย. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์*. 6 (1), 393-403.
- 5) เกษฎา ผาทอง. (2561). แนวทางการสร้างกรอบแนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัยทางรัฐศาสตร์. *วารสารวิชาการและวิจัยทางสังคมศาสตร์*. 37(13), 17-30.
- 6) เกษฎา ผาทอง, อีรภัทร์ เสรีรังสรรค์. (2561). พุทธศาสนากับการเมืองในสังคมไทย. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทรรศน์*. 1(8), 195-207.
- 7) พระครูรัตนสุตาภรณ์, เกษฎา ผาทอง. (2560). รัฐประศาสนศาสตร์เชิงพุทธ. *วารสารวิจัยพินิตธรรม*. 2(4), 1-10.
- 8) เกษฎา ผาทอง. (2561). วิธีพุทธ วิธีประชาธิปไตย : บทบาทเชิงพุทธที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งทางการเมือง. *วารสารรัฐศาสตร์ มสธ.* 1(5), 1-10.
- 9) เกษฎา ผาทอง, อีรภัทร์ เสรีรังสรรค์, บุญทัน ดอกไธสง, อิศระ สุวรรณบอล. (2562). วัฒนธรรมทางการเมือง : แนวคิดสู่การพัฒนาสังคมไทย. *วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์*. 2(6), 14-27.
- 10) เกษฎา ผาทอง, วรวัลย์ชัช ไรจนพล. (2562). กระบวนทัศน์การแสวงหาความรู้สู่การวิจัย. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต*. 15(1), 63-78.
- 11) เกษฎา ผาทอง, อีรภัทร์ เสรีรังสรรค์. (2561). บทวิเคราะห์งานวิจัยเรื่องแนวโน้มบทบาทพระสงฆ์กับการเมืองไทยในสองทศวรรษหน้าสู่วิถีสันติในสังคมไทย. การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยบัณฑิตศึกษาระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ครั้งที่ 3. 11 – 12 มกราคม 2561.
- 12) เกษฎา ผาทอง, พิชญ่า ศรีพรรณ, สันญา เคนาภูมิ. (2562). ถอดบทเรียนเทคนิคการสร้างมูลค่าเพิ่มและผลิตผลงานทางวิชาการ. การประชุมสังคมศาสตร์วิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 15 การขับเคลื่อนพลังชุมชนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ 25 มกราคม 2562.
- 13) เกษฎา ผาทอง. (2559). บทบาทพระสงฆ์ไทยกับการพัฒนาภายใต้กระบวนทัศน์ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. การประชุมวิชาการระดับนานาชาติ ครั้งที่ 3 และนานาชาติครั้งที่ 1 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น, 2559.
- 14) เกษฎา ผาทอง, อีรภัทร์ เสรีรังสรรค์, บุญทัน ดอกไธสง, อิศระ สุวรรณบอล. (2562). บทบาทพระสงฆ์กับการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในพื้นที่ประเทศ กัมพูชา ลาว พม่า และไทย (The Role of Sangha's in the Promotion of Political Culture in CLMT). *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์*.

7(6), 1662-1676. (สัดส่วนการมีส่วนร่วมวารสารร้อยละ 90 วารสาร TCIR
ฐาน 1)

ระดับนานาชาติ

1) Ketsada Phathong, Sanya Kenaphoom, Phra Phalad Somchai Damnoen, and Phraradrattanarongkorn. (2020). “The Water and Environmental Resource Management in the Suay River Basin Area by the Integration of Local Knowledge to Support Sustainable Agriculture in Nong Khai Province, Thailand”. *International Journal of Solid State Technology*, 63 (2), pp.1909-1915. ISSN: 0038-111X (Scopus Q4)

2) Phraradrattanarongkorn, Ketsada Phathong, Sanya Kenaphoom, and Sompong Kesanuch. (2020). The Movement Process of the Strategic Approaches for Developing the Ethical Behavior under Project of Observing Five Precepts Village in Buddhism, *International Journal of Innovation, Creativity and Change*, 12 (11), pp.568-588. ISSN: 2201-1323 (Scopus Q2)

3) Riangdow Tavachalee, Phusit Pulanram, Phra Sophonphattanabundit, and Ketsada Phathong. (2019). “Promoting Buddhist Ethics in Human Resources under the Context of Thai Society”. *Asian Political Science Review*, 3 (2). pp.22-31. (Ingenta Connect) ISSN : 2352-0862

4) Phraradrattanarongkorn, Ketsada Phathong, and Sanya Kenaphoom. (2019). “The Strategy for Ethical Behavior Movement of Five Precepts Village’s Project in Buddhism : A Case Study of Nongyangkham Village, Nong Khai Province, Thailand”. *International Journal of Crime, Law and Social Issues*, 16 (2). pp.105-1417 ISSN : 2351-0854 (Ingenta Connect)

5) Riangdow Tavachalee, Phusit Pulanram, and Ketsada Phathong. (2019). “The Role of Women's with Thai Local Development”. *Asian Political Science Review*, 3 (2). Pp.10-21. (Ingenta Connect) ISSN : 2352-0862

6) Ketsada Phathong, Phraradrattanarongkorn, Phrasriyanawong, Phrakrupariyuttisuwannawat and Sanya Kenaphoom. (2020). Ethical Model About of Isan Local Wisdoms Cultural a Managing

the Prevention and Solution of Drinking Alcohol among Youths' in Nong Khai Province, Thailand. International Journal of Solid State Technology, 63 (2s). ISSN: 0038-111X (Scopus Q4)

7) Phusit Pulanram, Riangdow Tavachalee², Yuttapol Tavachalee³, Ketsada Phathong⁴ and Sanya Kenaphoom. (2020). THE SOCIETY DEVELOPMENT ADMINISTRATION BY THE THREE ADMONITIONS OF BUDDHISM. European Journal of Molecular & Clinical Medicine. 7 (8). Pp.4272-4278. ISBN: 2515-8260 (Scopus Q4).

8) Phrasiyannawong, Prakrupariyattisuwannawat, Ketsada Phathong, Benjapuk Jongmuanwai, Bussara Niyomeas, Sanya Kenaphoom. (2021). Sustianable Education Leadership a Managing Ability Educational 4.0 Thailand. Pal Arch' Journal of Arachaeology of Egypt/Egyphotology. ISBN 1567-214X.

9) Sompong Kesanuch, Phramaha Somdet Attasan, Ketsada Phathong, Sanya Kenaphoom. (2 0 2 1). The Community's Potential Development in Promoting Special Economic Zone's Development in NongKhai Province's Border, Thailand. Elementary Education Online. 20(5), pp.4403-4411. ISBN: 1305-3515 (Scopus Q3).

10) Ketsada Phathong. (2022). Power and Local Political Interests in Water Resources and Environmental Management of Area the Namsuay River Basin, Nong Khai Province. International Conference on Multidisciplinary Research and Practices.

ผลงานวิจัย

1) เกษฎา ผาทอง และคณะ. (2562). นวัตกรรมจัดการทรัพยากรน้ำและสิ่งแวดล้อมพื้นที่ลุ่มน้ำสวยโดยการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อหนุนเสริมการเกษตรแบบยั่งยืนสู่ระบบเศรษฐกิจฐานรากจังหวัดหนองคาย. โครงการวิจัยมุ่งเป้าตอบสนองการพัฒนาประเทศ :ทุนสนับสนุนจากสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) งบประมาณ ปี 2562.

2) เกษฎา ผาทอง และคณะ. (2562). พุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมกับปัญหาการดื่มสุรา : กรณีศึกษากลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย. ทุนสนับสนุนจากศูนย์วิจัย ปัญหาสุรา ภายใต้การสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ งบประมาณปี 2562.

สถานที่ทำงานปัจจุบัน คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย

ประวัตินักวิจัย

ชื่อ	ดร.นภารัตน์ กิติรัตน์มงคล (นักวิจัย)
ตำแหน่ง	อาจารย์ประจำคณะสังคมศาสตร์
ประวัติการศึกษา	ปี 2562 ปรัชญาดุสิตบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์) ปี 2556 รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (บริหารรัฐกิจ) ปี 2540 ศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์)
ประวัติการทำงาน	ปี 2541 – 2545 บัณฑิตอาสา กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ปี 2545 – 2563 เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ปี 2562 – ปัจจุบัน อาจารย์ประจำคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย
ผลงานทางวิชาการ	1. การจัดการตนเองของภาคประชาสังคม: แสงหนึ่งที่ปลายอุโมงค์แห่ง ประชาธิปไตย 2. มนุษย์กับหน้าที่พลเมืองในศตวรรษที่ 21 (ผู้ร่วม) 3. บทบาทของภาคประชาสังคมในกระบวนการนโยบายสาธารณะกับ การจัดการการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19
ผลงานวิจัย	1. ผู้ร่วมวิจัย เรื่อง บทบาทของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยใน การจัดการองค์การกับการเยียวยาสังคมในภาวะวิกฤตการระบาดของ โรคโควิด-19 2. หัวหน้าโครงการวิจัย เรื่อง การเพิ่มจำนวนนักศึกษาและการรักษา จำนวนนักศึกษาไม่ให้ออกกลางคันในการศึกษาระดับปริญญาโทของ สาขาวิชารัฐศาสตร์ 3. ผู้ร่วมวิจัย เรื่อง การติดตามนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาธิราช 4. นักวิจัย เรื่อง โครงการการยกฐานะเทศบาลนครหาดใหญ่เป็นมหา นครหาดใหญ่ 5. ผู้ช่วยนักวิจัย เรื่อง โครงการวิจัยรูปแบบการเมืองการบริหารแม่สอด ในอนาคต 6. ผู้ช่วยนักวิจัย เรื่อง โครงการปรับปรุงโครงสร้างการบริหาร กรุงเทพมหานคร
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ประวัตินักวิจัย

ชื่อ	พระมหาอรุณ ปญญารุโณ
ตำแหน่ง	คณบดีคณะสังคมศาสตร์
ประวัติการศึกษา	<p>ปี 2539 เปรียญธรรม 9 ประโยค (ป.ธ.9)</p> <p>ปี 2541 ศาสตราจารย์บัณฑิต (สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา)</p> <p>ปี 2549 รัฐศาสตรบัณฑิต (ทฤษฎีและเทคนิคทางรัฐศาสตร์)</p> <p>ปี 2551 รัฐศาสตรบัณฑิต (ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศฯ)</p> <p>ปี 2544 ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาสันสกฤต)</p> <p>ปี 2546 ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)</p> <p>ปี 2551 รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น)</p> <p>ปี 2554 นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต (นิเทศศาสตร์)</p> <p>ปี 2565 ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการพัฒนางานองค์กร)</p>
ประวัติการทำงาน	<p>ปี 2548 - ปัจจุบัน อาจารย์ประจำคณะสังคมศาสตร์</p> <p>ปี 2552 - 2556 หัวหน้าภาควิชารัฐศาสตร์และเศรษฐศาสตร์</p> <p>ปี 2556 - ปัจจุบัน คณบดีคณะสังคมศาสตร์</p>
ผลงานทางวิชาการ	<ol style="list-style-type: none"> 1. The Exploration of Thailand's Referendum of 2016: A Comparison of Case Studies of Students' Behavior and Decision-Making from Faculty of Social Sciences and Faculty of Education within Mahamakut Buddhist University, Thailand. Asian Political Science Review 2. บทบาทพระสงฆ์กับการสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของไทยในจังหวัดร้อยเอ็ด 3. ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของกลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย 4. การประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเพื่อสร้างความสมานฉันท์ในสังคมไทย กรณีศึกษาประชาชนในกรุงเทพมหานคร 5. แนวทางการสร้างเสริมพลังอำนาจผู้สูงอายุ โดยใช้วัดเป็นฐานในการดูแลตนเองของผู้สูงอายุในประเทศไทย
ผลงานวิจัย	<ol style="list-style-type: none"> 1. หัวหน้าโครงการวิจัย เรื่อง แนวทางการสร้างเสริมพลังอำนาจผู้สูงอายุโดยใช้วัดเป็นฐานในการดูแลตนเองของผู้สูงอายุในประเทศไทย 2. หัวหน้าโครงการวิจัย เรื่อง ความพึงพอใจของสถานศึกษาในการปฏิบัติงานครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน สังกัดมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศาลายา 3. ผู้ร่วมวิจัย เรื่อง การใช้หลักจริยธรรมและอหิงสาเพื่อได้มาซึ่งฉันทุมุขของกลุ่มชุมชนคลองโยง จังหวัดนครปฐม

4. ผู้ร่วมวิจัย เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการ
สร้างสมานฉันท์สำหรับประชาชนในสังคมไทย

สถานที่ทำงานปัจจุบัน

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย